

V Straži 11 godb na 11. srečanju Sobotni nastop godb

STRAŽA — V soboto, 28. maja, bo tu že XI. srečanje pihalnih orkestrrov Dolenjske in Bele krajine. Na prireditvi, ki se bo začela ob 14. uri s tradicionalno povorko na prostor pred gasilskim domom, bo nastopilo devet orkestrrov, članov Združenja pihalnih orkestrrov Dolenjske in Bele krajine. To so orkestri iz Sentejnerje, Novega mesta, Črnomlja, Ribnice, Kamanja (na Hrvaškem), Trebnjega, Metlike, Kočevja in Straže. Kot gosta bosta na letošnjem srečanju sodelovala zamejski orkester z Doberdoba in orkester iz Loč pri Dobovi. Na prireditvi bodo podelili priznanja OF in najrazličnejša druga priznanja zaslužnim.

Sobotno srečanje pihalnih orkestrrov bo vrh in obenem zadnja prireditev straških kulturnih dnevo, ki potekajo ta teden. V torek so pripravili skupen koncert domačega in šmihelskega pevskega zbora, včeraj je bil kulturni večer z razstavo o XV. diviziji v OS Jožice Venturini v Vavti vasi, danes pa bo v Straži ponovno začel delovati krajevni kino, jutri večer pa bodo pri gasilskem domu igrali harmonikarji iz straške krajevne skupnosti.

15. zbor na temo »Onesnaženje podzemnih voda in površja«

ČRNOMELJ — V soboto in nedeljo, 28. in 29. maja, bo v Črnomlju 15. zbor slovenskih jamarjev in raziskovalcev krasa, ki se ga bodo udeležili predstavniki več kot 30 jamarških klubov iz Slovenije ter iz Trsta, Gorice in Beljaka. Tokratni zbor, ki bo potekal na temo »Onesnaženje podzemnih voda in površja«, prvič organizira Belokranjski amarski klub iz Črnomlja, ki bo prihodnje leto proslavil 25-letnico uspešnega delovanja.

V črnomljskem kulturnem domu so pripravili razstavo o delu jamarjev, jutri bodo za občinstvo pokazali filme in diapozitive, ki so jih posneli udeleženci zbora, v soboto pa bo v kulturnem domu 12 strokovnih predavanj o onesnaženju podzemnih voda in površja ter o hidroloških in geoloških raziskovanjih Bele krajine, spremljanih z diapozitivi. Sledil bo pogovor o ekologiji Bele krajine. Popoldne bo občni zbor Jamske zveze Slovenije, v nedeljo pa ogled krajinskega parka Lahinja ter obisk najlepše belokranjske jame Kašiče. Mladi jamarji iz vse Slovenije bodo v Črnomlju opravljali izpite.

SPET POLETNI VEČERI V KRŠKEM

KRŠKO — Lanska poletna poživitev kulturnega in družabnega življenja se je pokazala kot primerna osvežitev, zato bodo v Krškem tudi letos nadaljevali z organizacijo poletnih večerov. Prvi poletni večer bo že 19. junija ob 19. uri, ko se bo pred Delavskim kulturnim domom Edvarda Kardelja predstavil Malmö Brass, pihalni orkester s Švedske. Naslednji poletni večer bo 26. junija ob 20. do 23. ure, ko bosta na kulturnem večeru sodelovala delavska pihalna godba Svoboda s Senovega in mešani pevski zbor Viktor Parma. Delavski kulturni dom Edvarda Kardelja hkrati vabi v svoj kinematograf, kjer bodo vstopnice samo po 1.000 dinarjev!

Simbolični majski dan

Po lanskem sklepu zvezne konference ZSMJ, naj se ukine štafeta in naj zaključno slovesnost meseca mladosti pripravijo nekje zunaj stalnega prireditvenega prostora, so mladi ponekod vendarle pognali lokalne štafete. Zagato, ki so ji botrovali zagovorniki dobro utečenega načina izkazovanja pripadnosti jugoslovanski skupnosti in manj ali sploh ne zagreti pristaši štafete, so rešili preizkušeni scenaristi. Kaj so z včerajšnjo predstavo pripeli v zakladnico domoljubnih čustev občanov, bodo le-ti po morebitnem očiščenju in pomlajenju presodili sami po tistem premisleku. Glasna razmišljanja pa bodo mimo tega še naprej opozarjala, da mladi nimajo »dan pozneje« na plečih nič manj bremen, v dušah nič manj grenkobe in na jeziki nič manj jedke kritike kakor dneve pred tem. Očitno je, da dan mladosti in mesec mladosti vse teže premagujeta nakopičeni gnev osiromašene mlade generacije, ki zlasti v Sloveniji bruhla ogenj na politično hinavščino, ideološke sponse in »intelektualni« despotizem vseh barv. Kakor stoji zadeve v družbi, mladinske nejevolje ne bo veliko manj. Navsezadnje pa je le res, da si vsaka generacija poskuša prikrojiti svet po svoji podobi. Če naša sedanja družba te možnosti mladim ne bi priznala, bi se le hvalisala s svojimi prednostmi, ki jih ima ali pa jih tudi nima.

MARTIN LUZAR

Hitra cesta se nam ne odmika

V regiji še nekaj odprtih vprašanj glede gradnje bodoče avtomobilske ceste — Za katera kmetijska zemljišča nadomestila? — Projektni svet

NOVO MESTO — Po eni strani je res, da je za nadaljevanje priprav na gradnjo bodoče avto ceste, ki trenutno kasnijo za približno leto dni, bistven sprejem zveznega zakona o financiranju ceste, s katerim ni predvideno financiranje dokumentacije in premoženjskopравnih zadev. Vendar po drugi strani ni nič manj ne boljšo še vse do sedaj odprta vprašanja v regiji.

Na Dolenjskem očitno kljub številnim dolgotrajnim pogovorom še niso

PAPIRNICARJI SEV SE BODO SESTALI V KRŠKEM

KRŠKO — Tu se je 24. maja začelo 17. zasedanje sveta pooblaščenih in bo trajalo do petka 27. maja. Svet pooblaščenih je skrajšano ime sveta za koordiniranje in sodelovanje na področju razvojno-raziskovalne dejavnosti za celulozo in papirno industrijo v okviru Sveta za medsebojno gospodarsko pomoč vzhodnoevropskih držav (SEV). Svet pooblaščenih se sestane enkrat na leto in to vsako leto v drugi državi, največkrat v bližini velike tovarne za proizvodnjo celuloze in papirja. Na tem srečanju običajno sodelujejo direktorji vseh nacionalnih institutov in strokovnjaki za posamezna področja. Jugoslavija se udeležuje tega zasedanja kot pridružen član. Pokrovitelj letošnjega srečanja je Splošno združenje industrije celuloze in papirja pri Gospodarski zbornici Jugoslavije, kot sopokroviteljica pa sodeluje tudi Tovarna celuloze in papirja Djuro Salaj iz Krškega.

območja regije in k le-tej usmerjenega širšega zaledja.

O tem so pred časom razpravljali na konstitutivni seji sveta za izgradnjo avto ceste pri svetu občin Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje in menili, da je treba zavzeto pripravljati dokumentacijo za pričetek del. V teh pripravah naj bi tudi ugotovili, koliko nadomestnih kmetijskih zemljišč potrebujejo, s tem da ne bi nadomeščali vseh površin, pač pa le zemljišča občanom, ki se preživljajo s kmetijstvom.

Glede več objektov, ki naj bi jih na Novomeškem postavili v bolj ali manj odmaknjeni prihodnosti, so predlagali vrstni red gradnje, po katerem naj bi cestni trasi prilagajali električne daljnovode, plinovod idr.

L. M.

kako bo s spremljajočimi objekti opremljena avtocesta, kako se bo ob novogradnji znašel novomeški turizem s Krkinimi »Zdravilišči« na čelu in kaj bo bodoča prometnica pomenila za razvoj

DELEGACIJA IZ KRAKOWA V PIONIRJU

NOVO MESTO — V začetku tedna je obiskala Pionir 4-članska poljska delegacija iz Krakowa, ki so jo sestavljali načelnik ene od četiri tega poljskega mesta, glavni mestni arhitekt in dva predstavnika Wavel-Tourista. Poljaki so se z gostitelji med drugim pogovarjali o idejno-urbanistični zasnovi in vsebini programov skupnega poljsko-jugoslovanskega hotela v Krakowu. Hotel predstavlja v poslovnem pogledu mešano družbo, ki jo pripravlja Pionir skupaj z ljubljanskim Imos inženiringom in Atlas inženiringom iz Dubrovnika. Ko bo hotel s 500 ležišči, ki je vreden okrog 20 milijonov dolarjev in bo v kakovostnem razredu štirih zvezdic, zgrajen, ga bosta skupno izkoriščali jugoslovanska in poljska turistična agencija. Trenutno so že parafirali pogodbo o omenjeni mešani družbi.

KAČIČEVA ODPRLA SEJEM — V avli poslovne stavbe Krke v Ločni so v ponedeljek zvečer s slovesnostjo odprli 11. dolenjski knjižni sejem, na katerem so pokazali knjižne novosti vseh slovenskih založb od lanskega do letošnjega maja. V programu so se najprej predstavili pevci mešanega zbora Srednje šole pedagoške in tehniško-naravoslovne usmeritve pod vodstvom Tatjana Miheličeve, kitarist Dušan Pavlenič, pesmi pa sta brali Jerica Pezdričeva in Staša Vovk. Gostja večera je bila pesnica, gledališka in filmska igralka Mila Kačičeva.

Kljub vsemu pohvala za Krško

Čeprav podatki iz prvih treh mesecev niso povsem primerljivi, kažejo, da krška občina še najprej ostaja gospodarsko najbolj uspešna v Posavju

KRŠKO — Četudi v poročilu krške SDK ugotavljajo, da je bila v prvih treh mesecih tega leta dosežena visoka rat skupnega prihodka in dohodka ter pri tem poudarjajo, da novi obračunski sistem ni zagotovil stvarnega prikazovanja finančnih rezultatov, podatki kažejo na velike razlike v poslovnih uspehih posavskega gospodarstva. Kljub zadržkom glede verodostojnosti primerjav je vendarle očitno, da so v prvih treh mesecih najbolj poslovali v krški občini.

Toda ta medalja ima tudi drugo stran, saj so v krški občini pridelali tudi največ izgub v regiji, v celoti več kot za polovico. In tako kot vedno doslej se tudi sedaj kaže, da moč krškega gospodarstva sloni na dveh velikanih, kot sta TCP Djuro Salaj in Jedrska elektrarna Krško. Sicer pa je bilo letos v prvih treh mesecih v posavskem gospodarstvu zaposlenih 31 delavcev manj kot lani v enakem obdobju. Ustvarili so 270 milijard celotnega prihodka (148 odst. več kot lani), porabljenega sredstva so znašala 189 milijard dinarjev, dosegli pa so 81,6 milijard dohodka (za 204 odst. več kot

lani in za 128 odst. več od porabljenih sredstev). Rast dohodka je bila najvišja v krški občini, kjer je dohodek narasel za 204 odst. (brez JE Krško, ki sicer

• Nesporno je, da je akumulacija najboljši kazalec gospodarske uspešnosti in tudi tu je gospodarstvo krške občine ustvarilo največji delež, ki znaša 71 odst. vse ustvarjene akumulacije v regiji. V krški občini je akumulacija narasla za 475 odst., kar je realna rast, odločilen delež pri tem pa je imela TCP Djuro Salaj, ki je pridelala domala 60 odst. vse akumulacije v krški občini. V brežiški in sevnjski občini pa je bila rast akumulacije nižja od rasti skupnega prihodka, v sevnjski celo za 107 indekssnih točk.

ustvari približno tretjino dohodka v občini). Tu je zlasti opazen delež TCP Djuro Salaj, ki je ustvarila petino dohodka v regiji.

ŠETINC V KRŠKEM

KRŠKO — Medobčinski svet ZK za Posavje organizira v petek, 27. maja, razgovor s Francem Šetincem, članom predsedstva CK ZKJ, o aktualnih družbeno-političnih razmerah v Jugoslaviji pred konferenco ZK Jugoslavije. Razgovor bo v veliki dvorani občinske skupščine v Krškem.

Danes in jutri bo še sončno in toplo, ob koncu tedna pa se bodo pojavljale plove in nevihte.

Podelili Tomšičeve nagrade

Med nagrajenci tudi Marjan Bauer iz Dolenjskega lista

LJUBLJANA — Ob 46-letnici smrti narodnega heroja Toneta Tomšiča, organizatorja partizanskega tiska, so v petek v veliki dvorani republiške skupščine podelili letošnje Tomšičeve nagrade in priznanja.

Tomšičeve nagrade za življenjsko delo so prejeli: Stanka Godnič (Delo), Srečko

Marjan Bauer

Golob (Radio Maribor) in Breda Kovič (RTV Ljubljana). Dobitniki Tomšičevih nagrad so: Branko Podobnik (Delo), Janez Sever (Delavska enotnost) in uredništvo otroškega ter mladinskega programa RTV Ljubljana. Nagrade sklada Toneta Tomšiča so dobili: Marjan Bauer (Dolenjski list), Marjan Doba (Radio Ljubljana), Vojko Flegar (Delo), Silvestra Rogelj (Delo) in Vinko Vasle (Kmečki glas). Urednik Priloge Dolenjskega lista Marjan Bauer je prejel nagrado za komentarje v stalni rubriki V neobvezen premislek.

Na slovesnosti v Ljubljani so ob tej priložnosti podelili tudi zlata odličja Toneta Tomšiča, ki so jih prejeli: Jurij Gustinčič, Janko Jeri, Nena Luzar, Dušan Moravec, Jelka Peštar, Radko Polič st., Ciril Šter, Miran Suštar in Marija Vilfan, ter srebrne plakete in diplome Zveze novinarjev Jugoslavije za 25-letno delo v novinarstvu.

VEZISTI V ČRNOMLJU

ČRNOMELJ — V soboto, 28. maja, bo v Črnomelju prišlo okoli 300 partizanskih kurirjev in vezistov. Zbrali se bodo pred spominsko ploščo na hiši pri črnomljski železniški postaji, kjer je bil med vojno njihov sedež, predstavnik PTT Novo mesto jih bo pozdravil pred postjo, v črnomljskem garnizonu, kjer bo tovariško srečanje, pa jim pripravljajo tudi kulturni program.

SEMINAR O INDUSTRIJSKI LASTNINI

LJUBLJANA — Regionalni center za patente v SRS in zvezni zavod za patente bosta organizirala 30. in 31. maja v Ljubljani mednarodni seminar o industrijski lastnini. Sodeluje evropski patentni zavod. Prijave sprejemajo do 27. t. m. na tel. (061) 314-477.

BERITE DANES!

na 3. strani:
• Nad pšenico je nova nadloga

na 5. strani:
• Usmeritve so le začetek poti

na 7. strani:
• Prehud zalogaj za Novo mesto?

na 9. strani:
• Premije za razprtije

na 11. strani:
• Jugoslavija ima prestreznike MIG — 29

na 12. strani:
• Pravi, da je podaril milijardo mark

na 17. strani:
• Ali je ponarejevalec končno odklenkalo?

na 18. strani:
• »Pomiloščene« davčne utaje

OBISK IZ PRIJATELJSKE OBČINE

ČRNOMELJ — V petek, 20. maja, je Črnomelj obiskala 7-članska delegacija Solnikov in predstavnikov prijateljske italijanske občine Terzo d'Aquile. Ogledali so si črnomljski vrtec, srednješolski center in osnovno šolo, kjer so prisostvovali tudi pouku angleščine. Na pogovoru z gostitelji je beseda tekla o obeh šolskih sistemih, o materialni in kadrovski problematiki, dogovorili pa so se tudi za nadaljnje sodelovanje obeh prijateljskih občin na raznih področjih. Tako bodo 18. junija v Črnomelju prišli mladi nogometaši iz prijateljske italijanske občine, njihovi ribiči pa se bodo istega dne udeležili ribiškega tekmovanja za pokal Bele krajine.

DANES ZBIRALNA AKCIJA

LJUBLJANA — Rdeči križ Slovenije organizira danes po vsej republiki zbiranje oblačil, perila, posteljnine, šotorov in tekstilnih odpadkov. Občane obvešča, naj material zavežejo v svežnje in le-te označijo, ali vsebujejo uporabno ali neuporabno blago. Svežnje naj oddajo na zbirna mesta po krajevnih skupnostih ali pred vhode na ulici do 17. ure.

DAN LETALSTVA V CERKLJAH — Na sobotni slovesnosti ob 46. obletnici vojnega letalstva in protizračne obrambe Jugoslavije na letališču v Cerkljah je komandant garnizije Nedeljko Ivkovič orisal prehojeno pot našega vojaškega letalstva in dejal, da so na to ponosni, kakor tudi, da nadaljujejo tradicije teh enot. Ob tej priložnosti so prebrali številne čestitke našim čuvarjem neba, v imenu posavskih občin pa se je tem voščilom pridružil tudi brežiški župan Stane Zlobko. Na slovesnosti so bili tudi mladi iz raznih krajev Jugoslavije, ki so pisali »Pismo najboljšemu pilotu«. Najboljšim oficirjem in vojakom so podelili pohvale in priznanja. Visoko priznanje VL in PZO — zlato plaketo — je prejel Nedeljko Ivkovič, srebrno pa tudi Vinko Šebrek. (Foto: P. Perc)

Brigadam še manjka denarja

S skupščine ZMDA Suha krajina

ŽUŽEMBERK — 20. maja se je tu sestala skupščina zvezne mladinske delovne akcije Suha krajina in ocenila priprave na začetek akcije, ki bo tudi tokrat potekala na območju občine Trebnje, Kočevje, Grosuplje in Novo mesto. Udeleženci so menili, da med drugim še ni določeno, kdo bo prevažal brigadirje na delovišča in za koliko. Zaenkrat še ni urejeno celo vprašanje ureditve naselja pred prihodom brigadirjev, vendar se bo ta zadeva očitno uredila, saj so bile na skupščini nejasnosti v zvezi s tem največ le okrog organiziranja prihoda mladincev v Žužemberk, medtem ko dobre volje za urejanje vendarle ni manjkalo. Skupščina sta se med drugim udeležila Mara Rupena-Osolnik, ki je govorila o v svetu precej poznanem suhokranjskem projektu FAO in pohvalila Suhokranjce za dobro sodelovanje z brigadirji, in Zdravko Troha, ki je zbrane pozdravil v imenu slovenskih sindikatov. Na skupščini so se sicer odločno zavzeli, naj občine, kjer bodo delovišča, nakažejo denar, kot predvideva samoupravni sporazum.

SPREJEM V MLADINSKO ORGANIZACIJO

SMUK — Včeraj, na dan mladosti, je bila na Smuku nad Semičem slovesnost ob sprejemu pionirjev v mladinsko organizacijo. Na Smuku so v mladinsko organizacijo sprejeli šolarje iz vseh treh črnomaljskih osnovnih šol ter iz OŠ Semič.

Četrto stoletje ne vedo za izgube

V Jutranjki dobro gospodarijo — Preveč morajo dati za nerazvite

SEVNICA — »Konfekarji smo že lep čas vajeni, da delamo v tržnih pogojih, zato smo v časih, ko standard prebivalstva nenehno pada, vedno v skrbeh za poslovni izid. Z negotovostjo smo začeli tudi letošnje leto. Kupci so zaostri plačilne pogoje, kljub temu pa je prodaja v sicer ne preveč zimskih mesecih stekla. Tudi zato skoraj dvakratno povečanje celotnega prihodka, ob čeravno visoki inflaciji, štejeamo za uspeh,« je povedal direktor delovne skupnosti skupnih služb Industrije otroške konfekcije Jutranjka, diplomirani ekonomist Janko Marušič.

In katere so še stvari, ki navkljub omejitvenim ukrepom zvezne vlade še vedno navdajajo 1500-članski delovni kolektiv sevniške Jutranjke za zadovoljstvom? Prav gotovo je na prvem mestu dohodek, ki so ga ustvarili toliko, da je zadostoval za pokritje vseh obveznosti. Tudi za osebne dohodeke bi lahko namenili toliko čistega dohodka, da se Jutranjka glede na dosežene povprečne osebne dohodeke uvršča med prvih 10 delovnih organizacij v svoji panogi.

Seveda pa delavcem v Jutranjki, podobno kot ostalim konfekarjem v Sloveniji, ne more biti vseeno, da ob visoki, zahodnoevropski storilnosti in

Tehnični kulturi vso veljavo

9. delovno srečanje kovinarjev, avtomehanic in obratnih električarjev Posavja — 83 tekmovalcev se je v soboto pomerilo v brežiški občini

DOBOVA — Tekmovanja posavskih kovinarjev imajo že kar lepo tradicijo, značilno zanje pa ni le to, da prispevajo k boljšemu delu, ampak po mnenju vodje tekmovanja letošnjega 9. delovnega srečanja kovinarjev, avtomehanic in obratnih električarjev Posavja v brežiški občini (v Trimu v Dobovi), Milana Lokarja ta odlična šola za obvladovanje kakovosti navaja posameznike tudi k inovativnemu razmišljanju.

Seveda so bila mnenja tudi drugačna. Stane Zorko, vodja službe kakovosti v krškem Sopolju, je menil, da so bili izdelki pri varilnih prenosnih napetosti za tako raven. »Čas je malo prehitel naša tekmovanja, saj je tehnična kultura delavcev zdaj precej drugačna kot pred 10 leti, to je preveliko zahteven teoretični in tudi praktični preizkus znanja,« je razmišljal Zorko, ki je usposobil že vrsto odličnih tekmovalcev.

Pogovarjali smo se tudi s tremi zmagovalci v svojih kategorijah. **MARIJA POVHE** z Arta pri Studencu oz. iz SOP, tozdr Oprema Krško, je med obratnimi električarji ugnala v kozji rog

vso moško konkurenco, zato so njeno zmago najbolj burno pozdravili. »Začela sem kot električarka (sicer pa sem končala srednjo tehnično šolo v Kr-

Marija Povhe Darko Janc

OBISK UKRAJINSKE DELEGACIJE — Na povabilo republiškega sveta Zveze sindikatov je prišla 16. maja na večdnevni obisk v Slovenijo delegacija republiškega sveta Zveze sindikatov Ukrajine, ki jo je vodil predsednik Vitalij Sologub, član CK KP Sovjetske zveze in član politbiroja ukrajinske partije. V delegaciji sta bila še Anatolij Pivnenko, načelnik mednarodnega oddelka ukrajinskih sindikatov in Zoja Jarmolenko, predsednica sindikalne konference kombinata, v katerem je zaposlena kot tkalka, je pa tudi poslanka v vrhovnem sovjetu ZSSR. V petek se je delegacija mudila v Novem mestu ter obiskala delovni organizaciji Labod (na sliki) in Krka. V obeh delovnih organizacijah so se pogovarjali o vlogi sindikalnih organizacij, pa tudi o samoupravljanju, saj v Sovjetski zvezi s perestrojko uvajajo tudi svete delovnih kolektivov. (Foto: J. Pavlin)

škem), zadnji dve leti pa delam bolj pri pripravi elektromateriala. A če le imam čas, se rada zvežem kakšno omaro ali komandni pult. Moški kolegi me obravnavajo kot sebi enako, zato se dobro počutim. Na teh tekmovanjih je precej majhna udeležba. Ko sem bila lani 5. na republiškem tekmovanju med 21 tekmovalci, mi je to skoraj več pomnilo kot tu 1. mesto med peterico.»

DARKO JANC, zmagovalec pri varilnih TIG: »Že četrtič tekmujem in kar trikrat sem bil drugi. Letos mi je končno uspel prodor na sam vrh. Zelo sem zadovoljen in upam, da še nisem rekel zadnje besede.«

• **REZULTATI 9. delovnega srečanja kovinarjev, avtomehanic in obratnih električarjev Posavja: varilci MAG — 1. Josip Špeljak (IMV Brežice), 2. Brane Golob (Metalna Krmelj), 3. Franc Pleterski (SOP Krško); varilci PL — 1. Ivan Oštir (TCP Djuro Salaj Krško), 2. Franc Novak (IMV Brežice), 3. Ivan Zakšek (SOP); varilci REO — 1. Ivan Seiler (ZG Tozd za popravilo voz Dobova), 2. Stanko Jamnik (Metalna Krmelj), 3. Martin Herakovič (ZG Tozd za popravilo voz); varilci TIG — 1. Darko Janc (SOP), 2. Milan Pelko (Metalna Krmelj), 3. Ljudež Bizjak (SOP); konstrukcijski ključavnicičarji — 1. Franc Pečnik, 2. Franc Groznik (oba Metalna Krmelj), 3. Jože Žnidaršič (SOP); strugarji — 1. Alojz Hočevar (Metalna Krmelj), 2. Beno Ulčnik (Metalna, tozdr TGO Senovo), 3. Darko Omerzu (TCP Djuro Salaj); rezkalci — 1. Alojz Deržanič (TCP Djuro Salaj), 2. Boris Hrušovar (Kovinarska Krško), 3. Mirko Avsenak (SOP); avtomehaniški OTTO — 1. Ivan Tomše (Kovinoplast Jesenice na Dolenjskem), 2. Jože Žibert (Zastava avto Krško), 3. Dane Boškovič (TRZ Bregana); avtomehaniški DIESEL — 1. Martin Naglič (Transport Krško), 2. Anton Ferencak (Agroservis Brežice), 3. Ivan Zupančič (Transport Krško); obratni električarji — 1. Marija Povhe (SOP), 2. Jože Zakšek (Metalna Senovo), 3. Jože Bohorič (SOP).**

ZMAGOVALCI — Priznanje in nagrado za 1. mesto med najštevilnejšo konkurenco — 22 konstrukcijski ključavnicičarji — je zaslužno osvojil Franc Pečnik iz Metalne, tozdr TLK Krmelj (skrajno desni). Izročila mu jo predsednik OS ZSS Brežice Jože Tomc. (Foto: P. Perc).

Na zaključni slovesnosti se je predsednik brežiškega občinskega sindikalnega sveta Jože Tomc zahvalil vsem 83 tekmovalcem, pokroviteljem in soorganizatorjem — tozdu za popravilo voz Dobova, Trimu, Kovinoplastu Jesenice na Dolenjskem in Agroservisu Brežice. Prav tako so pomagali tudi v TCP Djuro Salaj, nuklearni, Kovinarski in Sopolju Krško.

P. PERC

DELO NA JADRANU

KOČEVJE — Tudi kočevska mladinska delovna brigada se bo udeležila delovne akcije Jadran 88, ki bo v Šibeniku. Mladinske organizacije že zbirajo prijave mladincev za akcijo. Določeno je tudi že, da bo kočevska delovna brigada na akciji od 24. julija do 20. avgusta.

Naša anketa

»Našim« še zaupamo?

Slovenski delegati se iz zvezne skupščine pa tudi iz drugih organov federacije vse pogosteje vračajo »praznih rok«. S svojimi stališči o vodenju državne politike se glede konkretnih rešitev pogosto znajdejo v oporečju z delegati iz drugih delov Jugoslavije, ostajajo osamljeni in preglasovani. To je bilo zlasti jasno čutili ob zadnjem zasedanju zveznega zbora skupščine Jugoslavije, ko je prišlo na dan vprašanje zaupnice ZIS. Takrat jim je bilo z najvišjih državnih vrhov očitano celo sektaštvo in neupoštevanje mnenja baze. So naša stališča res tako različna od drugih ali pa jih naši delegati ne znajo dovolj zavzeto uveljavljati? In če velja to zadnje, ali jim še lahko zaupamo? Ima ravnanje naših predstavnikov dovolj podpore v svoji bazi?

MARJAN VUČAJNK, prosvetni delavec iz Dobove: »Od novembra lani, ko je tekla beseda o paketu protinflacijskih ukrepov, je našim delegatom v zvezni skupščini narasel ugled. Stališča, ki jih prenašajo, temelje na razvijanju in mednarodni menjavi ter izhajajo iz poštenega, trdega dela. Taka, kot jih delegati predstavljajo, se ujemajo s pogledi večine Slovencev.«

JANEZ PRELOVŠEK, vodja priprave dela v TCP Djuro Salaj tozdr Papirkonfekcija, Krško: »Lahko rečem, da popolnoma zaupam našim delegatom, kar se je nazadnje pokazalo tudi na zasedanju jugoslovanske skupščine v Beogradu. Seveda so v izjemno težkem položaju, kajti njihovi predlogi so večinoma v opreki s splošnimi jugoslovanskimi stališči. Zdaj je namreč tako, da se je nabralo veliko problemov, ki jih je treba hitro reševati. Tudi v naši delovni organizaciji imamo zveznega delegata in mislim, da nas dobro zastopa.«

ANICA JUVANC, frizerka iz Ribnice: »Položaj je vedno slabši in delegati so končno uvideli, da so se dolžni bolj potegniti za svoj narod. Vsak narod — in še posebej njegovi izvoljeni predstavniki — je odgovoren za svoj razvoj. Za nerazvite daje največ Slovenija. Z veseljem pomagamo nekemu, ki tudi sam nekaj naredi, da se izkoplje iz težav, ne pa tistemu, ki pomoč nekoristno zapravi. Tudi oče ne bi pomagal sinu 40 let, če vidi, da je vsa pomoč zaman. Upamo, da bodo naši delegati v zvezni skupščini upoštevali tako razmišljanja.«

MILAN KOS, uslužbenec v DO ITAS Kočevje: »Naši delegati so na zadnji seji zvezne skupščine prvič prav nastopili. Menim, da se morajo v bodoče še bolj zavzemati, da le slovenski narod odloča o narodnem dohodku, ki ga ustvarja. V 45 letih odraste in dozori vsak človek, da ni potreben več podpore, mi pa še vedno podpiramo republiko, ki niso dozorele. Jaz sem začel dvakrat iz nič in se zopet pobral. Menim, da bi se tako lahko tudi podpirani narodi v Jugoslaviji, saj imajo boljše zemljo in tudi ogromno surovin, rud, itd.«

SILVAN TRPIN, gradbeni tehnik iz Novega mesta: »Podpiram slovensko delegacijo, čeprav njeno glasovanje kaj malo koristi, naj pa v Beogradu vedo, da v dveh republikah mislijo drugače. Tudi takšna oblika glasovanja ne sodi več v čas računalništva. Sicer pa obsojam tudi početje Marjana Rožiča, ki se je slovenski delegaciji dobesedno izognil, ko so zbirali podpise. Kaj bosta sedaj počela Mikulič in izvršni svet, se bo kmalu pokazalo, mislim pa, da je bilo zaupanje tudi to pot preuranjeno.«

MARTIN LOGAR, vodovodni inštalater iz Metlike: »Prav je, da slovenski delegati kljub večinskemu nasprotovanju niso pustili in odstopili od svojih stališč. Po moje bi marsikatero zadevo lahko postavili še bolj ostro. Tokrat so res vztrajno in neomajno zastopali stališča, ki imajo v Sloveniji najširšo podporo. Prav je tudi, da so v razpravi odgovarjali in zavračali očitke predsednika vlade. Prvič so bile na takem nivoju stvari jasne in odkrite.«

DRAGO BABIČ, rudar iz Črnomlja: »Z nastopom slovenskih delegatov na zadnji seji zvezne skupščine sem zelo zadovoljen. Trdno so zastopali slovenska stališča, ki niso samo uradna stališča slovenskega vodstva, ampak imajo podporo v najširšem krogu v Sloveniji. Čeprav se bojim, da še naprej ne bo razumevanja za slovenske pobude v nekaterih delih Jugoslavije, je pri tem treba vztrajati, tako kot se pač postopa v demokratični skupščini.«

SLAVI KOLAR, upokojenec, sekretar OO ZZZB Nov Sevnica: »Kotikor sem se pogovarjal z ljudmi, se mi zdi, da zelo podobno ocenjujemo nastop slovenskih delegatov v zvezni skupščini. Mislim, da so se fantje dobro držali, da so odkrito opozorili na napake ZIS, ki so nas zapeljale v globoko krizo. Mikulič jih že dolgo ni toliko slisal kot tokrat, a ne samo od slovenskih delegatov. Nikakor mi pa ni bilo všeč ravnanje Marjana Rožiča. Zdi se mi, da le ne bi smeli tako pozabiti na bazo.«

MIRO STRAJNAR, sprevodnik iz Trebnjega: »Za politiko se prav malo zanimam, zadnje dogajanje v naši zvezni skupščini pa je tudi mene nekoliko pritegnilo. Čeprav že od samega začetka nisem verjel, da bodo slovenski delegati uspeli s svojim predlogom o (ne)zaupnici Mikuličevi vladi, mi je bilo všeč, da so vprašanje sploh načeli. Pa tudi to, da je večina naših delegatov govorila slovensko.«

dobri kakovosti izdelkov plače še vedno zaostajajo povprečno za okrog 17 odstotkov za drugo industrijo v Sloveniji. Vedeti je tudi treba, da konfekarji akumulacije skorajda ne rabijo zase, ampak da gre večina denarja za »družbo«.

»Vsega tega pa seveda nismo dosegli brez številnih problemov. Med največje gotovo spadajo visoke zaloge, predvsem nedokončane proizvodnje in zagotavljanje likvidnosti, ki je v tesni povezavi z višino zalog. K slabši plačilni sposobnosti v preteklih mesecih pa je prispevala tudi uradna monetarna politika (obvezna rezerva bank na plasmaje

bank); denarna masa se je zbirala v Narodni banki, gospodarstvo pa je ostalo brez likvidnih sredstev ob razmeroma visoki rasti cen. Menice je bilo težko eskontirati, posojila pa so banke odpravljale samo do konca meseca. Še dodatno je zaostrial problem likvidnosti poračun za nerazvite za leto 1987. Čeprav smo že plačali 180 milijonov akontacije, smo morali v treh obrokih do aprila letos plačati še dodatnih 150 milijonov dinarjev. Nihče od tistih zgoraj se ne vpraša, če denar je, mi ga moramo enostavno dati, in to gotovino. Mislim, da bi morali končno glede tega prispevka za nerazvite nekaj reči. Za malo sevniško

Janko Marušič: »Ukrepi ZIS, ki jih pričakujemo te dni, bodo lahko pravo podobo gospodarjenja kolektivov pokazali šele ob tricetrletju!«

občino je že okrog 100 milijonov občutno preveliko breme,« je dejal Janko Marušič.

P. PERC

NOVI DEVIZNI TEČAJI

Tečajna lista št. 99 z dne 23. maja 1988

država	valuta	tečaj	za devize, efektivno, čiste, kreditna pisarna in poštne nakaznice		
			nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	a. dolar	1	1206,30	1208,11	1209,92
Avstrija	šiling	100	12785,29	12804,50	12823,71
Češka	dolar	1	1233,00	1234,85	1236,70
Črna gora	krona	100	23583,71	23619,14	23654,57
Finska	marka	100	37981,84	38038,90	38095,96
Francija	frank	100	26636,49	26676,50	26716,51
ZR Nemčija	marka	100	90027,49	90162,73	90297,97
Grčija	drahama	100	1123,24	1124,93	1126,62
Irska	funt	1	2403,70	2407,31	2410,92
Italija	lira	100	121,37	121,55	121,73
Japonska	jen	100	1227,37	1229,21	1231,05
Kuvajt	kv. dinar	1	5595,52	5603,93	5612,34
Nizozemska	gulden	100	80415,61	80536,41	80657,21
Norveška	krona	100	24729,58	24766,73	24803,88
Portugalska	escudo	100	1098,99	1100,64	1102,29
Švedska	krona	100	25871,78	25910,65	25949,52
Švicca	frank	100	108077,44	108239,80	108402,16
V. Britanija	funt	1	2860,24	2864,54	2868,84
ZDA	dolar	1	1532,01	1534,31	1536,61

Cesar je gol!

Zakaj dogajanje spominja na Andersеноvo pravljico

MARIBOR — Zadnje razprave o učinkih preoblikovanja nekdanje mariborske občine v zdajšnjih šest — referendum je bil pred osmimi leti — so precej podobne znameniti Andersenovim pripovedki o cesarjevih novih oblačilih. Že nekaj časa je bila v Mariboru javna skrivnost, da praktično nihče v mestu ni zadovoljen z novimi občinskimi in da mnogi že resno razmišljajo o njihovi ponovni združitvi v eno. Skoraj nobena od nekdanjih referendumskih napovedi in obljub se ni uresničila: administracija se je po občinah še bolj razbohotila, odločanje zaradi kopice birokratskih ter mnogih drugih objektivnih in subjektivnih ovir ni nič bližje ljudem, upravne službe bi lahko tako, kot delajo zdaj, delale tudi v eni občini. In zakaj prispodoba z Andersenom? Ker je očitno bila potrebna

javna pobuda, izrečena na nedavnem zboru skupščinskih delegacij v mariborski Tovarni avtomobilov, da je tema postala »legitimna«. Dotlej se v političnih forumih o morebitni vnovični združitvi občin razpravljali v rokavicah, vedoč, da je »cesar gol«, a si tega niso upali priznati, torej je bil potreben delavec iz Tama, da je vzklil: »Saj je cesar res gol!« pa so mu začeli še vsi ostali pritjevati.

Predlog iz Tama, ki so ga posredovali svoji občinski skupščini, je bil namreč nedvoumen: sedanjih šest občin ponovno povezati v eno, ker bo to bolj gospodarno in učinkovito. V svoji pobudi so opozorili na »zavajanje javnosti v pripravah na referendum«, ko so uvodničarji zatrjevali, da oblikovanje novih občin ne pomeni novih uradnikov in funkcionarjev ter novih stavb. (Resnici na ljubo: že tedaj je vsakdo ob malce logičnem razmišljanju lahko podvomil o takšnih obljubah, zlasti glede novih delovnih mest, medtem ko je pri kasnejši gradnji novih občinskih poslopij v resnici šlo za čisto manipulacijo z javnostjo, pač po načelu cilj opravičuje sredstva.) Čimprej bi se morali sprijazniti z dejstvom, da je bila delitev občine preveliko utemeljena, je še rečeno v pobudi.

Ker smo pri nas vajeni na hitro ukinjati, s krči pa postavljati novo, bi bilo kajpada napak zdaj na vrat na nos slediti tej pobudi. Dobro pa je, da je tak radikalizem sprožil v mestu trezno in široko razpravo o problemu, ki že vrsto let tišči Mariborčane. Cesar je ostal gol in zdaj mu bo zares treba sešiti nova oblačila.

MILAN PREDAN

Kmetijstvo

PROFESOR O STABILIZACIJI

V Jugoslaviji ne bo stabilizacije, dokler ne boste v časopisih prebrali, da je, denimo, rasti kmetijske proizvodnje stalna. Brez dodatne proizvodnje se ne bomo izkopal iz krize, še nobena država, kaj država, še nobena družba ni izpeljala nič, kar bi se lahko imenovalo stabilizacija, brez dodatnega dela, brez dodatne produkcije.

(Prof. dr. Davor Savin v Kmečkem glasu o novi ekonomski politiki)

PRIPRAVLJAJO AGROKARTO

KRŠKO — Kmetijska zemljiška skupnost v Krškem je že dobila strokovno podlago za izdelavo agrokarte. Pred kratkim so že imeli instruktazo strokovnjakov s kmetijskega inštituta, geodetskega zavoda in drugih strokovnih institucij, na kateri so se seznanili z načinom dela. Pri izdelavi agrokarte bodo sodelovali domači kmetijski strokovnjaki. Računajo, da bo prva faza ugotavljanja produktivnosti zemljišč končana do konca junija, agrokarta pa naj bi bila izdelana februarja prihodnje leto. Agrokarta je pomemben sestavni del vseh dokumentov za družbeno planiranje in bo torej marsikaj bolj jasno, kar zadeva kmetijstvo, šele potem, ko bo izdelana.

- Polovično znanje je nevarnejše od neznanja. Bolivijski pregovor
- Izkusnja je vsota naših razočaranj.

AUGIER

Sejmišča

BREŽICE — V soboto so imeli naprodaj 185 do 3 mesece starih prašičev in 63 starejših. Prvih so prodali 95, in to po 2.000 do 2.200 din po kg žive teže, drugih 15, in sicer po 2.600 do 2.800 din po kg žive teže.

Kmetijski nasveti

Zatiranje sadne pršice

Rdeča sadna pršica (*Panycus ulmi*) ali rdeči pajek, kot jo nepravilno tudi imenujemo, sodi med najnevarnejše škodljivce sadnih dreves in vinske trte. Najraje se pojavlja na jablanah in slivah, pogosti pa je tudi na vinski trti, čeprav jo včasih najdemo tudi na ostalem sadnem drevju. V intenzivnih jablanovih nasadih spada med najnevarnejše škodljivce. Sadna pršica je 0,4 do 0,5 mm dolga, jajčaste oblike, z malo izbočeno hrbtino stranjo z močnimi redkimi ščetinami. Je rdeče barve, ki pa se v odtenku lahko spreminja. Vedno je samec manjši in svetlejši barve. Jajčeca so karminasto rdeča in čebulaste oblike. Prezimijo zimska jajčeca na enoletnem, dvoletnem ali starejšem lesu v bližini brstov v skupinah, kjer jih lahko tudi opazimo, poletna jajčeca pa praviloma najdemo na spodnji strani listov. Napad ličink se začne v drugi polovici aprila in sovпада z razvojnim stadijem »D«. Ponavadi traja izleganje od 14 dni do 3 ali 5 tednov kot letos, ko so se močnejše pojavile šele sredi maja. Sadne pršice spremljajo rast pogankov in se selijo z razvojem mladih listov navzgor, kjer z vbadanjem in sesanjem soka delajo škodo, saj se listi lahko zvijejo, porjavijo in celo odpadejo. Poškodbe naprej opazimo kot fine svetle lise na zgornji strani listov ob bližnji žil kot posledico vbodov. Ob sončnem vremenu lahko lepo vidimo samece pršice, ki pridejo na vrhnjo, sončno stran listov. Rdečo sadno pršico uničujejo nekateri naravni sovražniki (tripsi, tačnicarice), zato moramo biti pri izbiri zaščitnih sredstev previdni. Izogibaj-

- Priporočamo uporabo nissoruna, dikofola, neorona, dovoljena pa je še tudi uporaba prejšnjih azlor plictrama. Po naših izkušnjah so vsi ti akaricidi dovolj dobri ob ustreznih uporabi. Dobro bi bilo dodajati še cosan, in kjer je nevarnost črne pegavosti, tudi antracol, dithane, folpet ali podobne fungicide. (Inž. J. B.)

mo se predvsem ostrih insekticidov, fungicidov na osnovi ditiokarbamatov, fungicidov z akaricidnim delovanjem (karathane, acaricid) in nekaterih akaricidov (neoron). Ker pa se teh pripravkov ne moremo čisto odreči, jih uporabljamo redko, po predhodni ugotovitvi škodljivca. Znano je, da nekateri pripravki, zlasti fungicidi iz skupine ftalimidov (ortocid), fosforini insekticidov (metasystox, ekatin, dimercion, diazinon), ultracidi in nekateri karbamati (sevin), pospešujejo razvoj škodljivca, zato jih ne uporabljamo. Zaradi komplicitarnosti pri uporabi kemičnih sredstev se torej odločimo za tretiranje šele po predhodni ugotovitvi škodljivca, da ne pride do odporosti ras, izogibajmo se ostrim insekticidom, po možnosti pa izbirajmo fungicide, ki zaviralno delujejo na razvoj pršice. Manjšega števila škodljivcev ne zatiramo, ukrepajmo šele, ko je v maju 50% naseljenih listov, v juniju in juliju 60% in v avgustu 30%.

Inž. J. HROVAT

Razkorak med načrti in izvedbo

V krški občini so si tudi letos zastavili obsežen načrt agromelioracij, a je vprašanje, če ga bodo lahko izpolnili — Spori zaradi različnih pogledov

KRŠKO — V preteklih letih je bilo v krški občini veliko narejenega na področju agromelioracij, v zadnjem času pa pohoja sapa tudi krški kmetijski zemljiški skupnosti. Plane so sicer sprejeli, imajo tudi resen namen, da letos postorijo marsikaj, kar je ostalo še od lani in iz preteklih let, a bo za izvajanje načrtov očitno odločen denar in pa priprava dokumentacije, ki sedaj ni več tako preprosta, kot je bila nekdanj.

»Najbolj se zatika pri ureditvenih načrtih in pri spremembah družbenega plana, k delu pa moramo sedaj pritegniti tudi varstvenike narave z ljubljanskega regionalnega zavoda za zaščito naravnih in kulturne dediščine. Seveda vse to dodatno zapleta postopke in ne moremo opraviti toliko del, kakor si jih zastavimo z načrti,« je povedal Rafko Kranjc, strokovni delavec kmetijske zemljiške skupnosti v Krškem.

Letošnji plan so že začeli izvajati, a so v kmetijski zemljiški skupnosti že sedaj

prepričani, da ga v celoti ne bodo mogli izvesti. Osušili naj bi namreč 220 ha zemljišč, namakali 500 ha, opravili nižinske agromelioracije za 376 ha, 100 ha naj bi agromeliorirali na področju Gorjancev in Bohorja, okoli 60 ha zemljišč pa naj bi pripravili za sadne nasade. Skupna vsota hektarov, ki naj bi jih tako ali drugače izboljšali v prid kmetijstva, je v primerjavi s prejšnjimi leti nekoliko poprečna, vendar so sedaj ostale za te namene samo slabše površine, ki so vrhu tega še dokaj razpršene, to

pa dodatno draži izvedbo del. O kakovosti izvajalcev del v kmetijski zemljiški skupnosti ne govorimo prav radi, še posebej, kadar dela izvajajo skupaj z novomeško območno vodno skupnostjo, ki pri izbiri delavcev pa tudi pri njihovem nadzoru nima vedno najbolj srečne roke.

»Poleg tega, da se je spremenila zakonodaja, ki sedaj zahteva lokacijsko dokumentacijo in ureditvene načrte, nam gre navzkriž, ker čakamo na spremembe planov, pa nam dodatne težave

Izguba prihaja iz hleva

Zaradi nesorazmerij v cenah je tozđ KZ Črnomelj Živinoreja prvo četrtletje zaključil z izgubo

ČRNOMELJ — Prvo letošnje trimesečje je tozđ črnomaljske kmetijske zadruge Živinoreja zaključil z dobrimi 23 milijoni dinarjev izgube. Kot pravi direktor tozda Franc Kure, je izguba v glavnem nastala v klavnici, ki deluje v okviru tozda kot delovna enota. »Izguba je posledica cenovnih nesorazmerij med nabavo ceno živine in prodajno ceno mesa. Stanje se je na tem občutljivem področju še poslabšalo po 20. februarju, ko je začel veljati zakon o zaščitnih cenah mlade pitane govedi in prašičev. Nekaj več kot pol mlade pitane govedu za oskrbo črnomaljske občine ter delno Ljubljane in Duge Rese dobimo od naših kooperantov, ostalo je živina iz naših hlevov oziroma jo moramo kupiti drugje, največ na Hrvaškem. Če smo hoteli dobiti živino, smo morali rejcem doplačevati, in tako se je seveda naš tozđ izčrpaval. Od tod tudi izguba,« je povedal Kure.

Izgubo, ki nastaja pri preskrbi z me-

V proizvodnem smislu je tozđ v prvem trimesečju dobro delal, vsi njihovi hlevi, v katerih imajo 550 stojišč so bili polno zasedeni. V okviru tega tozda z 49 zaposlenimi deluje še perutninska farma na Krasincu, ki tesno sodeluje z ljubljansko Jato. Pri tem delo sicer, pravijo, ni zaslužka, a vsaj stroški so pokriti.

A. B.

Če ni pravih kmetov, je tudi družba revna

STRŽIŠČE — »Vse manj ljudi ostaja na domačijah v hribovitih predelih. To je slabo. Če ni pravih kmetov, je tudi družba bolj siromašna,« je povedal 66-letni Matija Brinovar iz Stržišča, gručastega naselja zahodno od Trnovca in južno od ceste Sevnica—Zabukovje—Blanca.

Pravi, da zdaj tudi odgovorni ljudje že malo bolj resno gledajo na ta problem. In prav vesel je bil, ko mu je nečakinja iz Lončarjevega Dola rekla, da ne bo šla v tovarno, ampak da bo ostala na kmetiji. Se bo še več mladih odločilo za tak korak, se sprašuje Matija, pri tem pa se

• V zadnjem mesecu dni imajo nemalo težav pri preskrbi občine in ostalih njihovih kupcev z govejim mesom. Zaradi preniknih odkupnih cen kmetje držijo živino v hlevih in ponudba se je močno zmanjšala.

Matija Brinovar: »Čeprav me je v letu dni že drugič obletelo, upam, da se bom tudi po drugem infarktu, ki me je začasnó privezal na posteljo v Trubarjevem domu v Loki, lahko kmalu ponovno vrnil na domačijo k sestri Ani in mojim čebelicam.«

dobro zaveda, da takšna ali drugačna poteza ni odvisna le od mladih. Kolikor mu zdravje še dopušta, Matija kot invalidski upokojenec družno s svojo sestro kmetuje na malo večjem koščku zemlje; vse je za 5 ha, obdelovalne pa 2 hektarja. Njegova velika ljubezen je čebelarstvo. Čebelariti je začel že leta 1938 kar sam, ne da bi ga kdo k temu posebej spodbujal. »Že dobrih 10 let sem Medeksov kooperant. Lani sem šel na cvetni prah, ker je boljše plačan kot med. Imam že tudi nekaj propolisov.« Predlani je imel še 70 panjev, skrhanu zdravje pa ga je prisililo, da jih je nekaj prodal. Velika ljubezen in volja do čebelarjenja pa sta ga kmalu po tistem, ko ga je zadela možganska kap, spet dvignila iz invalidskega vozička.

P. PERC

Nad pšenico še nova nadloga

Na poljih se je močnejše razpasla pseudocercospora herpotrichoides

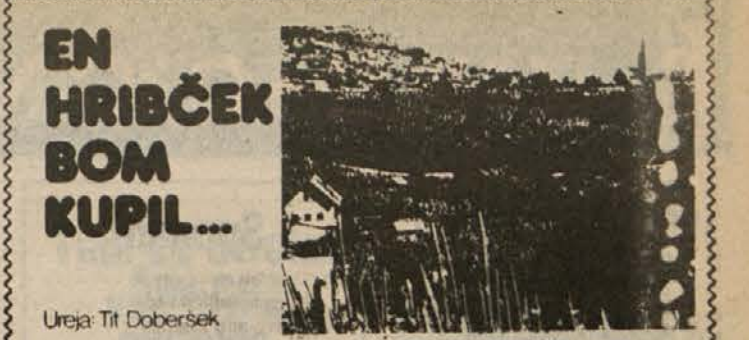
Na območju Dolenjske se je na posevkih pšenice pojavila bolezen. Najprej je rastlina rumena, kljub zadostnemu gnojenju, nato pa se začne sušiti. Če jo podrobneje pogledamo, vidimo, da jo je med prvimi kolencem ali celo pod prvimi kolencem napadla bolezen. Na tem mestu pšenica porjavijo, pege so ovalne oblike, prekine se pretok, steblo pa se rado zlomi. Bolezen imenujemo poleganje, ki jo povzroča gliva pseudocercospora herpotrichoides.

Pri nas ta bolezen zelo redko napade v tolikšni meri kot letos. Pri nas se je močnejše pojavila ne le zaradi ozkega kolobarja, marveč tudi zaradi škropljenja z herbicidi, posebno tam, kjer je

bilo za škropljenje hladno vreme. Tako je posevek poškodoval herbicid, pšenica je bila manj odporna, zato se je lažje razvila omenjena gliva.

Kaj je potrebno storiti?

- Vsak naj dobro pregleda posevek pšenice, posebno če daje rumen videz, če opazite to bolezen, ocenite, kolikšna škoda bo. Če ostane na kvadratni meter manj kot 250 dobrih, zdravih klasov, priporočamo pšenico preorati in posejati koruzo. Škropiv zoper to bolezen v Jugoslaviji še ni.
- Pšenico, ki ni preveč napadena, je potrebno pogledati tudi glede pelpelaste plesni, ki stanje lahko še močno poslabša. V primeru močnega napada pepe-

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Teden cvička po vsej Dolenjski

V prejšnji številki smo sporočili vinogradnikom in ljubiteljem dolenjskega cvička, da bo Društvo vinogradnikov Dolenjske letos privedilo teden dolenjskega cvička pod Trško goro v posebej zgrajenih prostorih nove Srednje kmetijske šole v dneh od 10. do 12. junija. Premestitev iz Novega mesta pod lepe trškogorske gorice bo privedite zlasti približala vinogradnikom, ki to dragoceno vino pridelujejo, ostalim pa bo lepa okolica pod Trško goro dobrodošlo razvedrilo in naravi.

Razširitev pridelitve na vso Dolenjsko

Priveditveni odbor, v katerem so v glavnem člani upravnega odbora društva in oba pokrovitelja, Kmetijska zadruga Novo mesto in Srednja kmetijska šola, je 18. maja sprejel sklep, naj priveditev Teden dolenjskega cvička traja vse teden, in ne le zadnje dni v tednu, torej od 5. do 12. junija. Zaključki pa bi bili od 10. do 12. junija kot vrh priveditve. Zato bodo podružnice društva po vsej Dolenjski z gostinci svojega območja poskrbele, da bodo v času priveditve vsi gostinski obrati na Dolenjskem točili le cviček, in to cviček, ki je bil pozitivno ocenjen na glavni degustaciji v Novem mestu ali ima vsaj potrjeno kmetijskega inštituta o analizi vina, da je cviček primeren za promet. Gostinci, ki trenutno nimajo na voljo ustreznega cvička, naj se obrnejo na vodstvo svoje podružnice društva vinogradnikov ali pa na tajnika društva (tel. 22692). Gostilne naj bodo ta teden posebno slovesno opremljene z ustrezni napisi o priveditvi in s cvetjem, da se bo videlo, da je Teden dolenjskega cvička resnično praznik našega glavnega vina.

S tem da bodo Dolenjski gostinci v času od 5. do 12. junija v svojih lokalih točili le cviček in poskrbeli za slovesno opremljenost lokalov, bodo pomagali vinogradnikom Do-

lenske. Tako bodo delno poravnali svoj dolg in obveznost do dežela, v kateri živijo. Ta moralna obveza, ki gostilničarje ni nobena gramota obremenitev, zahteva le dobro voljo in nekaj več dela ter razumevanje za domače vinogradnike. Zato Društvo vinogradnikov in vsi dolenjski vinogradniki upravičeno pričajo, jemo, da na Dolenjskem (občin: Novo mesto, Trebnje, Sevnica, Krško, Brežice, Grosuplje) ne bo gostilne, ki te obveze ne bi sprejela.

Cviček sodi v dolenjsko narodno zakladnico

je aprila 1985 v Dolenjskem listu v vinogradniški rubriki napisal znani trebanjski vinogradnik, poljnjani Pavle Miklič. Jože Likar je v knjigi Naš cviček (Ljubljana 1985) napisal, da je cviček po svoji sestavi eno najbolj spojstvenih in blago dišečih vin v Sloveniji, pa tudi eden najbolj edinstvenih vinskih pridelkov v Jugoslaviji. V cvičku se najli bogastvo dolenjske prirode in dolenjske zemlje. Cvičkova čudovita, kristalno čista, rubinasto rdeča barva vliiva v človeško telo toploto in budi slast do jedi. Cviček je prijetnega, značilnega vonja, s prikupnim, svežim okusom, ki povezuje lastnosti tega vina v harmonično celoto. Zato je cviček živ, v bujni pričujoč utrip Dolenjske in njenega prebivalstva, resnična dolenjska narodna zakladnica.

V tednu dolenjskega cvička bomo cviček kulturno uživali ob domači klobasi, vinskih kračih in domačem kruhu. Cviček (velja kot druga vina) že od nekdanjih časov del ljudske prehrane, kar spoznavajo tudi mnogi strokovnjaki. O njegovem učinku kot poživilo in bujni prijetno razpoloženje. Vemo, da se ne vsebuje mnogo snovi, ki pospešujejo delovanje našega organizma in koristijo prebavi. Zato zmerno in redno uživanje cvička ni pijančevanje, ampak potreba.

Miklič v navedenem prispevku pravi: Če Primorci cenijo svojo rebulo, merlot in teran, Stajerci svoja sorta vina, Belokranjci svojo črnino, smo lahko tudi Dolenjski ponosni na svoj cviček, njegovo prijubljenost kot dolenjsko narodno pijačo.

T. DOBERŠEK

VNETIM ŠKROPILCEM V PREMISLEK

Po statistiki Zavoda za ribištvo iz Ljubljane je bilo od leta 1960 do sredine maja letos kar 961 požarov rib. Dobro desetino vseh je zakrivilo malomarno škropljenje kulturnih rastlin in lahkomiselno odmetavanje ostankev škropljenja. To je le ena slaba plat kemičnega vrstava rastlin, brez katerega si ne moremo več misliti učinkovitega kmetovanja. Koliko pa je še drugih neželjenih vzporednih učinkov, koliko je uničenih drugih koristnih organizmov v tleh, to pa lahko le slutimo. Pač, po močno poslabšani strukturi rodovitne zemlje ali po čudnih pojavih v živalskem svetu, predvsem v carstvu žuželk, lahko domnevamo, da se v naravi ruši naravno ravnovesje, zaradi česar nam bo lahko še zelo žal. Ali mislijo na to vsi tisti, ki s škropljenjem pretiravajo ali ravno malomarno?

Krma iz oblacev Rusi raziskujejo

Sodelavci lesnotehničnega inštituta iz Arhangelska v Sovjetski zvezi so izpopolnili postopek izdelave kalorične in cenene živinske krme iz odpadkov lesnopredelovalne in papirne industrije. S posebno obdelavo teh odpadkov so dosegli, da je mogoče živino krmiti tako rekoč z oblaci, kar je bila doslej le dihovita šala o ribniški iznajdljivosti, ki pa ima eno samo manjšo pomanjkljivost, namreč, z oblaci krmljena žival Ribničanu na koncu pogine.

Lesovina je v glavnem sestavljena iz polisaharidov in celuloze. Po parjenju postane slajša, vendar še vedno ni prebavljiva. Če pa jo z dodatkom kisline hidrolizirajo, se prebavljivost močno zveča, tako da je stvar primerna za živalsko krmo. Naredili so že preizkuse, ki so pokazali, da bo mogoče gore lesnih odpadkov, ki zdaj običajno končajo v peči, koristneje porabiti zlasti tam, kjer primanjkuje živinske krme, rastejo pa obširni gozdovi in so zgrajeni veliki lesnopredelovalni obrati. (Iz Inovacije 88)

Tri stotnije čakajo na zaposlitev

Ni potreb po delavcih
NOVO MESTO — Ob koncu marca je bilo v novomeški občini po podatkih strokovne službe občinske skupnosti za zaposlovanje 376 iskalcev zaposlitve. Od teh je bilo 171 žensk, 203 osebe so bile mlajše od 26 let, kar 137 ljudi z uradnega seznama brezposelnih pa išče zaposlitev prvič, s tem da jih med temi 57 čaka na pripravništvo. Med 376 iskalcem je 196 težje zaposljivih,

• Zaposlovanje v občini Novo mesto je minuli ponedeljek obravnaval tudi občinski sindikalni svet, ki je med drugim poudaril, da je treba zagotoviti delo zlasti mladim, omogočiti občanom, da sodelujejo v proizvodnji, in odpreti vrata tujemu kapitalu. Več o tej razpravi v prihodnji številki časopisa.

med drugim tudi zaradi neustreznih poklicev. Izobrazba iskalcev zaposlitve je v 182 primerih prva stopnja, 40 jih je končalo drugo, 10 tretjo, 11 šesto in 9 sedmo stopnjo šolanja. Tako imajo med višje- in visokošolski inženirje in diplomirane inženirje kmetijstva, strojništva in kemijske tehnologije, ekonomiste, pravnike, organizatorje dela, učitelje, socialne delavce in profesorje; po številu prevladujejo družboslovci. Med 376 iskalcem zaposlitve jih je ob koncu letošnjega prvega trimesečja 28 prejelo denarno nadomestilo in 9 denarno pomoč.

Na zaposlitev čakajo prosilci različno dolgo. Izračun kaže, da večina dobi delo že v treh mesecih, čeprav številni, zlasti težje zaposljivi, čakajo tudi prek enega leta.

RAZSTAVA LABORATORIJSKE OPREME

NOVO MESTO — V petek, 3. junija, bodo ob 8. uri v prvem nadstropju hotela Metropol odprli prvo demonstracijsko razstavo laboratorijske opreme, ki jo pripravljata Metlika, tozdr Tehnica iz Zelenikov, v sodelovanju s servisom Janeza Ravbarja iz Novoga mesta. Razstavljene bodo analitske, precizne in posebne tehtnice elektronskih in mehanskih izvedb, razne vrste uteži, centrifuge, mešalci, oprema in druga laboratorijska oprema. Razstava bo odprta samo ta dan, in sicer do 14. ure.

MLADI KEMIKI SO TEKMOVALI

NOVO MESTO — Na Srednji šoli pedagoške in tehniško-naravoslovne usmeritve je bilo minuli četrtek srečanje mladih kemikov iz 15. osnovnih šol dolenske regije. V skupini sedmih razredov so največ znanja pokazali: Tomaž Urbič iz Trebnjega, Andrej Baudček iz Žužemberka in Sebastian Kos iz Sentjerneje. V skupini osmih razredov pa so bili najboljši: Irena Hočvar iz Mokronoga, Milinka Glavan iz Žužemberka, Mitja Baša iz Žužemberka in Robi Mohorič iz OŠ Katja Rupena Novo mesto.

STOPAR V ŠOLI

NOVO MESTO — V avli bršljinke osnovne šole so v počastitev dneva mladosti včeraj popoldne odprli razstavo del kiparja, grafika in pesnika Rudija Stoparja iz Sevnice. Učenci so pripravili kulturni program. Razstava bo na ogled štirinajst dni.

MLADINSKA VESELICA

OTOČEC — Na jasi na Otočcu bo jutri ob 16. uri velika mladinska veselica, na kateri bo zabaval obiskovalce ansambel Cof. Veseljačenje na ob režu Krke, ki ga organizira OK SZSM Novo mesto v sodelovanju s konferenco osnovnih organizacij ZSMS delovne organizacije Krka Novo mesto, spada v okvir praznovanja meseca mladosti.

Vedno težje je dobiti službo

Število iskalcev zaposlitve se v metliški občini povečuje — Letos naj bi v občini v združenem delu zaposlili le 62 novih delavcev

METLIKA — Lani je bilo v metliški občini zaposlenih 3352 ljudi, kar je manj, kot so zapisali v resoluciji, in manj, kot so načrtovali v združenem delu. Povprečno je bilo v lanskem letu na skupnosti za zaposlovanje prijavljenih 79 iskalcev zaposlitve, kar je skoraj tretjina več kot leto poprej. Konec leta pa je bilo prijavljenih 96 ljudi, kar jasno govori, da se nezaposlenost povečuje. Več kot pol iskalcev zaposlitve je bilo mlajših od 26 let.

O vse bolj perečem vprašanju zaposlovanja v metliški občini je beseda tekla tudi na zadnji seji občinskega sindikalnega sveta, kjer so stanje na tem občutljivem področju ocenili kot zaskrbljujoče in kot kaže, se bo leto še poslabšalo. Za letošnje organizacije združenega dela v metliški občini načrtujejo, da bodo leto zaposlili le 11 svojih študentov. Kot kažejo podatki, bo leto v metliški občini iskalo delo 179 ljudi, če jih

Potniki bi bržda plačali več

ZTO Novo mesto v prvem trimesečju med zgubarji — Glavni vzrok so predpisane cene in visoki stroški — Rešitev: »Dražji prevozi ali več v SIS«

NOVO MESTO — Med 13 organizacij združenega dela v občini, ki so v letošnjih prvih treh mesecih poslovale z izgubo, se je zapisala tudi Železniška transportna organizacija Novo mesto. V treh tozdrnih je zabeležila skupno 2,9 milijarde dinarjev bilančne izgube, medtem ko ocenjuje svojo realno izgubo na 3,2 milijarde.

Rdečih števil, ki pomenijo v tozdr za promet 1,06, v tozdr za vleko vlakov 1,1 in tozdr za upravljanje in vzdrževanje prog 0,8 milijarde dinarjev izgub v prvem četrtletju, z zaključnim računom v ZTO niso prikazali, in sicer zaradi pokritja lanskih stroškov z letos prisluznim denarjem. Te poteze se žici okupiranega Novoga mesta, za katerega se je skupnost borcev 15. divizije skupaj z odborom proslave odločila na podlagi programov ZTKO Novo mesto, ki so predvideli tudi množične športne prireditve. To velja poudariti, ker so pripravljali program prazničnih prireditev že od vsega začetka trdno na stališču, da mora potekati praznovanje v znamenju varčevanja, in torej množični pohod ni širitev začrtanih okvirov. Na pohodu, ki ga imajo za eno večjih tovrstnih akcij zadnjih let, pričakujejo blizu 5.000 udeležencev. Množičnost pričakujejo tudi na kolesarskem maratonu po poteh 15. udarne divizije NOVJ, ki ga bo 29. maja organiziralo na prog od Dolenjskih Toplic preko Novoga mesta, Sentjerneje, znova Novoga mesta in Soteske na Bazo 20 KD Krka.

Doslej so med drugim že izvedli taborniki odredov Gorjanskih tabornikov, Zelene Krke in Samotnega hrasta včeraj v Novem mestu akcijo partizanski kurir, in strelci 21. maja na strelišču v Bršljini prvo strelsko tekmovanje s polavtomatsko puško za pokal 15. udarne divizije.

Razen o tem so na omenjenem sestanku govorili o junijski slovesnosti, za katero je pripravil scenarij Jože Škufca, ki se je pri tem oziral na obletnice, kot so 45-letnica ustanovitve divizije-slavljenke, 45-letnice zasedanja Kočevskega zboru, 2. zasedanja AVNOJ in prve začasne osvojitve Novoga mesta ter 40-letnice spora z Informbirojem. Člani odbora so se dotaknili tudi sodelovanja z občani območja Žumberak-Gorjanci, ki naj bi se ob obisku v Novem mestu med drugim pogovarjali s tukajšnjimi mladinci in Vladom Ambrožičem-Novljanom ter seznanili z zbirko Muzeja NOB in mestnimi znamenitostmi.

L. M.

ŽE 21. SREČANJE Z BORCI

NOVO MESTO — Na predvečer Dneva mladosti so praznovali tudi v Domu za učence Majde Silc. Pripravili so že tradicionalno 21. srečanje z borci 10. SNOUB ljubljanske, s katerimi so že dvajsetično vrsto odšli na celodnevni izlet v neznanu. Zvečer so sedli v dvorano in pripravili kviz tekmovanje, vodstvo doma pa je ob tej priložnosti izročilo 18 učencev knjižne nagrade.

ZAKAJ SO ONEMELI TELEFONI

NOVO MESTO — Medtem ko so telefoni na novomeškem območju ta čas vse manj »nemi«, so se še pred kratkim naročniki pritoževali, da praviloma zlepa ne dočakajo signala za prosto linijo v telefonski centrali. Vsem uganjam o razlogih nenadne začasne ohromelosti telefonskega omrežja dodajajo pri PTT Novo mesto uradno pojasnilo, da je pred časom posrel telefonski promet celo do 40 odst., kar je bilo znatno več od zmogljivosti vgrajenih naprav. Vzrokov za takšno zgostitev niso ugotovili, sodijo pa, da so verjetno mimo, saj v drugi polovici maja prej omenjenih motenj skorajda ni.

Čeprav gre v navedenem primeru slej ko prej za neobičajen porast telefonskega prometa, na pošti ne izključujejo možnosti podobnih motenj tudi v bodoče. Ugotavljajo namreč, da zdajšnje cene telefonskih storitev omogočajo le enostavno reprodukcijo,

Kot rečeno, je metliški zdravstveni dom v prvem četrtletju posloval pozitivno zgolj na račun visokega priliva sredstev od drugod. Če bi bili odvisni samo od občinske zdravstvene skupnosti, se nikakor ne bi mogli ogniti izgubi.

V prvih treh mesecih so materialni stroški stali dom 51 milijonov dinarjev, kar je 194 odst. več kot v enakem lanskem obdobju, od občinske zdravstvene skupnosti pa so za te stroške dobili le 58 odst. več od povprečja za celo lansko leto. Nekateri zozdravstveni in drugi materialni stroški pa so se v enem letu podražili tudi za 400 odst. Samo za formulacije za recepte letos je dom plačal 2 milijona dinarjev.

Številu zaposlenih se je v metliškem zdravstvenem domu od lani zmanjšalo

za dva, tako da je sedaj zaposlenih 38 ljudi. Povprečni osebni dohodek v prvem trimesečju je znašal 586.000 din in je za 71 odst. večji od lanskoletnega povprečja.

Metliški »Jurček«

Velika ponudba v novem lokal — Pohvalne prve ocene gostov

METLIKA — Prejšnjo sredo je metliški Mercatorjev tozdr Trgovina na Parizanskem trgu odprl okrepčevalnico Jurček. Že obisk v prvih dneh je pokazal, da si tak lokal, ki ni nekaj novega samo v Metliki, ampak v celi Beli krajini, ljudje želijo. Ne samo, da so prenovljeni prostori v nekdanji trgovini lepo urejeni, osebje pa prijazno in ustrežljivo, novost je predvsem ponudba te okrepčevalnice, ki ne skriva, da so se z gledovalci pri ljubljanskem lokalnu Miška.

»Že sedaj imamo veliko izbiro hitro pripravljene in delikatesne hrane,

Branko Ivčič: »Že v prvem tednu se je pokazalo, da bo treba število osebja povečati. Razmišljamo pa tudi o razširitvi lokala.«

pico, lignje, žabje krake, razne palačinke, pikantne solate, sadne kupe, pleškavico v lepinji, hamburger, ponudbo pa bomo še povečali; občasno bomo imeli tudi rake,« je povedal vodja Jurčka Branko Ivčič, dosedanji sekretar OK ZSMS Metlika, ki je prekinil svoj drugi mandat, da se je lahko zaposlil tukaj. V Jurčku, ki je odprt od 7. ure zjutraj do devetih zvečer, so se odločili, da bodo točili le vina iz metliške Vinske kleti. »Imamo vsa vina iz metliške kleti, gost lahko dobi tudi samo kozarec najboljšega buteljčnega vina.« Poleg metliških vin imajo še 11 vrst vina, od tega dve vrsti temnega. Pred okrepčevalnico so uredili prostor za šest miz.

Prve ocene gostov o Jurčku so zelo pohvalne. »Če bodo ponudba, postrežba in odnos osebja ostali takšni, kot so sedaj, bomo zelo zadovoljni,« pravi. V Jurčku pa obljublajo, da bodo vse še izboljšali.

A. B.

BODOČI VOJAKI

Prejšnjo sredo se je pred naborno komisijo v prostorih metliške občine zvrstilo 50 mladeničev iz vse občine, ki so se rodili leta 1970. Naborna komisija je glede na njihovo šolo, potrebe JLA in zdravstveno stanje pa tudi želje fantov določila, v katerem rodu bodo služili vojaški rok. Izročili so jim vojaške knjžice, v vojsko pa bodo fantje odšli prihodnje leto, tisti, ki nameravajo po končani srednji šoli študirati, pa že letos. (Foto: A. B.)

menijo, da bi bili potniki v Sloveniji pripravljeno plačevati več od tistega, kar jim naložijo v Beogradu. Ali ta rešitev ali pa večji prispevki gospodarstva v SIS za železniški in luški promet, predlagajo skupaj s slovenskimi novomeški železničarji. Po njihovi oceni bi to naredilo konec sedanjim razmeram, ko iz meseca v mesec najemajo posojila, krajši čas pa so imeli celo blokiran žiro račun.

Sicer si nekaj obetajo od notranjega načrta varčevanja, po katerem naj bi v ZTO Novo mesto letos prihranili skoraj 2 milijardi dinarjev. Druga plat te medalje je, da skrajšani vlaki ne bodo več ustavljali na nedonosnih postajah, da se bo zmanjšalo zdaj potrebno število osebja na vlakih ipd.

M. LUZAR

SAMOPRISPEVKA V GABRJU NE BO

Ena gospa je pred kratkim, znabiti prevzeta od kakega jedkega čustva, Gabrčanom prerokovala skorajšno obnovitev samoprispevka, češ da so si udeleženci Spominskega večera Toneta Srebrnjaka na krvavih ljudskih žuljih pretirano tešili svoj pravadni nagon po prehranjevanju. Mize so bile resda polne, toda Podgorcu ne da srce, da ne bi povabil na kozarec ali k polni skledi prijatelja. Tako je bilo nekdanj in je še danes. Ničesar mu zato ne manjka, da pa bi gostije plačeval s samoprispevkom, mu ne pade na kraj pameti. Vrag pa vedi, kaj je potemtakem kanilo na um eni gospe, da si sladi življenje z nevoščljivostjo.

Izgubo pregnal priliv

Skoraj toliko dobi od domače zdravstvene skupnosti zdravstveni dom iz priliva od drugih

METLIKA — Na račun velikega priliva denarja iz drugih zdravstvenih skupnosti je metliški zdravstveni dom v prvem letošnjem četrtletju posloval pozitivno. Od drugih zdravstvenih skupnosti, od koder so njihovi zavarovanci pacienti metliškega doma, in od soudeležbe pacientov je dobil metliški zdravstveni dom dobro polovico od 232 milijonov dinarjev, kolikor je znašal celotni prihodek te ustanove v prvih letošnjih treh mesecih. Samo priliva od drugih zdravstvenih skupnosti, v prvi vrsti iz sosednje ozelske, je bilo za 96 milijonov dinarjev, od metliške zdravstvene skupnosti pa je zdravstveni dom za to obdobje dobil 115 milijonov dinarjev.

Nekaj je iz prvih treh mesecev ostalo še neplačanih računov. Medtem ko so, pravijo v Metliki, stvari z ozelsko zdravstveno skupnostjo urejene in so ti njihovi sosednje dobri plačniki, pa imajo več težav s skupnostjo iz Jastrebarskega, čeprav bi morala ta poravnati neprimerno manjše zneske kot ozelska.

Kot rečeno, je metliški zdravstveni dom v prvem četrtletju posloval pozitivno zgolj na račun visokega priliva sredstev od drugod. Če bi bili odvisni samo od občinske zdravstvene skupnosti, se nikakor ne bi mogli ogniti izgubi.

V prvih treh mesecih so materialni stroški stali dom 51 milijonov dinarjev, kar je 194 odst. več kot v enakem lanskem obdobju, od občinske zdravstvene skupnosti pa so za te stroške dobili le 58 odst. več od povprečja za celo lansko leto. Nekateri zozdravstveni in drugi materialni stroški pa so se v enem letu podražili tudi za 400 odst. Samo za formulacije za recepte letos je dom plačal 2 milijona dinarjev.

Številu zaposlenih se je v metliškem zdravstvenem domu od lani zmanjšalo

za dva, tako da je sedaj zaposlenih 38 ljudi. Povprečni osebni dohodek v prvem trimesečju je znašal 586.000 din in je za 71 odst. večji od lanskoletnega povprečja.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 12. — 18. maja so rodile: Ema Miklič iz Cegelnice pri Novem mestu — Anjo, Silva Jankovič s Senovega — Matejo, Mojca Gramč iz Podbočja — Mijo, Zuhra Dedič iz Črnomlja — Alena, Milena Grubar iz Polhovnice — Marka, Ljudmila Oberč iz Kržišča — Matejo, Natalija Gorenc iz Sentjerneje — Matjaža, Frančiška Klobučar iz Zdinje vasi — Majo, Stanislava Brajkovec iz Gornjega Suhorja — Melito, Anica Završnik z Vrha — Roka, Dragica Laič iz Jurova — Kristijana, Marija Pirc z Gorenjega Pijavškega — Jerneja, Marija Vidmar iz Lašč — Uroša, Stefka Čeh iz Dola pri Trebnjem — Anjo, Brigita Ivančič iz Žužemberka — Damjana, Irena Kovač iz Tržišča — Gorazda, Vlasta Krapež iz Malih Vodenic — Marka, Vida Božič iz Gornjega Vrha — Katjo, Slavica Majhan iz Kohanjca — Manuelo, Ana Jerele iz Čadraž — Majo, Helena Slobodnik iz Metlike — dečka, Tatjana Toman iz Dragatuša — dečka, Alojzija Tršinar iz Martinje vasi — dečka, Sonja Bevc iz Tihoboja — dečka, Olga Zaman z Male Strmice — dečka, Jožica Kastelic iz Dečeče vasi — deklico, Elizabeta Avguštin iz Meniške vasi — deklico, Fanika Strajnar iz Gorenjega Globodola — deklico, Darinka Šteingel iz Sadinje vasi — deklico.

IZ NOVEGA MESTA: Emilija Golo vršič iz Kosove 7 — Desiree, Silva Vidmar, K Roku 132 — Roka, Dijana Lešnjak s Ceste herojev 32 — Majo, Andreja Legiša z Drške 11 — Simono, Anika Barišič s Ceste herojev 30 — deklico. Cestitamo!

Sprehod po Metliki

PA JE KONKURENCA! — Na malem prostoru treh metliških trgov so štirje gostinski lokali: gostilna Mežnaršič, bistro Kroker, Mercatorjev Jurček in bife Rajmer. Pu še peti bo odprt čez približno dva meseca. Julij Brinc namreč ureja vinoteko v Zalokarjevi hiši. Za goste se bo treba potruditi.

NAJLEPŠI ŠANK NA VINSKO VI-GREDI 88 so imeli Draščičani, ki jim šaljivo pravijo purice. Izrezljivi so ga, okrasili so ga, da je bilo lepo videti. Nemalo obiskovalcev »velefešte« ga je prišlo pogledat, kar je Draščičanom povečalo promet, saj od njihove stojnice ni odšel nihče subega jezika ali grla.

OB PRIPRAVAH NA VINSKO VI-GRED 88 se je pokazalo, da so metliški trgi slabo osvetljeni. Da bi se pivska in zabavajoča se večitočnega množica bolje videla, so morali dodati več reflektorjev. Lahko bi se namreč zgodilo, da bi kdor nese poln kozarec za lastni vrat namesto v usta. To bi bila velika škoda.

NEKATERI IZ PRIPRAVLJALNEGA ODBORA se sprašujejo, kdaj bo do bil najskromnejše priznanje za pripravo te največje dolenske turistično-vinarske prireditve prav odbor, ki ima največji zaslug, da prireditve sploh je. To bi se morali spomniti člani Društva belokranjskih vinogradnikov, pa se ne, ker preveč razmišljajo, kako bi odlikovali lastno članstvo.

Ena gospa je rekla, da so začeli Novomeščani živeti od sreče. Vsako nedeljo imajo tombolo, čez teden pa stoje v vrsti za vplačilo lota, športne napovedi in tri krat tri.

JAMARJI — Črnomaljski jamarji, ki te dni gostijo predstavnike vseh slovenskih jamarških društev, ki so se v Črnomlju zbrali na 15. jamarškem zboru, imajo kot številna druga društva precejšnje težave z denarjem za svoje tudi širše pomembno in koristno delo. Jamarji so še na slabšem, ker je področje njihovega dela zavito v podzemno temo. Zato so v kulturnem domu pripravili razstavo o svojem delu.

FIČO — Direktor črnomaljske uprave za družbene prihodke se na delo iz Metlike vozi s starim in zdelanim fičkom, ki ima seveda tudi svoje muhe. Ena od teh je, da nerad vžge. Črnomaljski avto »gasarjerskega« prvega davkarja kar radi porinejo po parkirišču pred gradom, da se možak lahko odpre nazaj v rodno Metliko. Čim dlje so dvakarji, tem bolj varni in veseli so nekateri.

TEHNOLOŠKI VIŠEK — S tem nelepim izrazom zadnje čase označujejo vse tiste ljudi, ki so glede na obseg dela v delovnih in drugih organizacijah odveč. Seveda se skušajo tega »tehnološkega viška« tudi znebiti. Na črnomaljskem sindikatu opozarjajo, da bodo prvi na udaru delovni invalidi, vendar na sindikatu zagotavljajo, da bodo storili vse, da ti »odpisani« ne bodo postali socialistični hlapi Jernej.

• *Nasveti starca dajejo svetlobo, a ne toplino; kot zimsko sonce.*
VAUVENARGUES

• *Zaupanje v samega sebe je prva skrivnost uspeha.*
EMERSON

• *Reka resnice teče po prekopihi zmot.*
TAGORE

• *Slava tudi najbolj znanih ljudi počiva vedno z enim koncem na kratkovidnosti oboževalcev.*
LICHTENBERG

Drobne iz Kočevja

UPOKOJENCI NA IZLET — Društvo upokojencev pripravlja za 18. junija izlet v Kranjsko goro, na Vršič, v Trento, Bovec, Kobarid, Novo Gorico, Ajdovščino, Postojno in Cerkljano. Trajal bo en dan. Prijave še sprejemajo.

SATELITSKI SPREJEM — V zvezi z akcijo za uvedbo kableske televizije v Kočevju bo med 30. majem in 3. junijem demonstracija satelitskega sprejema. Na osmih televizorjih bodo gledalci lahko videli 8 različnih tv programov. O natančnejšem datumu prikaza boste obveščeni s plakati.

PRITISK MERIJO — Meritve krvnega pritiska za občane opravljajo vsak torek med 18. in 19. uro v domu starejših občanov v Kočevju. S temi meritvami so začeli konec aprila, trajale pa bodo 10 tednov. Občani, ki bodo prišli na merjenje, se bodo o svojem pritisku in njegovem vplivu na zdravje lahko tudi posvetovali z zdravnikom.

Ribniški zobotrebci

TISOČ KAZNOVANIH — Sodnik za prekrške je lani pravomočno obsodil 774 polnoletnih storilcev, 156 mladoletnikov, 12 odgovornih oseb in 10 pravnih oseb. Skupno zneso to 949 sodb, kar je 5,9 odstotka več kot leto prej. V največ primerih je šlo za prometne prekrške.

ŠE V NOVO MESTO — Ribniški slikar Milan Čirovič-Čira je razstavljal do sredine maja svoja dela v domu JLA v Ribnici. Obisk razstave je bil dober. Razstavo so te dni preselili v Dom JLA v Novo mesto.

OKUŽENI PANJI — Pri nekem čebelarju na Gori so ugotovili, da so panji okuženi, in so jih zato uničili. Zanimivo pa je, da lastnik čebel dolgo ni vedel za okužbo. Čebele so mu sicer poginjale, izpraznjene panje so pa kar hitro zasedle čebele, ki so sem priletele od drugod.

NAPACNA DIAGNOZA — Pri plemenskem govedu je bila lani na osnovi krvnih vzorcev ugotovljena spolna bolezen mehčurčak izpuščaj. Na srečo živali niso takoj pokončali, kot je predpisano, ampak so veterinarji na lastno pest ponovili pregled, ki pa ni potrdil prvotne diagnoze.

Trebanjske iveri

TRAVA IN ZASTAVA — Pisci teh rubrik ste dostikrat prav vsi, dragi bralci, ki hodite po svetu z odprtimi očmi in nam zaupate, kaj vas moti v vašem okolju. Bolj poredko nam sporočate kakšne hvale, a v lokratnih rubrikah po prostora za to in za grajo. In tako smo se s pomočjo vas prepričali, da za krajevni praznik KS Trebnje, Stefan, Račje selo, Dolnja Nemška vas niti na zeleni hiši niti v bližnji sosesčini pri nuna res ni bilo nobene zastave. Razlika je med obema hišama precejšnja, tudi po vnanji podobi, saj bi okolica zelene hiše vsaj vsake kvatre enkrat potrebovala kakšno marljivo nunsko moč, da bi vsaj pokosila travo.

ZBOR PRIDELOVALCEV KROMPIRJA — Jutri, v petek, 27. maja, ob 9. uri bo v prostorih Kolinske na Mirni 16. zbor pridelovalcev krompirja. Pozdravni govor bo imela Marinka Skufca, o pregledu dobav krompirja letnika 87 in pogojih za letnik 88 bo govoril Jože Babnik ter o usmeritvah in obsegu predelave krompirja Marinka Česen. Kmetom kooperantom bodo podelili priznanja, upajmo pa, da bodo tudi prisluhnili njihovim odkritim, čeprav še tako kritičnim besedam in da jih ne bodo tako učinkovito utišali ali celo potlačili s prežganim servirano malico, kot je bil to primer lani.

IZ NAŠIH OBČIN

IZ NAŠIH OBČIN

Usmeritve so le začetek poti

Črnomaljski komunisti o uresničevanju usmeritev konference ZKS — Velika pričakovanja, a tudi bojzani — Demokracija prinaša tudi neprijetna vprašanja

ČRNOMELJ — Na zadnji seji občinskega komiteja ZKS Črnomelj je beseda tekla o dveh aktualnih sklopih vprašanj: o konkretizaciji usmeritev konference Zveze komunistov Slovenije v občinski organizaciji ZK in o gospodarskih gibanjih v letošnjem letu v črnomaljski občini.

V Črnomlju se zavedajo, da z usmeritvami in sklepi, sprejetimi na republiški konferenci ZKS, s katerimi se strinja in jih podpira tudi množica nečlanov Zveze komunistov, zadeva nikakor ni in ne sme biti končana. »To je začetek poti, usmeritve same po sebi ne morejo prinesiti nič novega, za njihovo uveljavljanje se moramo komunisti prizadevati in boriti v vseh okoljih in na vseh ravneh. Koliko dobrih sklepov ostaja neu-

resničenih, ker se pot konča že z njihovim sprejetjem!« je med drugim dejal sekretar predstava OK ZKS Črno-

TRI POBUDE OSILNIČANOV

OSILNICA — Na nedavni skupščini krajevnih skupnosti Osilnica so delegati sprejeli tudi nekatere pobude in predloge. V trgovinah naj bi prepovedali prodajati ali deliti plastične vrečke. Plastične vrečke namreč ne razpadejo in zato še posebno onesnažujejo okolje. Takih vrečk je vse polno tudi v Kolpi in ob njej. Osilničani so predlagali, naj bi občinski izvršni svet posredoval to njihovo pobudo tudi hrvaškima občinama Delnice in Čabar. Naslednja pobuda govori o turistični taksi. Prav je, da se del porabi za turistično reklamo, preostali del pa tudi za razne komunalne ureditve, ki jih turist uporablja, plača pa ne. Predlagali so še, naj bi za čolnarjenje po Kolpi zaračunavali na slovenski in hrvaški strani Kolpe posebno takso.

ZA DAN MLADOSTI

ČRNOMELJ — V okviru prireditve ob dnevu mladosti bo jutri v Dragatušu občinsko tekmovanje mladih iz znanj in veščin s področja SLO In DS. Za občinskega prvaka se bodo pomerile po dve ekipi iz osnovnih šol v Črnomlju in Semeču ter po ena ekipa iz OS Dragatuš, Vinica in Stari trg. V tem mesecu bodo v mladinskem klubu v Črnomlju pripravili tudi razstavo dveh mladih slikarjev, Saša Pavloviča iz Semeča in Robija Lozarja iz Črnomlja. V mladinskem klubu bodo organizirali tudi šahovski turnir.

Vsi se otepajo Romov

Kje jih naseliti? Kaj pravi posebno poročilo

RIBNICA — Potrebno je čimprej najti ustrezne lokacije za postavitev stanovanj za ROME, pomagati pri šolanju in zaposlovanju Romov, v res nujnih primerih pa jim tudi denarno in drugače pomagati. To je glavna misel iz poročila ribniškega centra za socialno delo, o ka-

terem bodo v kratkem razpravljali tudi organi občinske skupščine Ribnica.

Poročilo ugotavlja, da so leta 1975 imeli v občini Ribnica le 14 stalno prijavljenih Romov (tri družine), danes pa jih je 39, ki žive na osmih naslovih, od tega ima pet družin sodobna družbena stanovanja na Trgu Veljka Vlahovića v Ribnici (od teh so se štiri vsaj delno vključile v življenje ostalih krajanov). Največ težav in pritožb na leti na tri družine, katerih otroci skoraj ne obiskujejo šole, odrasli pa so brezposelni.

Stanovanjska skupnost in Inles sta izrazila pripravljenost, da bi oskrbela stanovanjske kontejnerje tudi za ostale romske družine, vendar se zatika pri lokaciji, ker Romov nihče noče imeti za sosedo. Vendar bo prostor le treba najti.

Socialna služba se prizadeva, da bi se romski otroci šolali. Večina otrok redno obiskuje šolo, za nekatere pa je potrebna tudi prisila. Razen tega želijo čimveč odraslih Romov vključiti v redno delo. Vendar le redki zdržijo na rednem delu dalje kot čez zimo. Trenutno so zaposleni le štirje Romi.

J. P.

V Osilnici veliko slavje prijateljstva

Ob prazniku sodelovalni tudi Hrvatje

OSILNICA — Ta konec tedna so bile glavne prireditve ob prazniku KS Osilnica, 21. maju. V petek, 20. maja, je bil tradicionalni tek skozi Osilnico, v soboto proslava in nedeljo razvijte prapora GD Osilnica. Na vseh prireditvah so sodelovali Slovenci in sosedje Hrvatje.

Na proslavi so zaslužnim podelili priznanja. Bronasti znak OF so prejeli Veljko Rašperič, Anton Volf in Nedeljko Poje, priznanje za 9 let dela v KS pa še Albin Erent. V kulturnem delu programa so sodelovali z recitacijami učenci domače šole; s pevskimi in instrumentalnimi točkami pa učenci Osnovne šole Peter Zrinski iz Čabra pod vodstvom Dragice in Zvonka Gašparac. Osilničanom je v imenu Čabrancev čestital za praznik še direktor njihovega srednješolskega centra Ivan Janež. Domačini so gostom iz Čabra pokazali poleg kraja še obrata LIV in Tekstilane, kjer delajo skupno Slovenci in Hrvatje.

V nedeljo so slavili gasilci, ki so razvili prapor. Na slovesnosti je predsednik občinske gasilske zveze Kočevje Pavle Pogorelec pohvalil prizadevne osilniške gasilce — lani so dobili brizgalno, letos razvijajo prapor — saj so dokazali, da se da tudi v težkih časih uspešno delati, če je volja. Čestital jim je za 35-letnico obstoja društva. Svečanosti so prisostvovali tudi gasilci okoliških gasilskih društev iz Slovenije in Hrvaške. Po razvijtu osilniškega prapora so se prapori vseh GD še pobratili. Na svečanosti so podelili priznanje in zahvalo obratu LIV iz Osilnice.

Ob prazniku Osilnice bosta v soboto, 28. maja, še dva pohoda: tretji pohod po poteh Notranjskega odreda in pohod v Taborsko steno. Oba se bosta začela ob 8. uri izpred spomenika v Osilnici.

J. P.

V NEDELJO V RIBNICI REFERENDUM

RIBNICA — V nedeljo, 29. maja, bo po krajevnih skupnostih ribniške občine referendum za uvedbo krajevnih samoprispevkov. Povsod, kjer bo izglasovan, bo znašal 2 odstotka, plačevali pa ga bodo pet let. Tudi tokrat bo del samoprispevka namenjen za skupne (občinske) naloge (tu ima prednost telefonija), večji del pa za uresničevanje programov krajevnih skupnosti. V ribniški občini imajo občinske samoprispevke že od leta 1965 in so si z njimi zelo izboljšali standard.

TREBANJSKI INVALIDI BODO ZBOROVALI

TREBNJE — Društvo invalidov občine Trebnje vabi vse svoje člane na redno letno konferenco, ki bo v nedeljo, 29. maja, ob 8.30 v prostorih Kluba upokojencev v Trebnju. Pogovorili se bodo o zagatih, ki so spremljale njihovo delo in življenje v preteklem letu, hkrati pa se bodo tudi dogovorili, kako izboljšati položaj invalidov v domačem in širšem okolju.

Tudi za otroke vse manj denarja

Zveza prijateljev mladine to nadomešča z delavnostjo

ČRNOMELJ — Zveza prijateljev mladine v črnomaljski občini združuje sedem društev, sodeluje pa tudi z vrsti, šolami in drugimi, ki se ukvarjajo z mladimi. Vsi pionirski odredi v tej belokranjski občini so po usmeritvah občinske Zveze prijateljev mladine izdelali programe, ki jih tudi uspešno izvajajo, o čemer govorijo tudi uspehi na različnih področjih. Pri tem je zveza sodelovala tudi pri izvedbi nekaterih akcij pionirske organizacije.

Tako je občinska pionirska konferenca o varstvu okolja zbrala ugotovitve in stališča razprav po posameznih šolah, tu so še kurirčkova pošta, tekmovalne za bralno značko, vesela šola, republiško šahovsko prvenstvo za mlajše pionirje, občinska zveza je prevzela stroške udeležbe na srečanju mladih zgodovinarjev v Kranju, na zboru pionirjev v Koprso so črnomaljsko občino zastopali pionirji iz Starega trga; 10 črnomaljskih pionirjev je zastopalo Slovenijo na medrepubliškem taboru Sutjeska v Srbiji; mladi likovniki iz vseh belokranjskih šol so se srečali na Vinici. In še bi se kaj našlo iz široke palete dejavnosti pionirske dejavnosti in občinske zveze prijateljev mladine.

Manj uspeha je v prizadevanjih za vključevanje mladih v tehnična, športna in kulturna društva, ki sicer že vključujejo mlade, vendar ne množično. Poleg upadanja volje za mentorstvo je žal problem pri tem tudi pomanjkanje denarja. Pomembna naloga zveze je tudi organiziranje rekreativne in počitniške dejavnosti mladih. Med drugim je lani zveza na 10-dnevno letovanje na morju poslala 100 socialno ogroženih otrok iz vse občine, starši pa so za to prispevali le petino potrebne denarja. Žal pa je vse manj denarja za noveletne prireditve in obdobjanje otrok. Kljub temu pa so ob koncu lanskega leta pripravili več izredno dobro obiskanih prireditev.

A. B.

OPRAVIČILO

KOČEVJE, DRAGA — Aloj Pantar iz Podprek nas je opozoril, da je bil on razpravljal na skupščini ZKB Kočevje, ki je požel aplavz in o čemer smo poročali v prejšnji številki pod naslovom »Plove-mo v pogubo«. In, torej ne Ferdinand Kateren iz Srednje vasi. Oba družbenopolitična delavca iz KS Draga se zaradi zamene opravivajemo.

KOČEVSKI ZGUBARJI

KOČEVJE — Prve tri mesece je v kočevski občini zaključilo v izgubo šest OZD, in sicer: Hotel Pugled z okoli 26,7 milijona dinarjev izgube, LIK -tozd Blagovni promet s 105,5 milijona, LIK-tozd Tovarna masivnega pohištva z 269 milijoni, LIK-tozd Žaga s 111 milijoni, Zidar-tozd Strojni obrati s 165 milijoni in Zidar-tozd Gradbeni sektor s 468 milijoni dinarjev izgube.

J. PRIMC

Ribničanje še dobro gospodarijo

Zato imajo manj težav kot v drugih občinah — Zaradi naraščajočih dajatev pa imajo manj za razvoj — Največje težave v zdravstvu

RIBNICA — Ribniško gospodarstvo je tudi v prvem četrtletju letos doseglo dobre rezultate. Fizičnega obsega industrijske proizvodnje niso povečali le za načrtovane 4 odstotke, ampak kar za 8 odstotkov. Izvoz je večji za 70 odstotkov, uvoz pa je porastel le za 29 odstotkov. Število zaposlenih je porostlo za 3 odstotke in je ribniška občina edina v ljubljanski regiji, kjer število zaposlenih še vedno narašča.

Indeks porasta celotnega prihodka ribniškega gospodarstva znaša 271, dohodka s 327, čistega dohodka 355, žal pa so narasle tudi obveznosti iz dohodka (indeks preko 360), zaradi česar so se sredstva za poslovni sklad skromno povečala le (indeks 107), kar ob upoštevanju inflacije pomeni, da so se zmanjšala. Izguba je znašala le 19 milijonov. Povprečni čisti mesečni osebni dohodki na delavca so znašali 489.086 din (indeks 280).

Predsednika občinskega izvršnega sveta Petra Levstika smo zaprosili za njegov komentar o teh gospodarskih dosežkih. Odgovoril je, da so rezultati v okviru pričakovanj. Izgubo je zabeležila le Komuna (pri centralnem ogrevanju), kar pa bo v kratkem poravnano. Gospodarstvo je še lani izvozilo pod 30

odstotkov svoje proizvodnje, letos pa že 35 odstotkov. Zaposlovanje se počasi umirja in je padlo od lanskih 5 odstotkov porasta na 3 odst. Zaskrbljuje le rast akumulacije, ki je ob upoštevanju inflacije zelo skromna, in to predvsem

J. PRIMC

Borci za živ stik s sedanjostjo

Z letne skupščine občinske borčevske organizacije v Trebnjem

TREBNJE — Navkljub temu da je povprečna starost članstva trebanjske občinske borčevske organizacije okrog 70 let in je zato v njenih vrstah vse več bolehnih ali celo priklenjenih na posteljo, so bile letne skupščine krajevnih organizacij ZB dobro obiskane. Iz poročil na letnih skupščinah je več kot očitno, da se je borčevska organizacija kot celota tudi lani uspešno vključevala v razne akcije v posameznih krajevnih skupnostih.

Na nekaterih skupščinah, zlasti v Trebnjem in na Mirni, so zelo kritično spregovorili o naših gospodarskih zagatih. Borci niso zadovoljni z ukrepom ZIS, da se pokojnine od 1. aprila izplačujejo za nazaj, ne pa za naprej, kot je bilo to doslej urejeno za starejše upokojence. S tem ukrepom so prizadeli skoraj vse upokojence bore.

Kot je posebej poudaril na letni skupščini občinske organizacije ZKB NOV Trebnje prejšnji teden v uvodnem poročilu njen predsednik Ivan Longar, frontno dogovorjene naloge na občinski ravni uspešno uresničujemo. Povedal je tudi, da so borci kritizirali sredstva javnega obveščanja, ki največkrat v slabi luči prikazujejo razmere.

V razpravi na letni skupščini občinske borčevske organizacije so menili, da bi morali mladi v večji meri prevzemati na svoja ramena širjenje in obujanje revolucionarnih tradicij kot stalno nalogo. V trebanjski občini razpolagajo z veliko monografij in drugega pisnega gradiva o NOB, to pa ne more odtehtati pomena živga stika preteklosti in sedanosti. Ta se lahko lepo izrazi tudi pri obeleževanju krajevnih praznikov, ki pa, žal, marsikje pešajo. Borci se morejo vseskozi boriti za vrednote iz NOB, za lastno identiteto tudi zavoljo pisanja Nove revije, Tribune itd., prav tako pa zoper nespartanost politiko ZIS in izsiljevanje mednarodnega denarnega sklada. Kot je dejal predstavnik borcev II. grupe odredov, ki ima tudi domicil v

Preuranjeni opomini

Nepotrebno vznemirjanje kočevskih občanov

KOČEVJE — Konec minulega tedna so začeli občani Kočevja dobivati opomine-račune, takoiimenovane »Obvestila o obračunanih zamudnih obrestih od 1. januarja do 31. marca letos«, na katerih piše, da so plačali račune Komunalni (ne piše, za katere storitve) namesto do 18. v mesecu kar po 4 ali 5 dni kasneje. Niti ni bistveno, da novi račun ni posebno razumljiv, saj sta na njem kar dva končna zneska, nikjer pa ni napisano, če je dolžnik dolžan plačati prvega ali drugega ali celo oba. Tudi ni pomembno, da pri sosednji Komunalni v

• **OPRAVIČILO KOMUNALE** — Te dni so občani, ki plačujejo račune Komunalni preko trajnika pri banki, dobili obvestilo Komunalne, da niso dolžni plačati zamudnih obrestih, za katere so jih terjali nekaj dni prej. Za napako so se tudi opravičili, kar sicer v naši poslovni praksi ni navada, je pa zato toliko bolj razveseljivo.

Ribnici pošiljajo opomine za plačilo šele teden in več dni po zapadlosti računa.

Bistveno pa je, da kočevska Komuna-la s temi zahtevki po nepotrebem vznemirja občane. Račune za plačilo zamudnih obrestih so namreč prejeli tudi občani, ki jim banka po njihovem naročilu vsak mesec (natančno 18. v mesecu) poravnava iz njihovega tekočega računa razne obveznosti, za kar so jo pooblastili s tako imenovanim trajnikom.

Prav bi torej bilo, da bi Komuna-la in banka to sami uredili, brez nepotrebne vznemirjanja občanov. Komuna-la je v tem primeru sicer gotovo hotela ravnati kot dober gospodar in hitro obračati denar, vendar si je nakopala le več dela in stroškov, saj zahtevanega od občanov ne bo dobila plačanega.

J. PRIMC

MAJ IN MLADOST V KOČEVJU

KOČEVJE — V okviru praznovanja dneva mladosti je bil 18. maja v mladinskem klubu v Kočevju večer indijske klasične glasbe. 22. maja pa je predsednik Zveze prijateljev mladine Stane Jajuč prikazoval filme o kurirčkovih poštah in Zboru pionirjev na Kočevskem. V klubu mladih je bilo 23. maja tudi več predavanj. 24. maja je bila okrogla miza ob sodelovanju novinarke Mojce Drčar-Murko. Še posebno živahno je bilo na sam dan mladosti, 25. maja. Dopoldne so svečano sprejeli pionirje v mladinsko organizacijo. Sprejem je bil v Seškovem domu. Nato je bil za nove mladince in starše v mladinskem klubu ples, najmlajši pa so na ploščadi sredi mesta risali v kredami. Popoldne je bil na ploščadi koncert ansamblov iz Kočevja, Straže, Opatije in Ilirske Bistrice (nastopilo je 7 ansamblov), zvečer pa je bil v klubu disco ples. Praznične prireditve se bodo končale danes zvečer z gledališko predstavo kočevskih srednješolcev, ki se bodo v mladinskem klubu predstavili z Mišelovko Agate Christie.

J. PRIMC

Borci za živ stik s sedanjostjo

Z letne skupščine občinske borčevske organizacije v Trebnjem

TREBNJE — Navkljub temu da je povprečna starost članstva trebanjske občinske borčevske organizacije okrog 70 let in je zato v njenih vrstah vse več bolehnih ali celo priklenjenih na posteljo, so bile letne skupščine krajevnih organizacij ZB dobro obiskane. Iz poročil na letnih skupščinah je več kot očitno, da se je borčevska organizacija kot celota tudi lani uspešno vključevala v razne akcije v posameznih krajevnih skupnostih.

Na nekaterih skupščinah, zlasti v Trebnjem in na Mirni, so zelo kritično spregovorili o naših gospodarskih zagatih. Borci niso zadovoljni z ukrepom ZIS, da se pokojnine od 1. aprila izplačujejo za nazaj, ne pa za naprej, kot je bilo to doslej urejeno za starejše upokojence. S tem ukrepom so prizadeli skoraj vse upokojence bore.

Kot je posebej poudaril na letni skupščini občinske organizacije ZKB NOV Trebnje prejšnji teden v uvodnem poročilu njen predsednik Ivan Longar, frontno dogovorjene naloge na občinski ravni uspešno uresničujemo. Povedal je tudi, da so borci kritizirali sredstva javnega obveščanja, ki največkrat v slabi luči prikazujejo razmere.

Ekipa iz Pečic bo šla prvič v Ljubljano

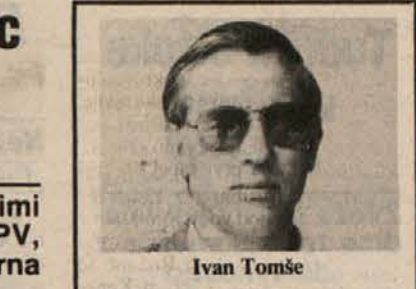
Med moškimi gasilskimi enotami zmagal PPV, med ženskimi Tovarne pohoštva

BREŽICE — Na stadionu se je v nedeljo, 22. maja, zbralo nad 550 pripadnikov civilne zaščite iz brežiške občine. Ekipa prve medicinske pomoči so se pomerile dvanajstič, gasilske enote civilne zaščite pa petič. Na preizkus znanja in sposobnosti pred očmi ocenjevalnih komisij so se pripravljale več tednov in organizatorji so bili tokrat izredno zadovoljni z rezultati.

Tekmovalo je 27 ekip prve medicinske pomoči, od tega 17 ekip iz krajevnih skupnosti in 10 iz delovnih organizacij. Na prvo mesto se je uvrstila ekipa KS Pečice, ki bo brežiško občino 18. junija zastopala na republiškem tekmovanju. Druga je bila ekipa Slovina iz Brežic, tretje mesto pa si delita ekipa iz Tovarne pohoštva in občinska enota civilne zaščite.

Na javnem preizkusu znanja iz gasilskih veščin je sodelovalo 13 gasilskih enot civilne zaščite iz krajevnih skupnosti in devet enot iz večjih delovnih kolektivov. Tokrat sta se odlično izkazali obe moški ekipi iz tozda Železniškega gospodarstva za popraviljanje voz iz Dobove. Zasedli sta prvo in drugo mesto, na tretje mesto pa se je uvrstila občinska gasilska enota.

Med ženskimi gasilskimi ekipami so zmagale gasilke iz Tovarne pohoštva, druga je bila ekipa krajevne skupnosti Brežice in tretja ekipa Jutrjanjinega tozda Orlica iz Brežic.

Za zdaj samo en telefon na tri številke

V letu 1990 ga bodo dobili vsi naročniki v KS Jesenice

JESENICE NA DOLENJSKEM — Veliko Save je preteklo, odkar so v krajevni skupnosti začeli akcijo za telefon. Peto leto se trudijo in najmanj dve leti bosta še minili, preden bodo vsi prišli na vrsto za priključek.

Marca letos so dodelili po en telefon na tri številke. Na vprašanje, po kakšnem ključu, je predsednik krajevnih skupnosti SZDL Ivan Tomše odgovoril, da so upoštevali vložene delovne ure, redno plačilo vseh šestih obrokov po deset tisočakov in prizadevnost pri organizacijskih pripravah. Na ta način so razdelili 44 številke. Toda to ne zadošča in nekateri vasi so bile prikrajšane. Skupaj s krajevno skupnostjo Velika Dolina so se dogovorili za vgraditev 40 novih števil v centrali, 20 za Jesenice in 20 za Vel. Dolino. Vrednost dodatnega dela in naložbe je 8 milijonov dinarjev in vsaka KS je prispevala polovico.

Krajani so se med potekom akcije od njenega začetka dalje večkrat pritoževali, da PTT gleda nanjo kot na osebni interes, ne kot na skupna prizadevanja za napredek kraja. Ivan Tomše je omenil, da se je to res dogajalo, vendar zdaj upa, da se bo odnos PTT spremenil. Dokaz za to bo uresničenje nalog iz samoupravnega sporazuma, ki sta ga s PTT podpisali obe krajevni skupnosti. Dodatnih 40 števil naj bi v vsaki KS priključili tri mesece po vplačilu in ta rok se bo iztekel julija. Ostali zainteresirani bodo dobili telefone v letih 1989 in 1990.

Razen telefonije tečeta v KS Jesenice še dve dejavnosti. Zdjaj se dogovarjajo za asfaltiranje ceste do pokopališča. Denar za asfalt se steka iz krajevne samoprispevke, iz katerega so do zdaj zgradili večico in adaptirali gasilski dom.

J. T.

PREDLOGI ZA PRIZNANJA

KRŠKO — Komisija za odlikovanja in priznanja občine Krško je pripravila predlog letošnjih dobitnikov priznanj ob prazniku občine Krško. Komisija predlaga zborom občinske skupščine za veliki znak občine Krško inž. Janeza Dularja, dosedanega direktorja Jedrske elektrarne Krško, in Ivana Medvedca, namestnika direktorja JE Krško. Za znak občine Krško predlaga komisija Antona Pleterškega st. s Senovega in Ladka Kukca iz Kostanjevice. Za priznanja občine Krško pa predlaga Janka Avenaska iz Brestanice, Janeza Cegljarja s Senovega, Zvonko Gale iz Krškega, gasilsko društvo Veliki Podlog in občinski štab civilne zaščite. Vsi trije zbori občinske skupščine bodo o prejemnikih priznanj odločali na seji 31. maja.

V LOKI SO SE SPET ODLOČILI ZA SAMOPRISPEVEK

LOKA PRI ZIDANEM MOSTU — Nedeljski referendum za uvedbo krajevnega samoprispevka v krajevni skupnosti Loka je zelo lepo uspel. Od 930 volilnih upravičencev jih je preteklo nedeljo glasovalo 883 ali 94,9 odstotka, za 1,5-odstotni samoprispevek, ki ga bodo plačevali naslednjih 5 let, pa se je odločilo 582 krajanov, to je 63,7 odstotka. Na Zirovnici so glasovane najprej zaključili, in sicer okrog 11. ure, za samoprispevek pa se je odločilo 87,5 odst. volilnih upravičencev, na Celovniku 63,3, Okroglicah 81,9, v Loki 70,9, Radežu 67,4 Račici 55,4 na Bregu 60,2 in na Razborju natanko 50 odstotkov volilnih upravičencev. Karajani bodo po uspešnem referendumu mnogo lažje uresničili zajeten program, predvsem načrt posodobitve cest v krajevni skupnosti.

Uspešnost je najboljša izkaznica

Sevniški obrtniki menijo, da je nujna večja prilagodljivost zahtevam trga, ne pa jadikovanje, da sta država in družba krivi za neuspeh

SEVNICA — Sevniško obrtno združenje povezuje 278 članov. Navkljub zelo težkim tržnim razmeram so obrtniki lani v sorazmerno ugodnem ozračju in ob razumevanju do razvoja drobnega gospodarstva v občini uveljavili davčne olajšave za vlaganja za proces obrtnikov, ki so izdelali razvojne programe, in sicer v višini 50 odstotkov od davčne osnove.

K razvoju je bistveno pripomogel tudi lani ustanovljeni sklad za pospeševanje razvoja drobnega gospodarstva v občini Sevnica, ki je po zelo ugodni obrestni meri razdelil 39 milijonov dinarjev zbranih sredstev obrtnikom. Kot omembe vredne dosežke vodstva sevniškega obrtnega združenja in njegovega članstva bi lahko zapisali tudi, da so dosegli nekatere spremembe predpisov, ki določajo slab socialni položaj obrtnikov, ter zagotovili ustrezen vlogov obrtnikov v občinskih in republiških organih itd.

»Edina potrditev, da delaj prav, je tvoja uspešnost. Ko nam manjkuje naročil, moramo spremeniti poslovno usmeritev, sicer bo po nas. Metode trženja bomo morali spremeniti, na stari način ne bo šlo več. Nobenega iskanja vzrokov ne državi in družbi za neuspešnost! Sami se moramo prilagoditi, za to pa je potrebno novih znanj in sprememba mišljenja,« razmišlja predsednik OZ Sevnica Slavko Vilčnik.

In v sevniškem obrtnem združenju se očitno dobro zavedajo, da bo leto 1988 še zelo razgibano, ko bodo tudi v luči sprejemanja sistemskih aktov padale pomembne odločitve o obrti. Seveda obrtniki upajo, da bo družba končno oblikovala željeno in tolikokrat napo-

Naveličali so se akademij

Mladi so za sproščenost brez dolgovoznih referatov in pokroviteljstva

BREŽICE — »Mesec mladosti poskušamo tudi Brežičani zapolniti z novo vsebino, zato je podoba naših prireditev drugačna, manj manifestativna in manj toga,« je dejal predsednik občinske konference ZSMS Bojan Petan.

Povedal je, da akademije, na kateri nimajo pokazati nič novega, letos ne bo in da so najnujnejši protokol v zvezi z dnevom mladosti povezali z uličnim tekom po mestu, ki so ga preložili na 24. maj. Ob tej priložnosti so podeljevali tudi srebrne znake mladinske organizacije. Najzanimivejši del majskega programa sta po Petanovih besedah obe okrogli mizi. Prvo so si zamislili kot sproščen pogovor internega znašaja v krogu mladih, da bi ti povedali, kakšno ZSMS si želijo, opozorili na probleme, ki jih vzmernirajo, a jih v življenju nihče ne razrešuje.

Druga okrogla miza je povezana s športom in je napovedana za nočoj v Domu učenecv. Sklicali so jo pod naslovom financiranje tekmovalnega športa. Te vrste šport se je namreč znašel v velikih težavah, odkar neprestano zmanjkuje denarja zanj. Mladinci javno sprašujejo, če je tekmovalni šport v

uspešno izrinjajo nedejavnost in dolgočasje iz svojih vrst in so mesec mladosti popestrili z lastnimi okroglimi mizami, z modno revijo in stojnicami, na katerih razstavljajo in prodajajo svoje izdelke. Majske prireditve v občini končujejo z jutrišnjim nastopom skupine Gastarbajters na vrtu srednje šole. Sestavljajo jo domačini, ki z uspehom nastopajo tudi v tujini, v domačem mestu pa je to njihov prvi koncert.

J. T.

Še naprej živa vez s kulturo

V OŠ Jožeta Gorjupa v Kostanjevici niso pozabili na kulturo, a hkrati razvijajo nove dejavnosti

KOSTANJEVICA — Ravnatelj osnovne šole Jožeta Gorjupa v Kostanjevici, Matjaž Zajčnik, pravi, da je njegov predhodnik Lado Smrekar naredil čudež in v šoli ustvaril tako zbirko umetniških slik, kakršne nima nobena šola na Slovenskem. Zajčnik se zaveda, da je bilo na tem področju doseženo že vse, zato pa si v kostanjeviški šoli na vsi moči prizadevajo, da bi doseženo ohranili in svoje delovanje okrepili tudi na drugih področjih.

»Seveda to ne pomeni, da smo zanemarili kulturno poslanstvo šole. Tudi letos smo organizirali ob dnevu šole, ki ga praznujemo delovno, pionirski ekstemopere, naš mladi oder vsako leto pripravi otroško igrice. Vseh prstov in drugih kulturnih prireditev pa tudi ne kaže nštevatvi, ker jih je preveč,« pripoveduje Zajčnik.

»Kostanjeviški rojak slikar Jože Gorjup bi bil prav gotovo ponosen na šolo, ki hrani njegovo zapuščino. Kostanjeviški solariji in učitelji praznujejo 20. aprila, ko se je Gorjup rodil, kot dan šole. Tudi letos so ob dnevu šole pripravili več prireditev.

la tudi med pomembne slovenske organizatorje množičnega teka. Vsako leto je na teko vse več športnikov, ki menijo, da je kostanjeviška proga ena izmed najlepših. Seveda je organizacija teka dobra nadgradnja kostanjeviške usmeritve v atletiko. »Prav tu pa občutimo najhujšo stisko,« meni Zajčnik. »Naša šola tako rekoč nima šolskega igrišča, potrebovali pa bi tudi atletsko stezo, a je vprašanje, če bomo vse to zmogli v času, ko nam denarja še za kaj drugega primanjkuje.« Pa v Kostanjevici nikakor ne mečejo puške v koruzo, zato kljub pomanjkanju denarja z uspehom organizirajo tudi zimske in letne

šole v naravi. Letos se bodo za šest dni odpravili v gorjanske gozdove, prihodnje leto pa bo na vrsti Krakovska hosta. Pri tem jim pomagajo v štabu TO, ki posodi šotor, pa v GG Brežice. Tudi starši o navdušeni nad takimi akcijami.

J. S.

Matjaž Zajčnik, ravnatelj OŠ Jožeta Gorjupa v Kostanjevici.

Posebno pozornost posvečajo na šoli interesnim dejavnostim, pri čemer jim pomaga združeno delo. Zlasti se je pri tem odrezala Iskra-tozd Tovarne energetske elektrone, katere inženirji vodijo predvsem tehnične krožke. Zdjaj se dogovarjajo z Novolesovim tozdom, ki bo priskrbel mentorja za modelarstvo.

Pomembno vlogo ima tudi šport in Kostanjevica se je na tem področju uvrsti-

Sovražnika sta korupcija in birokracija

Ostre besede na letni skupščini sevniških borcev

SEVNICA — »Nas borce in vse poštene ljudi skrbi čedalje večja moč birokracije in nenehne spremembe predpisov. Žal imamo take predpise, ki jih izgrajavo in povzročajo razne afere, kot je na primer

• Sevniški borci opozarjajo na nesprijemljivo prakso zvezne vlade, ki ukinja zvezni komite za varstvo borcev in invalidov. Borce žali tak predlog ZIS. V tem komiteju je namreč zaposleno komaj 21 delavcev od skupno 15.000-glave zvezne administracije! Na petkovi letni skupščini občinske organizacije so sevniški borci za svojega predsednika ponovno izvolili Slavka Štruklja in za sekretarja Slavija Kolarja.

Agrokromer, kjer so bili vključeni tudi naši stari borci in revolucionarji, nosilci pomembnih funkcij,« je poudaril predsednik občinskega odbora ZZB NOV Sevnica. Slavko Štrukelj na petkovi letni skupščini občinske organizacije zveze združenj borcev NOV.

»Kako naj zaupamo in krepimo zaupanje, ko kriminal, nepravilnosti in delikte odkrivajo novinarji, ne pa organi, ki so za to postavljeni. Sprašujemo se, ali je to družbeni red ali anarhija in ali so vse te nepravilnosti posledica demokracije in pluralizma. Ko govorimo o sovražnikih, ne pozabimo na najnevarnejšega — korupcijo in birokratsko samovladje!« je še dejal Štrukelj v uvodnem poročilu.

Na razne kritike in žalitve, češ da so borci krivi, da bodo mladim zapustili tako zapuščino, in na tisto, da so proti spravi, morajo borci odločno in jasno odgovoriti. Glede sprave med borci NOB in domobranci poudarjajo, da so z vsemi tistimi, ki niso imeli krvavih rok in na vesti zločinov, naredili spravo že leta 1945 in borci ne gojijo do njih nobenega sovraštva. Poudarjajo pa tudi, da ne morejo iti v spravo z organizatorji sodelovanja z okupatorji, klavci in plačanci, morilci slovenskega civilnega prebivalstva in celo nedolžnih otrok.

P. P.

BREŽICE: KRVODAJALSKA AKCIJA

BREŽICE — V domu učenecv se bo 1. in 2. junija zadrževala ekipa transfuzijskega zavoda iz Ljubljane in sprejela prostovoljce za odvzem krvi. Občinskemu odboru Rdečega križa pomagajo pri obveščanju in zbiranju krvodajalcev sindikalne organizacije in aktivisti RK v krajevnih skupnostih. V občinskem središču napovedujejo 3. junija tekmovalne mladine v obvladovanju večšin za nudenje prve medicinske pomoči. Naslednji dan bodo na radiu s posebno oddajo obeležili dan krvodajalcev. S tem bo Rdeči križ zaključil obsežen program majske dejavnosti.

ŽIVIMO Z JEDRSKO ELEKTRARNO

KRŠKO — V petek, 27. maja, ob 18. uri bo v veliki dvorani zaključna prireditev prvega občinskega nagradnega tekmovanja »Živimo z jedrsko elektrarno«, ki sta ga organizirala OK ZSMS in JE Krško. Na tekmovanju se bodo pomerile po tri najboljše ekipe iz krških osnovnih šol in osnovnih organizacij ZSMS. To bo hkrati tudi osrednja občinska prireditev ob dnevu mladosti. V zabavnem delu prireditve bodo sodelovali ljubljanski pevec zabavne glasbe Davor Božič in plesni pari plesne skupine Urška ter člani domače skupine Luna.

Mnoge novosti Papirkonfekcije

Z novimi stroji in tehnologijo bodo izdelovali izdelke za tuji trg

KRŠKO — V tozdu Papirkonfekcija so pretekli četrtek organizirali predstavitve novih fotostavnih strojev, s katerimi bodo v tej temeljni organizaciji močno posodobili tehnologijo tiskanja. Računajo, da bodo z njimi izboljšali svoje storitve in si tako spet pritegnili nekdanje in nove odjemalce. Vendar fotostavek ni edina novost v Papirkonfekciji.

V tozdu je zaposlenih 118 delavcev, od tega pol v tiskarni, pol pa v predelavi papirja. V tiskarni izdelajo okoli 1000 ton izdelkov, v predelavi pa predelajo po 5600 ton papirja, vendar bodo svoje predelovalne zmogljivosti povečali za približno 2000 ton. V tiskarni imajo stroje za ofset in visoki tisk in pred kratkim so v njej instalirali nov ofset tiskarski stroj planet, ki je vzhodnonemške proizvodnje. Na njem bodo tiskali predvsem etikete in blankete. Na manjših strojih bodo tiskali koledarje in plakate. Predelava papirja obsega izdelavo formatnih papirjev, vse bolj pa se preusmerjajo v proizvodnjo kvalitetnih parafiniranih oziroma povoščenih ovojnih papirjev za potrebe prehrambene industrije pa tudi izdelavo vrečk. Povpraševanje po teh izdelkih je precejšnje, saj take papirje in embalažo večinoma uvažamo. Vse bolj zanimiv izdelek tako za domači kot za tuji trg so navijalni koloti oziroma stročnice za tekstilno industrijo, kjer pa se zahteva še posebej dobra kakovost, ker nanje navijajo preje in niti.

»Seveda potrebujemo za takšno pre-

usmeritev proizvodnje veliko novih strojev pa tudi znanja,« pravi direktor tozda Marjan Preskar. »Naložba v vse stroje je vredna 5 milijonov nemških mark, vendar smo si stroje izposodili od avstrijske firme Hago, kjer je solastnik Slovenijapapir, pripravljamo pa se tudi na sodelovanje z italijansko tvrdko Imexo iz Milana. Prvi izdelki glede na zahtevnost in količine bo ovojni papir, izpopolnjujemo pa tudi proizvodnjo stročnic. Tu bomo potrebovali stroje za flekso tisk, s katerim bomo potiskali ovojnje papirje. Nove stroje bomo potrebovali tudi za izdelavo stročnic, kjer moramo kupiti še stroje za obrezovanje, žago itd. Naš cilj je, da čim večje količi-

Marjan Preskar, direktor Papirkonfekcije Krško

ne papirja predelamo doma, kjer je naša prednost predvsem v tem, da imamo lastno surovino. Imamo tudi naprave za izdelavo cigaretnih filtrov, kjer smo tudi dosegli izjemno kakovost, vendar sedaj ne proizvajamo tega izdelka, ker še nimamo kupca, računam pa, da ga bomo našli v Aziji, na Poljskem in na Madžarskem. Naši ljudje so se za to novo proizvodnjo šolali v Zagrebu na Višji grafični šoli, s katero tesno sodelujemo, pa tudi v tujini,« Pravi Preskar.

J. S.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 14. do 20. maja so v brežiški porodnišnici rodile: Martina Plevel iz Zupjeka — Denija, Ljiljana Lazič iz Ključa — Leo, Ljudmila Kramar iz Jereslavca — Dejana in Darka, Silva Sajevec s Senovega — Roka, Sonja Humek iz Brežic — deklko, Dragica Paukovic iz Kostanjevice — Ivano, Nisera Morina iz Suve Reke — Šciprona, Stanka Simonišek Senovega — Lauro, Lidija Piric iz Žejnega — Janja, Divna Simič iz Brežic — Jospa, Tanjana Jager iz Strmca — Saro, Bojana Jamnik iz Kočne — Saro, Branka Jakupčič-Miškočič iz Kumrova — Andrija, Zlata Barčan iz Prosinca — Eduarda, Marijana Runtas iz Dubrave — Vladimir, Silva Baškovič iz Klada — Dejana, Velida Brkič iz Brežic — dečka, Valerija Lipar iz Dobove — Stanjo, Vida Turk iz Broda — Ana Marijo. Čestitamol!

Krške novice

OPRAVIČILO — V prejšnji številki smo poročali, da si je Slavko Kunej, tajnik krške občinske turistične zveze, nameral ogledati vilo Branka Mamule. Žal moramo bralecem sporočiti, da si vile še ni ogledal, ker to ni bilo mogoče. Hkrati se zahvaljujemo tovarišu Kuneju, ker je zaradi netočne informacije odstopil od tožbe, čeprav nam je v posebnem dopisu znova zatrdil, da smo »flavzarski« časopis, ki ga on splot ne bere. Tovariš Kunej namreč bere samo Delo, največkrat pa svoje članke, v katerih obravnava največkrat zvezne probleme, medtem ko v občinski ne dreza.

SPET KUNEJ — Odkar so ustrezne službe v krški SDK odkrile, da v Mercatorjem gostinskem tozdu v Krškem nimajo najboljših poslovnih uspehov, je tudi Stane Kunej, direktor SDK, malce poostri nadzor na delovno enoto hotela Sretnič. Opažen je bil namreč pri konzumiranju piva, kar v teh klimatsko in tudi drugače vročih dneh seveda ni noben greh. Pri tem je tudi budno spremljal delovanje hotela, ki pa je bil v času njegovega obiska spet, tako kot je pač v navadi, precej prazen.

VARČNO ZA 13. MAJ — Vsa leta doslej so imeli delavci posvakihi organov za notranje zadeve ob svojem prazniku vsaj majhno tovariško srečanje. Letos tega srečanja ni bilo in delavcem je kar žal zaradi tega in nekateri med njimi so izjavili, da bi bili za skromen požirek pijače in sendvič pripravljani poseči tudi v svoje denarce.

Sevniški paberki

NAJBOLJE DOSLEJ — Tudi borci in aktivisti kozjanskega okrožja iz brežiške občine so bili vsi po vrsti izredno zadovoljni s srečanjem na Lisci. Pravijo, da zanje doslej še ni bilo nikoli tako poskrbljeno. Organizatorjem prvomajske proslave se za gostoljubje iskreno zahvaljujejo. Komentar k temu ni potreben, pač pa bi dodali, da si tako brežiški kot drugi borci Kozjanskega odreda želijo, da bi tako steklo tudi delo pri mnogorafijski partizanske enote. Sevničani pripominjajo, da se tudi do monografije Sevnice ne bodo kaj kmalu dokopali, če bo šlo vse tako počasi. Tistih, ki bi lahko precej povedali o nekaterih dogodkih iz polpreteklosti, pa je po bioloških zakonitostih vse manj.

VENCI — Sevniški borci so na petkovi letni skupščini opozorili na hudo betežno zdravstveno stanje v svojih vrstah pa tudi v blagajni občinske organizacije ZB. Tako se žal dogaja, da nimajo denarja niti za vene na grob svojih članov kljub temu, da varčujejo in skromno nagrajujejo tudi delo svojega vodstva. Druge imajo organizacije celo za kakšna dva deci vina za svoje člane po opravljenih pomembnejših sejah, sevniški borci pa so vajeni za take stvari posegati kar v svoj žep ali vinograd. Tako se je skupščina, navkljub muhastemu vremenu, le končala v prijetnem razpoloženju in iz Mastnake domačije na Zajčji Gori je zadonela tudi pesem.

Še ena potrditev bele lise

Republiški gledališki vrh spet brez dolensko-posavskega predstavnika — Usiha še to, kar je živelo

NOVA GORICA — Tu je bilo prejšnji teden že 31. srečanje gledaliških skupin Slovenije, tradicionalna in preizkušena prireditelj, ki pa si je tokrat prvič nadela ime dramatika Anona Tomaža Linhartja in se bo poslej imenovala precej krajše, kar Linhartovo srečanje. V treh dneh, kolikor je trajal ta slovenski ljubiteljski Talijin vrh, se je izvršilo štirinajst izbranih predstav gledaliških in lutkovnih skupin (selektorja sta bila Sergej Verč in Izток Tork). Na koncu, ko se je vse skupaj srečno izteklo, so pod delili številna priznanja za trud na področju gledališkega amaterizma. Strokovna žirija pa je določila skupine oziroma predstave, ki bodo dosežke dolensko-posavskega ljubiteljskega gledališča predstavljali na gledaliških festivalih.

Spet pa je zaključila republiška prireditev kot srečanje najboljših slovenskih ljubiteljskih gledališčenikov, letos prvič pa kot Linhartovo srečanje, minila brez deleža in sodelovanja naših, se pravi belokranjskih, dolenskih in posavskih skupin na njej. Še več, to sezono gledališke skupine v dolenski in posavski regiji selektorjema niso dale niti možnosti, da bi si njihove predstave ogledala na območjih srečanjih. Prvič zato, ker takšnih srečanj v tej sezoni sploh ni bilo, drugič pa zato, ker je bilo v obeh regijah tako malo predstav, da območnih srečanj niti ni bilo mogoče organizirati.

Tokrat je odreklo celo Posavje, od koder so se skupine največkrat uvrščale na republiško prireditelj, kar velja še posebej za brežiški Amaterski oder, ki je le eno sezono po tem, ko se je uvrstil na republiško prireditelj (v Novem mestu), povsem uhitnil, in nič manj za sevniški Oder mladih, obetavno mlado skupino, ki letos tudi ni ničesar zmogla. Zgodilo se je celo to, da so tokrat čast posavskega gledališkega amaterizma branili le brežiški srednješolci. V novomeški občini so aktivne le tri »primestne« skupine (v Straži, Prečni in Mirni peči), a se bržčas še nobena ni obrusila do kvalitete ravni, ki jo zahtevajo od izbrancev za vrh. Samo Novo mesto že lep čas ni dalo ničesar od sebe, niti povprečne predstave ne (beseda ni o mladih), pa tudi v Beli krajini in trebanjski občini ni bilo nič takega, kar bi morali posebej omeniti.

Tako v dolenski in posavski regiji na področju ljubiteljskih gledaliških prizadevanj še naprej v glavnem vlada praznina. Najbolj zaskrbljuje dejstvo, da se praznina širi in poglablja, da izginja tudi tisto, kar je še večeraj kaj pomnilo. Z republiškega vrha je pogled na to priznino še bolj strašljiv. Bodičasti televizijec Jože Hudeček bi nedavni komentar o dolenski kulturi upravičeno lahko tudi tako zaključil: »Beli dolenski bela lisa se samoto...«

I. ZORAN

Pesem Posavja iz več kot 300 grl

Na medobčinski pevski reviji v Krškem nastopilo devet zborov, po trije iz vsake posavske občine — Najštevilnejši zbor »Viktor Parma« iz Krškega

KRŠKO — V vseh treh posavskih občinah deluje nekaj nad 30 pevskih zborov, kar pomeni, da je zborovsko prepevanje tudi v tej regiji najbolj razširjena oblika ljubiteljskega kulturnega delovanja. Pevski sestavi so sila pestri, saj v zborih vidi ob drugem vadjo in nastopajo kmet, delavec, izobraženec, upokojenec, vsi vseh starosti, pri čemer pa je zelo spodbudno, da se v te oblike vključuje tudi mladina. Zbori so številčno dokaj močni, saj nekateri štejejo nad 40 in celo nad 50 članov.

Podobno kot druge oblike ljubiteljske kulture pozna tudi zborovsko petje vrzone in vokalno delo. Po svoji vsebini in obliki deluje delavskega kulturnega doma Edvarda Kardelja predstavilo devet zborov, po trije iz vsake občine, ki štejejo skupaj nad 300 pevcev in pevk. Prevladovali so mešani zbori, saj sta bila med devetimi nastopajočimi zbori le dva povsem moška pev-

ska sestavn. Vsak zbor je zapel tri pesmi.

Potem ko je Zoran Šoln, predsednik krške občinske skupščine, pokroviteljice posavske medobčinske pevске revije, nastopajočim izrekel dobrodošlico, poslušalce pa povabil, da zbrano prisluhnejo, programu, je prvi zapel mešani zbor »Primož Trubar« iz Loke pri Zidanem mostu pod vodstvom Mance Vidic. Za njim so se na odru zvrstili: mešani zbor KUD Rudi Rožanc iz Zdol z zborovodjem Francem Kenetom, mešani zbor sevniške Liseč, ki ga je na oder pripeljal Jože Pfeifer, pa moški zbor Planina iz Cerkele ob Krki, ki ga vodi Jurica Grakalič, za njim mešani zbor sevniške Jutrjanke z zborovodjem Cirilom Udovčem, mešani zbor PD Oton Župančič iz Artič pod vodstvom Mihe Halerja, potem moški zbor brestaniške Svobode (najstarejši med vsemi) z dirigentom Jankom Avenakom, mešani zbor bratov Milavcev iz Brežic, ki ga izmenjuje vodita Elizabeta in Drago Križanič, in kot zadnji mešani zbor Viktor Parma iz Krškega, najštevilnejši od nastopajočih, ki mu tudi dirigira Janko Avenak. Ta zbor bo letos jeseni praznoval 15-letnico ustanovitve, ob koncu tega tedna pa se bo udeležil mednarodnega pevskega tekmovanja v Nemčiji.

Najpomembnejša posavska pevška prireditelj te sezone je torej mimo. Kako so se na njej odrezali nastopajoči zbori, kateri je bil bolj in kateri manj uspešen, je prof. Jože Gregorc medtem gotovo že povedal, saj so ga prosili, naj spremlja tudi medobčinsko revijo. Za poslušalce je bil nastop deveterice najboljših ljubiteljskih zborovskih interpretov ljudskih in umetnih pesmi v Posavju pravi praznik. Prihodnje leto bo Pesem Posavja v Sevnici.

I. ZORAN

Šolarji gojijo ljudsko izročilo

SEMIČ — Revija otroških folklornih skupin Bele krajine, ki so jo izvedli v nedeljo, 15. maja, v tukajšnjem kulturnem domu, je slavila mali jubilej: bila je že petič zapovrstjo. Nastopilo je šest skupin, ki delujejo na petih osnovnih šolah, in sicer s črnomaljske, dragatuške, metliške in viniške šole po ena ter mlajša in starejša skupina s semiške osnovne šole. Program je bil pester in zanimiv, kar kaže, da se skupine vse bolj ukvarjajo z ljudskim izročilom. Mlajše skupine so v glavnem izvajale razne otroške igre, primerne njihovi stopnji, to pa se je najbolje videlo iz nastopa, ko so se otroci živeli v igro in jo tudi z lahkoto obvladali. Starejše skupine so se predstavile z belokranjskimi plesi. Od lani so precej napredovale tako glede izbire programa in oblačena kot tudi izvedbe, za kar gre zahvala požrtvovalnim mentorjem. Tudi le-

• Po reviji otroških folklornih skupin Bele krajine, na kateri so sodelovali tudi mladi tamburaši iz Adlešič in Gribel, so se mentorji skupin pogovorili s strokovnimi sodelavci republiške in občinske (črnomaljske) ZKO o sami reviji in nadaljnjem delu. Za republiško srečanje otroških folklornih skupin, ki bo v soboto, 4. junija, v Sodražici v ribniški občini, pa je bila izbrana mlajša semiška skupina, ki jo vodi Marija Gregorič.

tos so navdušili semiški folkloristi. Mlajša skupina je kot nekakšna rdeča nit prireditelj povezovala program s tem, da je med nastopi drugih skupin prikazala po en običaj. To so običaji na jurjevo, križevno in ob kresu, igre na dvorišču in tepežkanje z novoletno kolednico. Številni obiskovalci so si poleg nastopov mladih folkloristov lahko v predverju semiškega kulturnega doma ogledali zbirko pastirskih glasbil (piščalke in rogove) in raznih drugih instrumentov (palice, tobolčke), ki so jo skrbno pripravili semiški šolarji.

KSENJA KHALIL

• Na letošnji medregijski zasavsko-posavski reviji bodo Posavje zastopali: mešani zbor »Viktor Parma« iz Krškega, mešani zbor PD bratov Milavcev iz Brežic in moški zbor DKD Svoboda iz Brestanice.

top na regijski reviji, ki je bila pod naslovom Pesem Posavja minulo soboto zvečer v Delavskem kulturnem domu Edvarda Kardelja.

Knjiga za ozaveščanje

blemski konferenci SZDL,« je pojasnil, »se odgovornim ni zdelo potrebno, da javno in argumentirano odgovorijo. Pobudo ponavljam tudi na tem mestu.« Knjiga Belokranjske vode ni povest, ki bi jo prebrali in pozabili, je pa zbirka preverjenih podatkov in ugotovitev, ki opozarjajo, kako je življenje v Beli krajini odvisno v prvi vrsti od tega, ali so vode, ki se pretakajo po površju in v podzemlju deželice na sončni strani Gorjanec, zdrave ali nevarno bolne. Torej naj bi to knjižno delo predvsem pripomoglo k označevanju vsega prebivalstva in k spoznanju, da tudi višje kvalitete življenja ni moč doseči brez reševanja problematike, ki ji na kratko in z eno besedo pravimo ekološka.

I. ZORAN

KONCERTI ZA DAN GLASBENE MLADINE BELE KRAJINE

ČRNOMELJ — V ponedeljek, 23. maja, je bil dan Glasbene mladine Bele krajine. V gosteh so imeli Klemena Ramova (kljunasta flavta) in Igorja Krivokapiča (tuba), ki sta v Črnomlju nastopila za učence srednje šole Edvarda Kardelja, v Starem trgu pa za osnovnošolce. To gostovanje po Beli krajini je omogočila Glasbena mladina Ljubljane.

USTANOVILI FOLKLORNO SKUPINO

DRAGATUŠ — Da folklor v tem kraju ne bo zamrla, so poskrbeli mladinci, ki so ustanovili folklorno skupino in že dalj časa marljivo vadijo. Prvič se nameravajo predstaviti na letošnjem jurjevanju v Črnomlju.

Je slovenski grafični bienale prehod zaloga za Novo mesto?

Na okrogli mizi Otočcu: zamisel o uvedbi take prireditve so vsi pozdravili, zataknilo pa se je pri vprašanju, ali je moč v tako kriznih časih prenesti tako breme

OTOČEC — Ali slovenski grafični bienale na Otočcu bo ali ga ne bo, je vprašanje, na katero, kot kaže, še lep čas ne bo moč dobiti povsem jasnega in prepričljivega odgovora. Proti temu, da bi ta del Slovenije dobil nekaj, kar bi prekrivilo njegovo kulturo in mu pomagalo odpreti vrata za pomembnejša in odmevnejša dogajanja, nima načelno nihče nič in tudi samo Novo mesto kot prav gotovo najbolj zainteresirano je za to, da se naredi tak korak. Beseda pa postane tišja in jecljava, ko se vplete vprašanje, ali je v teh kriznih, gospodarsko nestabilnih in kulturni skrajno nenaklonjenih časih sploh moč računati na uvedbo česa takega.

Približni izračuni namreč kažejo, da bi samo za prvi bienale, če bi ga priredili letos, potrebovali kakih 30 starih milijard, to pa je zaloga, ki vzame sopro celo največjim optimistom. Sama vsota sicer ni toliko strašljiva velika, da bi se morali takoj in za vse čase odreči taki prireditvi, močno pa bega spoznanje, da nihče ne ve, kako priti do tolikšnega denarja.

Na novomeško kulturno skupnost, ki bi bila seveda prva poklicana podpreti bienale, ni računati, ker nima denarja niti za financiranje obstoječe dejavnosti, poleg tega pa bi bili do sredstva, če bi jih imela več, bolj upravičeni Študijska knjižnica Mirana Jarca, da bi se rešila prostorske stiske in sploh neustreznih prostorov, pa Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine, ki ima podobne probleme, in tudi dolensko-belokranjska enota Zgodovinskega arhiva, ki niti pravih prostorov za skladišča nima, in še kaj in koga bi lahko navedli.

Ko je beseda o slovenskem grafičnem bienalu in po-

blematiki v zvezi s tem tekla minuli četrtek za okroglo mizo v otoškem Garni hotelu, je bilo jasno in nedvoumno povedano, da tudi na sofinanciranje republiške kulturne skupnosti ni moč računati, ker komaj zagotavlja denar za tako imenovano nacionalno kulturo, in je edino realno razmišljati, da se denar za bienale najde v novomeških oziroma dolenskih logih. Kot je dejal Franci Šali, predsednik novomeške občinske skupščine, je morebitni rešitelj združeno delo, na katero bi se morali obrniti in ga prepričati z argumenti, da bi sprejelo ta izziv.

Izziv pa slovenski grafični bienale vsekakor je, naj ga gledamo skozi finančne ali le skozi kulturno strokovne naočnike. Izziv v tem smislu, ker bi bilo škoda zavreči nekaj, kar bi kulturno blelo Dolensko in v njo še posebej Novo mesto dvignilo na raven nacionalne pomembnosti.

Slovenski likovni umetniki in kritiki si kajpak še posebej goreče želijo, da se zamisel o slovenskem grafičnem bienalu na Otočcu, za katero ves čas trdno in z velikim upanjem stoji tudi pobudnik akademski slikar in grafik Branko Suh, novomeški rojak, vendarle ostvari. Če bi se, bi se Novo mesto z Otočcem v zgodovino slovenske grafike vpisalo kot kraj, kjer se je začel ponoven razcvet slovenske grafike. Po mnenju dr. Ivana Sedeja se je slednja, ker je predolgo živela od doseženega visokega mednarodnega renomeja, nekoliko utrudila in bi zato na otočcu prav mladi grafični umetniki dobili možnost, da jo osvežijo.

I. ZORAN

kultura in izobraževanje

KDO IMA KOBETOVE SLIKE?

NOVO MESTO — Dolenski muzej pripravlja ob 45-letnici XV. divizije razstavo likovnih del Borisa Kobeta iz cikla Po poteh Gubčeve brigade. Otvoritev bo v ponedeljek, 13. junija, ob 18. uri v prostorih Dolenske galerije. Vse lastnike slik tega cikla muzej vljudno prosi, da posodijo slike za to razstavo, za kar se jim že vnaprej najlepše zahvaljuje. Informacije o tem, ali imajo slike in ali so jih pripravljene posoditi, naj lastniki hkrati s svojim naslovom pošljejo v Dolenski muzej, Muzejska 7, 68000 Novo mesto, ali sporoče po telefonu na št. (068) 21-169.

Zanimiv slikar

V Brežicah razstavlja Edo Starc, ki je začel slikati šele po upokojitvi

BREŽICE — Galerija Posavskega muzeja ima od minulega petka novega razstavljalca. To je 55-letni Edo Starc, v Ljubljani udomljeni rojak iz Leskova pri Krškem. Brežiškemu občinstvu se predstavlja s slikami, ki kažejo, da ga kot slikarja najbolj zanima narava z neizčrpni motivi krajine. Razstava bo odprta do 12. junija.

Starc je po osnovni stroki gradbeni tehnik. Slikati je pričel pred desetimi leti, potem ko se je razmeroma še mlad upokojil. V tem času je ustvaril dokaj obsežen opus in tudi veliko razstavljal. Razstava v Brežicah je že dvajesta sa-

• Ob otvoritvi razstave slikarskih del Eda Starca minuli petek zvečer v Posavskem muzeju so si obiskovalci lahko ogledali predstavo Klopce, dela sodobnega sovjetskega dramatika Aleksandra Gelmana, v izvedbi Mestnega gledališča ljubljanskega. V vlogah sta nastopila Franc Markovčič (On) in Marjana Klanšek-Jaklič (Ona).

mostojna predstavitev njegovih del, nekaj desetkrat pa je sodeloval na skupinskih razstavah. Vseskozi pa se je izobraževal in likovno izpopolnjeval na raznih tečajih.

Razstava v galeriji Posavskega muzeja pove, da je Starc samosvoja likovna samorastniška osebnost. Narava je zanj, kot še za vrsto likovnikov, ki se niso šolali na ALU, neizčrpen vir navdiha. K njej se nenehno vrača in ob odkrivanju lepote in veličastju gora, poljan, travnikov, morja prenaša doživljanje in občutenja na platno. Sčasoma so se krajinam pridružile vedne mestnih ulic in obmorskih mest, čedalje gosteje pa se je slikar začel zatekati tudi k tihotajem. Na kratko: razstava kaže, da so možnosti Starčevega in sploh tovrstnega slikarstva neizčrpne. I. Z.

SREČANJE OKTETOV V LUTROVI KLETI

SEVNICA — Zdaj, ko so vse revije zborovskega petja v Posavju za nami, bo v Lutrovi kleti pod sevniškim gradom še srečanje okteto in drugih manjših pevskih skupin iz Posavja, ki štejejo do deset pevcev. Srečanje bo v soboto, 4. junija.

DVA KONCERTA V CERKVI

NOVA ŠTIFTA — V cerkvi pri Novi Štifi v ribniški občini bo 3. junija koncert okteta Zvon iz Ljubljane. Na sporedu bodo pesmi vzhodne (pravoslavne) liturgije. 16. julija pa bo v isti cerkvi koncert slovenskega Slovenskega trobilnega kvinteta.

UMETNIKI IZ ZRN

LJUBLJANA — V Galeriji Zvezde društev slovenskih likovnih umetnikov na Komenskega 8 v Ljubljani bodo drevi ob 19. uri odprli razstavo del likovnih umetnikov iz nemškega Leverkusenja. Na otvoritvi razstave, ki bo na ogled do 17. junija, bosta nastopila glasbenika Katarina Malingler in Igor Saje.

PESNIK MED UČENCI

VINICA — Pred dnevi so se v rojstni hiši Otona Župančiča zbrali mladi literarni ustvarjalci iz belokranjskih osnovnih šol. Srečanja se je udeležilo osemnajst učencev, pogovarjali pa so se o tem, kako pisati in kakšne možnosti za predstavitev svojih del imajo. Med njimi je bil kot gost pesnik Janez Kolenc iz Novega mesta, ki je ob koncu minulega leta izdal zbirko otroških pesmi Otroštvo v srcu. S pesnikom so mladi literarni prirčno pokramljali in dobili marsikaj koristen napotek za pisanje. Svoja dela so potem predstavili na literarnem večeru, ki so ga z glasbenim programom popestrili učenci črnomaljske glasbene šole.

OSNOVNOŠOLCI RAZISOJOLJE DEDIŠČINO

ČRNOMELJ — Posebna skupnost za jurjevanje je za belokranjske osnovnošolce razpisala raziskovalno nalogo o temi pastirska glasbila, da bi tako zbrala čimveč gradiva za nadaljnje delo otroških folklornih skupin in s tem pripomogla k ohranjanju kulturne dediščine Bele krajine. Kaže, da bo odziv velik, prva pa je aktivnost svojih učencev že predstavila semiška osnovna šola, in sicer je ob nedavni reviji otroških folklornih skupin, ki je bila v Semiču, pripravila bogato razstavo piščali in drugih predmetov. Vse raziskovalne naloge belokranjskih osnovnošolcev pa bodo predstavili ob letošnjem jurjevanju, 11. in 12. junija, in to v okviru etnološke razstave o Beli krajini.

Predstavitev najboljšega

Letos na republiški pevski reviji v Zagorju tudi Trebanjci in Novomeščani

ZAGORJE — XI. republiške revije mladinskih pevskih zborov, ki je potekala prejšnji teden od četrta do sobote v tem zasavskem mestu, se je udeležilo blizu petdeset izbranih zborov iz vse Slovenije. To so pretežno šolski zbori, saj pojo v njih v glavnem osnovnošolci in srednješolci, nekaj mladinskih zborov pa deluje tudi v okviru kulturnih društev in drugih organizacij. Zbori so se predstavili na sedmih koncertih revije, med njimi pa sedem otroških in po okoli dvajset mladinskih in mladinskih zborov.

Razveseljuje je, da je imela dva predstavnika na tej reviji, ki jo sicer prireditelj vsako drugo leto, tudi Dolenski. To sta mlajši mladinski pevski zbor glasbene šole v Trebnjem, ki ga vodi ravnateljica Tatjana Mihelčič, nastopil pa je na drugem koncertu v petek dopoldne, in mešani mladinski pevski zbor srednje šole tehniških in zdravstvene usmeritve Boris Kidrič iz Novega mesta, katerega zborovodja je Franc Može, predstavil pa se je na četrtem koncertu v petek zvečer.

V okviru revije sta bila tudi dva posveta na zborovodje. Na prvem je beseda tekla o virih in možnostih pridobivanja glasbene literature, na drugem pa je bil pogovor s skladateljema jubilatoma, s Pavlom Šivicem, ki praznuje 80-letnico, in dvajset let mlajšim Jakobom Ježem, rojakom iz Loke pri Zidanem mostu, ki slavi 60-letnico življenja.

V BELI KRAJINI SNEMALI »PESMI« CERKVENIH ZVONOV

Elektronika je segla že vse do votlin zvonikov in čedalje bolj prevzema vlogo zvonarjev, ki so znali včasih iz zvonov izvaibiti čudovite melodije. Da vse te melodije, ki pomenijo del ljudske kulturne dediščine, ne bi sčasoma povsem tonile v pozabo, se je Glasbeno narodopisni inštitut v Ljubljani odločil, da bo naredil posnetke še ohranjenih »napevov« pritrkavanja zvonov oziroma klenjanja. Belokranjski pritrkovalci so ekipi omenjenega inštituta omogočili tako snemanje pred kratkim v cerkvi na Doblički gori.

S KOMEDIJO PO POSAVSKIH ODRIH

BREŽICE — Gledališka skupina, ki deluje na tukajšnji srednji šoli, je s komedijo Dan oddiha ruskega avtorja Valentina Katajeva prejšnji teden gostovala po Posavju. V četrtek zvečer je nastopila v galskem domu v Sevnici, v petek zvečer pa v Delavskem kulturnem domu Edvarda Kardelja v Krškem. Igra, v kateri nastopa štirinajst igralcev, je režirala prof. Marija Lalič. Ti dve gostovanji oziroma predstavi je kot pokroviteljica omogočila krška Tovarna celuloze in papirja Djuro Salaj.

OTROŠKA FOLKLORA IZ VSE SLOVENIJE

SODRAŽICA — V tem slikovitem kraju v ribniški občini bo v soboto, 4. junija, srečanje otroških folklornih skupin iz vse Slovenije. Sodelovalce bodo skupine, ki delujejo v osnovnih šolah ali v okviru kulturnih društev kot podmladek folklornih skupin odraslih. Srečanja se bodo udeležile tudi nekatere skupine z našega območja. Nastop, ki bo prav gotovo vsaj za en dan razgaljal kulturno življenje v tem delu ribniške občine, pripravljata ribniška in republiška ZKO.

Henčkov »Bančni rop«

Kakšna pota ubira znani dolenski glasbenik?

Da ne bo kdo od bralcev že takoj na začetku pomislil, da je ta nekdanji priljubljeni muzikant zakrivil bančni rop! Še zdaleč ne, ampak gre za njegovo najnovejšo skladbo »Bančni rop« z zadnje kasete z naslovom Lepa mora bit'. To kaseto sem med drugim kupil ob zadnjem obisku v domovini. Domača glasba mi v tujini veliko pomeni, polepsa mi uroce, pričara košček domovine in me v mislih popelje domov. Zato sem vesel vsake nove kasete, seveda dobre, pa naj bo zabavna ali narodnozabavna. Pri zadnji Henčkovi pa sem bil krepko razočaran! Najprej sem pomislil, da je prodajalec kaset pomotoma vstavil v ovitek Henčkove kasete kakšno drugo, moderno. Potem sem ob natančnejšem poslušanju le ugotovil, da je to kasetka Henčkovega ansambla, seveda z novim stilom in z novimi »divjimi« besedili, ki spominjajo na vse, samo na narodnozabavno glasbo ne!

Vem, da kot vsak ansambel tudi on gleda na komercialno plat in gre kasete bolje v prodajo, če je na njej kaj posebnega. Na njegovi zadnji so posebnosti, vendar je šel z njimi le predaleč. Če na kratko ocenim celo kaseto, lahko rečem, da so skladbe z nekaj izjemami popoln kič. Niso kakšni posebni hiti, kot je po tistem upal Henček, ampak pomenijo norčevanje iz slovenske narodnozabavne glasbe. Zato pozdravljam stališče Radia Ljubljana, da skladbe Banč. in ob enem upam, da jih vsaj še nekaj kasete ne bodo predvajali v radijskem sporedu. Naj ob koncu svojega dobronamernega pisanja povem, da nimam osebno nič proti Henčku, saj ga niti ne poznam razen preko kaset in plošč. Predlagam mu le, naj se vrne nazaj na stara, dobra pota, saj njegov moderni stil ne pelje nikamor. Mislim, da je takega mnenja še marsikdo, tudi v domovini. Pa brez zamere, tov. Henček!

FRANCI SMREKAR
Švica

»Pazite se takšnih obrtnikov«

Še o Ivani Vreček

V Dolenjskem listu sta izšla v decembru 1986 in v marcu 1987 zapisa B. Budje v zvezi z izplačevanjem lažnih računov in zadevi Ivane Vreček in »Beti« Metlika. Pišem zato, ker me je Vrečkova v času kazenske preiskave, za katero sploh nisem vedel, ogoljufala za 22.000 švicarskih frankov, časopisnemu prispevku pa gre zahvala, da ni ogoljufala mene oz. mojega znanca še za 10.000 ŠF. Izdajala se je za veliko in v občini najbogatejšo obrtnico z velikim številom zaposlenih, zato sem mislil, da vlagam denar v razširitev proizvodnje in v zaposlitev ali partnerstvo. Smešno je, da me je Ivana Vreček kasneje prijaviła zaradi »nezakonitosti« odedrškega posojanja denarja, čeprav nisva določila nikakršnih pogodbenih obresti. Javno tožilstvo v Ljubljani je zavrglo njeno krivo ovadbo.

Zadevo sem prijavil na sodišče v Trebnjem in javnemu tožilstvu v Novem mestu. Da ne bi imeli občani podobnih sitnosti zaradi sodelovanja s takimi in podobnimi »velikimi« obrtniki, kot je Vrečkova, menim, da je dobro, če časopis opozarja na to. Če vas zato zadeva zanima, lahko stopite v stik z menoj ali greste v Veliki Gaber, kjer boste kaj več zvedeli od Vrečkove ali njene namestnice Marije Horvat, ki je odprla še eno obrtno delavnico na isti lokaciji.

I. STANIŠIČ
Novakova 1
Ljubljana

Prošnja borcem

Skupnost NZ pripravlja monografijo

Po vojni so bili borci »Narodne zaščite« nekako pozabljeni. Krivda za to tiči v glavnem v njih samih, seveda pa tudi pri drugih, ki so nanje pozabili. Po zaslugi Republiškega sekretariata za notranje zadeve je bila pred leti njihova anonimnost prekinjena. Trije prizadeveni ljudje so se lotili zahtevnega dela in tako so začele po vseh slovenskih pokrajinah rasti skupnosti borcev »Narodne zaščite«. Pokrajinska skupnost borcev NZ za Dolenjsko in Belo krajino je bila ustanovljena

• Ker skupnost pripravlja monografijo, prosi vse živeče borke in borce kakor tudi svoje umrlih, da pomagajo s podatki, k čim boljji pripravi monografije, ki bo predvidoma izšla leta 1992. Podatke oziroma vaše naslove lahko sporočite na naslov: Lado Stibrič, Novo mesto, Padersiščeva 19, ali pa: UNZ Novo mesto, Jerebova 2, mi pa vas bomo obiskali.

11. decembra 1985 in zdaj uspešno deluje.

Glavna naloga skupnosti je, da zbira gradivo o delu Narodne zaščite na Dolenjskem in v Beli krajini, hkrati pa tudi pripravi evidenco vseh živečih, v NOB padlih in po vojni umrlih borcev. Za popularizacijo Narodne zaščite na Dolenjskem in v Beli krajini je prav gotovo največ pripomogla razstava delovanja NZ med vojno, ki je bila organizirana v okviru novomeškega občinskega praznika leta 1986; obisk te razstave je bil res izreden. Hkrati velja omeniti, da je skupnost dobila domicil v vseh štirih dolenskih in belokranjskih občinah, prav tako pa je tudi razvila svoj prapor.

L. STIBRIČ

S SKUPNIMI CILJI DO USPEHA

Krajani krajevne skupnosti Veliki Podlog so na referendumu dne 8. 5. 1988 za uvedbo samopriskevka pokazali veliko mero zavzetosti za reševanje skupnih življenjsko važnih komunalnih problemov. Sredstva iz samopriskevka so namenjena za posodobitev ceste, ki pelje preko vasi z asfaltno zaporno plastjo, ter ostalih zadev. Tudi do sedaj so krajani ogromno prispevali v denarju in s prostovoljnimi delom za napeljavo elektrike, vodovoda, telefona, javne električne razsvetljave, izgradnje prostorov za skupne sestanke vaščanov in drugih manjših urejevanj za boljše in lepše počutje.

Od skupno vpisanih 550 volilcev se jih je referenduma udeležilo 497 ali 99,45%. Ob tako veliki udeležbi se jih je pozitivno opredelilo 476 ali 86,55%. Najboljši rezultat so dosegli v vasi Veliki Podlog s 96% pozitivnih glasov; sledijo Mali Podlog s 95%, Grzeča vas (86%), Gorica (85%) in Jelše (66,6%). Krajani sedaj z optimizmom pričakujejo, da bo tudi SKIS Krško izvršil svoje plansko dogovorjeno obveznost. Volilne komisije so z zadovoljstvom zaključile delo že ob 11. uri.

Dragi krajani, tako smo skupno dokazali svojo pripadnost in zavzetost za skupno reševanje naših problemov. Upam, da bo tudi v bodoče tako, kajti v slogi je moč!

Predsednik skupščine KS
FRANC JUVANČ

Še: Pusto in dolgočasno Kočevje

Odgovor kolektiva Kulturnega centra Kočevje na pismo bralke

V Dolenjskem listu je bilo 28. aprila objavljeno pismo bralke Jane Zagar o razmerah v kočevskem kinu. Naš kolektiv je pismo obravnaval na zboru delavcev in ugotovil, da marsikaj v pismu ne drži.

Filmi so v našem kinematografu še vedno razvrščeni po žanrih. Mesečnih sporedov ne razpošiljamo več po kolektivih, ker obisk predstav po naši oceni

zaradi tega ni bil boljši. Obisk upada že vse od uvedbe TV, barvne TV in zdaj še od razmahu videa. To ne velja le za Kočevje in Slovenijo, ampak za ves svet. Filme še vedno predvajamo po željah gledalcev (imamo knjigo pripomb in pritožb, razen tega pa še posebni poštni predal za pripombe in želje gledalcev).

Do nekulturnega obnašanja mladinc

Še: Goljufanje s kartami

Ugovor na pismo, objavljeno prejšnji teden

Škoda je uspehe javne razprave z zavrnitvijo osnutka lokacijskega načrta o HE Boštanj, kar so nam priznavali celo strokovnjaki, sprevrčati v osebna obračunavanja, kot skuša delati Ciril Kolešnik, sodelavec krškega Sava-projekta.

Mi smo se udeležili javnega sestanka, javno sem pisal, torej smo delovali povsem legalno, kjer so tudi mnenja različna, zato tudi so razprave. Ciril Kolešnik nam ne more biti za zgled, saj vemo, da, ko gre zanj, ravna povsem drugače. Zakaj je metal ven robnike, ko so širili brežiško vpadnico? Bodi torej dovolj o osebnostih. Vsekakor pa je čudno, da ob poznavanju stroke ravna tako, nam pa zameri že razpravo.

Na srečo je izjema. Vendar mu povem v brk, da se bom tudi za ceno takšnih javnih diskvalifikacij boril proti zgrešenim rešitvam. Hrabri nas, da se je tok dela okrog te elektrarne preokrenil.

Stvari se končno proučujejo v in načinah. Ljubljanski strokovnjaki so odprti pri sodelovanju, obvestila so tudi za navadne smrtnike. Če pa se Ciril Kolešnik še po toliko mesecih spogleduje z zrcalčenim in razmišljanjem, kako kdo izgleda, je vredno pomilovanja in o tem ne nameravam več razpravljati.

ALFRED ŽELEZNIK
Boštanj 56

V Kočevskih novicah je spored brez datumov, ker imamo z distributerji tržne odnose, in ne planskih. Zato ne moremo za mesec dni vnaprej točno napovedati datumov, ker pride včasih do nepredvidljivih sprememb.

Za zaključek naj povem, da smo prenovili dvorano, kupili novo ozvočenje, hitro dobivamo atraktivne filme, mnoge filme vrtimo v predpremiere, najemamo pa predvsem nove filme in manj priznane. Tudi o pomanjkljivostih pri kadrovanju zadevam tov. Zagar, jeva nima prav in prav žaljivo objavlja napačne podatke.

To je le kratek odgovor na pismo. Tov. Jana Zagar ali kdorkoli drug pa lahko dobi podrobnejše podatke pri upravi kina.

KOLEKTIV KULTURNEGA
CENTRA KOČEVJA

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 27. V.
9.45 — 12.30 in 14.25 — 23.55
TELETEKST
MOZAIK
10.00 TEDNIK
11.00 ZGODOVINA, ponovitev 3. dela italijanske nadaljevanke
14.40 VIDEO STRANI
14.44 MOZAIK, ponovitev TEDNIKA
15.55 RALLY SATURNUS
17.15 PORTRET PAVLA KUNAVER-
JA - SIVI VOLK

17.50 GRIZLI ADAMS, 18. del nani-
zanke
18.15 GRAFIKI BIH: Djevar Hoza
18.45 RISANKA
19.01 OBZORNIK
19.18 ZRNO
19.30 DNEVNIK
19.59 ZRCALO TEDNA

SOBOTA, 28. V.

7.35 — 00.40 TELETEKST
7.50 VIDEO STRANI
8.00 RADOVEDNI TAČEK
8.15 PAMET JE BOLJŠA KOT ŽA-
MET
8.20 MAKEDONSKE NARODNE PRI-
POVEDKE
8.50 PRVE LJUBEZNI: MOČ LJU-
BEZNI
9.20 ERAZEM IN POTEPUH, 4. del
nadaljevanke
9.50 PERISKOP
10.50 REPUBLIŠKA REVILJA MPZ
ZAGOREJ 86
11.20 OMIZJE, ponovitev
13.20 JUBILEJNA TEVETEKA, pono-
vitev 17. oddaje
14.40 VIDEO STRANI

NEDELJA, 29. V.

8.55 — 23.20 TELETEKST
9.10 VIDEO STRANI
9.20 ŽIV ŽAV
10.15 GRIZLI ADAMS, ponovitev 18.
dela
10.50 DOLGO VROČE POLETJE, po-
novitev 3. dela nadaljevanke
11.30 VIDEO STRANI
12.00 KMETIJSKA ODDAJA
13.00 VIDEO STRANI
13.15 SINOVI IN HČERE STEKLAR-

PONEDELJEK, 30. V.

9.45 — 12.00 in 16.00 — 23.20
TELETEKST
MOZAIK
10.00 NAŠ UTRIP
10.15 ZRCALO TEDNA
10.30 SKRIJ SE MED LJUDI, ameriški
film
16.15 VIDEO STRANI
16.30 MOZAIK, ponovitev

TOREK, 31. V.

7.40 — 12.20 in 16.10 — 23.10
TELETEKST
7.55 KONFERENCA ZKJ, prenos
12.00 TUJI JEZIKI: ANGLEŠČINA,
43. lekcija
16.25 VIDEO STRANI
16.40 ŠOLSKA TV: KEMIJA
TELESNA VZGOJA
17.40 PAMET JE BOLJŠA KOT ŽA-
MET

SREDA, 1. VI.

9.45 — 11.20 in 16.15 — 23.55
TELETEKST
MOZAIK
10.00 KONCERT DIMITRISA SGOU-
ROSA, ponovitev
10.40 OSMI DAN, oddaja o kulturi
16.30 VIDEO STRANI
16.45 MOZAIK — OSMI DAN, oddaja
o kulturi
17.25 TUJI JEZIKI: ANGLEŠČINA,
43. lekcija
17.45 ERAZEM IN POTEPUH, 5., zadnji
del
18.15 RAZMIŠLJANJE OB JELŠI,
dokumentarna oddaja
18.45 RISANKA
19.01 OBZORNIK
19.30 DNEVNIK
20.05 MEDNARODNA OBZORJA
20.45 NAJBOLJŠA LETA NAŠEGA
ŽIVLJENJA, ameriški film
S tem filmom se začneja cikel, posvečen
pomembnemu režiserju Williamu Wylerju,
ki je povezan z razcvetom ameriškega
zvočnega filma.
23.30 DNEVNIK
23.45 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

17.10 Dnevnik — 17.30 Kdo, ali jaz? —
18.00 Izobraževalna oddaja — 18.30 Vi-
deo godba — 19.30 Dnevnik — 20.00
Glasbeni večer — 21.30 Poročila —
21.35 Umetniški večer
Opomba: Pariz: tenis

ČETRTEK, 2. VI.

9.45 — 12.15 in 16.30 — 23.35
TELETEKST
MOZAIK — ŠOLSKA TV
10.00 GLASBENA VZGOJA
10.50 VOLČJA URA, švedski film
16.45 VIDEO STRANI
17.00 MOZAIK — ŠOLSKA TV, po-
novitev
17.50 INDIJANSKE LEGENDE, 8. del
kanadske nanizanke

20.22 GOSPA MONSOROJSKA, 5. del
francoske nadaljevanke
21.20 PRVI RAJ, 3. del dokumentarne
serije
22.10 DNEVNIK
22.25 BLAGOSLOVLJENI PAR, švedski
film
S tem filmom, posnetim 1986, se
končuje cikel švedskega režiserja In-
gmarja Bergmana. To je zgodba o dveh
samotnih, izkorenjenih bitjih, ki se v
duševni stiski odločita za skupen odhod s
sveta. Ljubezem z... konca in onsu-
van nje, tako nau... njenem kot nad
zlom. Vendar je ta zmaga le individualna,
obsojena na skupni grob, zgodi se namreč
za zaprtimi vrati, brez prič.
23.45 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

17.10 Dnevnik — 17.30 Ljubo doma,

16.55 SREČA NA VRVICI, slovenski
film
18.25 DA NE BI BOLELO: OPEKLINE
18.45 RISANKA
18.55 VIDEO STRANI
19.01 KNJIGA
19.30 DNEVNIK
19.59 NAŠ UTRIP
20.22 ŽREBANJE 3x3
20.30 DOLGO VROČE POLETJE, 3.
del nadaljevanke
21.20 KRIZ KRAŽ
22.45 DNEVNIK
23.00 CHARLOTTIN STIL, francoski
film
00.30 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

15.40 Kako biti skupaj — 16.10 VIII.

JA JAKOBA, 8. del nadaljevanke
14.25 DAMA IN PODZEMLJE, nemški
film
15.55 PLENARNO ZASEDANJE KON-
FERENCA ZKJ, prenos
17.00 ŠOPEK DOMAČIH
17.30 EX LIBRIS: MODA SKOZI ČAS,
2. del
18.30 OB KONFERENCI ZKJ
19.01 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK
20.17 K. Klarič: TRI LAHKOTNE

17.00 MAKEDONSKE NARODNE
PRIPOVEDKE
17.30 ČAS, KI ŽIVI
18.00 OB KONFERENCI ZKJ
18.30 RADOVEDNI TAČEK
18.45 RISANKA
18.55 VIDEO STRANI
19.01 OBZORNIK
19.18 ZRNO
19.30 DNEVNIK

17.45 EX LIBRIS: MODA SKOZI ČAS,
ponovitev 2. dela
18.45 RISANKA
19.01 OBZORNIK
19.30 DNEVNIK
20.23 KONCERT DIMITRISA SGOU-
ROSA
21.15 OSMI DAN, oddaja o kulturi
21.55 RAZSVETLJENI POGLED, film
o Evghenu Bavčarju
22.45 DNEVNIK
23.00 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

14.00 Tenis, odprto prvenstvo Francije —
18.30 Atletika za Hanžekovičev memo-
rial — 20.00 Filmoskop — 22.30 Poroči-
la — 22.35 Odprta knjiga

DRUGA TV MREŽA

14.00 Tenis, odprto prvenstvo Francije —
18.30 Atletika za Hanžekovičev memo-
rial — 20.00 Filmoskop — 22.30 Poroči-
la — 22.35 Odprta knjiga

100,6 MHz
EPP - OGLASI
studio
Tel.: 28-160
CESTITKE

Spored Studia D

ČETRTEK,
12.00 začetek programa, pozdrav, napo-
ved, pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je
bilo tako..., 13.00 strokovnjak, 15.30 do-
godki in odmevi, 17.00 turistična oddaja,
18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-
biba gre, studio—D jutri

PETEK

12.00 začetek programa, napoved, poz-
drav, pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je
bilo tako..., skriti mikrofoni, 14.30 šport,

kdor ga ima — 18.00 Znanstveni alma-
nah — 18.30 Risanka — 18.40 Številke
in erke — 19.00 Ansambel Marelja —
19.30 Dnevnik — 20.00 Narodna glasba
— 20.45 Poročila — 20.50 Festival JRT
— 22.30 Izganjalec hudica (film)

TV ZAGREB

8.20 Poročila — 8.25 Ljubo doma, kdor
ga ima — 9.00 TV v šoli — 10.30 Poroči-
la — 10.35 TV v šoli — 12.30 Poročila —
14.50 TV v šoli — 15.50 Vedno z vami —
17.30 Ljubo doma, kdor ga ima — 18.00
Znanstveni almanah — 18.30 Risanka —
18.40 Številke in erke — 19.00 TV kole-
dar — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik
— 20.00 Nezdorni center (serijski film)
— 21.00 Kvizkoteka — 22.10 Dnevnik
— 22.30 (Kulturni magazin — 00.00 Bis
(nočni program — 01.30 Poročila

TV ZAGREB

9.00 TV v šoli — 10.30 Poročila — 10.35
Bis (ponovitev) — 15.00 Majske igre —
16.00 Narodna glasba — 16.30 Liga mla-
dih lingvistov — 17.30 Poročila — 17.35
TV kolekar — 17.45 Sedem TV dni —
18.30 Teleobjektiv — 19.15 Risanka —
19.30 Dnevnik — 20.15 Boljše življenje
— 21.05 Avtocesta nasilja (ameriški film)
— 22.35 Dnevnik — 22.50 Festival JRT
— Gospod Abel (francosko-švicarski
film) — 02.00 Poročila

TV ZAGREB

17.05 Dallas — 17.55
Rokomet (m) Jugoslavija:Švedska —
19.30 Dnevnik — 20.15 Glasbeni večer
— 21.45 Poročila — 21.50 Feljton —
22.20 Športna sobota — 22.50 Festival
JRT

IGRE — KRZNE NI PLAŠČ

21.15 ZDRAVO
22.45 KRONIKA KONFERENCE ZKJ
23.05 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

8.55 Poročila — 9.00 Danes za jutri in
igrani film — 14.00 Športno zabavno po-
poldne — 19.30 Dnevnik — 20.00 Po le-
tu 2000 (poljudnoznanstveni film) —
20.45 Včeraj, danes, jutri — 21.05 Mali
koncert — 21.30 Dirke formule 1

DRUGA TV MREŽA

17.10 Dnevnik — 17.30 Čudežna soba —
17.45 Otroška oddaja — 18.00 Beograjski
TV program — 19.00 Indirekt

DRUGA TV MREŽA

17.10 Dnevnik — 17.30 Čudežna soba —
17.45 Otroška oddaja — 18.00 Beograjski
TV program — 19.00 Indirekt

DRUGA TV MREŽA

17.10 Dnevnik — 17.30 Angleščina, 43.
lekcija — 17.55 Rokomet Jugoslavija:SZ
— 19.30 Dnevnik — 20.00 Oddaja iz
kulture — 20.30 Tekmovanje mladih
glasbenikov — 23.00 Poročila
Opomba: Sterijino pozorje
14.00 — 17.55 Tenis
Žrebanje lota

15.30 dogodki in odmevi, 16.00 lestvica
zabavne glasbe, 17.00 mladinska oddaja,
18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-
biba gre, studio—D jutri

SOBOTA

12.00 začetek programa, napoved, poz-
drav izbor pesmi tedna, 12.30 novice,
nekoč bilo je tako..., 13.00 cesticke in poz-
dravi naših poslušalcev, 14.00 nagradni
kviz, 15.30 dogodki in odmevi, 15.00 za-
nimivosti, predstavitev znanih in manj
znanih oseb, priveditve, 16.30 modra kro-
nika, 18.00 kronika, biba leze-biba gre,
studio—D jutri

NEDELJA

8.00 začetek programa, pozdrav, napo-
ved, pesem tedna, 8.30 kmetijska oddaja,
9.30 kronika, nekoč je bilo tako..., repiče-
va draga, 10.00 vse manj je dobrih gostin,
11.00 mali oglasi, 12.30 cesticke in poz-
dravi naših poslušalcev, 18.00 konec
programa

PONEDELJEK

12.00 začetek programa — pesem tedna,
12.30 novice, nekoč je bilo tako..., 13.00
modra kronika — ponovitev oddaje, 13.30
pogovarjanje se z vami, 14.30 šport,
15.30 dogodki in odmevi, 16.00 lestvica
narodno zabavne glasbe, 17.00 aktualna
tema, 18.00 kronika, pesem tedna, biba
leze-biba gre, studio D—jutri

TOREK

12.00 začetek programa, pesem tedna,
12.30 novice, nekoč je bilo tako... iz orga-
nizacij združenega dela — mozična od-
daja, 15.30 dogodki in odmevi, 16.00
pomagamo vam, 16.30 minute za narod-
no glasbo, 17.00 odgovarjamo na vaša
vprašanja, 18.00 kronika, pesem tedna,
biba leze-biba gre, studio D—jutri

SREDA

12.00 začetek programa, pesem tedna,
12.30 novice, nekoč je bilo tako..., 13.00
vaš in naš studio—D, 13.30 glasbena od-
daja, 15.30 dogodki in odmevi, 16.00 žel-
je in cesticke naših poslušalcev, 17.00
aktualna tema, 18.00 kronika, pesem ted-
na, biba leze-biba gre, studio—D jutri

Premije za razprtije

Razvrstitev kmetijskih zemljišč v nižinske, višinske ter kraške, ki v Sloveniji velja od lanskega oktobra, je med nekaterimi kmeti vnesla nemalo novega nezadovoljstva. Od razvrstitve je namreč odvisna višina premije za meso in mleko ter za povečanje stalaža živine. Kmet, katerega kmetija je razvrščena v višinsko območje, dobi za liter oddanega mleka 39,78 dinarjev premije, v nižinskem pa 15,30 dinarja; pri kilogramu govejega mesa dobi višinski kmet 340 dinarjev, nižinski še enkrat manj, pri povečanju stalaža živine dobi višinski 200 tisočakov na glavo, nižinski 100.000 dinarjev. Seveda se to močno pozna pri kmetovem že tako skromnem in težko prigranem dohodku. Ta kategorizacija, kot ji pravijo kmetje, ali opredelitev območij z omenjenimi dejavniki za kmetijstvo, kot se tej razvrstitvi uradno reče, je bila seveda izdelana zato, da bi spodbudila voljo do kmetovanja v višinskih, kraških in drugih za kmetijstvo težkih območjih, prinesla pa je, kot rečeno, tudi nezadovoljstvo in hudo kri. Med nezadovoljnimi so tudi belokranjski kmetje iz krajevne skupnosti Dobljice—Kanižarica.

Kmetijska zemljišča v tej krajevni skupnosti, razen vasi Grič, so razvrščena v nižinsko območje. Na pogovoru pri Martinu Banovcu v Dobljicah, enem največjih kmetov v teh krajih, so se zbrali še Franc Flek iz Jerneje vasi, Alojz Verderber, Stanko Turk in Jože Žugelj iz Jelševnika. Vsi razen Žuglja so čisti kmetje, Žugelj, predsednik sveta te krajevne skupnosti, pa poleg službe v črnomaljskem Beltu še kmetuje. Vsi so tudi kooperanti črnomaljske Kmetijske zadruge.

Ti in ostali kmetje iz teh krajev trdijo, da se jim je s tem, ko so njihove kmetije razvrščene v nižinske, zgodila krivica. Ta razvrstitev je potekala brez njih in mimo njih, po njihovem je bila vsa stvar narejena površno, na hitro in trdijo, da v njihovem primeru razvrstitev ne ustreza dejanskemu stanju. Martin Banovec je med največjimi kmeti, a ima več zemlje okoli Mavriena, to območje pa je razvrščeno v višinsko. »Po sedanji razvrstitvi ni pomembno, kje imaš zemljo, ampak kje imaš stalno bivališče,« se razburjajo kmetje. »Vsi v teh krajih imamo nekaj zemlje v nižinskem in nekaj v višinskem predelu, tako mi iz Dobljic, Jerneje vasi, Jelševnika, kot oni z Griča ali Tanče gore, le da oni pri premijah dobijo še enkrat več kot mi, ker imajo pač stalno bivališče v območju, ki je opredeljeno kot višinsko. Če bi se vsi mi preselili tja gor, kjer imamo trtje, bi tudi čez noč postali višinski kmetje, ne da bi se dejansko stanje kakorkoli spremenilo.«

Banovec ima v hlevu 14 glav živine in živinoreja je

njegova glavna dejavnost. »Na njivah v nižini sejem pšenico in tržne presečke vsako leto prodam, krmo za živino pa kosim le v višinskih predelih, vozim jo tudi 15 kilometrov daleč iz Bukove gore. In tako delajo vsi kmetje iz teh krajev, kosimo okoli Starega trga, kjer so ostali smo še starci in se s prvim kmetijstvom nihče več ne ukvarja. V višinskem predelu danes kmetov ni več, ti kraji so prazni, kar mi ne pokosimo, tam zgnije in travnike zarašča grmovje. Če bo šlo tako naprej, bo kmalu grmovje zaraslo tudi nižinske predele.« Banovec je zaradi svoje »nižinskosti« od oktobra pri premijah za mleko izgubil 230.000 dinarjev, s tem pa bi lahko plačal eno od štirih akontacij za pokojninsko invalidsko zavarovanje, ki so se od prve do druge povečale za sto odstotkov.

Alojz Verderber trdi, da ima samo eno njivo, na katero gre lahko s silažnim kombajnom, pa tudi velja za nižinskega kmeta. Poleg tega so povedali, da so tudi tiste njihove parcele, ki so res v nižini, pogosto poplavljenе in niso primerne za drugo kot za travnike, in to s slabo krmo. »Pol mojih njiv tudi trikrat na leto poplavi Dobljica,« pravi Franc Flek. »Ko pride poplava, je od Jerneje vasi do Dragovanja vasi jezero, prav tako v Jelševniku, a tega nam nihče ne upošteva, poplavnega območja sploh ni v razvrstitvi zemljišč.«

Z razvrstitvijo kmetijskih zemljišč res ni bilo vse tako, kot bi moralo biti. »Kriterije za opredelitev območij z omejenimi proizvodnimi dejavniki za kmetijstvo nam je posredovala Zadruga zveza Slovenije. Ti kriteriji zajemajo obdelovalne razmere, možnost uporabe strojne mehanizacije, podnebno-pridelovalne možnosti, dostopnost kmetije, oddaljenost od prometnih zvez, nadmorsko višino. Po teh kriterijih je morala skupina pri občinski zemljiški skupnosti oceniti in razvrstiti kmetijska območja v črnomaljski občini. In po teh kriterijih vasi v KS Dobljice—Kanižarica razen Griča niso mogle priti v višinsko območje, zato res kmetij v teh krajih niti nismo testirali,« je povedal Peter Malenšek, tajnik črnomaljske zemljiške skupnosti. Pri določevanju še enega pomembnega kriterija, ali je določeno območje kraško ali ne, je sodeloval Inštitut za geografijo ljubljanske Univerze. Naročilo za prvi elaborat v tej smeri so dobili pred leti, nihče jim ni povedal, za kaj bodo ta elaborat uporabili in časa je bilo zelo malo, tako da so pri določevanju uporabljali tudi avionske posnetke.

Ko se je na osnovi številnih pritožb kmetov iz naselij, ki so bila uvrščena v nižinsko območje, črnomaljska Kmetijska zadruga pritožila na Republiški

komite za kmetijstvo, je šla posebna skupina, v kateri sta bila tudi dva člana republiške skupine, na teren, da bi si ogledala sporna naselja, ki so bila razvrščena v nižinska območja. Vendar večjih sprememb tudi po tem ogledu ni bilo. Dobljiski kmetje pravijo, da je bil tudi ta ogled, pri katerem prav tako niso sodelovali, bolj površen, iz avtomobila. Pri argumentaciji, da se sporna naselja ne uvrstijo v nižinska oziroma kraška, so se sklicevali tudi na elaborat Inštituta za geografijo. Potem pa je črnomaljska zemljiška skupnost na svoje stroške naročila pri tem inštitutu ogled vseh naselij v občini, ki naj bi jih dodatno uvrstili med naselja s kraškim površjem. Strokovni svetnik inštituta, ki je sodeloval tudi pri izdelavi pravlega, menda na hitro pripravljene elaborata, je res opravil podroben terenski ogled, tako rekoč od parcele do parcele, se na kraju samem prepračil o dejanskem stanju in potem strokovno utemeljeno predlagal 20 naselij za dodatno uvrstitev med naselja s kraškim površjem, med njimi tudi vse sporne v KS Dobljice—Kanižarica. Med drugim v utemeljitvi piše, da imamo zemljišča, ki pripadajo tem naseljem, zaradi kraških pojavov zmanjšano proizvodno vrednost tal, da je pogosto treba trebiti kamenje, da ob deževjih močni kraški izviri poplavijo precejšen del površin pod pobočji Poljanske gore, da gre za veliko zemljiško razdrobljenost in da imajo vsi kmetje košenice za krmo za živino nad vinogradniškim pasom na pobočjih, ki so ekstremno zakrasela. »Delo belokranjskega kmeta je pač vseskozi povezano s kraškim površjem,« končuje svojo utemeljitev strokovnjak. Odgovor delovne skupine za recenzijo občinskih elaboratov pri Zadrugi zvezi Slovenije je bil zelo kratek, končuje pa se: »Dopolnilnih mnenj inštituta za geografijo Univerze v Ljubljani ne moremo upoštevati.« Nobenih argumentov ali pojasnil, zakaj ne morejo ali nočejo upoštevati »dopolnilnih mnenj«, ki so v resnici utemeljen strokovni predlog, narejen po podrobnem terenskem ogledu. Očitno pa lahko upoštevajo prvi elaborat tega istega inštituta, ki je bil očitno narejen preveč na hitro in ne dovolj natančno in podrobno.

Seveda prizadetih kmetov tak odgovor ni pomiril, ravno narobe, še bolj jih je razburil in vznemiril. Zahtevajo, da se ta stvar uredi v čim krajšem času in da se v to vključita poleg Kmetijske zadruge tudi občinska skupščina in Socialistična zveza. Tajnik črnomaljske zemljiške skupnosti je povedal, da je v Sloveniji veliko pritožb na razvrstitev kmetijskih zemljišč in da je čas, da se vse argumentirane pritožbe dostavi Zadrugi zvezi Slovenije do konca

junija. Zahtevali bodo, da se vsa kmetijska območja v črnomaljski občini uvrstijo v višinsko oziroma kraško območje.

V črnomaljski Kmetijski zadrugi pravijo, da sedanja razvrstitev zelo slabo vpliva na kmetijsko proizvodnjo in tudi na odnose med ljudmi. Iz sosednjih vasi, od katerih je ena v višinskem, druga pa v nižinskem območju, nosijo mleko v isto zbiralnico, premije pa so za ene še enkrat večje kot za druge. Stroški kmetijske proizvodnje pa se ne pokriva-jo niti z najvišjo premijo.

Kmetom v bistvu niti ne gre za tako ali drugačno premijo, ampak za priznanje njihovega dela, položaja in stanu, ki se mora kazati v ekonomski ceni njihovih pridelkov in proizvodov. In o tem je tudi tekla beseda v Dobljicah. »Pri nas mora imeti vse ekonomsko ceno, celo pesek, pšenica, mleko in meso pa ne,« je dejal Franc Flek. »Jaz se kot kmet že od malega počutim zapostavljen. Zame v šoli ni bilo malice, ker sem bil kmečki sin, veleposestnik mi je rekel učitelj. Kmet ni enakopraven in enakovreden član naše družbe, zato sina ne bom nikoli silil, naj ostane na kmetiji. Raje vidim, da propade kmetija kot sin. Nikoli ne bom pozabil, da sem moral plačati za porodnišnico, ko je žena rodila prvega otroka, vse ostale ženske so pa lahko zastopile rodile. Za kmeta je res najbolje, da se niti ne rodi. Po drugi strani pa imam še danes doma neporavnane obveznice, ko je med vojno oče dajal hrano za partizane!« »Mi starejši bomo tudi te krivice preboleli in vlekli, dokler se bo dalo, mladi pa tega ne bojo prenašali, in prav imajo. 31 hektarjev zemlje imam, sin je naredil kmetijsko šolo, te dni pride iz vojske in bo šel takoj v službo. V takih razmerah ni mogoče, da bi se mlad človek odločil za kmeta,« pravi Banovec. »Žena in jaz imava veliko veselje do kmetovanja, žena je po devetih letih pustila službo, da bo lahko samo kmetica, sedaj ji je pa žal.« »Našim proizvodom drugi postavljajo cene, in to nizke, vse moramo kupovati pa po njihovih cenah, in to visokih,« se hudojejo kmetje. »Kilo moka prodajajo po toliko, kot mi dobimo za pet kil pšenice. Tepen je kmet in potrošnik, nekje vmes pa nekdo krepko profitira. V končni ceni moka ima nedelo še enkrat večjo ceno kot kmetovo delo. Je kmet zato, ker ima traktor, kaj bogatejši? Mi zase potrošimo zelo malo, kar pojemo, pa po dve sracji, hlače in škornje imamo, drugo vse vložimo nazaj v kmetijo. Dopustov, morja in zdravilišč za nas ni. Samo nekaj vemo: da nikjer nič ne opravimo in da nam krampa in motike ne bo vzela nobena vlada. Potreben bi bil nov Gubec.«

V neobvezen premislek

OBRAMBA Z DIMOM NAD OBRAMBO

Prepričan sem, da je polomija z dimnimi bombami v trebanjski osnovni šoli, ko se je vaja oziroma tekmovanje enot civilne zaščite za prvo medicinsko pomoč prelevilo v pravo nesrečo, ki je spravila v bolnišnico štiri zastupljene otroke,

primer negativne kadrovske selekcije. Z drugimi besedami: Jure Žlajpah, sekretar sekretariata za ljudsko obrambo pri skupščini občine Trebnje, je s svojim nerazumljivim ravnanjem dokazal, da ni dorasel nedvomno pomembnemu položaju, ki so

mu ga zaupali Trebanjci in družba. Za takšno trditev je več razlogov.

Morda bi bilo treba na prvem mestu povedati, da sekretar sekretariata za ljudsko obrambo neke občine gotovo ne sme biti oseba, ki jo veseli pravzaprav banalno aktiviranje dimnih škotel in podobnih pripomočkov. Prvi možje občinskih ljudskih obramb imajo najbrž kopicco pomembnejšega in bolj odgovornega dela, ki, mimogrede rečeno, gotovo zahteva tudi nekaj miselnega napora. Ravno slednji je pri aktiviranju dimne bombe reduciran na najmanjšo mero, aktiviranje mora biti sposoben tako rekoč vsak mlečnozobi regrut, kar postavlja sekretarja Žlajpaha v še bolj mučen položaj.

Ne samo da se je ukvarjal z rečmi, ki so pod ravni njegovega službenega položaja; ko se je samovoljno pojavil v vlogi tehničnega izvajalca, se je izkazalo, da tej nezahtevni nalogi sploh ni kos, vedel ni niti tega, da uporaba dimnih bomb v zaprtih prostorih ni dovoljena, med drugim tudi zato, ker njihov gosti dim izpodriva zrak in vsebuje tudi 2 odstotka kihavca. Oseba, ki aktivira škatlo, mora to absolutno vedeti, to vednost je vseboval tudi scenarij tekmovanja, ki je dim predvidel ob vhodu in ob vogalih šole. Isti scenarij je videl Jureta Žlajpaha kot govornika in podeljevalca priznanj po koncu vaje, kar se nedvomno sklada z nominalno težo njegove funkcije, pa še nobene škode ni mogoče narediti.

Načeloma se obrambne vaje ne bi smele končati nesrečno oziroma s polomijo. Že zato, ker je to nadvse neugledno, pozabiti pa ne bi smeli niti na velika sredstva, ki jih namenjamo za obrambo in zoper nesreče vseh vrst. Še zlasti pa ne bi smeli dovoliti, da z velikimi naporji in entuziazmom pripravljena vaja konča v bolnišnici in dimu zato, ker si je čelni človek občinske obrambe pod masko obrambe zaželel nekoliko neodgovornega igranja. Bolj miho ravnanja Jureta Žlajpaha ni mogoče ovrednotiti, huje pa

MAHJAN BAUER

mala enciklopedija neverjetnosti

sičesa. Sekta je imela nekaj ti-soč članov.

V Melbournu v Avstraliji imajo psa labradorca po imenu Rustus, ki zna smučati na vodi.

Čeprav sami o tem nimajo pojma, so sloni edine živali, ki imajo štiri in ne samo dvoje kolen.

Sodišče v Bernu, glavnem mestu Švice, je pred nekaj leti obsodilo na nekaj let zapora krajevnega proizvajalca sirov, ki je s posebnim orodjem lastne konstrukcije delal luknje v siru, ki je bil kasneje prodan kot ementalški.

Leta 1914 je bila družba, za katero je delal slavni ameriški

režiser D. W. Griffith, tako na psu, da je moral Griffith svoj slavni film Vojna spolov posneti v samo štirih dneh, sicer bi za igralce in tehnike zmanjkalo denarja.

Pred kratkim so v Liverpoolu odprli vrata izredno koristne ustanove. Njen edini namen je dajanje nespodbitnih alibijev. Stranke, največkrat možje, ki so se odpravili na nezvesta pota, dobe od strokovnjakov navodila, kako je treba lagati sumov polnim ženam. Po potrebi priskrbi firma tudi priče, ki trdijo, da je bil mož v inkriminiranem času nekje drugje, če pa je bil soprog zaleten in flagrantni, je mogoče dobiti potrdilo, da se je trudil poslovno. Baje v firmi, ki ji cveto rože, razmišljajo, da bi zaposlili tudi kakšnega jugoslovanskega strokovnjaka za omenjene zadeve.

Čeprav so se nekateri posamezniki s tem ukvarjali vse življeje, še nikomur doslej ni uspelo najti dveh zeber, ki bi bili enako progasti.

Od leta 1959 je Angležinja Hilyra Crane honorarna članica londonskega simfoničnega orkestra. Nastopa samo, ko je na sporedu simfonija Lulu, takrat mora na dirigentov znak spustiti iz prsi strašen krik, ki naj bi ponazoril bolečine in stiske glavne junakinje, ko jo zabode Jack Razparač. Zaradi tega krika so nekateri kritiki dali simfoniji naslov Simfonija za krik in orkester.

Najstarejše uniforme na svetu, ki so še vedno v uporabi (kroj namreč), so uniforme švicarskih plačancev, ki služijo v papeževi gardi v Vatikanu. Te obleke je po naročilu v začetku XV. stoletja narisal sam Michelangelo. Kroj je bil nespremenjen 450 let, malenkostno so uniforme spremenili leta 1975, da bi gardisti lahko nosili bombe s solzilcem.

Med stotinami ameriških sekt je še pred 20 leti obstajala tudi sekta »verniki elektricitete«, katara uradni svetnik in svetnikson, izumitelj žarnice in še mar-

Gotovo ste o nas že slišali. Tudi pot, ki smo si jo načrtali, je znana: nadaljujemo z modernizacijo proizvodnje, razvijamo nove izdelke s poudarkom na robotiki, uvajamo poslovno industrijski računalniški inženiring, osvajamo nova zahtevna tržišča. Do sedaj smo bili uspešni; dosegali smo cilje, ki smo si jih zastavili. Morda je vzrok to, da smo Ribničani. Toda nismo še zadovoljni in bi radi še več – morda tudi zato, ker smo Ribničani in nas delni uspeh ne zadovoljuje. Za nas je dovolj dobro samo najboljše. Nočemo samo slediti. Zato pa potrebujemo še več strokovnjakov, ki nam bodo pomagali držati korak s svetom.

Strokovnjaki, ki vas zanima ustvarjalno, samoiniciativno in zanimivo delo na področju računalništva, robotike, trženja – pridružite se nam in bodite soustvarjalci našega uspeha.

Vaše ponudbe za sodelovanje pošljite v tajništvo DO RIKO, RIKO 61310 RIBNICA tel. 061/861-611

»KO GOVORIM, BI LAHKO ORAL NJIVO«

»Boj slovenskega kmečkega stanu za pravico traja že tisoč let. Ko je leta 1848 končno prišla zemljiška odveza, se je rodil nov gospodar, kapitalist, ki je kmeta izkoriščal naprej. Po zmagi revolucije leta 1945 je nova oblast socializem razglasila kot družbo pravičnosti. Toda ali se ni ta socializem sprevrgel samo v novo obliko fevdalizma, v novo tlako, v novo desetino in v nov način zapostavljanja kmetov? Prav v zadnjem času se je prižgala nova luč — slovenska Zveza komunistov razglasila socializem po meri ljudi, naj bo ta socializem tudi po meri kmečkega človeka. Zato se ustanovljamo, da končno izbojujemo svoj boj za staro pravdo — pa ne s silo, sekirami in vilami kot v časih Matije Gubca, ampak z argumenti, javno in s kulturo dialoga.« Tako je govoril zbranim kmetom Ivan Oman iz Zminca pri Škofji Loki na javni kmečki tribuni v ljubljanski Unionski dvorani. Na tem zboru slovenskih kmetov so ga izvolili za prvega predsednika Slovenske kmečke zveze. Zato smo Ivana Omana obiskali na njegovem domu, kjer kmetuje na 35 hektarov veliki kmetiji in se ubada z vsemi tistimi težavami, s kakršnimi se ubadajo vsi slovenski kmetje.

DL — Tovariš Oman, postali ste prvi predsednik Slovenske kmečke zveze. Kakšni občutki so vas obhajali, ko ste prevzeli to dolžnost?

Oman: »No, o občutkih skoraj ne bi govoril, ker ne vem, ali ima to smisel. Ta dolžnost bo zame vsekakor veliko breme, zagotovo pa čas, ki ga bom posvetil temu delu, ne bo zapravljen. Sicer pa me kakšni posebni občutki ali celo čustva niti ne bi mogli obhajati, ker sem na te reči že nekako navajen. Prej sem bil predsednik združenega sveta in nasploh sem v zadruzi deloval od svojega 22. leta dalje, ko sem se vrnil iz vojske. Takrat je bil na kmetiji gospodar še oče, a je mene pošiljal na take zadeve. Med leti 1970 in 1980 sem se iz te dejavnosti čisto umaknil, pa kasneje spet začel z ustanavljanjem kmečkega sindikata. A tudi tedaj sem moral odnehati, ker je bila politika proti temu, da bi imeli svoj sindikat.«

DL — Zakaj ste hoteli ustanoviti sindikat?
Oman: »Ustanavljanje sindikata smo se lotili iz istih razlogov kot sedaj ustanavljanja Slovenske kmečke zveze. Hoteli smo se na nek način organizirati, ker smo hoteli zagovarjati naše interese. Ti naši interesi na eni strani so bili, da bi imeli vsaj eno predstavništvo pri državi, na drugi strani pa smo hoteli predlagati za predsednika iniciativnega odbora. Seveda sem bil z veseljem pripravil sodelovati. Na kmečki tribuni v Ljubljani pa me niso nič več spraševali, ampak so me kar izvolili za predsednika in kaj sem hotel, funkcijo sem sprejel. Ta naloga je dosti nevhvaležna.«

DL — Ali bo kmetija zaradi tega trpela?
Oman: »Ta čas, ko se pogovarjam z vami o Zvezi, bi lahko oral njivo. Na srečo imam sina, ki mi na kmetiji pomaga, kadar ima manjše obveznosti na fakulteti.«

DL — Kot predsednik boste gotovo zagovarjali določena načela, po katerih boste uravnavali tudi svoje delovanje v Zvezi?

Oman: »Jaz sem demokrat in bom poskušal pri svojem delu zagovarjati to načelo. Vsekakor pa se bom trudil, da se bo slišal glas nas kmetov. Tudi doslej smo poskušali govoriti na združenem svetu ali na občnem zboru Zadrzne zveze Slovenije, ampak vse tiste naše razprave so ostale za štirimi stenami. Sedaj pa tega ne smemo več dovoliti. Doseči moramo, da se bo slišal naš glas. Za to pa bomo uporabili Socialistično zvezo, da nas bodo bolj slišali.«

DL — Socialistično zvezo je na tribuni v Ljubljani zastopal Viktor Žakelj in meni se zdi, da je on še najbolj ljudski slovanski politik, in to v

najbolj ziahtnem pomenu besede. Vprašanje pa je, če njegovo naklonjenost z njim delijo tudi drugi?

Oman: »Na svetu za organiziranost in razvoj SZDL, ki se je sestel v sredo, dan pred tribuno, je bila razprava tudi o naši Zvezi. In jaz sem med vsemi razpravljajci slišal samo dva, ki sta bila nekoliko zadržana. Vsi ostali pa so s simpatijami spremljali naše gibanje in zato pričakujem, da v SZDL proti nam ne bo nasprotovanja.«

DL — Kako si razlagate izjemno priljubljenost Slovenske kmečke zveze, do katere je prišlo tako rekoč v trenutku. Ali bi to lahko pripisali tudi temu, da ste kmetje veliko bolj jasno izrekli, kar je bilo doslej več ali manj samo slutiti?

Oman: »Rekel bi, da je pri nas sedaj politična pomlad, ki je toplejša, kakor so bile doseadanje. Tudi že dalj časa opažam, da je ljudem všeč, če jasno govorijo, posebej o takih stvareh, o katerih bi radi govorili sami, pa si nekako ne upajo.«

DL — Kako to, da imate ravno kmetje to korajžo?

Oman: »Kmetje smo bolj samostojni in nismo odvisni od mesečne plače kot delavec.«

DL — Torej zemlja daje neko gotovost in oporo za izražanje tako načelnih zahtev, kakor ste jih vi izrekli?

Oman: »Mi še vedno čutimo, da smo na svojem, čeprav so nam to že poskušali vzeti. Ko so k nam prišli Nemci kot okupatorji, so rekli, da je gospodar dežele tisti, ki ima zemljo. Zato smo bili obsojeni na to, da nas izženejo iz Gorenjske. In za primer, če bi zmagali Nemci, so bili za nas že pripravljene kraji na Krimu.«

DL — Koliko kmetov bo vključenih v Zvezo?

Oman: »Sedaj nas je okoli tisoč, pričakujem pa, da nas bo 30.000.«

DL — Ali je po vsej Sloveniji čutiti zanimanje za Zvezo?

Oman: »Kar nas je v iniciativnem odboru, ne pokrivalo cele Slovenije. S koroškega konca ni nobena, Primorska ni najboljša zastopana, tudi na Gorenjskem se ne moremo pohvaliti.«

DL — Potem je prva naloga popularizirati cilje Zveze in pritegniti vanjo čimveč kmetov?

Oman: »Sedaj bomo po terenu organizirali aktivne, in to v vsaki krajevni skupnosti. Hkrati pa moramo takoj začeti sodelovati z oblastmi. Sedaj se dogovarjamo za pogovore s predsednikom republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Milanom Kneževičem.«

DL — Kako pa je Kneževič sprejel Zvezo?

Oman: »Jaz sem ga kar malo za besedo prijel. Rekli smo, da ne poskušamo prevzeti oblasti, ampak da hočemo nanjo samo vplivati. On pa nam je s tribune ponudil delitev oblasti. Rekel je, da bomo skupaj vladali. In seveda bi bili neumni, če te ponudbe ne bi sprejeli. Seveda upam, da se bo dalo pametno pogovarjati.«

DL — Kako vas sprejemajo v domačem okolju, ki je čisto veliko bolj ozkosrčno kot politični vrhovi?

Oman: »Nemo propheta in patria. No, pa vendarle ni tako hudo. Mislim, da imam ljudi za sabo v vsej občini, in nihče mi ne nasprotuje. Direktor naše kmetijske zadruge, ki je tudi sam kmet, se je takoj vpisal v Slovensko kmečko zvezo.«

DL — Zveza dobila resnično vseslovenski značaj, da bo dobila svojo notranjo trdnost?

Oman: »Seveda sedaj nimamo časa, da bi hodili po Sloveniji in ljudi vpisovali v Zvezo. Mislim pa, da se bomo v enem letu že organizirali in potem tudi delovali.«

DL — Koliko ljudi bo v upravnem aparatu Zveze? Ali boste imeli tudi profesionalne funkcionarje?

Oman: »Sedaj pripravljamo pravila in v osnutek smo zapisali, da bo v ožjem vodstvu okoli 15 ljudi. Ti ljudje bodo sestavljali upravni in nadzorni odbor. Ko nas bo toliko, da se bomo lahko financirali iz članarine, bomo imeli tudi poklicnega tajnika. Drugače vsega dela samo na prostovoljni osnovi ne bi mogli opravljati. Sedež bomo imeli v Ljubljani, kjer nam bo prostor dala SZDL, tako nam je obljubil Žakelj.«

DL — Ali ne bo potem obstajala nevarnost, da se bo tudi v Slovenski kmečki zvezi naselila neka birokracija, ki bo v imenu kmetov sklepala posle z oblastmi?

Oman: »Tudi v Ljubljani je bilo zastavljeno to vprašanje, vendar se tega ne bojim. Že v izjavi za javnost smo zahtevali demokratske volitve in take volitve bomo imeli tudi v Zvezi. Člani bodo neposredno izvolili delegate za občni zbor in zdaj razmiš-

jamo o tem, da bi tudi predsednika izvolili vsi člani Zveze na neposrednih volitvah.«

DL — Program delovanja ste okvirno že sprejeli. Ali bi o tem programu lahko povedali kaj bolj konkretnega?

Oman: »Glavno v programu je, da vplivamo na kmetijsko politiko in zagovarjamo kmečke interese. Seveda je to kar se je da načelna izjava. Program imamo sicer dokaj izdelan v osnutku pravil, vendar menim, da ga bomo morali sprosti konkretizirati.«

DL — S kakšnimi konkretnimi zahtevami naj bi sedaj prišli kmetje na dan? Prve so verjetno cene?

Oman: »Seveda, nasploh pa bo treba urediti trg, kjer so razmere do kraja nemogoče. Zahtevamo tudi odpravo zemljiškega maksimuma, spremembo zakona o kmetijski zemljiški politiki, tako da bomo onemogočili prehajanje zemlje v nekmečke roke, špekulantske, bi rekel. Ob tem naj povem, da jaz, ki imam zaščiteno kmetijo, zemlje ne morem nikomur prodati, sosed, ki ima dva ali tri hektarje zemlje, pa lahko zemljo proda komur koli. Vendar jaz te zemlje zaradi maksimuma ne morem kupiti, mogoče bi jo lahko hektar, pa tudi za ta hektar nimam denarja.«

DL — O doseadanem položaju kmetov se je na tribuni v Ljubljani govorilo, kot da je bil kmečki človek najbolj izkoriščen v našem sistemu. Ali se vam zdi, da je ta slika v resnici tako zelo črna? Lahko bi tudi rekli, da je kmetijstvo vendarle naredilo kakovosten preskok?

Oman: »Seveda ga je, kajti čas prinaša svoje in nihče se razvoju ne more popolnoma upreti. Lahko pa se ta razvoj zavira in mi smo zaradi tega začeli močno zaostajati. Pred desetimi leti smo dosegli naše severne sosesde, čeprav smo bili do gospodarske reforme leta 1965 hudo zadaj. Prav reforma pa nam je dala močan zagon in tedaj smo marsikoga prehitali. Pa tudi tu so bile razlike: razmere so bile kar ugodne za pridelovalce krompirja, medtem ko smo imeli živinorejci vseskozi težave. Marsikdo si seveda želi prav take razmere, ko eno leto ne dobi nič, naslednje pa res veliko denarja.«

DL — To si želijo špekulanti.

Oman: »Ja, nekdo mi je rekel nekaj takega: Čim dalj imejmo tako neumno vladat!«

DL — Na tribuni v Ljubljani je bilo mogoče nekatere razprave razumeti tudi tako, da bi kmetje lahko pomagali pri reševanju iz krize. A kako, saj že sedaj pridelamo 80 odst. hrane za slovenske potrebe. Hrane bi bilo lahko celo več, a kam naj bi izvažali presežke, ko ima Evropa hrane dovolj in velike tržne presežke mleka, masla itd.?

Oman: »Tudi pri nas so lahko kaj kmalu zgodi, da bomo imeli preveč mleka in masla, vendar se kmetijstvo lahko prestrukturira. Družbene živinorejske farme — seveda samo tam, kjer imajo za to možnosti — bi morale opustiti živinorejsko proizvodnjo in preiti na pridelovanje žit. To bi lahko naredili na Gorenjskem in Štajerskem, na Kočevskem pa ne. Seveda to v primeru, ko se bo začelo kazati, da imamo mleka preveč. Sicer pa mislim, da naša kriza ni potrebna. Zdaleje se veliko govori o spremembi gospodarskega sistema, jaz pa pravim, da gospodarstvo ne potrebuje nobenega sistema, ampak samo svobodo in denar. Pa nič drugega.«

DL — Točno.

Oman: »Lahko vam zatrdim, da smo v Sloveniji v enem letu iz krize.«

DL — Kaj pa Jugoslavija?

Oman: »Ta pa v naslednjem letu.«

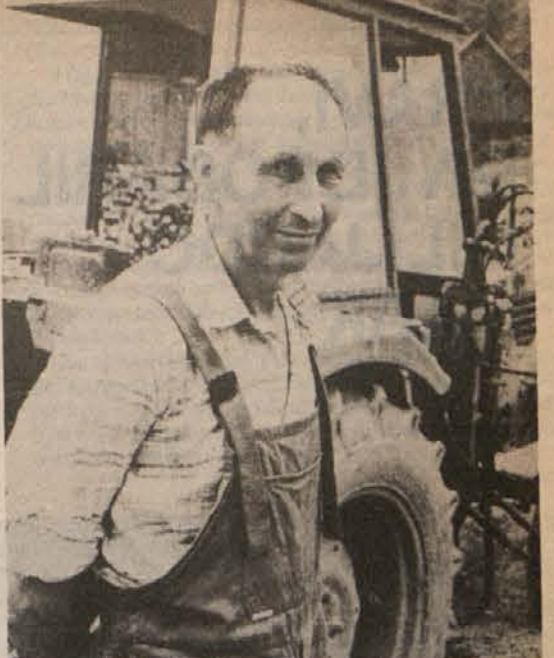
DL — To pomeni, da zaupate v sposobnosti naših ljudi in tudi v socializem kot sistem?

Oman: »Prepričan sem, da je socializem družbeni red prihodnosti. V to bo pripeljal razvoj. Vendar bodo imeli socializem veliko prej tam, kjer bodo pustili razvoj svobodno pot, kjer pa ga bodo uvajali s silo, socializma še ne bodo kmalu dosegli. S silo narajen socializem ni pravi socializem in tudi veliko časa traja, da se nasila pozabi. Moram pa poudariti, a je to moje razmišljanje, dopuščam možnost, da kmetje drugače mislijo.«

DL — Socializem se bo moral znebiti dogem, med drugim tudi te, da lahko socializem gradijo samo ateisti?

Oman: »Jaz pravim temu religiozni predsodki, a v Sloveniji bomo počasi opravili z njimi, prav tako upam, da se jih bodo znebili tudi na jugu. Važno je, da so ljudje pošteni drug do drugega. Jaz sem kristjan, a ne sovražim ne budista ne muslimana ne ateista. Tu okoli so tudi ateisti, pa se razumemo med sabo in tudi delamo skupaj brez problemov.«

DL — Lahko bi rekli, da vam sedaj piha na dušo tudi marsikateri tak, ki nima zveze s kme-

tijstvom? Ali so v Zvezi mogoče tudi provokacije?

Oman: »V članstvo bomo sprejemali kmete, pa tudi ljudi, ki se ukvarjajo s kmetijstvom. Torej tudi kmetijske strokovnjake v zadrugah pa učitelje itd. Nikakor ne nameravamo preseči področja kmetijske politike. Ne mislimo delati revolucije, nobenih revolucionarnih sprememb na področju združništva, kajti to nam je lahko samo v škodo. Spreminjali bomo samo toliko, kolikor je nujno potrebno. Mislim, da se moramo pametno obnašati.«

DL — Pa so med vami nemirni duhovi, ki hočejo več, kot je v trenutnih razmerah mogoče?

Oman: »Seveda so. Poglejte samo zahtevo, da je treba vrniti vso zemljo, ki je bila odvzeta. Najbrž bi bilo pravično, da bi jo vrnili. A moramo biti realisti in pričakovati samo tisto, kar je realno, kar je mogoče doseči.«

DL — Potem se boste kot realist zavzemali za politiko kratkih korakov, to pa že kaže na neko politično izkušnjo.

Oman: »Že dolgo se ukvarjam s takimi stvarmi. Zato mislim, da se da marsikaj doseči s pametno besedo in argumenti.«

DL — Kaj pa bi rekli o nastopu Veselinova?

Oman: »Nekoliko centralističen je. Razlika med njim in nami je taka, da nas on pošilja v Beograd, mi pa pričakujemo, da bo naše slovensko kmetijstvo ščitila naša država, republika Slovenija. Mi zahtevamo nacionalno agrarno politiko, kajti zvezna kmetijska politika se ravna po Vojvodini, zaradi tega slovenski kmetje vedno potegnemo krajši konec. Zato zahtevamo, naj naše probleme najprej rešijo v republiki, potem pa naj se pogovarjajo z Beogradom. Rus pravi, da je zanj »bog visoko in car daleko«, za nas pa je Beograd predaleč in Ljubljana veliko bližja.«

DL — Kako pa boste nastopili v odnosu do Zadrzne zveze Slovenije?

Oman: »Predsednik Zadrzne zveze Leo Frelj je član iniciativnega odbora.«

DL — To je paradoks, da predsednik Zadrzne zveze pomaga ukinjati svojo lastno organizacijo.

Oman: »Je, do neke mere. Vendar mi ne mislimo biti proti Zadrzni zvezi. Mislim, da je potrebna, in že ves čas govorimo, naj se ukvarja tudi s poslovnimi zadevami. Sicer pa naj bi se doslej ukvarjala s podobnimi zadevami, s kakršnimi se ukvarjamo mi. A ugotavljam, da pravih učinkov doslej je ni bilo.«

DL — Zadrzna zveza se je vedno podrejela uradni politiki, vi se pa ne mislite?

Oman: »Mi se ne mislimo, in zato smo.«

DL — Kakšna sredstva boste uporabili? Bo to štrajk?

Oman: »Štrajk se je v živinoreji že začel. Jaz pa vem za eno samo pot, in to je pot v Socialistično zvezo, je argumentirana razprava v njej.«

DL — Imate zaupanje v SZDL kot družbeno-politično organizacijo?

Oman: »Po naši ustavi je to tista pot, po kateri naj poteka politično delo občanov. Mislim, da se v SZDL te poti že odpirajo.«

JOŽE SIMČIČ

Ob dnevu letalstva

JUGOSLAVIJA IMA PRESTREZNIKE MIG-29

Tanjug je pred dnevom letalstva jugoslovanski javnosti potrdil neuradne govorice, češ da imata jugoslovansko vojno letalstvo in protiletalska obramba nekaj prestreznikov mig-29, imenovanih v paktu Nato tudi »fulcrum«. Skopa agencijska novica pa ni ničesar povedala o lastnostih tega letala, kar pa ni nikogar presenetilo. Tanjug slovi po poslednem skrivanju pravih in nepravih vojaških skrivnosti. Prestreznik mig-29 to že nekaj časa ni več, letalski strokovnjak Jelko Kacin je o njem pisal že decembra 1986, ko je bilo to letalo dejansko še uganika, vendar so specialisti zvedeli ali pa sami izluščili prenekateri podatki in lastnost. K temu so precej pripomogli tudi sami Sovjeti, ki so skupino šestih letal mig-29 julija 1986 pripeljali na prijateljski obisk v finski letalsko bazo Rissala. Mig-29 so izvedli zanimiv letalski program, ki ga je videlo tudi nekaj zahodnih vojaških strokovnjakov. Napise so bile nekatere ocene, ki uvrščajo mig-29 med vrhunske prestreznike, s pripombo, da ima to letalo (kot vsako) tudi nekaj hib. Prestreznik mig-29 je plod dela konstrukcijskega biroja, ki nosi ime po Artemu Mikojanu in njegovem sodelavcu Mihailu Gurjeviču. Biro razvija bojna letala že več kot 45 let, mig-29 hrbenica sovjetske protiletalske obrambe, če

pri tem mislimo na taktične lovce. Letalo mig-29 so prvič opazili leta 1977 v znanem poskusnem središču Ramenskovoje. V operativni rabi je šele od 1985, kar priča, da so Sovjeti imeli precej razvojnih težav. Prestreznik je naslednik ne preveč uspelega miga-23, ki mu očitajo, da ima »vidljivost kot oklepni avto in okretnost kot super tanker«. Mig-29 je po trditvah zahodnih strokovnjakov vse kaj drugega. Pogled od spredaj spominja na ameriški F-14 tomcat, čeprav je sovjetski aparat precej manjši, v nekaterih drugih projekcijah in podrobnostih pa spominja tudi na preostanek vodilne ameriške četverice, ki jo poleg F-14 sestavljajo še lovci F-15, F-16 in F-18. Mig-29 je nizkokrilec, motorja sta ločena in postavljena pod krilo. Gre za dvostopenjska turboventilatorska agregata Tumanski R-33D, ki imata vsak po 49 kN potiska, v režimu dodatnega izgorevanja pa 81 kN. Taka moč je namenjena doseganju velikih hitrosti, na višini zmore prestreznik 2450 km/h ali z drugimi besedami 2,3 macha. Ocenjujejo, da zunanji bojni tvor bistveno ne vpliva na te sposobnosti, o katerih govori tudi velika hitrost dviganja, kar 250 m v sekundi. Čeprav mig-29 primerjajo z ameriško štriperesno deteljico družine F, pa mu očitajo, da kabina ne omogoča tako izvrstnega pregleda, kot ga imajo piloti v omenjenih ameriških aparatih. Posebno slaba naj bi bila vidljivost nazaj. Letalo nima vzratnega ogledala, presenetljivo nizko pa sta tudi odprtini za dovod zraka v motorje, kamor lahko med vzletom in pristajanjem prileti tudi kak tujek.

Pravijo, da je bil ravno nizek dovod zraka vzrok, da so letalo razvijali tako dolgo. Zadevo so rešili z dodatnimi odprtinami na zgornji strani kril, kar je precej nenavadna rešitev.

Miga-29 ne morete zgrešiti, spoznate ga po dveh smer-nih stabilizatorjih (Podgorec bi rekel, da ima avion dva repa). V podaljškju korena krila na levi strani je top, na površini pa bočne antene različnih sistemov. Glede topa si strokovnjaki še niso enotni, eni menijo, da ima mig-29 enocevni top kal. 30 mm, drugi pa prisegajo na šestcevni top kal. 23 mm. Krilo ima eno predkrilce in dvoje zakrilc, domnevajo, da se ukazi do krmilnih površin prenašajo klasično, torej mehansko. Gorivo je menda shranjeno le v tankem trupu, domnevajo, da letalo nima dodatnega rezervoarja za gorivo, pač pa so izvedenke mig-29, ki natakajo gorivo v zraku. Slednje v Jugoslaviji seveda ne pride v poštev.

Pri elektronični prestreznika mig-29 velja začetni z radar-jem, ki naj bi imel sposobnost »look down-shoot down« ali po naše »odkriti od zgoraj in sestreliti od zgoraj«. Do te tehnologije naj bi se Sovjeti dokopali z vohuni. Radar naj bi imel podobne zmogljivosti kot ameriški AGM-63, ki ga nosi F-15, konicni lovec ameriškega letalstva. Pred pilotovo kabino je v zastekljeni kupoli infrardeča naprava za odkrivanje in spremljanje ciljev, ki podpira in delno nadomesti že omenjeni radar. Vrsta anten na repu in trupu kaže, da ima mig-29 vgrajeno tudi opremo za aktivne in pasivne protielektronske ukrepe. Razen s topom je prestreznik oborožen še z raketami, običajna kombinacija vključuje dve raketi zrak-zrak srednjega dosega in 4 rakete majhnega dosega na dvojnih lanserjih. Gre za nove rakete AA-10 srednjega dosega in AA-11 majhnega dosega, čeprav mig-29 verjetno lahko nosi tudi starejša orožja z infrardečim in polaktivnim vodenjem.

Kaže skratka, da je mig-29 vsega spoštovanja vreden nasprotnik, ki je v primerjavi z migom-21 bis (to je bil in je še naš sedanji prestreznik) veliko okretnejši po vertikali in horizontali in hkrati presenetljivo tišji. Letalo po hitrosti, okretnosti, oborožitvi in elektronski opremi v ničemer ne zaostaja za najodobnejšimi podobnimi letali z Zahoda. Od slabosti tuji opazovalci omenjajo velik bočni profil, nizke motorje, ki zahtevajo natančno vodenje in dvojni sistem dovajanja zraka. Poglavitna slabost letala naj bi bili majhni tanki za gorivo, ki omejujejo bojni radij na kakšnih 370 km. V Jugoslaviji, ki je po dolgem in počez majhna država, ta slabost ni tako očitna, razen tega pa smo ta hip najbolj deficitarni s hitrimi prestrezniki, ne pa z lovci za doseganje premoči v zraku ali neposredno podporo na tleh.

Mig-29 očitno je hitri prestreznik, opora protiletalske obrambe. Od tod tudi njegovo ime v kodu Nato: »fulcrum« — torej opora. Po dosedanjih podatkih naj bi imele poleg SZ te prestreznike še Sirija, Indija in DR Nemčija (v sestavi sovjetskih enot na njenem ozemlju). Tem državam se je zdaj pridružila še Jugoslavija. Koliko je teh letal pri nas, seveda ni znano, logično pa lahko sklepamo, da bi migi-29 lahko zapolnili praznino, ki bo nastala z odpisom naših v mnogih pogledih zastarelih migih 21-bis, našega novega supersoničnega lovca namreč še ne bo tako kmalu na nebu, če sploh kdaj bo. Mig-29 bi bil logično nadaljevanje miga-21. Do poleta našega lastnega nadzvočnega lovca ali do kakšne tretje rešitve. Ne glede na odločitev, ki ni samo v naših rokah, pa velja zapisati, da je mig-29 precej bolj kakovostno letalo, kot sta bila v svojih najboljših časih mig-21 in mig-23.

Pripravil: M. B.

PRAVI, DA JE PODARIL MILIJARDO MARK

Ivan Kramberger, znani slovenski dobrotnik, izumitelj in posebnež iz prekmurske vasi Negova, se je v maju dvakrat mudil v Novem mestu. Prvič se je s svojim ročno izdelanim avtom pripeljal na Glavni trg, drugič pa se je pojavil in tudi spregovoril množici na tomboli kolesarskega kluba Krka, Novomeščani so tako spoznali v črno oblečenega možakarja srednjih let z dolgimi lasmi in voharajočim klobukom, o katerem so bodisi že brali v slovenskih tednikih, ga slišali na radiu ali videli na televiziji. Krambergerjev obisk ni bil turističen ampak posloven. Tu je sin viničarja, ki je odraščal v strahotni revščini, ponujal svojo knjigo Trnova pot. Prodaja jo zato, da z denarjem lahko pomaga ogroženim otrokom in v drugih dobrodelnih akcijah po domovini in tujini. Marsikomu, ki je stal ob njegovem za današnje dni dokaj čudnem vozilu, in poslušal njegove komentarje. Se je kar samo ponujalo vprašanje: »Ali niste vi, Ivan Kramberger, malo nori? Ljudje, ki bi jim uspelo s tako trdim delom zaslužiti toliko denarja, kot ste ga vi, bi ga

gotovo stlačili v nogavico in prijatelju še za brizganec ne bi dali».

»Moje početje in obnašanje je mogoče razumeti samo, če vam povem vse od začetka. O tem govori tudi moja knjiga. Rodil sem se v nadvse siromašni koči pri Benediktu kot osmi od enajstih otrok. Takrat so rekli, da je treba imeti toliko otrok, kot jih bog dá, in pri nas je že bilo tako. Tri je ugonobila revščina in lakota, ostali smo se kmalu razšli, kruha je vedno bolj primanjkovalo. Toda kam? Za pastirja, saj se viničarski otrok rodi za pastirja in hlapca. Potem ko so odšli starejši štirje, je tudi zame prišel črn dan. Štiri leta sem imel, ko sem moral na Voličino k bogatemu kmetu za varuha krav. V hlevu sem spal, krave štrigljai in pasel. Večkrat sem bil lačen kot sit. Krava Šeka je postala moja mati. Mleko sem pil iz njenih seskov, zvečer pa sem se zvil ob njeno telo, da me je grela. Dolgo nisem zdržal, preveč grdo so delali z menoj, pa tudi mater sem si želel videti. Neko noč sem odšel na pot proti domu, ne da bi vedel kam. V domači hiši so bili drugi gospodarji, naši so se preselili v Negovo. Pritaval sem ves lačen in izmučen na prag in se vrgel pred materjo na kolena. Ljuba mama, sem lahko doma? sem jo prosil, pa me je morala poslati nazaj, od koder sem prišel. Srečanje z očetom bi bilo prehuho. Še jesti mi ni imela kaj dati. Pa sem se spet vrnil v hlev na Voličino. Kmeta je razjezilo, da mu je pobegnil hlapec, zato se me je dobro privoščil. Navezal me je na vrvi in me pomakal v vodnjak. Komaj sem ostal živ. Takšnih stvari človek nikoli ne pozabi.

Potem so me poslali v šolo, saj je bila obvezna. Le enkrat na teden sem sedel v klopi, učitelj pa se ni jezil zaradi moje odsotnosti, saj sem mu prinesel masti in jajc. Sošolci so se me izogibali ne samo zaradi smradu, tudi zaradi uši, ki so me žrle. Končal sem osemletko, ne da bi znal pisati in brati. Neznansko sem si želel priti do kakšnega boljšega poklica, kot je hlapec in pastir. Obvezno šolanje sem končal šele po vojni, ko se me je usmilila stara učiteljica iz Benedikta in mi napisala spričevalo za četrti razred. S polovico osemletke pa sem lahko postal dimnikar. Pa sem se odpravil v Ljubljano v dimnikarsko šolo. Tam so kmalu pogruntali, kakšnega tepca so dobili v šolo, in so me hoteli poslati domov. Padel sem na kolena in prosil, naj me pustijo, da postanem vsaj dimnikar, da ne bom vse življenje hlapec. Zasmilil sem se vsem sošolcem, učitelju in ravnateljcu. »Pa naj bo,« so rekli, »saj bo hodil okoli s kakšnim starejšim dimnikarjem! Toliko brati in pisati bo že znal, da ga ne

bodo okrog prinašali! In postal sem dimnikar. Mojster je pil, jaz sem se pa ukvarjal s sajami, lezel v dimnike in tu in tam sunil tudi kakšno klobaso. Delo mi je šlo kar dobro od rok. Bil sem suh in v dimnike sem plezal kot verveca.

Dimnikarska popotovanja od hiše do hiše so se zame končala, ko so me poklicali k vojakom. V vojski so me zrihtali, zato vsa čast armadi. Pisati so me naučili, med najboljšimi vojaki sem bil in medaljo sem dobil. Takrat, ko so mi jo podeljevali, je bil v kasarni tudi tovariš Tito. Predstavili so mu najboljše vojake in potrepljal me je po ramenu. Tako sem se navezal na vojsko, da sem kar šest let ostal v titograjski kasarni kot šofer v civilu. Potem se se ponesečil, za volan nisem bil več. Spet sem prijel za dimnikarsko metlo. Leta 1963 sem pobegnil v Nemčijo. Klatil sem se po njivah in hribih, se končno sam prijavil nemški policiji in prosil, naj me zaprejo. V zapor me niso dali, temveč v beugunsko taborišče, saj so menili, da je bolje, da delam. V lagerju so mi že prvo noč pokrali vse borno imetje, ostal sem v čisto navadnih gatah. Do tedaj sem mislil, da kradejo samo Balkanci. Kasneje sem dobil delo kot čistilec v kemični tovarni v Duisburgu.

Priden delavec sem bil in direktor bolniške blagajne me je povabil k sebi na dom, da sem mu očedil avto, pokosil travo in podobno. Ko je on postal direktor duisburške bolnišnice, me je povabil v bolnišnico. Obkleli so mi belo haljo, nadzoroval sem umetne ledvice, ki so bile takrat nekaj novega v svetu. Opazili so, da kažem veliko zanimanja, zato so me poslali na šolanje v Anglijo in Ameriko. Že takrat sem predlagal nekaj izboljšav, v kratkem pa sem postal strokovnjak za dializne aparate.

Tukaj je konec prvega dela življenja Ivana Krambergerja. Končno je imel dovolj denarja, celo preveč.

Nemci so poslej velikokrat slišali zanj. O njegovih izumih je težko pisati, saj jih je veliko. V njegovi zbirki umetnih ledvic so takšne, ki so težke nad petdeset kilogramov, pa tudi take, ki tehtajo le nekaj gramov. Vse to so bile Ivanove izboljšave. Pa to ni bilo vse, kar je počel jugoslovanski gas-tarbijter. Ko je hodil po bolnišnicah in pregledoval umetne ledvice, ga je bilo groza, ko je videl, v kakšnem stanju so. Organiziral je demonstracije. Na kamion je naložil bolnike z dializnimi posteljami vred in jih zložil na cesto pred stavbo parlamenta. Zbrala se je velika množica ljudi in Ivan je kričal v megafon in zahteval zakon, ki bo predpisoval obvezen pregled vseh medicinskih naprav. Danes je ta

zakon v Nemčiji že postajal resničnost. Demonstrirati je še velikokrat, ustanovil je društvo za pomoč revnim in bolnim. Pomagal so tako zdomcem kot tudi nemškim družinam. Z ženo Marjeto sta živela zelo skromno. V vseh 24 letih bivanja v Nemčiji si niti enkrat nista privoščila kina. Za ljudi, potrebne pomoči, pa sta žrtvovala veliko časa in denarja. Novinarji so ju oblegali, reveži častili, oblasti pa ni bilo prav, da se je tega humanega dela lotil tujec.

Pri nas smo ob njegovi vrnitvi v domovino osupnili, ko je bolnišnicam poslal 41 dializnih aparatov. Umetne ledvice so dobile bolnišnice v Srbiji, Ptuj, Mariboru, Murški Soboti in drugje. Dializne aparate je Ivan jemal od tovarn proizvajalk kot nadomestek honorarja, ki bi ga mu morali izplačati. Z aparati je pošiljal tudi ogromne količine zdravil, ki jih je pri nas primanjkovalo. Veliko tega so dobili tudi Poljaki, pošiljal je v vročo Afriko, največ pa v domovino. Koliko premoženja je Ivan do sedaj že razdelil, ne ve niti sam. V svoji knjigi je zapisal, da je vse skupaj vredno najmanj milijardo nemških mark. O njegovi dobroti priča na tisoče pisem, ki jih Kramberger hrani v svoji garaži. Tam je tudi zahvala poljske matere, kateri so njegova zelo draga zdravila rešila hčer. V garaži ima kup nemških časnikov in revij, ki so pisale o njem. Nekateri so ga kovali v oblake, drugi niso mogli prikriti, kako jim gre njegovo početje na živce.

Ivan je že tri leta doma ob Negovskem jezeru. Zgradil si je veliko gostilno, ki jo vsak dan obišče mnogo romarjev. Gostilna ne slovi še po nobeni specialiteti, edina posebnost je Kramberger sam. Obiskovalci so srečni, če se jih dobrotnik dotakne, presrečni pa tisti, s katerimi tudi pokramlja. O sebi je na koncu svoje knjige Trnova pot zapisal: »Mnogi ljudje, tudi tisti na položajih, se ne morejo privaditi mojemu čudaškemu obnašanju. A svet me ne bo sprejela. Bolni me, da sem domovini toliko daroval in še darujem, pa me ne razumejo. Kdo ve, koliko kazni sem že plačal! Nikoli pa ne takšne, kot so mi jo pripisali, vedno sem naka-zal vsaj desetkrat toliko. Če so ti dinarji v prid domovini, bom kazni še naprej vesel.« Obiskovalci se čudijo tudi grobnici, ki jo je za svoje zadnje počivališče uredil v neposredni bližini svojega doma.

Na koncu je povedal še tole: »V Nemčiji ni lahko dobiti invalidske pokojnine. Meni so jo dali, da so se me lahko znebili, zlasti tisti, ki večino delovnega časa preživijo v tujini.«

JANEZ PAVLIN

Fotogalerija Novo mesto

NAPREJ V RAST ALI V USIHANJE?

Jugoslavije, a tudi iz sveta, iz evropskih držav in ZDA. Vsako razstavo so organizatorji opremili s fotografsko razglednico izbranega dela razstavljačega ustvarjalca, plakatom in občasno še s katalogom.

Tako bi lahko zapisali, da je novomeška Fotogalerija zabeležila fotografski utrip ne samo znotraj meja domovine, marveč kar utrip zanimivega dela tega, kar se ta čas v fotografiji dogaja v svetu. Po tem je gotovo nekaj edinstvenega v vsej Jugoslaviji. Ne poudarja zaman njen umetniški in seveda tudi organizacijski vodja Bojan Radovič, da je danes Fotogalerija edini razstavljalni prostor v Jugoslaviji, kjer teče stalna in neprekinjena fotografska razstavna dejavnost. Pomembno je tudi, da v prostorih v Domu kulture ne predstavljajo javnosti avtorjev, ki ne živijo več ali niso več ustvarjalno prisotni v tekočem fotografskem dogajanju, marveč dela tistih avtorjev, ki so ta čas v vzponu in sredi ustvarjalnih prizadevanj.

Razumljivo je, da organiziranje razstav ne poteka v preskušeni izmenjavi med kulturnimi središči, marveč preko neposrednih osebnih stikov in dogovorov. Fotogalerija je sama spodbudila in pripravila nekaj takih razstav in jih tudi posredovala naprej. Lep primer je zadnja razstava avstrijskega fotografa Christiana Wachterja, ki je pripravil svoj cikel fotografij Palindrom različnih raznoterosti za razstavo prav na pobudo novomeške fotogalerije in je tu doživela svojo premiero.

Človek bi v ozadju tako uspešne dejavnosti pričakoval poklicnega organizatorja, a ni tako. Jedro Fotokino kluba, ki ga tvorijo Bojan Radovič, Gregor Čampa, Marko Švent, Stojan Golob in Mitja Pelko, je ljubiteljsko (v tistem pravem, plemenitem pomenu). Fantje so v začetku sami s prostovoljnimi delom uredili prostore, pleskali in čistili prostore tudi takrat, ko so v njih še gostovale druge dejavnosti, skromne dinarje so pametno in koristno obrnili, da so zagotovili najnujnejše za pripravo razstav, sami zbirajo pomoč po podjetjih (omeniti velja, da jim znajo v nekaterih delovnih organizacijah, kot je Tiskarna, razumevajoče prisluhniti), so skratka deklice za vse.

A njihove ambicije se niso ustavile pri doseženem. Pot, če naj bo uspešna, vodi samo naprej k še boljšemu, še odmevnejšemu, še kakovostnejšemu. V teh nekaj letih delovanja se je Fotogalerija uveljavila znotraj Jugoslavije, odmeve pa je zabeležila tudi v svetu. Omenimo, da je uvrščena v seznam znanih fotogalerij v tujih revijah, kjer objavljajo, kaj se zanimivega dogaja v londonskih, pariških, newyorških in drugih fotogalerijah, med njimi pa je omenjena tudi novomeška. Vsekakor družba, v kateri je ne more biti sram.

V pripravi je redno izhajanje ta čas edine jugoslovanske fotografske revije. Prva, vzorčna številka je že izšla. Revija X je zasnovana dvojezično, v slovensčini in angleščini, kar kaže, da skuša ohranjati odprtost v svet, omogočiti prodor

jugoslovanske fotografije zunaj naših meja in pripeljati utrip svetovnega dogajanja k nam. Zasnovana je zares ambiciozno. Zakaj pa ne? Z njo bi si Novo mesto nedvomno utrdilo svoj ugled in učvrstilo svojo kulturno identiteto, ki jo je že začrtalo.

V programih Fotogalerije pa je še več. Želijo potrditi svojo vlogo tudi z organiziranjem bienalnega fotografskega simpozija, ustanovitvijo stalne zbirke, kar vse bi obogatilo kulturno dogajanje v Novem mestu in Sloveniji.

Po vsem povedanem je jasno, da je fotografska dejavnost v Novem mestu prišla na tisto točko razvoja, ko se mora organizacijsko preroditi v novo kvaliteto. Fotogalerija je na prostovoljni osnovi in ljubiteljstvu naredila toliko, če ne celo več, kot kje druge poklicne ustanove. Ljubiteljstvo, pa naj bo še tako zagnano in dejavno, preprosto ne bo

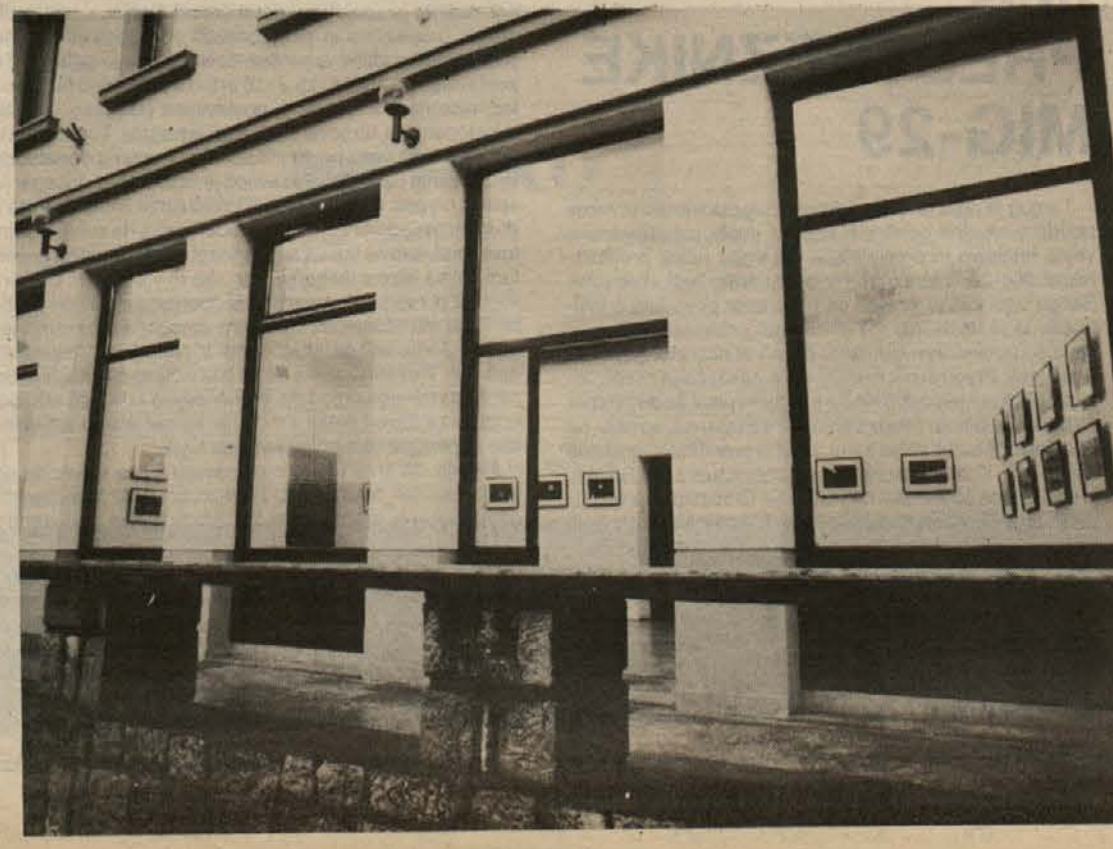
zmglo nalog, ki se zastavljajo. Profesionalizacija je nujnost, če naj razvita in priznana dejavnost ne začne sicer neogibno pot navzdol. Marsikaj pri nas se je tako začelo z navdušenjem in uspehi, potem pa, ker nismo zmogli zagotoviti pogoje delovanja tudi na višjih ravneh, ko amateri-

zem začne odpovedovati, je tudi propadlo ali zvedenelo nazaj v obrobnost, od koder se je rodilo.

Bo tudi s Fotogalerijo tako? Bo Novo mesto izgubilo to dejavnost, ki dolenjski metropoli daje močne odtenke v siceršnji dokaj brezbarvni kulturni identiteti? Časi res niso prijazni kulturnim prizadevanjem. Toda, ali so sploh kdaj posebej bili?

»Bolje je, da stvar propade, kot da se usihata in klavrnj konča,« pravi Bojan Radovič.

M. MARKELJ

Pred novomeško Fotogalerijo se je dvignila previsna stena: zahtevna, naporna, a neizogibna na njihovi poti k vrhu, ki so jo tako odločno začeli in doslej tudi uspešno premagali. Zagnanost, volja, navdušenje, vse to, kar je bilo morda doslej dovolj, ne zadošča več. Zdaj je potrebna poklicna spretnost, poklicno orodje, da bo stena premagana in vrh na doseg.

Tako bi lahko nekoliko preveličano označili trenutek, v katerem se je znašla na svoji razvojni poti fotografska dejavnost v Novem mestu. Sicer pa pojdemo lepo po vrsti.

Fotogalerija v Novem mestu je bila ustanovljena 1985. leta, torej dela že tri leta in pol in kakovostno nadaljuje poprejšnjo fotografsko razstavno dejavnost v Novem mestu. Začeli so v Dolenjski galeriji pri Dolenjskem muzeju in nadaljevali v razstavnem salonu gostilne Pri slonu, potem je štafetno palico prevzela novoustanovljena Fotogalerija, katere ustanovitelj je bil Foto-kino klub Novo mesto ob podpori ZKO in ZOTK Novo mesto.

Do danes je bilo v prostorih Fotogalerije v Domu kulture že 35 razstav, med njimi 3 skupinske razstave, na katerih so predstavili svoje delo domači fotografski ustvarjalci. Sicer pa je seznam gostujočih fotografov pisan tako po ustvarjalni usmerjenosti kot po geografski opredeljenosti. V Fotogaleriji so razstavljali fotografji iz Slovenije, ostale

ŽIVLJENJE JEDRA JE V ŽIVLJENJU

»Mesto je mesto. Živeti v mestu zahteva določeno znanje, ki pa ni enako življenju na vasi.« je poleg vsega drugega nanizal v zapis o vzrokih za svojo diplomsko nalogo, uglaseno na urejanje mestnega jedra Novega mesta, Novomeščan Dušan Blatnik. Resda izjava ni nova, toda ker jo, tokrat on, ponuja v razmislek, kajpak dreza v osir. Hote ali nehotje je namignil, naj bi meščani — v tem primeru pomeni to prebivalce Novega mesta — od časa do časa razmislili, če s svojim bitjem in žiljem dovolj prispevajo k svojevrstnemu mestnemu utripu. Toda peljati k spovedi ljudstvo tudi v tem primeru ni dovolj, ampak naj bi to veljalo tudi za njegove »glave«. Drugače rečeno, ob nalogi, a sploh ne samo zaradi nje, naj bi pogledali vase arhitekti in vsakovrstni urejevalci prostora in potrkali na svoja skladišča strokovnega znanja. In bog ne daj, da bi krkanje zadonelo votlo!

Seveda nihče ne trdi o novomeških arhitektih, da imajo plitko znanje, vendar pa je vprašanje, če to znanje spravljajo v življenje, meni pisec omenjene diplomske naloge, pristaž precej razširjenega mnenja, da se arhitektura in urejanje prostora le prerada udinjata trenutni, kratkoročni in včasih morda topoglavni politiki. Tako najde Blatnik v mestnem jedru novosti, ki po njegovem ne sodijo tja, in pogrša v vseh dosedanjih preurejanjih tega mestnega predela zvestobo zgodovinskemu spomenu o izvorni mestni podobi. Zato je v žarišču njegovega zanimanja prenova mestnega jedra.

»V samo jedro se nič ne vlaga, v komunaino opremo sicer se, v njem vsak išče le koristi zase. Primer za to, kako lahko ponesrečeno porabiš prostor, je nova blagovnica na Glavnem trgu, v prostorih bivše SDK. Trgovina je bila sicer potrebna, toda postaviti bi jo morali drugje. Podoben pri-

mer je »prenavljanje« mestnega jedra. Najrazličnejši lokali se selijo iz prtiličij, celo v gornja nadstropja stavb, jedro pa se v bistvu zmanjšuje, ker opravlja precej funkcij, ki bi jih lahko prestavili drugam.« pravi Blatnik. »Življenje v jedru ne more oživeti, če si posamezne (najmočnejše) delovne organizacije prilastijo cele kareje in njihove stanovalce zamenjajo s svojo vsebino, ki je ali ni ekonomsko upravičena.« To spoznanje je sila grenko. Z njim je Blatnik nalil pelina vsej jugoslovanski povojni oblasti, ki je z bolj ali manj posrečenim občutkom za učvrstitev diktature proletariata nacionalizirala imovino premožnih, kajpak tudi v mestnem jedru v Novem mestu. Takole pravi: »Vojna je odpravila mestni način življenja. Toda meščanskih hiš ne moremo spremeniti v blagovnice in hkrati pozabiti na vse spremljajoče zadeve.«

Natančnemu očesu ne bo ušlo sporočilo te za koga morda preveč v predrevolucijsko obdobje zagledane trditve, s katero postreže Blatnik, ki pravi, da je med šolanjem po zaslugi mentorja Petra Fistra spoznal, da ni vse v »projektiviranju«. Mladi arhitekt se resda sprašuje, gledaje na prenavo mestnega jedra, »kako naj si razlagamo zamenjavo lepo oblikovanih tlakov iz prodca z asfaltno prevleko, zamenjavo oken z vrati in vrati z okni pa odstranitev oken (šest polj) s polkni in nadomestitev z enokrilnimi z navojnicami, nadomeščanje reliefov z demit fasado, fičare s plastičnimi pokrovi in bobrovec s tegolo canadese, če naštejemo le nekaj primerov, ki so zame banalni,« vendar ga vznemirja predvsem čedalje manj prostora za ljudi, posebno za staroselce, s katerimi je pomelja porevolucionarna zamisel družbenega in političnega razvoja. V duhu časa povedano, mu je do mestnega jedra po meri človeka.

»Za prenavo ni dovolj, če prezidaš stavbo. Vedeti moraš, za koga jo delaš in kaj bo v zgradbi. Lažje bi jedro prenavljali ali pa o tej zadevi kaj povedali tisti, ki čutijo z mestom. Seveda je splošno znano, da novonaseljeni prebivalci v mestih premorejo slaboten občutek pripadnosti temu okolju. Navsezadnje jim je vseeno, kaj se z mestom dogaja, ker to niso meščani. Ničesar namreč še nismo naredili, če v mestu dvoetažno hišo razdelimo na osem garsonjer in vanje naselimo osem samcev, kajti ti prebivalci komaj čakajo, da gredo ven iz mesta, v svoje hiše. Zato bi morali s prenavo mestnega jedra omogočiti, da v neki hiši v mestu živi več generacij zapored, saj bi tako ob družinskem imenu ohranjali tudi občutek pripadnosti mestnemu jedru. Ali drugače: če naj bo stanovanjsko okolje kakovostno, morajo v njem bivati ljudje s stanovanjsko kulturo. S tako zasukanim peresom avtor diplomske naloge »Novo mesto« sploh ne deli ljudstvu ukorov po pokrajinski, narodnostni ali drugačni pripadnosti, pač pa le ugotavlja danosti in cilje prenavo mestnega jedra.

V mestnem jedru, ki ga zamejuje nekdanje mestno obzidje, je po sodbi Dušana Blatnika stavbni fond razporejen zelo neenakomerno. Zazidalna površina je relativno slabo izkoriščena, obstoječi objekti pa ne služijo potrebam mesta. Ker se je na določenih predelih nakopičilo preveč dejavnosti, kar se na primeru trgovin kaže v tem, da imajo vse sir, a vse le eno vrsto, je postal preostali del jedra siromašen. Tako se v mestnem jedru ne more razviti dovolj kakovostna in pestra ponudba. Ob tem je gostota prebivalstva zelo majhna, najnižja v mestu, prebivalci pa so tu v glavnem upokojeanci in nižje plačani delavci, zelo malo pa je mladih. Zgostitev prebivalcev je v okviru sedanjega prostora v zgradbah v mestnem jedru možno doseči »z boljšo organizacijo obstoječih stanovanj (sanacijo, adaptacijo)«, se zavzema Dušan Blatnik.

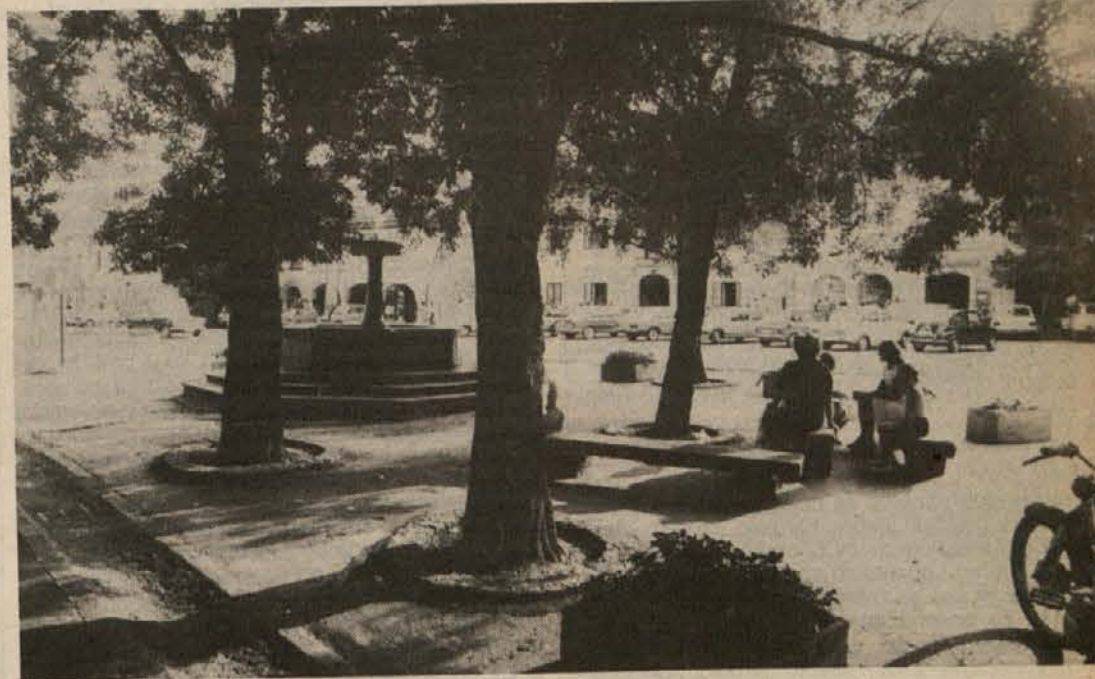
V mislih ima povečanje prebivalstva za dobro četrtino. Hkrati je prepričan, da morajo dejavnosti v jedru potekati ves dan in da življenjski utrip ne sme zamreti, ko zapro trgovine. Toda mestni živelj se ne bo zakoreninil v krajstvu zdaj poznanega hrupa zaradi pregostega prometa v mestnem jedru, čeprav to ne pomeni, naj bi bilo jedro zapr-

to za avtomobile. Ne, zelo pomembno je, da gre avto do hiše, meni Blatnik, čeravno bi bilo potrebno razmišljati o obvoznih ob mestu.

V čigavih rokah pa je potemtakem usoda mestnega jedra? Nihče ne more mimo Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine, prisluhniti pa je treba še drugim strokovnim ustanovam in mnenjem posameznikov. Pomembno delo lahko opravijo različni upravni organi, ki povezujejo strokovna spoznanja, brez katerih ni smiselno posegati v prostor. Ob tem Blatnik meni, da sicer obstajajo dolgoročne zamisli, ki pa praviloma zvedenijo, ker jih vsaka politična garnitura vsaj nekoliko prikrži svoji pame-ti. Zato je praksa zelo blizu v časopisu izrečeni kritiki, da podgorska metropola že desetletja ne premore razvojne-ga elaborata.

Mar Novo mesto hodi v tem pogledu čudna pota? Morda, saj na eni strani uči svoj mladi rod o svoji starodavnosti, po drugi plati starodavnost zaradi neodločnosti pokopavc, bi rekel slej ko prej Dušan Blatnik. »Jedrani«, po Blatniku prebivalci mestnega jedra, pa nič?

M. LUZAR

35 let Avsenikov

POJEM SLOVENSKE USPEŠNOSTI

Na Gorenjskem, Dolenjskem, Primorskem in Štajerskem je harmonika priljubljena, razvedri in sreči žalostna srca, kjer veselo je, se na njo igra.

To je ena izmed znanih Avsenikovih melodij, ki opeva pomen harmonike, instrumenta, ki ga je Slavko Avsenik rad igral že na partizanskih mitingih, po napornem maršu v enotah Kokrškega odreda, XIII. koroške in Šlandrove brigade. Nekaterim borcem je

ostal v spominu kot žilav trinajstletnik, ki je tudi po najbolj napornem maršu spal s harmoniko v naročju. Po priložnostnih igranjih se je Slavko Avsenik leta 1953 na pobudo starejšega brata Vilka, tedaj že člana Plesnega orkestra ljubljanskega radia, odločil, da gre na radijsko avdicijo, ki jo je tudi uspešno opravil. Kmalu zatem je osnoval instrumentalni trio, še isto leto pa tudi Gorenjski kvartet, ki je kmalu presel v Kvintet bratov Avsenikov. V naslednjem letu se je značilni instrumentalni zasedbi pridružil še pevski duet Franc Koren — Danica Filipič in rojena je bila zasedba, ki je zaorala ledino slovenski narodnozabavni glasbi.

Uveljavil je nov, svež glasbeni izraz bratov Vilka in Franc Korena, ki sta s svojo glasbeno umetnostjo, Evrope in celo izven nje. Iz leta v leto se je večal tudi krog glasbenikov ki jih je navdušil nov glasbeni stil. Doma in na tujem so ustanovili na stotine ansamblov s sedaj že klasično Avsenikovo zasedbo.

Po vsem svetu so njuno glasbo označili kot izvirno slovensko glasbo. Občutene melodije in domača besedila so našli pot do src številnih poslušalcev doma in po svetu, kamor so Avseniki ponesli lepe melodije, ki opevajo domovino pot Triglavom, v kateri »murke cveto«.

V 35 letih delovanja so Avseniki za svoje viže prejeli 35 zlatih plošč, eno platinasto in eno malo diamantno ploščo, nastopili pred razprodanimi dvoranami doma, po evropskih deželah, v Ameriki in Kanadi, prevozili poldrugi milijon kilometrov, posneli 800 skladb na plošče in kasete, bili pred filmskimi in televizijskimi kamerami. Njihove skladbe, ki so jih

igrali najvišjim državnikom — za predsednika Tita so nastopili desetkrat — junakom športnih tekmo-vanj in preprostim poslušalcem v najbolj odročnih hribovskih vaseh, so večinoma ponarodele.

Snemajo posebej v slovenskem jeziku in posebej v nemškem jeziku, nekaj melodij pa so posneli tudi v angleškem jeziku. Za polko Na Golici so prejeli Avseniki zlatega leva Radia Luxemburg, za celotno delo pa jim je združenje evropskih diskografskih hiš podelilo Evropskega glasbenega oskarja. Ob 30-letnici je bil ansambel odlikovan z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo.

Takrat je Matjaž Kmecl dejal: »Avsenikov ansambel je pojem slovenske uspešnosti, delavnosti in ljubezni do glasbe.« Bojan Adamič pa je poudaril: »Njihova glasba zabljuje, da se našo narodno-zabavno glasbo ponesil v svet.«

Vseposod smo mi doma in povsod nas vsak pozna. Pesem nam vre s srca, saj smo z Gorenjskega. Povsod pa le velja — najlepše je doma!

Avseniki so posneli 108 gramofonskih plošč in kaset. Glasbene motive komponirata Slavko in Vilko Avsenik, besedila pa pišejo uspešni in kvalitetni slovenski avtorji.

Za domače tržišče so Avseniki do leta 1968 snemali za zagrebški Jugoton, sedaj pa že 20 let za Založbo Obzorja Maribor, glasbeno založništvo Helidon Ljubljana, kjer je izšlo že 33 plošč oziroma kaset. Letos bodo izšle še štiri plošče in kasete. Ju-

nija izidejo skladbe starejšega datuma v novi izvedbi, poleti izidejo skladbe v instrumentalni izvedbi z naslovom Polka, valček, polka, oktobra izide jubilejna plošča najnovejših melodij, konec jeseni pa še četrti izdaja — plošča in kasete Avsenikovih skladb v izvedbi Zvoki violini. V tujini so prej snemali za Telefunken, zadnja štiri leta pa za firmo Koch Records, kjer letno izideta dve plošči. Prav letos bo ansambel dobil zopet dve zlati plošči.

Najlepša leta smo ob glasbi preživeli, prevandrali in preigrali in prepeli, prihajali in odhajali veselji. Res prelepo je biti muzikant!

Letošnji jubilejni nastopi bodo v okviru dveh slovenskih turnej v maju in juniju, jeseni pa bodo Avseniki nastopili v večjih mestih.

Na jubilejnih koncertih bosta sodelovala Tone Fornezzi-TOF in Teo Lipicer kot napovedovalec. Člani ansambla: harmonikar Slavko Avsenik, kitarist Leo Ponikvar, kontrabasist (baritonist) Nikolaj Soss, klarinetist Albin Rudan, Franc Košir (humorist, pevec, trobentar), trobentar Jože Balažič, pevski tercet Jožica Svete, Jožica Kališnik in Alfi Nipič ter duhovni vodja Vilko Ovsenik so ob 35-letnici pripravili izbran program, ki bo na vseh nastopih enak.

Pesem, ki pozabljena ne bo nikdar, pesem, ki prinaša dobro voljo v dar, vsem prijateljem jo podarim, to je pesem moja, vam v spomin.

Slavko Avsenik pravi: »Igrajmo za ljudi, tisto, kar imajo radi!« In v tem je skrivnost njihovega uspeha. DRAGO PAPLER

Naši v Langenhagnu

DELO JE ZAČETEK IN KONEC VSEGA

Ko je langenhagenska županja Waltraud Krückeberg konec aprila svoje mesto razkazovala Novomeščanom, je posebej opozorila na veliko zelenja, pri čemer je zlasti zanimiv mestni park; raznovrstnih dreves namreč ni izbrala in zasadila večša vrtnarjeva roka, ampak jih sproti zasajajo Langenhagenski sami. Za to je dobrodošla vsaka količjak nevsakdanja priložnosti: poroka ali rojstvo otroka je že pravi razlog, da je mestni park bogatejši za drevo. Med vožnjo po prostranem mestu, katerega glavne četrti so velike vasi, je moč opaziti še dokaj drugih podrobnosti, ki kažejo, kolikšno pozornost Nemci posvečajo okolju. To je ekološko ogroženo po dolgem in počez, k sreči pa je zavest ljudi že tolikšna, da so onesnaževalci zvečine zrinjeni v kot; ako ne morejo zadostiti strogim predpisom o varstvu okolja, da bi bilo čimbolj po meri človeka, morajo pri priči zapreti vrata tovarn.

V daljnih severnonemških tovarnah pa je zaposlenih veliko naših ljudi. Bolj ko ekološke zagate je zanje boleče neizprosno delstvo, da morajo bivati, se pehati na tujem, daleč od rodnih krajev. Četudi so razlogi, ki so ljudi vodili čez več državnih meja, še tako različni, jim je mogoče vseeno določiti skupni imenovalec: delo. Tamkaj, kjer so ga dobili, je kakršnokoli delo vrednota, iz katere ne zbijajo šal, delo je začetek in konec vsega. O nobeni stvari beseda ne teče tako resno kot o delu, še posebno zdaj, ko so zdomci zaradi čedalje večje brezposelnosti dokaj nezazeleni. Ni hujšega kot izgubiti delo in vedeti, da tamkaj, kamor se sicer lahko vselej vrneš, ni nič boljše, prej narobe. Zato

delajo, kolikor morejo, po poldrugo desetletje in več dolgem garanju malokdo še razmišlja o vrnitvi, domala zrasi so s tujim okoljem.

Mičo Vasič, po rodu iz okolice Beograda, se zagotovo ne bo vrnil. Dobro plačano delo v avtomobilski tovarni, lastniško stanovanje (ki še dolgo ne bo povsem odplačano), žena Nemka (Marghita je raje začasno brezposelna, ko da bi se na delo vozila v Berlin; sicer pa dobro razume srbsko), sin Mark, srednješolec (očetovega jezika ne zna, v nedogled pa bi razpravljaj s kakim tukajšnjim vrstnikom, ki bi bil podobno kot on navdušen za računalništvo in bi temu primerno obvladal angleško): dovolj razlogov torej, da Mičo o rodnih krajih že govori kot o tujini, zaradi nevspečnosti, kakršnih pri nas ni zanemarljivo malo, pa se celo na morje raje odpravi v Španijo kot v Ulcinj, kjer bi lahko letoval pri starših. A za rojake je še zmeraj pripravljen storiti veliko, zato se je odzval na časopisni oglas. Mičevi neznanjski prijaznosti se imava z Dušanom Tomažičem, novinarjem ljubljanskega radia, zahvaliti, da sva v nekaj dneh uvidela vsaj glavne značilnosti življenja na tujem. Daleč na Nemškem je prišla do izraza pregovorna srbska gostoljubnost, in ko je v zahvalo dobil Jakčevo knjigo o Dolenjski, Mičo ob pogledu na umetniške podobe pokrajine, po kateri je že večkrat potoval, le ni bilo vseeno. A prav tedaj je pozorno prisluhnil novinarju na malem zaslonu, ki je razlagal, kolikšno razburjenje je med delavci v neki bližnji tovarni povzročila odločitev, da bodo morali zaradi robotov (za te je namreč bolje, da delajo noč in dan) na posel tudi ob sobotah in nedeljah.

Ko se je trudil okoli naju, Mičo niti za kanček ni zanemaril svojega dela, slednje pa imajo nenehno pred očmi vsi zdomci. Otvoritev slovensko-nemškega tedna prijateljstva v velikem langenhagenskem nakupovalnem središču je bila na soboto in tedaj so se številni zdomci mirne duše malce dlje zadržali ob stojnicah z dolenjskimi dobrotami, ob pristni kapljici res ni bilo težko biti sproščen, povsem drugače pa je bilo v nedeljo, ki sem jo prebil v prijatni dolenjski zdomski družini. O čemerkoli je že stekel pogovor, se je slej ko prej osredotočil na tako ali drugačno delo, na to, da bo jutri ponedeljek, ko ne bo šlo brez čilosti, zbranositi, natančnosti in še česa. Tako je bilo na obisku pri Bojanu Beletu, ki se je pravkar vrnil iz Francije, kjer je moral odpravljati napake, ki jih je pri postavitvi strojev zagrešil veliko boljše plačani nemški delavec; enako med kosilom pri Juretu Zajcu v Isernhagnu, ki si prizadeva razčistiti, zakaj je njegov delodajalec iz meseca v mesec za več dni zadrževal plače, tako da jih zdaj zdomci prejemajo z veliko zamudo; pa pri Petru Vrličniku, ki je v skrbno obdelanem najetem vrtu s hiško blizu Hannovera pripravil piknik za prija-

telje, in ker je samostojen zidar, za take pa tedaj še ni bilo dovolj dela, se je precej ponudil, da bo znanicu v podobnem vrtu postavil kamnito mizo...

Delo drži naše ljudi na tujem, zdi pa se, da jih bodo tamkaj za zmeraj zadržali lastni otroci. Domovina staršev ni njihova domovina, redki znajo slovensko, nemško okolje in šola sta napravila svoje. Če so očetje in matere zdomci, potem bodo njihovi potomci prej ko slej izseljenci. Te žalostne preobrazbe najbrž tudi slovenske šole ne bodo zavrele. Težko se je sprijazniti s tem dejstvom, zato je ena od glavnih skrbi slovenskega društva Krka iz Hannovera

prav šola. Nihče iz klubskega vodstva, bodisi Rafael Klančar, Jože Zavec ali Zvonko Veršič, ni pozabil poudariti, kolikšne upe polagajo v šolo, za katero so (ne nazadnje na račun sodelovanja med Langenhagnom in Novim mestom) končno dobili prostore v neki langenhagenski šoli, zdaj pa bodo skušali k pouku pritegniti še več otrok in za šolo spraviti skupaj vse potrebne papirje. Dela ne bo malo, trud ne bo poplačan s kupčki mark, ampak s slovenskim besedami slovenskih otrok.

D. RUSTJA

V soboto zvečer ni bilo težko pozabiti na delo, stojnice z dolenjskimi dobrotami so bile na moč vabljive, delovni ponedeljek pa še daleč...

V KRALJEVSTVU BUKVE IN JELKE

»Pragozd je tista gozdna združba, ki je po svoji rastlinski sestavi, zgradbi in rasti zaključna klimatična razvojna stopnja (klimaks) in ki je ostala od vsega človekovega vpliva absolutno nedotaknjena. Pragozd takšnega tipa je primarni (pristni, deviški) pragozd in po tej definiciji kaže zadnje, ustaljeno ali umirjeno ravnotežje med vegetacijo, podnebjem in tlemi.

Kjerkoli je ugotovljen ali verjeten vpliv gospodarstva (paša, priložnostno izkoriščanje lesa in drugo) v bližnjih ali davnih stoletjih, govorimo o sekundarnem ali nepristnem pragozdu. Če je človek posegel v pragozd ter tu in tam posekal kakšno drevo in so sledovi njegovega vpliva še opazni, govorimo o gozdu s pragozdnim značajem.

Tako pravi o pragozdu strokovna literatura. Tudi na slovenskem imamo še nekaj pragozdnih ostankov, ki jih gozdarji skrbno varujejo. To niso samo mogočni naravovarstveni spomeniki, ampak tudi najbolj primerni objekti za strokovno proučevanje vplivov, ki jih ima na življenje gozda naravna in od človeka že onesnažena klima, predvsem pa za proučevanje odnosov med posameznimi rastlinskimi vrstami, njihovim sožitju na določenem področju in njihovi neprestani borbi za obstanek in ravnovesje. Človeka je narava od nekdaj zanimala in čeprav ji je napravil več škode kot koristi, nikoli ni mogel zanikati svoje velike odvisnosti od nje. Tudi sedaj moderno gozdarstvo čedalje bolj uveljavlja sonaravno ravnanje z gozdovi, ki se je izkazalo za najbolj gospodarno. Sonaravnih odnosov med različnimi drevesnimi vrstami na določenem področju pa se človek najbolj uči v pragozdu.

SKOZI PUSTOŠENJA APRILSKIH MRAZOV

Ko smo se konec aprila peljali po dolini Krke proti Sotski, je v dolini vladala že prava pomlad, z nezaupanjem pa smo zrl v višave na desnem bregu Krke, kjer kraljuje 910 metrov visoka Pečka, obdana s pragozdom. Z nami je bil naš vodič, gozdni inženir Jernej Piškur iz Gozdnega gospodarstva Otrčca, v čigar revirje spada tudi pragozd Pečka. Njegovo varovano oko je takoj zaznalo posledice aprilskih mrazov. In res: nad Krko se je nekaj sto metrov visoko vzpenjal že košati svetlozeleni pas bukovih gozdov, nad njim pa je bilo moč opaziti pas, ki ga je zajel pomladanski mraz. Kot prstan se je vil okoli hriba obroč rjavkasto zelenega, od mrazu opaljenega gozda. Še bolj je bilo opustošenje očitno, ko smo se po gozdnih poteh vzpeli na to višino. Vendar ne za dolgo. Bolj smo se vzpenjali v hrib, bolj mogočna in zelena so bila zopet drevesa, dokler nas niso tu in tam pričele pozdravljati prve krpe snega. Tu je zelenje zopet jenjavalo, saj se gozd še ni čisto prebudil iz zimskega spanja. Preveč visoko smo že bili. Ko smo prišli že na mejni pas pragozda in zapustili vozilo, smo zagazili v globok sneg. Do pragozda namreč ni moč priti drugače kot peš. Po nekaj sto metrih hoje nas je pozdravila tišina pragozda. Tišina je za modernega človeka, vajenega hrupa mesta, ropotanja strojev in vsega mogočega ropota kaj relativna stvar. Najprej ne sliši nič, šele nato se počasi oglasi ptičje petje in nevajeno uho kmalu zasliši tudi neizbežnega prebivalca pragozda: tok, tok, tok. Zolna kljuje v lubje napadenih dreves.

Človek bi si pragozd predstavljal kot nepreahodno goščavo, polno gostega podrastja in sem ter tja prevešenih in poleženih polomljenih dreves, vendar pragozd Pečka ne daje takega vtisa. Res, da so drevesa mogočna, da tudi po tleh leži veliko odloml-

jenih in izravnanih debel v različnih stadijih razpadanja, vendar daje vse skupaj vtis take sonaravne urejenosti, da je človek, ki pričakuje neke vrste tropsko džunglo, najprej presenečen. V pragozdu Pečka sta si življenjski prostor izborili predvsem dve vrsti dreves: bukev in jelka. Včasih, tako pravi strokovna literatura, je tukaj prevladovala jelka v razmerju 58:42, sedaj prevladuje bukev v enakem razmerju. Človek pragozd Pečka, ki ni čisto pravi ali primarni pragozd ampak le še gozd s pragozdnim značajem, že dolgo vodi pod kontrolo. Današnji v velikosti 60,2 ha je namreč le ostanek pragozda, ki ga je med leti 1891 in 1893 kot pragozdnim rezervat izločil tedanji ravnatelj knežjeva gozdnega urada Leopold Hufnagel. Ti gozdni rezervati, sestavljeni iz manjših oddelkov, so takrat obsegali površino več kot 305 ha.

OSTANEK PRADAVNIH GOZDOV

V prostrano višavje roškega pogorja si je človek v davniini le s težavo krčil pot. Res so se že rimske ceste močno približale, vendar je bilo lesa še dovolj v redko naseljenih dolinah in najbližnjih pobočjih, zato človeku ni bilo potrebno siliti v to težko dostopno divjino. Šele kolonizacija Kočevarjev je resneje posegla v gozdne globine. Tako so v bližini Pečke nastale kočevarske vasi Topla reber in Komolec. Gozdovi so še vedno tako rekoč nedotaknjeni prahajali iz rok v roke srednjeveških gospojev in zadnji so bili Auerspergi, lastniki gradu Soteska. Le ti so z Roga oskrbovali z ogljem svoje železarnice na Dvoru ter steklarne s pepeliko. Tudi po zemljiški odvezi leta 1948 je njihova gozdna posest ostala nedotaknjena, izgubili so jo šele leta 1934, ko je pretežni del knezovih posestev prešel v začasno državno upravo. Ob koncu 19. stoletja sta kočevska in dolenska proga omogočili resneje izkoriščanje roških gozdov, do prvih krčenj pragozdnih rezervatov pa je prišlo leta 1934. Velike načrte je imela med okupacijo tudi italijanska družba Emona, vendar do gozdnega bogastva, ki ga je branila partizanska puška, le ni mogla. Zato pa so kočevski gozdovi ogromno prispevali k obnovitvi porušene domovine po koncu vojne. Les je bil takrat edino lahko dostopno in lahko vnovčljivo bogastvo, ki ga je nova oblast s pridom izkoristila. Rezultat pa je bil z naravovarstvenega in gozdnogospodarskega vidika seveda porazen.

Spomeniki

DREVO VSEH DREVES NA SLOVENSLEM

Drevesa so bogastvo, posebej če so redka in stara. Žal smo jih pri nas z mnogimi gozdarji vred javni ceniti le kot les, ne kot del naravne dediščine in ne kot turistično zanimivost. To se je pokazalo v mokriškem parku, kjer so brez potrebe podrli tudi nekaj zdravih starih dreves, čeprav je bilo predvideno le čiščenje podrastu in posek mrtvih, suhih primerkov. V Mokricah in v Pišecah so v okolici gradov še izredno zanimiva drevesa, predvsem orjaške ciprese, kakršnih v Sloveniji najbrž ni veliko. Škoda, da so bili parki desetletja tako zapuščeni.

V brežiški občini sta tudi dva ogromna nižinska hrasta, eden v Gregovcah na Bizeljskem in eden v Cundrovcu. Za tistega na Kovačičevem dvorišču v Gregovcah je gozdarski strokovnjak Franc Jurhar iz Ljubljane pred leti zapisal, da je najmogočnejše drevo te vrste v Sloveniji. Obseg debela meri v višini ramen že 7,60 m, premer debela pa približno dva me-

tra in pol. Korenine segajo skoraj 40 metrov daleč do stare strome reke Sotle, od koder se lahko načrpajo dovolj vlage. Kovačičev hrast daje poleti veliko sence. Krošnja s 30 metri premera meče senco na 700 kvadratnih metrov površine. Pod njo v dežju lahko dolgo vedrilo. Ko je že vsa okolica namočena, e pod hrastom še vedno suho.

Zdaj že priletna Jerica Kovačič pravi, da je hrast star 400 let. Na kmetiji gospodari njen vnuk Branko Balon, po poklicu inženir agronomije. Babica Jerica se spominja, da so z vejo, ki se je odkrnila pred leti, kurili celo zimo, pa še na žago so dvakrat zapeljali les.

Ta znameniti hrast je Slovencem pred dobrimi osmimi leti odkrila Mojca Balon, ko je predzadnje leto obiskovala osemletko na Bizeljskem. Učenci so takrat po vsej Sloveniji popisovali najdebelejša drevesa v svojem kraju in Mojcin opis je objavilo pionirsko glasilo. Na Kovačičevi kmetiji se je kmalu po tistem oglašil gozdarski inž. Franc Jurhar in drevo premeril, potem ga je pa še sam popisal v dnevnem tisku.

Orjak v Gregovcah je še popolnoma zdrav. Za drugi največji hrast v občini, ki čuva vhod na dvorišče kmetije Jožefe in Franca Kastelca v Cudrovcu, pa pravi gospodinja, da je v sredi votel. Ta hrast po debelini in višini ne zaostaja veliko za tistim na Bizeljskem, le krošnja je nekoliko manj košata, najbrž zaradi ogromne veje, ki se je odlomila. Drevo je trdoživno in še vedno vsako pomlad znova ozeleni. Je pač hrast in zagotovo bo preteklo še veliko let, preden bo nehal kraljevati nad Kastelčevo domačijo. Pred leti so strokovnjaki izmerili tudi njegov obseg in našli 7 metrov in 28 cm.

Sedaj, po štirideset letih so se rane že skoraj zacelile.

Roški gozdovi in tudi pragozd Pečka so odigrali pomembno vlogo med drugo svetovno vojno. Nudili so zavetišče slovenski narodnoosvobodilni vojski in njenemu glavnemu štabu, pod svojim okriljem so skrivali številne bolnišnice, sledovce pa je videti še danes. Tako je bila pod vrhom Pečke požgana partizanska Bolnišnica, v vrtači je bilo partizansko grobišče, še sedaj pa so vidni kupi kamenja, ostanki zaklonišč, najdenega pa je bilo tudi nekaj vojnega materiala.

SOŽITJE BUKVE IN JELKE

V pragozdu Pečka je moč najti tudi vodne vire, kar je dokaj nenavadno za ta kraški svet. Veliki in Mali studenec ob južnem robu pragozda sta dala tudi staro krajevno ime Bečka, ki izhaja iz nekdanjega poimenovanja za vodnjak ali studenec — beč.

Le s težavo se prebijamo v notranjost pragozda. Hojo ovira sneg, skalovje, porušena drevesa in odpadli vrhovi. Že na prvi pogled je tudi za nestrokovnjaka opazna značilnost tega pragozda: življenjski prostor sta si tu v neizprosni naravnih pogojih in stoletjih naravne selekcije izborili bukev in jelka. Na vsej pragozdnj površini je moč najti le nekaj primerkov javora, smreke, brešta in češnje. Pragozd tvori gozdni orjak, med katerimi je jelka prevladujoča, saj doseže do deset metrov večjo višino, ko se že enkrat prebije skozi strnjene krošnje bukev, vsega spoštovanja pa je vredna tudi njihova debelina. Največje drevo v pragozdu je jelka, ki je v prsi višini debela kar 145 cm, visoka je 57 m in ima lesno maso ocenjeno na 30 m³. V skupni lesni masi na hektar pa bukev močno prehiteva jelko. Od 810 m³ lesa je bukve 468 m³, jelke pa 342 m³.

Streho pragozda tvorijo bukove krošnje na višini 30 do 40 metrov, iz njih pa štrlijo posamične jelke. Ko se kak orjak zaradi lastne starosti prelomi ali ga s koreninami vred podre močan veter, nastane v pragozdu vrzel, ki jo hitro napolni čakajoča podrast. Zanimivo pa je, da podrast ni veliko, zato v pragozdu ne moremo govoriti o goščici. Borba za svetlobo in za obstanek je namreč neizprosna.

ČAKANJE DOLGO STO IN VEČ LET

Zanimivost pragozda so vsekakor čakalci. To so jelke, ki pod bukovimi krošnjami komajda životarijo

s tisto malo svetlobe, kolikor je prodre skozi mogočne krošnje. Vendar je na njihovi strani čas. Jelka ima namreč precej daljšo življenjsko dobo, pa tudi čas razpadanja jelovega lesa je precej daljši, zato je v pragozdu opaziti na tleh predvsem jelovino. Trhlo bukev čas kaj hitro razkroji. Jelka je med drevesi tudi izrazit individualist, ki se posamično uveljavlja po vsej pragozdnj površini, medtem ko je bukev bolj skupinsko drevo, ki se pojavlja tudi v strnjениh skupinah in šopih. Bukve tudi ne pozna faze čakanja, ki je za jelko značilna. Jelov čakalec, na videz skromno, zatrto drevo pod streho pragozda, pa čaka in čaka, tudi od 60 do 160 in več let. Ko pa se krošnje nad njim razprejo, ker se je podrl bukov orjak, pride nanj dovolj svetlobe. Prej dežnikasti vrh se spremeni v puščico, ki hitro prodre nad krošnje pragozda in tako nastane nov jelov orjak.

Jelka sicer v vseh dolenskih gozdovih počasi izumira, saj je najbolj občutljiva na kisli dež, ki je posledica onesnaževanja zraka. Tudi v pragozdu, najbolj naravnem sistemu, kjer si je jelka že dolga stoletja priborila odlično mesto, je opaziti njeno počasno, a vztrajno nazadovanje. Njeno mesto zavzema bukev. Spremembe nastajajo počasi, vendar so jih gozdarji, ki skrbno zasledujejo vse pojave v zato posebej določenih raziskovalnih ploščah vsakih deset let od leta 1953 naprej, zaznali kot trajne. Zanimivo je tudi, da so spremembe lahko značilne tudi za staranje pragozda kot celote, saj so gozdarji v pragozdu Rajhenavski Rog, ki je le 10 kilometrov oddaljen od Pečke, ugotovili čisto drugo podobo drevesnega sestava, čeprav sta si po višini, klimatskih, reliefnih in vegetacijskih razmerah precej podobna. Ta pragozd kaže sliko, ki bi jo po predvidevanjih lahko imeli pragozd Pečka pred kakimi sto leti. V njem pa prevladuje jelka v razmerju 65 proti 35.

PRAGOZD NI RAJ ZA TURISTE

Pragozd je poln zanimivih pojavov, od mogočnih živih orjakov, bojnega podrastja v svetlobi podrtih velikanov, do slikovitih oblik padlih drevesnih debel. »Naravni ekosistem je nenehno v stanju pripravljenosti in takoj nadomesti svoje nefunkcionalne člene. Smrt tu pomeni takoj novo življenje. To vlogo ima v gozdu inicialna faza, ki takoj zapolni nastale vrzeli v sestojih. Razvoj novega sestaja se pričinja že na razvalinah starega.«

To lahko preberemo v brošuri »Gozdni rezervati Slovenije«, ki opisuje tudi pragozd Pečka. Brošura je namenjena strokovnjakom, tako kot je tudi opazovanje in obiskovanje pragozda bolj strokovna stvar kot pa vsakdanji turizem. Gozdarji vanj radi popeljejo strokovne ekskurzije, in takih obiskov ni malo iz domovine in iz tujine, kaj neradi pa vidijo, da se v njem nepoklicano potikajo turisti na lastno pest. Pragozd je namreč občutljivo varovalno območje in ga je treba skrbno čuvati pred takimi vdori. Le nedotaknjen gozd je namreč lahko še pragozd. Gozdarji so nanje ponosni, hkrati pa po svoje tudi ljubosumni. Na to nas neprestano opozarja naš spremljevalec. Za turiste pripravljajo posebno gozdno pot v nižjih, bolj dostopnih predelih, kjer bodo množičnim obiskovalcem lahko nazorno pokazali vse značilnosti združbe Abieti—Fagetum dinaricum kot se znanstveno imenuje kočevski gozd v raznih variantah in ekspozicijah. Ko bo odprta ta gozdna pot, na katero bodo dobrodošli vsi, ki jih življenje gozda zanima, pravijo pa, da naj bi bilo to še letos poleti, bomo naše bralce še posebej opozorili.

TONE JAKŠE

Za nižinski hrast ali dob pravi inž. Jurhar, da je pri nas najbolj razširjeno in najmogočnejše drevo. Njegova rastišča so ob Savi, Muri, Dravi in Donavi. Dob dočaka zelo visoko starost, do 500 let. Gozdarji iz raznih krajev Slovenije si pridejo orjaka v Gre-

govcah in Cudrovcu večkrat pogledat. Ob njiju se človek ustavi s spoštovanjem, saj si težko predstavlja, da sta skoraj brez posledic kljubovala viharjem štirih nemirnih stoletij.

J. TEPPEY

OLZORJA

knjižna

ODSVIT TEMNE STRANI ENOBEJEVSKEGA MESECA

Med izvirnimi knjižnimi novostmi, ki jih je te dni poslala med bralce založba Borec, bo gotovo precej zanimanja zbudilo leposlovno delo Druga stran medalje pisatelja Janeza Vipotnika, ki svoje pero v glavnem zastavlja za opisovanje narodnoosvobodilnega boja. Ne bi smelo čuditi, da se je odločil pisateljsko načeti tudi temo, ki že dolgo tli pritažena in ki po svojih razsežnostih kar kliče po pisateljskem peresu, temo, ki je bila še ne tako dolgo tega prepovedana — gre za obračun zmagovite partizanske vojske s poraženimi bojnimi enotami domačih izdajalcev.

O tem se v zadnjem času govori in piše tudi pri nas, v tisku politične emigracije pa že lep čas, vendar zaradi dosejanega tabuiziranja tega vprašanja naši zgodovinarji niso imeli prave priložnosti in, razumljivo, tudi volje ne, da bi na osnovi ohranjenih dokumentov ter znanstvenih raziskav pojasnili, kaj se je dogajalo prve dneve po osvoboditvi s pripadniki kolaboracionističnih domobranskih čet, ki so jih zavezniški izročili Jugoslaviji. Pred leti je bila ustanovljena komisija, ki naj bi pripravila izjavo za javnost o teh dogodkih, podobno, kot so pripravili izjavo v zvezi z dahavskimi procesi, vendar je komisija odločila, naj svoje pove zgodovinska znanost na podlagi vseh

dostopnih dokumentov. V pripravi je knjiga teh dokumentov. Za nas pa je važno le to, da je bil član komisije tudi Janez Vipotnik. To je bila priložnost da se je seznanil z zanimivim gradivom, ki mu je služilo pri pisanju romana, hkrati pa ga je spodbujalo k pisanju.

Pripoved začenja na Koroskem, ko zavezniški odpravljajo prvi vlak domobrancev v Jugoslavijo, potem pa v nekaj časovnih skokih preide v pripovedovanja o osebnih usodah treh nosil-

nih likov romana: partizanskega komandanta Jožeta, njegove ljubice, sicer zdravnikeve žene Ljube, in belogardista-domobrancia Petra. Osrednje strani so posvečene opisu bojev partizanov v Italijani v Žužemberku in njegovi okolici. Kronološko sicer nekoliko preveč razdrobljene pripovedi se strnejo na koncu v sklepno poglavje, v katerem teče zasliševanje vrhnjih domobrancev na Teharjah in hitro sojenje. V njem Vipotnik zariše nekaj pretresljivih likov in usodi. Predvsem v tem sklepnem delu je pisateljsko močan, medtem ko v ostalem roman učinkuje dokaj izpeto.

literarni klub Beno Zupančič v Krškem, ki združuje poleg literatov še druge ustvarjalce in poustvarjalce od glasbenikov do plesalcev in se je v tem pogledu že do zdaj uveljavil kot ena najaktivnejših in najizvirnejših kulturnih skupin daleč naokrog, ne samo v Posavju, je letos to svojo razvejeno in pestro dejavnost še razširil in obogatil z novimi oblikami dela. Vse, kar predstavlja novost in je vse do letos nekako stalo ob strani neorganizirano, je povežala nove sekcija Luna, ki jo je klub ustanovil pred tedni.

V okviru Lune je zastavljena tudi založniška dejavnost, katere program je zaenkrat resda še ne povsem izoblikovan, pomeni pa lep obet in možnost za uveljavljanje predvsem besednih in likovnih ustvarjalcev. Tako se že uveljavljeni publikaciji Literarni listi priključuje tudi Založniška sekcija, katere pesmimi za predšolske otroke in učence nižjih razredov osnovne šole. Tovrstne edicije običajno nastanejo s spojem ustvarjalnih nabojev pesnikov in likovnikov, večkrat hkrati, malokdaj pa tako, da bi risba naknadno samo ilustrirala besedilo.

Sicer pa je prva slikanica iz založniškega programa krške Lune že izšla, in ker jo imamo pred sabo, naj povemo o njej kaj več. Gre za slikanico Očka Svit z desetimi pesmimi Bojane M. Kopine in barvnimi ilustracijami Lučke Rojec. Knjižica, ki so jo natisnili v krški Papirkonfekciji, je že na zunaj navdve simpatična, povsem v slogu izdaj za otroke. Notri pa so poleg pesmi celostranske pobarvane risbe kot likovna interpretacija pesniškega motiva. Takoj je treba povedati, da se je likovnica povsem živela v pesnični svet, ga razložila in tudi nadgradila.

In o čem pripoveduje ta knjižica, o čem pojo pesmi te zbirke, ki ji je dala naslov pesem o očku Svit? Predvsem se poskušajo pesmi zživeti v svet, ki je pred nami, in o njem govoriti, da se je likovnica povsem živela v pesnični svet, ga razložila in tudi nadgradila.

Pri čem pripoveduje ta knjižica, o čem pojo pesmi te zbirke, ki ji je dala naslov pesem o očku Svit? Predvsem se poskušajo pesmi zživeti v svet, ki je pred nami, in o njem govoriti, da se je likovnica povsem živela v pesnični svet, ga razložila in tudi nadgradila.

I. ZORAN

Ko je avtor izbral romanu naslov Druga stran medalje, je najbrž mislil s to drugo stranjo ravnanje zmagovite partizanske vojske s poraženimi domobranci. Videti je, da avtor čuti v njem nekaj takega, kar se ne sklada povsem s sijajno stranjo, ki jo imamo priložnost videvati in občudovati že nekaj desetletij. Ker je bil sam udeleženec osvobodilnega boja, ga temna stran enobejevskega meseca morda celo toliko bolj boli. Žal pa je treba zapisati, da se ta druga plat le pobilskava in je pisatelj ni razgrnil v vsej njeni podobi in izdelanosti. Zato je Vipotnikov roman le prvi leposlovni poskus obdelave zamočevane teme, nikakor pa ne njena polna razgrnitev, vsaj ne v tisti človeški širini in globini, kot jo lahko poda edino umetnost. Knjiga, takšna, kot je, bi lahko že zdavnaj izšla.

M. MARKELJ

PRVA OD KRŠKIH SLIKANIC

Literarni klub Beno Zupančič v Krškem, ki združuje poleg literatov še druge ustvarjalce in poustvarjalce od glasbenikov do plesalcev in se je v tem pogledu že do zdaj uveljavil kot ena najaktivnejših in najizvirnejših kulturnih skupin daleč naokrog, ne samo v Posavju, je letos to svojo razvejeno in pestro dejavnost še razširil in obogatil z novimi oblikami dela. Vse, kar predstavlja novost in je vse do letos nekako stalo ob strani neorganizirano, je povežala nove sekcija Luna, ki jo je klub ustanovil pred tedni.

V okviru Lune je zastavljena tudi založniška dejavnost, katere program je zaenkrat resda še ne povsem izoblikovan, pomeni pa lep obet in možnost za uveljavljanje predvsem besednih in likovnih ustvarjalcev. Tako se že uveljavljeni publikaciji Literarni listi priključuje tudi Založniška sekcija, katere pesmimi za predšolske otroke in učence nižjih razredov osnovne šole. Tovrstne edicije običajno nastanejo s spojem ustvarjalnih nabojev pesnikov in likovnikov, večkrat hkrati, malokdaj pa tako, da bi risba naknadno samo ilustrirala besedilo.

Sicer pa je prva slikanica iz založniškega programa krške Lune že izšla, in ker jo imamo pred sabo, naj povemo o njej kaj več. Gre za slikanico Očka Svit z desetimi pesmimi Bojane M. Kopine in barvnimi ilustracijami Lučke Rojec. Knjižica, ki so jo natisnili v krški Papirkonfekciji, je že na zunaj navdve simpatična, povsem v slogu izdaj za otroke. Notri pa so poleg pesmi celostranske pobarvane risbe kot likovna interpretacija pesniškega motiva. Takoj je treba povedati, da se je likovnica povsem živela v pesnični svet, ga razložila in tudi nadgradila.

In o čem pripoveduje ta knjižica, o čem pojo pesmi te zbirke, ki ji je dala naslov pesem o očku Svit? Predvsem se poskušajo pesmi zživeti v svet, ki je pred nami, in o njem govoriti, da se je likovnica povsem živela v pesnični svet, ga razložila in tudi nadgradila.

I. ZORAN

Običajno o ponatisih na tej strani ne poročamo, tokrat pa je potrebno opozoriti na troje ponatisov, ki so jih pripravili pri Slovenski matici, predvsem zato, ker gre za natis del, po katerih vlada na našem knjižnem trgu zaradi občutnega pomanjkanja temeljnih tekstov evropskega mišljenja vse večje zanimanje in ki po svoji naravi sodijo v tisto vrsto knjig, ki bi pravzaprav morale biti na knjigarniških policah na voljo vsak trenutek. Gre za tri knjige iz temeljne miselne zakladnice človeštva: za Sovratov izbor in predstavitev predskratkov, Platonovo delo Poslednji dnevi Sokrata in za Dnevnik cesarja Marka

Avrelija, za dela torej, ki so bila v slovenščini natisnjena pred nekaj desetletji in so seveda že davno pošla. Ker jih ni mogoče dobiti, segajo generacije mladih, ki zanj nimajo antična modrost, po tujejezičnih, predvsem srbohrvaških izdajah teh del.

Kar 42 let je že, odkar so Predskratki Antona Sovrata zagledali beli dan. Do tiste davne cvetne nedelje 1946. leta Slovenci nismo premogli v našem jeziku nobene predstavitev samih začetkov antične filozofije, zato je knjiga, v kateri je Sovre zgoščeno zajel bogastvo miselnih svetov prvih mislecev evropskega Zahoda pred Sokratom, mislecev, ki so, kot je zapisal avtor, »brez vodnikov, opri samo na svoj genialni nagon, utirali steze antični in z njo tudi moderni znanosti«, zapolnila veliko praznino in je svoj čas odigrala pomembno vlogo. Sovre je knjigo razdelil na dva dela: Kozmos in Človek. V prvi del je zajel začetke grške filozofije s teologi in orfiki, sedmerico modrih, jonskimi naravoslovci, pitagorejci, eleati, eklektiki in epigoni, v drugi del pa je zajel dobo razsvetljenstva s sofistiko, Demokritom in mlajšimi pitagorejci. Vsako poglavje in po-

iz izložbe

IZ TAKE SO SNOVI KOT SANJE

Gothe je svojemu Faustu, ki uteleša večno človekovo željo po odkrivanju skrivnosti narave, položil v usta vprašanje: »Kaj drži svet v najglobljem skupaj?« Odgovor nanj je sloveči junak iskal vse življenje, ker »največji dar, ki človek ga užije, je, da božanske zve narave tajno«. Današnji znanstvenik bi faustovsko vprašanje oblikoval drugače: vprašal bi se po zgradbi snovi, po tistem, kar leži v sami osnovi stvarnega sveta, našega človeškega in brezmejnih prostorov vesolja.

Vprašanje o zgradbi snovi je sploh vprašanje, ki zelo mika oziroma naj bi mikalo vse razmišljujoče ljudi. Odgovore nanj so iskali in dajali že slavni jonski misleci pred tisočletji, dajejo ga tudi sodobni super strokovnjaki za raziskovanje subatomskega sveta, zverinjaka osnovnih delcev, kot mu fiziki tudi pravijo, saj je poln najbolj eksotičnih pojavov in eksistenc. Z vprašanji sestave snovi se ukvarja posebna veja moderne fizike, tako imenovana fizika osnovnih delcev, ki v svojih dosežkih prihaja, lahko bi rekli, že kar v območje čiste abstraktnosti in se povezuje z dognanji tiste veje fizike, ki raziskuje vesolje. Mikro in makro svet se na nek način v dognanjih obeh znanosti prelivata.

Vsekakor gre torej za zanimivo, četudi ne lahko razumljivo področje človekovega vedenja. Bogat izlet v pokrajine atomov in njihovih sestavin nam ponuja knjiga fizika in poznanega publicista Janeza Strnada Iz take so snovi kot sanje, ki je izšla v zbirki Enciklopedije in leksikonov pri Mladinski knjigi. Knjiga nosi podnaslov Od atomov do kvarkov in tako daje že na naslovnici vedeti, da ji nekoliko preoblikovani Shakespearov verz služi le kot poetično vodilo pri uvajanju bralca v skrivnosti sestave snovi. Avtor si je od dramatikke sposodil še razdelitev knjige, ki jo je namesto na poglavja razdelil na štiri dejanja in epilog.

»Dramsko« dogajanje poteka tako, da bralec vse globlje prodira v skrivnosti sestave snovi v iskanju osnovnega delca, tistega vedno iskanega konca pri delitvi snovi. Najprej spoznava atome in kako so jih odkrivali, potem protone in nevtrone, ki sestavljajo jedra atomov, nato

deva tudi početje, kakršno se vsak četrtek udejeni v Dolenjskem listu kot časopisu. Nastavki za teorijo novinarskih vrst. Tako je Manca Košir naslovlja dobrih sto strani obsežno knjigo, ki ji (če naj verjamemo S. Splichalu, enemu od razpravljalcev na nedavni novinarski konferenci ob izidu pričujočega dela pri Državni založbi) po vsebinski plati menda ni mogoče najti para daleč po svetu; o posameznih novinarskih vrstah so kajpak razglabljali že mnogi pred Koširjevo pa se tega teoretičnega oraha v vseli njegovi celosti in trdoti ni lotil še nihče.

Po svetu podobnih učbenikov ali priručnikov ni na pretek najbrž za tegadelj, ker jih ne potrebujejo, saj zvečine nimajo novinarskih šol. Tamkaj si novinar, ako premoreš obilo znanja in znaš to znanje opredeliti v pisanju, ki zdrži poznavalsko in jezikovno presojo; skratka, za novinarja moraš biti rojen, če stvar poenostavimo. Za tukajšnja množična občila pa ljudi šolamo posebej in za mnoge se slednjič izkaže, da v novinarskem poslu zanje ni kruha. Preprosto niso za tako nemogoč poklic, pomagati pa jim ne more noben učbenik. Nikakor ne trdimo, da učbenik, kot je od Koširjeve, ni potreben; kakršen je izšel iz njene diplomatske in doktorske naloge, je dopadljivo poveden.

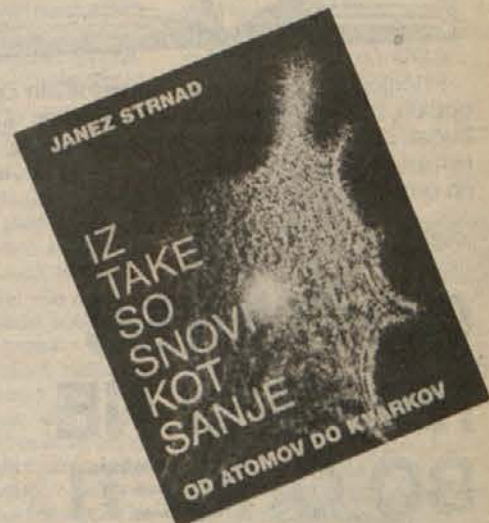
Izhodišče vsebinskih sklopov najdemo v M. Bahtina različni pojmovanja, da osnova sporočanja ni beseda, stavek kot tak, ampak

I. ZORAN

IZ ZAKLADNICE ANTIČNE MISLI

Avrelija, za dela torej, ki so bila v slovenščini natisnjena pred nekaj desetletji in so seveda že davno pošla. Ker jih ni mogoče dobiti, segajo generacije mladih, ki zanj nimajo antična modrost, po tujejezičnih, predvsem srbohrvaških izdajah teh del.

Kar 42 let je že, odkar so Predskratki Antona Sovrata zagledali beli dan. Do tiste davne cvetne nedelje 1946. leta Slovenci nismo premogli v našem jeziku nobene predstavitev samih začetkov antične filozofije, zato je knjiga, v kateri je Sovre zgoščeno zajel bogastvo miselnih svetov prvih mislecev evropskega Zahoda pred Sokratom, mislecev, ki so, kot je zapisal avtor, »brez vodnikov, opri samo na svoj genialni nagon, utirali steze antični in z njo tudi moderni znanosti«, zapolnila veliko praznino in je svoj čas odigrala pomembno vlogo. Sovre je knjigo razdelil na dva dela: Kozmos in Človek. V prvi del je zajel začetke grške filozofije s teologi in orfiki, sedmerico modrih, jonskimi naravoslovci, pitagorejci, eleati, eklektiki in epigoni, v drugi del pa je zajel dobo razsvetljenstva s sofistiko, Demokritom in mlajšimi pitagorejci. Vsako poglavje in po-

prodre v sestavo jedra in odkriva kvarke in leptone. Na tej poti spoznava kriva in prava pota, po katerih so hodili znanstveniki, seznanja se z gigantskimi napravami, s katerimi merijo nevidno in poskušajo empirično dokazati, kar je nasnoval raziskujoči um, odkriva drzne teorije in presenetljiva odkritja.

Po zgledu drugih ilustriranih enciklopedij je tudi ta izdaja opremljena z obilnim slikovnim gradivom. Poleg gradiva iz tujih virov, je proces izvirnega po zaslugi Marjana Smerketa, ki je prispeval izjemne fotografije, Božja Kosa z njegovimi nazornimi risbami in Miha Stalca. V knjigi je tudi kratak, a potreben slovarček osnovnih pojmov fizike delcev, kar vse pomaga bralcu pri zahtevni snovi.

Knjiga je privlačna in bo najbrž našla svoj prostor na knjižnih policah študentov, srednješolcev in sploh izobražencev. Posebno vrednost pa ji nedvomno daje to, da gre za izvirno slovensko delo, ne za prevod ali priredbo.

M. MARKELJ

Zatem smo že pri opredelitvi vrst in zvrsti kot sestavin novinarskih žanrov; prvotne so vrste, njihove določujoče vrstine pa so predmet in naloge novinarskega sporočila, t. i. naslovnikovo pričakovanje in še kaj. Sledita poglavji o zgradbi novinarskega sporočila in razvrstitvi oblik novinarskega sporočanja, pri čemer so bistvenega pomena resničnost ali resnica tovrstnega govora, ki se z novinarskimi besedili udejanja v množičnih obličih.

Zatem smo že pri opredelitvi vrst in zvrsti kot sestavin novinarskih žanrov; prvotne so vrste, njihove določujoče vrstine pa so predmet in naloge novinarskega sporočila, t. i. naslovnikovo pričakovanje in še kaj. Sledita poglavji o zgradbi novinarskega sporočila in razvrstitvi oblik novinarskega sporočanja, pri čemer so bistvenega pomena resničnost ali resnica tovrstnega govora, ki se z novinarskimi besedili udejanja v množičnih obličih.

Polna posoda učenosti so tile nastavki za teorijo novinarskih vrst, zdajšnji in prihajajoči slovenski novinarji imamo končno možnost po bliže spoznati kaj, kakšno in zakaj je takšno tisto, kar nenehno počnemo. Če nam bo to vedenje kaj pomagalo pri pisanju, pa bog vedi.

D. RUSTJA

I. ZORAN

samezne mislece predstavi s spremeno besedo, nato pa sledi prevod odlomka ali krajših del obravnavanih mislecev. Po besedah Kajetana Gantarja, našega poznavalca antične misli, imajo le malokateri narodi v svetu tako žlahtno predstavljene začetke evropske misli.

Ponatis izdaje Sovratovega prevoda Platonove trilogije Poslednji dnevi Sokrata iz leta 1955 nam predstavlja tisto točko razvoja antične misli, ki jo označujejo kot njen vrhunec. Platon, mislec, ki je močno vplival na evropsko misel, je s Poslednjimi dnevi Sokrata ustvaril delo, ki spada med vrhove starogrške umetne proze, hkrati pa predstavlja najlepše strani antične filozofije. Vsebinske je posvečena »enemu etično najvišje stojičih mož, kar se jih je rodilo na našem planetu« — Sokratu. Gre za slovit trilogijo, ki jo sestavljajo: Apologija, Sokratov zagovor pred atenskim sodiščem, Kriton, Sokratovo razpravljanje s Kritonom v zaporu o spoštovanju zakonov, in Faidon, razprava o nesmrtnosti duše in Sokratova smrt.

Trojico izbranih ponatisov zaključuje prav tako zelo slavno delo,

ki bi ga lahko v primerjavi s prvima dvema, ki predstavljata začetke in vrh antične misli, uvrstili v njen zaton. Gre za zapiske rimskega cesarja Marka Avrelija Pot vase, ki jih Slovenci bolj poznamo pod naslovom Dnevnik cesarja Marka Avrelija. V zagati, kako naj prevede izvirni grški naslov (v tej zagati so bili pred njim in po njem vsi prevajalci), je Sovre ob prvem prevajanju in izidu že leta 1934 izbral tak stvarni naslov, prirejevalec Sovratovega prevoda Kajetan Gantar pa ga je obdržal v drugi popravljeni izdaji iz leta 1971, po kateri je narejen letošnji ponatis zapisov »najžlahtnejše duše, ki je kdaj živela« (H. Taitte).

Miselni svet M. Avrelija je globoko zasidran v stoi, vendar iz njegovih zapisov diha neposrednost in življenjska pristnost. Po zunanji obliki so zelo pestri, saj v njih poleg splošnih citatov zasledimo izvirne Avrelijeve aforizme, poglobljena razmišljanja in umetniške impresije, zapisane kot poezija v prozi. Vse pa preveva trpka melanholija, osebno znamenje propadajočega sveta.

M. MARKELJ

Pričujoči zapisi temeljijo na resničnih dogodkih, ki so pred tremi in več desetletji razburjali dolenjsko javnost, le osebe in kraji v njih so, ker so glavni junaki povečini že pošte-no odslužili svojo kazen, izmišljeni.

OD DANES NAPREJ NE BO OHCETI

Ana in Jože sta se poznala že od malega. Živela sta v isti vasi, eno leto, takrat, ko je Jože moral zaradi slabih ocen ponavljati razred, sta hodila celo skupaj v šolo. Ana je bila vedro in živahno dekle in Jože si jo je nadvse želel. Tega ni nikoli skrival, kot ona ni skrivala tega, da ga ne mara. Bilo je nekega večera, predno je Jože odšel k vojakom, ko se je skozi okno splazil k Ani v sobo. Ta ga je naganjala iz sobe, a se za to ni zmenil, pač pa se je, kot je dekle pripovedovalo kasneje, oblečen ulegel k njej v posteljo, rekoč, da bo pri njej prespal. Ani ni preostalo drugega, kot da mu je to dovolila, naslednjega dne pa se je Jože po vasi hvallil, kako da je noč prebil pri Ani. Razumljivo, da se je njen bes do Jožeta po vsem tem še povečal in ni minil niti takrat, ko se je Jože vrnil od vojakov in se vnovič pričel vrteči okoli Ane. Vendar se vse do tistih usodnih juljskih dni med njima ni zgodilo nič nenavadnega.

Ana se je, tako kot Jože, na delo vozila v Ljubljano in naključje je hotelo, da sta imela v juliju oba enak delovni turnus. Ko sta se tako nekega

večera z železniške postaje vračala proti domu, je prišlo do dogodka, ki je v bistvu pogojeval kasnejši zločin. Tisti večer sta se med potjo do doma pogovarjala povsem običajne reči, nakar je Ana pospešila korak in odšla naprej. Jože pa jo je kmalu zatem dohitel, jo zgrabil in podrl na tla. Nič kaj dosti ni govoril, njegov namen je bil jasen: hotel jo je posiliti. Vendar jo je tokrat rešilo srečno naključje: po poti je bilo slišati ropot prihajajočega motorja; Jože se je tega za hip ustrašil, kar je Ana izkoristila, se mu izmuznila in zbežala domov.

Ta neuspeh je Jožeta jezil in žrl, še bolj ga je jezilo to, ker sta ga naslednjega dne Ana in njena mati zaradi tega dogodka zmerjali in so za to zvedeli tudi sosedje. Vaščani in sodelavci so ga zbadali, on pa je kahal maščevanje. Krut in gnusen je bil zločin, za katerega se je odločil tistega večera konec julija okoli 21. ure.

Posebna komisija novomeške UNZ, ki si je ogledala kraj gnusnega dejanja — ta je bil na samotnem delu poti proti vasi, v gozdu, kjer v neposredni bližini ni nobene hiše ali kakega drugega poslopja — je takrat v svoje poročilo med drugim zapisala:

»Komisija je na opisanem kraju našla najprej ob poti ženski modrček, jopico, bluzo in raztrgane ženske hlačke; zemljišče je bilo pohojeno. Malo naprej je bilo najdeno pod potjo žensko kri- lo, ob njem sledovi stopinj, vlačjenja in ruvanja navzdol po gozdnem pobočju od glavne poti proti kakšnih 55 metrov nižje potekajoči stezi. Vmes so bili videni oškodovankini čevlji, 20 me- trov narazen drug od drugega, v neposredni bližini steze je bilo močno poteptano zemljišče, nato smo dalje ob tej spodnji stezi našli še kose moških oblačil in čevlje, še kakih 16 metrov nap- rej moški suknjič, srajco in majico, med poho- jeno travo pa še škatljico vžigalic in prve sledove krvi. Še kakih 7 metrov naprej sta bila trava in praprot izrazito močno poteptani, tla so bila okr- vavljena, na njih pa odrezani ženski dojki, okr- vavljen nož in okrvavljena moška zapestna ura s strganim pasom. Ugotovljeno je bilo, da so bila ženska oblačila last Ane, moška pa od storilca Jožeta, ki je bil naslednjega dne, potem ko je noč in dopoldan prebil neznanu kje v gozdu, aretiran na svojem domu in priprt.«

Kmalu je bilo pojasnjeno, kaj se je tega večer- ta dogajalo med Ano in Jožetom. Kot že nekaj dni poprej sta se tudi tokrat skupaj z vlakom vračala iz Ljubljane. Jože je po končani službi pred odhodom na vlak popil nekaj vina, nato pa stopil v vagon, kjer je sedela Ana s sodelavcem. S slednjim je spregovoril nekaj besed, na vprašanje, če bo kaj kmalu ohceti, pa je odvrnil, da od danes naprej ne. Jože in Ana sta izstopila skupaj. Dekle je pohitelo naprej proti domu. Med- tem je Jože na postaji vzel iz aktovke nož in ga spravil v žep suknjiča, nato pa se je odpravil za Ano. Ta je v siju luči motornega kolesa, ki ji je pripeljal nasproti, videla, kako Jože hiti za njo, zato je še pospešila korak, vendar prepozno. Jože jo je na že opisanem samotnem delu poti

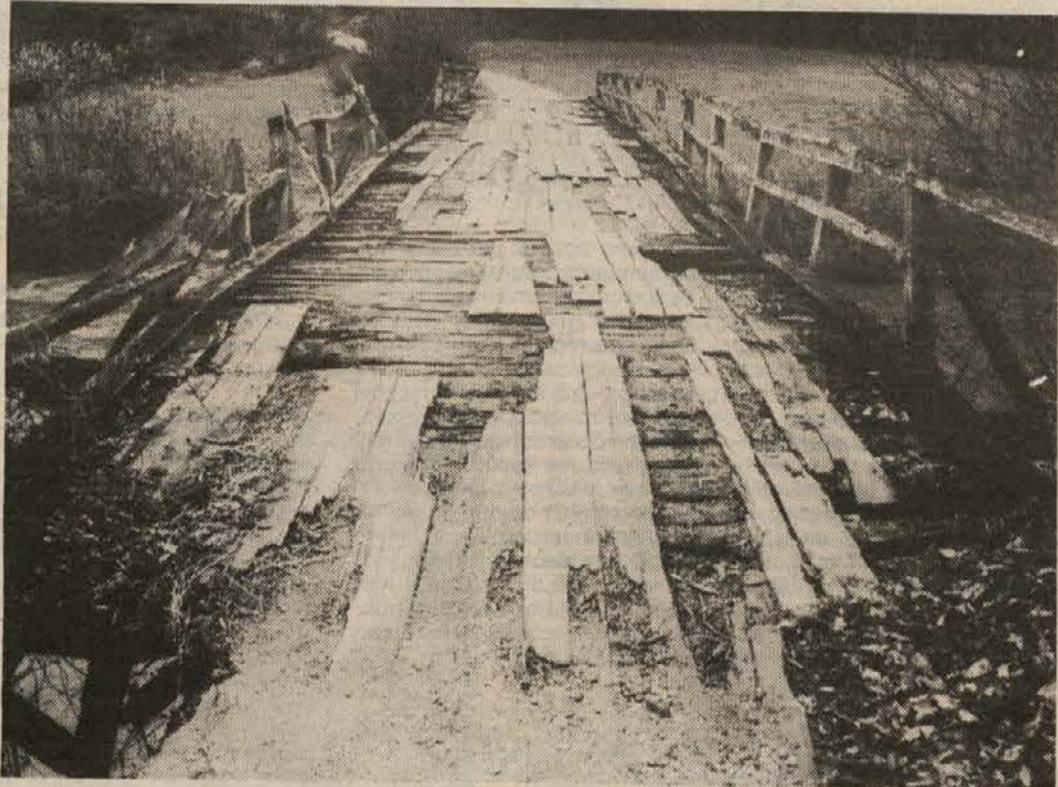
ujel, jo surovo zgrabil in ji rekel, da danes pač ne bo šla domov. Takoj zatem je pričel z nje trgati oblačila. Ana se je branila na vse pretege, spraševala, kaj hoče od nje, on pa jo je le grabil in pričel vleči navzdol po gozdnem pobočju, stran od poti. Med prerivanjem sta večkrat padla. Ana je med kričanjem rotila Jožeta, naj jo vendar spusti domov. Slednji za to ni hotel slišati in jo je, ko je bila že čisto gola, naposled tudi obvladal. Dekle je podrl na tla, medtem pa je iz žepa vzel nož in opravil načrtovano gnusno dejanje: Ani je odrezal dojki, nato pa jo z nožem še naprej suval po telesu. Ana se je še vedno branila, pri tem ji je celo uspelo, da je Jožetu izbila nož iz rok. Ko je vstal, da bi orožje poiskal, je dekle navzlic veliki izgubi krvi še imela toliko moči, da mu je ušla po bregu navzgor. Spotoma je pobrala tudi kombi- nežo in si jo pritisnila na krvaveče rane. Takšna je pritekla v vas, kjer pa jo je pri kapelici že čakal povsem gol Jože. Še enkrat ji je uspelo, da se mu je izmuznila, z zadnjimi moči je prišla do domačih vrat. Sosedje so urno poskrbeli za njen prevoz v ljubljansko bolnišnico, kjer so Ani po več kot šest ur trajajoči operaciji rešili življenje, taisti sosedje pa so o dogodku obvestili tudi no- vomeško UNZ.

Kruto in gnusno dejanje je imelo veliko odme- va po Dolenjski. Jože, ki je dejanje bolj ali manj priznal, je na zatožno klop sedel v novembru iste- tega leta. Senat novomeškega okrožnega so-

dišča ga je za uvodoma omenjeni poskus posil- stva obsodil na 1 leto zapora za poskus uboja pa na 20 let in mu tako tudi izrekel enotno kazen dvajsetih let zapora. Sodišče je namreč ocenilo, da gre v tem primeru za posebno težek in gnu- sen primer kaznivnega dejanja, ki mu med krvni- mi delikti malodane ni para. Takšnega mnenja je bilo tudi Vrhovno sodišče SRS, ki je v celoti potri- dilo prvostopenjsko sodbo. Vsa zadeva pa se je zapletla v Beogradu, kjer je Vrhovno sodišče SFRJ v revizijskem postopku obe sodbi razve- ljavilo. V obrazložitvi so v Beogradu napisali, da sodišči nista upoštevali izvedenskega mnenja, da je bil Jože ob storitvi zločina v stanju bistveno zmanjšane prištevnosti, pač pa so v Novem me- stu in Ljubljani sodniki ocenili, da je bil za najtež- je kaznivo dejanje v celoti kazensko odgovoren.

Tako je bilo novo sojenje Jožetu slabi dve leti kasneje. Obravnava pred novomeškim sodi- ščem ni prinesla dejansko nič novega, zaslišan je bil le še en izvedenec, ki pa je prav tako potrdil, da je bil Jože ob storitvi gnusnega zločina bis- tveno manj prišteven. Ob dejstvu, da je tudi Ana vendarle ostala pri življenju in da sedaj živi v glavnem kolikor toliko normalno življenje, je se- nat na ponovnem sojenju Jožetu izrekel enotno kazen 12 let zapora. In pri tej sodbi je tudi ostalo. Tri leta pred potekom kazni je bil Jože pogojno spuščen iz KPD Dob.

B. BUDJA

OBRAZI

POL STOLETJA PESMI

Nanj me vežejo tudi osebni spomini. To je bila ti- sta sončna, precej skromna, toda srečna mladost, sredi petdesetih let, polna pesmi. V modro-belih uni-

formah, s tičkanji na glavi in rdečimi rdečami za vratom smo pešačili na Slatnik, v Gabrje, do Gos- podične, čez Gorjance na Jugorje in Suhor in pov- sod so čakale polne dvorane šolske mladine in krajanov, ki so burno ploskali pesmi, doneči iz mla- dih grl. Vmes so bili polni lonci razredčenega mali- novca, ki je bil takrat za nas prava poslastica, kupi sendvičev in mladostne razposajenosti na skupnih ležiščih. Zvečer so čakali na Hrastu hrzajoči Bur- gerjevi in Staniševi konji iz Šmihela, zapreženi v loj- trske vozove. Kot grozdi smo viseli na njih in se preko Gorjancev ob škripanju koles in tresenju na makadamski cesti odpeljali domov. In pesem je šla z nami ter se izgubljala v gorjanskih gluhih lozah.

Z nami je bil tudi on, Ludvik Ahačič, duša tega pionirskega zbora in mnogih drugih pevskih zborov pred njim in za njim. Ko je dvignil roke, je vanje ujel mladostno razposajenost in jo prelil v ubrano pe- sem, ki je polnila duše poslušalcev in nastopajočih. Njegove rahlo priprte oči so razodevale, da tudi sam uživa, hkrati pa tisto opreznost, ki je lastna vsem zborovodjem: da bi v tej reki sozvočja le ne ušel ka- šken nagajiv potoček.

Danes, na pragu osemdesetih let, uživa z ženo Tino zaslužen pokoj v svoji hiši na Grmu. Albumi, ki jih prelistava, so polni spominov. Desetine in dese- tine zborov ter stotine obrazov je fotografska kame- ra ujela v njih in na vseh teh obrazih je videti zado- voljstvo v pesmi, ki jim jo je vtil prav Ludvik Ahačič. Ljubezen do glasbe, do pesmi ne more priti čisto sama po sebi. Res je, da je vesoljnemu slovenstvu že nekako prirojena, da pa ji posvetiš tako rekoč ce- lo življenje, mora biti zadaj že nekaj več. In res, v Trzinu na Gorenjskem, kjer se je Ludvik rodil, je bil njegov oče organist, pa tudi petje, ki ga je gojila zla-

meščanski šoli v Trzinu je mladi Ludvik vadil violino in to mu je precej pomagalo pozneje, ko je obiskoval ljubljansko učiteljsko šolo. Tu je glasbo poučeval znani skladatelj Emil Adamič, ki ga je navdušil za zborov- sko petje. Od takrat naprej je ostal zborovskemu petju tako rekoč zapisan. Kot zanimivost omenimo, da sta bila na učiteljskišči njegova sošolca tudi revo- lucionarja Edvard Kardelj in Žiga Kimovec.

Službena pot je mladega učitelja vodila naprej v hribovje nad Škofjo Loko, nato v Dobrič in po opravljeni vojaščini v belokranjski Črešnjevci in Štrekljavec. Tu ga je doletela druga svetovna vojna. Kamorkoli je Ludvik prišel, povsod je takoj zbral učence in ustanovil šolske pevске zборе, zraven pa še moške, ženske in mešane pevске zборе, v kate- re so se prebivalci odročnih krajev z vso predanost- jo vključevali. Dostikrat je bila to namreč edina obli- ka kulturnega udejstvovanja. V Beli krajini je spoznal učiteljico Tino, s katero sta skupaj poučeva- la mlade Belokranjce. Šolski prostori so bili majhni, v enem razredu pa veliko učencev. Učiteljski par se je združil v zakon, iz zakona pa sta se rodili dve hčerki, Polona in Marjana. Družinska sreča pa ni trajala dolgo. Drugega julija leta dvainštiridesetega so Ludvika prijeli Italijani, ga odpeljali v novomeške zapore, nato pa v taborišče Treviso v Italiji. Tam je z mnogimi sotrpini delil vse zlo, ki si ga je izmislil faš- istični režim, in se z njimi združil v kljubovanju. Mo- ralo, voljo do življenja in eno od moči preživetja jim je dajala tudi pesem. Pod vodstvom Karla Boštja- ničiča, ki je bil po vojni profesor na novomeški gim- naziji, so ustanovili pevski zbor. Sredi fašističnega taborišča je slovenska pesem podirala spone zla in nasilja ter izmučenim dušam in telesom vlivala no- vega upanja.

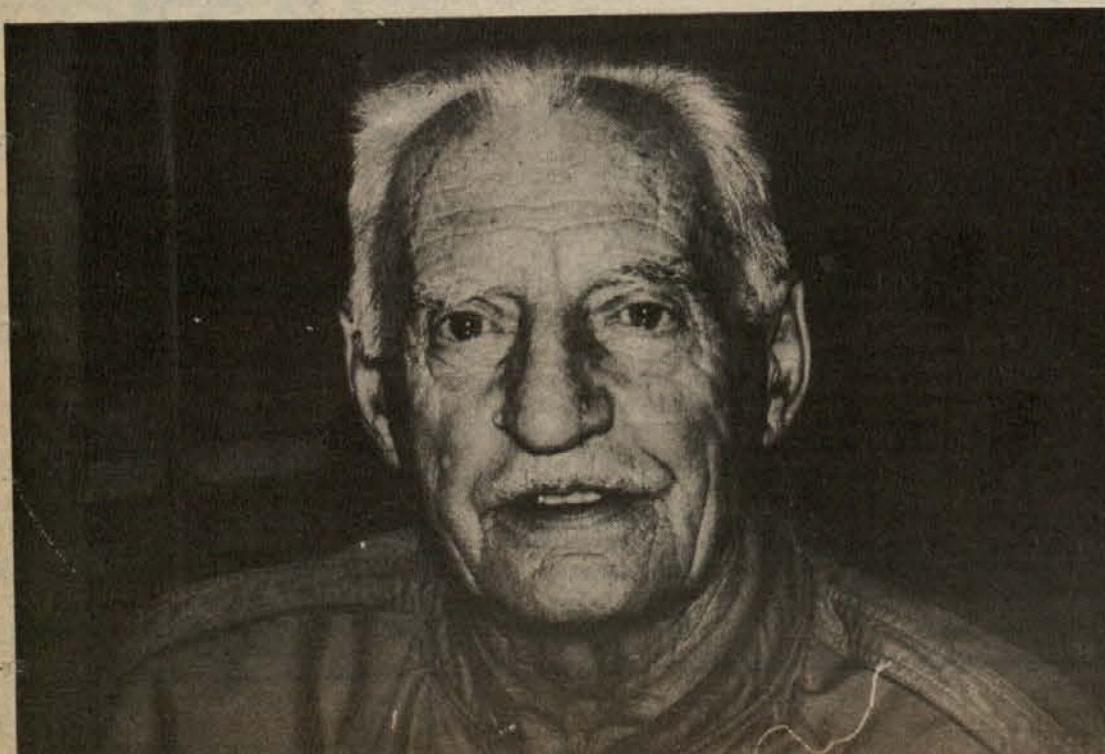
Ob italijanski kapitulaciji je tehtal Ludvik le še

ujel vlak za Ljubljano. Mnogi so morali to vajgo pot prepešačiti. V Ljubljani je dočkal osvoboditev in se v Trzinu zopet združil z ženo in hčerkama.

In tako se je učiteljska družina odpravila na van- dranje po Sloveniji. Dela je bilo povsod dovolj, saj je učitelj in pevovodij primanjkovalo. Najprej je prišel na vrsto Lom pod Storžičem, potem Podvrh nad Sevnico, potem Sevnica in Krmelj in končno na prigravarjanje Novomeščana Slavka Kastelca Šmi- hel pri Novem mestu. In zopet so v vseh teh krajih nastajali pevski zbori, ki so na raznih pevskih revij- jah dosegali lepe uspehe. V Kulturnem društvu Janez Trdina v Šmihelu so skupaj z orkestrom novo- meške garnizije postavili celo Gobčevo opereto Planinska roža in imeli z njo šest gostovanj v razli- čnih krajih. Ne bomo naštevati vseh zborov, ki jih je vodil Ludvik Ahačič, niti nagrad in priznanj, ki so jih bori in on dobili za dobro in prizadevno delo. Preveč jih je. Povedati pa je treba, da je pri vsem tem dosti- krat sodelovala kar cela družina in da je bil posebno prisrčen trio, ki so ga sestavljale hčerke Polona, Marjana in najmlajša Barbka, ki se jima je rodila po vojni. Jabolka pač ne padejo daleč od drevesa. Mar- jana sedaj poučuje glasbo in vodi pevski zbor, Po- lona poje, muzicirajo že vnuki, mladi Luka igra celo na violino, ki jo je v svojih osnovnošolskih letih prijel v roke mladi Ludvik.

Pevskih zborov Ludvik ne vodi več, čeprav je v bližini devetega križa še izredno čil. Rad pa se od- zove jubilejnim priveditvam, ki jih prirejajo njegovi nekdanji pevci. Tako sem ga nazadnje videl na pet- najstletnici pevškega zbora Ruperč vrh. Krepko je še zamahnil z rokami in, verjemite mi, fantje in mož- je so s posebnim zanosom zapeli pod vodstvom svo- jega priljubljenega učitelja.

TONE JAKŠE

Žreb je po dvotedenskem počitku ponovno začel delati in izmed reševalcev naše predzadnje križanke izbral ANICO OSTROVRŠNIK Iz Sevnice ter ji za nagrado dodelil knjižno novost Mladinske knjige, ki je pred kratkim izšla v zbirki Šledi. Gre za spomine Manka Golarja, v katerih popisuje svoja srečanja z mnogimi znanimi slovenskimi umetniki od Župančiča do svojega očeta, pesnika Cvetka Golarja. Prijetno branje!

Rešite današnjo križanko in pošljite rešitev najkasneje do 6. junija na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Germova 3, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 20.

REŠITEV KRIŽANKE ŠT. 18

Pravilna rešitev predzadnje križanke je, brana v vodoravnih vrsticah, takšna: PETEK, OST, PRVOMAJSKI, ISPA, ATOS, PTA, CVRKA, PRAZNIKI, LAH, UTEŽJE, ROKAVIČKA, AŠ, ARAMEJA, DRAGA, BATEK, PRESTOL, ALAN, OKEL, EDO, TOR, PAKA, KAN.

Ne verjamem, da je katerakoli skupina ljudi dovolj primerna ali dovolj modra, da bi lahko delovala brez nadzora ali brez kritike.

R. OPPENHEIMER

Civilizacija je razvila neskončno oblik moči, a ne zmore ljubezni, da bi lahko živela v miru in prijateljstvu na tem svetu.

M. POGAČNIK

V velikem leposlovju nas gane tisto, kar se zgodi, ne pa cmeravost ali kričavost avtorjeve predstavitve tistega, kar se dogaja.

J. GARDNER

Socializem, prej jezik upanja, je postal ideološki zid, za katerim izginjajo upanja in perspektive.

P. SLOTERDIJK

Adijo, kuhinja!

Se domača kuhinja polslavlja od domov? — Industrija hrane

Se ruši in izginja tudi tisto, kar nam je ostalo od nekdanjih domov — kuhinja? Tako se sprašuje vse več Američanov, ko se dan za dnevom srečujejo z dejstvom, da jih vse manj pripravljajo doma in da so slavne ameriške kuhinje, ki so bile srce doma, postale pravzaprav odvečni prostor, v katerem nimajo kaj početi.

Industrija zamrznjenih gotovih jedi, ki jih je treba samo segreti, in hitro pripravljena hrana (pice, hamburgerji, sendviči) sta že tako osvojili srca mnogih, v zadnjem času pa se je temu pridružila še peštrona ponudba sveže pripravljene gotovih jedi, ki jih pripravljajo v samopostrežnih veletrgovinah. Medtem ko si kupec nabavlja svoje blago, mu ponekod skuhamo rake ali kakšno drugo specialiteto, če se že ne more odločiti za kaj takega, kar imajo v stalni ponudbi sveže pripravljene jedi, od pečenih piščancev, sočnega biftek, različnih prilog do špinachnega kolača, da stotine različnih zelenjavnih, sadnih, mesnih in mešanih solat sploh ne omenjamo.

Po zbranih podatkih ne segajo po tej ponudbi samo moški, kot bi pričakovali, kupci so tudi ženske in ne samo samskega stanu. Analiza inštituta za živilsko trženje je pokazala, da že 81 odstotkov ameriških gospodinjstev kupuje tovrstno hrano.

NAGRADNA KRIŽANKA

20

KEM. SIMBOL ZA ZVEPLO	SOP	VISTA PLATNA	NEKUSNA REDKA JED	NAUK O PRAVLJNEM STANJU ZOB	SESTAVIL J. UDIR	DELAVCI ZA TEŽKA DELA	NADAV	NEML. FILZOF (IMMANUEL)	ZVIJAJA
ZLEČEK V DESKI					OBZIRNOST				
PREBIVALCI KARTAGINE/TONA					DRŽAVNA BLAGAJNA/GEOLŠKA SEDANJOST				
MOST ČEZ DOLINO VARNOSTNA OBVEŠČ. SLUŽBA							TOPE KRALJ./TRINITRO-TOLUOL		
DL	GRŠKI OTOK	CANKAR/SKOTSKI FIZIK (WILLIAM)		ČESTNI ZAVOJ/RIM. VOJSKOVOJKA				NAJVIŠJI VRH KAVKAZA	KROGELNI OSEK
ŠIBKA			PORTUGALSKA AGENCIJA/ROČNO ORODJE			POD/ZEMELJSKI PLIN			
BAKHOVA PALICA			PREPEVALJE/HRIBAR IVAN				AVT. OZNAKA BANKE LUKE/ISRALKA KRAVANJA		
SRL. M. IME			NAS HOKEJIST (GORAZD)/KEM. SIMBOL ZA ČINK			RIM. STENOGRAFI			
POSVET						PI. KARTAN NAJMOČNELJA BARVA			
PRELAZ ČEZ VELEBIT			GR. MIT. SONČNA DEŽELA			AM. USTANOVA ZA VESOLJSKE RAZISKAVE			

Je ponarejevalcem končno odklenkalo?

Švicarji so izdelali barve za tiskanje bankovcev, ki jih ni mogoče ponarediti — Ponarejen denar vsakdo zlahka prepozna — Nove kopirne naprave nevarne le za nekatere valute

Na našem črnem deviznem trgu se je v zadnjem času pojavilo večje število ponarejenih zahodnonemških mark, ki so jih, kot kažejo prve poizvedbe, k nam pripeljali iz tajnih tiskarn v Milanu ter jih zaradi dobre kakovosti ponarejenih bankovcev kar precej spravili v promet. S stališča ponarejevalcev denarja je posel lepo uspel. A kako dolgo bo ponarejevalcem uspelo tiskati in spravljati v promet lažne bankovce na tako lahak način, kot velja za nedavni vdor ponarejenih mark med naše prekupčevalce in kupec trdnih valut, je seveda drugo vprašanje. Na pomolu so namreč tehnološke novosti, ki bodo pošteno zagrenile nezakoniti posel, saj bo nov denar nemogoče ponarediti, ponaredek pa bo s prostim očesom zlahka prepoznal tudi nestrokovnjak.

Sedanji papirnati denar je pred ponarejanjem zavarovan na različne načine. Med tiskanjem v papir vstavljajo svilene ali kovinske nitke, fluorescentna vlakna, vodne žige, uporabljajo črnilo, ki so električno prevodna in s prostim očesom nevidna, medtem ko na ustrezni napravi uslužbenc, ki ima opravka z denarjem, takoj vidi, ali gre za pravi denar ali ne. Toda vse to nekako ne zagotavlja v celoti varnosti bankovcev pred ponarejanjem.

V zadnjih desetletjih vsako leto zaplenijo v svetu v povprečju za okrog 140 milijard dinarjev ponarejenih bankovcev. To je seveda le del ponarejenega denarja, ki kroži med ljudmi, a število je tako visoko, da daje slutiti, za kakšne velike posle gre. Razumljivo je, da so vse države zainteresirane za boj proti ponarejevalcem in da na tem področju kar lepo sodelujejo.

Ponarejevalci posebno radi tiskajo bankovce, po katerih je veliko povpraševanje, to so ta čas zahodnonemške marke, in pa tiste, katerih ponarejanje ni tako zahtevno. V tem pogledu je nadvse priljubljen ameriški dolar, ki ga je menda od vseh valut najlažje ponarediti. Za dinarje ne vlada prav veliko zanimanje, kar je razumljivo: kdo pa naj tiska denar, katerega vrednost je iz dneva v dan manjša? Najtežje pa je ponarediti švicarske frankne ter japonske jene.

Po novem pa bo nemogoče ponarediti vsakršne bankovce. Čudežno orožje, ki ga imajo v svojih rokah tiskarji denarja, se imenuje ovi. Beseda je skovana iz začetnic angleških besed optically variable ink, kar bi lahko prevedli kot svetlobno spremenljivo črnilo. Gre za sicer drage, doslej nepoznane tekoče barve, ki se spreminjajo odvisno od kota, pod katerim nanje pada svetloba. Se pravi, da bo pri preverjanju, ali je denar pravi ali ne, dovolj samo malo obrniti bankovec sem in tja, in če se bodo podobe na bankovcu lepo spreminjale iz zelene v modro, iz vijolične in zlate v zeleno in podobno, potem bo denar pravi, če pa ne, bo vsakdo lahko vedel, da gre za ponaredek.

»To je največja novost v borbi proti ponarejanju bankovcev v zadnjih 25 letih.« pravijo v mednarodnem združenju Sicpa s sedežem v Švici, ki nadzoruje 80 odstotkov svetovnega trga barv za vrednostne papirje. V skrbno varovanih laboratorijih tega giganta so po dolgoletnih raziskavah namreč izdelali omenjeno svetlobno spremenljivo črnilo za tiskanje bankovcev in drugih vrednostnih papirjev. S tiskanjem prvih bankovcev po novem postopku naj bi začeli že prihodnje delo.

Barva je sicer trikrat dražja v primerjavi z drugimi tiskarskimi barvami za tiskanje bankovcev, toda njena prednost je tako očitna, da nekajkrat višja cena ne more vplivati na njeno uveljavitev, saj je zaenkrat ni mogoče

ponarediti, hkrati ko omogoča prepoznavanje pravega denarja vsakomur in ob vsakem času.

Varnost denarja je bila sicer že doslej kar dobro zagotovljena, vendar na žalost le v ustrezno opremljenih denarnih ustanovah. Poznane so tako imenovane Woodove svetilke, s pomočjo katerih v bankah presvetijo bankovec in takoj vidijo, ali gre za pravi denar ali ponaredek. Vendar so poročali tudi o tako spretnih ponaredekih, da jim Woodova svetilka ni bila kos. Nekateri bankovci večjih vrednosti imajo v papirju vgrajene kovinske niti, kar omogoča avtomatsko preverjanje bankovcev s pomočjo posebnih naprav, ki zaznajo prevod-

nost za električni tok ali merijo magnetnost barv.

Močno pa je varnost denarja ogrozil silovit razvoj kopirnih naprav. Izdelovalci kopirnih naprav so v nekaj letih dosegli naravnost fantastične uspehe z novimi napravami za barvno kopiranje. Z njimi je mogoče ponarediti denar le z malo znanja in stroškov. Z najnovejšimi modeli laserskih kopirnih strojev, kot je Xeroxov model, ki čaka zaprt v prostorih ameriškega ministrstva za obrambo, pa bi bilo mogoče ponarediti vse znane bankovce, saj model uporablja računalniško in lasersko tehnologijo za ustvarjanje izjemno natančnih kopij. Kar zamislimo si, da bi take kopirne naprave imeli v pisarnah: kaj ne bi kar vabili k popoldanskemu nadržnemu »delu«?

Še tako izjemen kopirni stroj pa ne more ponarediti barve ovi. Najbrž imajo strokovnjaki Sicpa prav, ko trdijo, da se je začel konec za ponarejevalce denarja. Preumeriti se bodo morali na kaj drugega, najbrž na tiste valute, ki ne bodo tiskane z mavričnimi barvami ovi in jih navaden smrtnik ne bo mogel takoj prepoznati kot prave. Bankovcem, tiskanim z ovi barvami, pa bo tudi na črni deviznih trgih, kot jih poznamo v socialističnih evropskih državah, nedvomno porasla cena. Prenekateri kupček dolarjev in mark, ki se je debelil v nogavici, se je izkazal za delo spretnih ponarejevalcev, ker v deželah socializma ljudje nakup deviz opravljajo nezakonito in seveda ne morejo na bankah preverjati, ali so od prekupčevalca dobili pravi denar ali spreten ponaredek.

MiM

Ameriški dolarji spadajo pogosto ponarejeno trdno med najbolj valuto.

bi bile v modi drobne, mišičaste prsi, v obdobjih krize in pomanjkanja pa velike, razkošne prsi. Na gledanje vplivajo tudi družbeni tokovi, ki so enkrat bolj, drugič pa manj naklonjeni razlikovanju med spoloma.

Poleti ženske rade nastavijo prsi soncu. Če se vam bo letos pogled ustavljal pri bolj obilnih, drobnejše pa preskočil, potem je tudi to lahko znamenje, da nam ne gre dobro. (Foto: MiM)

Sedanje obračanje okusa k obilnim prsim naj bi ne bilo toliko pogojeno s krizo ali pomanjkanjem, marveč z reakcijo moških na emancipacijo žensk. Njihov položaj je oslabilen in razkošne prsi jih pomirjajo in jim dajejo občutek varnosti, žensko pa vračajo njenemu materinstvu in spolu.

Sicer pa je občudovanje prsi značilno predvsem za zahodnjake. Azijce na ženskem telesu menda bolj pritegujejo vrat, roke in noge, Afričani naj bi bili najbolj navdušeni nad zadnjicami, vzhodnjaki pa nad zaobljenimi boki.

Brez doma

Po ocenah OZN je na svetu okrog milijarda brezdomcev

Dandanes živi na svetu skoraj milijarda ljudi brez strehe nad glavo, se pravi ljudi brez doma. Po ocenah Organizacije združenih narodov, ki je preteklo leto proglasila za leto brezdomcev, je na svetu okrog sto milijonov ljudi, ki noč za nočjo spe pod nebom, pod klopeh parkov, na ulicah, pod mostovi, v predverjih stavb in kletah ali pod začasnimi papirnati strešicami.

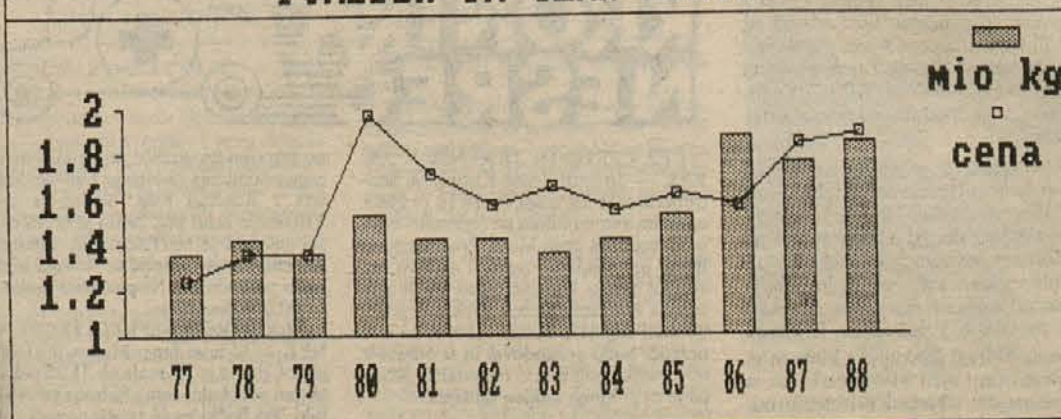
Brezdomstvo seveda ne pomeni le spanja zunaj ali pod zasilnimi strehami. Navsezadnje tako preživlja noči kar 80 odstotkov Afričanov. Brezdomci so ljudje, ki nimajo nikjer svojega stalnega kotečka in se potikajo po mestih, spe pa, kjer nanese priložnost ali prisili nuja.

Presenetljivo je, da se z brezdomstvom srečujejo tudi bogate države, ne samo sicer po tem pojavu znane revnejše dežele, kot je Indija. V Združenih državah Amerike je po ocenah okrog dva in pol milijona brezdomcev, v Veliki Britaniji je okrog četr milijona takih, v Kanadi pa okrog 40 tisoč.

Za evropske razmere velja, da je največ brezdomcev v Franciji, kjer se brez stalne strehe nad glavo potika okrog 200 do 400 tisoč ljudi.

svet v številkah

PONUDBA IN CENA ZLATA

ZLATO NA TRGU — Grafikon kaže, kako v zadnjem desetletju narašča ponudba zlata na svetovnem trgu. Zlato je že od nekdanj tista snov, ki je najbolj zanesljivo ohranjala vloženo vrednost in jo zaščitila pred razvrednotenjem valut, inflacijo, nihajočimi delnicami in podobnim. Zlato je pristan pred gospodarsko negotovostjo, pravijo poznavalci. Zato je gibanje ponudbe zlata na svetovnem trgu zelo zgovorno in je iz njega mogoče marsikaj sklepati, ne samo to, da se povečuje proizvodnja v zlatih rudnikih. Primerjalna linija kaže, kako se je gibal cena zlata na londonski borzi.

VEČER

Sedim na balkonu in strmim v zrak. Na zemljo se spušča mrak, počasi in tiho tema za-grinja našo vas in hrup dneva je vse tišji. Le tu in tam je še slišati ropot traktorja. Zdi se, kot bi se glasovi dneva ugrezali v temo.

Opazujem Brežice. V mestu se prižigajo luči: rumene v stanovanjih in pisanih barv tiste na trgu. Tema je vse bolj gosta in Brežice so kmalu samo še kup mežikajočih luči.

Obrisi sosedove hiše izginjajo. Samo še slutim, da poslopje še stoji na starem mestu. Ljudje se vračajo s polj in vinogradov. Na poti opazim lučko, ki bega na vse strani; to je Anica, ki hiti po mleko. Strah jo je in se ozira na vse strani.

Oziram se v nebo, prižigajo se prve zvezde. Najprej dve, potem tri, štiri, nato pa jih je naenkrat

vse polno. Luna plava med njimi, kot bi jih pazila. Med njimi vsake toliko časa zaide utripajoča potujoča lučka. To je letalo, ki vozi neznane potnike.

Okrog mene je tema. Postaja me strah, a večer je prelep, da bi odšla v hišo. V daljavi se oglašajo žabe, naš vaški zbor. V tplem

večernem vetriču se grozljivo premikajo veje dreves.

Poide mi pogum in zbežim v hišo. Za seboj zaklenem vsa vrata in prižgem vse luči.

Ko je večer, mi je vedno lepo, a hkrati mi je hudo, ker čutim, da se je nekaj za vedno končalo.

VESNA DIRNBEK

OKRADEN ZA POL STARE MILIJARDE — V nedeljo, 22. maja, med 3. uro in 8.50 zjutraj je neznan storilec vlomil v Teens klub na novomeškem Prešernovem trgu, last 32-letnega Toma Bartlja iz Novega mesta. Storilec je odšel bogato založen s plenom. Iz registrske blagajne je namreč odnesel 500 tisočakov gotovine, poleg tega pa še glasbeni stolp Fischer in stereo videorekorder Loewe opta. Po prvih ocenah je povzročene škode za najmanj 4,5 milijona dinarjev. Za storilec ni zaenkrat še nobenih oprijemljivejših sledi, dodatni pa je potrebno še, da je to že drugi vlom v Bartljev lokal.

ODNESEL DVE USNJNI JAKNI — Med 21. aprilom in 4. majem je nekdo iz prodajalne TOKO na novomeškem Glavnem trgu zamaknil dve moški usnjeni jakni. Po natančnih izračunih je prodajalnik s tem oškodovan za 1.054.000 din. Kdo sedaj nosi sposojena oblačila, miličniki še ugotavljajo.

VOZNIK HUDO RANJEN, ŽENA UMRLA

KOMPOLJE — 21-letni Fadil Avdić iz Brdca pri Mozirju se je 13. maja peljal z osebnim avtom po cesti med Radečami in Sevnico. Zaradi prehitre vožnje ga je na mokri in spolzki cesti v ostrem desnem ovinku v Kopolju zaneslo v levo, takrat pa je nasprotno z osebnim avtom pripeljal 35-letni Anton Češek iz Žigarskega vrha pri Sevnici. Posledice močnega čelnega trčenja so bile strašne: 35-letna Cvetka Češek je umrla takoj po prevozu v celjsko bolnišnico, hudo ranjen je bil tudi njen mož Anton, prav tako Avdićev sopotnik Sulejman Dukić, medtem ko je bil Avdić le laže poškodovan. Vsi ranjeni se zdravijo v celjski bolnišnici, materialne škode pa je za 10.000.000 din.

VOZNIK PADEL V POTOK

DRČA — 25-letni Ignac Radkovič iz Drče se je 19. maja ob 1.45 uri peljal z džipom iz Drče proti Šmarju. Zaradi prevelike hitrosti ga je v levem ovinku zaneslo v drevo, nakar je vozilo odbilo in je drselo vzvratno po nasipu. Radkovič je pri tem padel iz vozila in obležal v strugi manjšega potoka, kjer ga je zjutraj ob 5.15 našel brat. Hudo ranjenega so prepeljali v novomeško bolnišnico, škode na vozilu pa je za milijon dinarjev.

Italijana na krivolovu

Za štiri ribe plačala 440.000 din kazni — Okrepjena čuvajska služba na Kolpi — Sodelovanje z miličniki

KOČEVJE, VAS-FARA — Z italijanskimi krivolovci niso težave le na Jadranu, ampak tudi na Kolpi. Ljudje ob Kolpi so že dolgo opozarjali, da Italijani love na posebne črve in da se tudi ne drže predpisov o dolžini in količini uplenjenih rib.

14. maja so ribiči, člani RD Kočevje-sekcija Kolpa, v sodelovanju s kočevskimi miličniki dobili pri visečem mostu v Slavskem Lazu dva italijanska ribiča, ki sticer imela veljavno ribolovno dovoljenje, a sta lovila na nedovoljen način, in sicer na kostne črve. Pri njima so dobili štiri na nedovoljen način ujete ribe. Sodni izterjevalec RD Kočevje je izračunal, da so uplenjene ribe vredne 440.000 din, kar sta krivolovca takoj plačala.

Ribiči sekcije Kolpa so za letos in v prihodnje sklenili posvetiti posebno pozornost varovanju voda, rib in sploh okolja, pa tudi preprečevanju krivolova. V ta namen so ustanovili kar 24 skupin ribičev, ki bodo v pomoč čuvajski službi, tesneje pa bodo sodelovali tudi s postajami milice v Kočevju, Delnicah in Čabru. Za izboljšanje staleža rib v Kolpi so organizirali letos že štiri delovne akcije izlova rib iz potokov, vse te ribe — bilo jih je okoli 2.000 — pa so preselili v Kolpo. V peti delovni akciji so vložili v vode še 50.000 repkov ribje-garoda.

UKRADLI NAFTO IN OLJE

ČATEŠKE TOPLICE — V času med 29. aprilom in 4. majem so neznanec na Pionirjevem gradbišču v Čateških Toplicah ukradli nafto in olje iz dveh buldožerjev. Iz prvega buldožerja so iztočili 600, iz drugega pa 200 litrov nafte. V drugi buldožer so tudi vlomili in odnesli še 100 litrov hidravličnega olja. Skupna škoda znaša 700.000 dinarjev. Za tatovi še poizvedujejo.

SPOMENIK SMETIŠČE

NOVO MESTO — Spomenik padlim partizanom in žrtvam zadnje vojne na križišču pri tovarni IMV v Zabi vasi je že nekaj časa pravo skladišče odpadnega materiala za Dinos. Na prostoru pred spomenikom je mogoče najti avtomobilske gume, polovinilaste vrečke, da o papirskih nitih ne pišemo. Že več kot sto dni so razbiti tudi betonski lončki za rože.

»Pomiloščena« davčna utaja

Žarku Bužančiču izrečeno kazen 3 leta in 2 meseca zapora višje sodišče spreminilo v pogojno — Davčna utaja družbi manj nevarno dejanje

BREŽICE, NOVO MESTO — Lanskega marca smo obširno poročali o sojenju Žarku Bužančiču iz Brežic in z njim povezani eni največjih davčnih utaj doslej pri nas. Novomeški senat je takrat Bužančiča obsodil na enotno kazen treh let in 2 meseca zapora, mu v sodbo vstrel pripor, v katerem je bil od 2. marca do 16. maja 1984, poleg tega pa mu je naložil še za 400 tisočakov denarne kazni.

Tej sodbi so nato sledile kar tri pritožbe: temeljni javni tožilec je menil, da je kazen za težo tovrstnega kaznivnega

dejanja odločno prenizka, pritožila pa sta se tudi Bužančič in njegov zagovornik, češ da je kazen previsoka, poleg tega pa sodišču očita kršitve kazenskega postopka. Razzodbo in odgovor, ki ga je poslalo Višje sodišče v Ljubljani, sta marsikoga osupnila, njihova odločitev je bila v pravnih krogih deležna marsikatero pripombe. A predno si jo pogledamo, si priključimo v spomin nekaj osnovnih obrisov celotne zgodbe.

Žarko Bužančič je februarja 1981 v Čateških Toplicah odprl disco klub in vse do 16. februarja 1984 so stvari tekle brez vsakršnih zapletov. Tistega dne pa so se pri Bužančiču v Brežicah oglašili kriminalisti krške UNZ in med pregledom stanovanja našli dve beležnici — šlo je za poslovna koledarja Emone Posavje in Slovenjalesa — ki sta razkrili veliko tega, predvsem pa potrdili sume. V omenjeni beležnici je namreč Bužančič vpisoval podatke o številu prodanih kart za vstop v disco in višino dnevnih izkupičkov. Že hitri seštevek teh podatkov je pokazal ogromno razliko v primerjavi s tistimi, ki jih je Bužančič navedel v davčnih napovedih. Nobena dvoma ni bilo več, da gre za veliko davčno utajo, vprašanje je bilo le, koliko davka je Bužančič utajil. Obsežno izvedensko mnenje, ki ga je potem v celoti potrdila tudi obravnava pred sodiščem, se je pri pregledih poslovanj za leta 1981, 1982 in 1983 ustavilo pri vrtooglavi številki 7.303.656 din utajene davka. Še za današnje razmere je ta vsota precejšnja. Nič čudnega, če je bil govor o največji davčni utaji. In njen končni epilog?

Višje sodišče v Ljubljani je domala v celoti pritegnilo vsem ugotovitvam novomeškega prvostopenjskega sodišča. V obrazložitev svoje odločitve je zapisalo, da je novomeški senat pravilno pretehtal vse okoliščine in ugotovil dejstva, ni pa se strinjalo z višino izrečene kazni. Višje sodišče je novomeško sodbo spreminilo in Žarku Bužančiču izreko

pogojno (!) kazen dveh let zapora, ki pa se ne bo izvršila, če v tem roku ne bo storil kakšnega kaznivnega dejanja. Ob tem je bil obsodjen še na plačilo 50.000 (!) din denarne kazni. Kot najtehtnejši razlog svoji odločitvi je ljubljansko Višje sodišče zapisalo, da je Bužančičevo ravnanje moč oceniti kot družbi manj nevarno dejanje, poleg tega, da je tudi poravnal vse davčne obveze, ki jih je zatajil. Če drugače ne, so obrtniki s to sodbo izvedeli, da utaja davka ni družbeno nevarno dejanje, koliko nenevarno pa je takšno spoznanje, naj ugotavlja še kdo.

Z MOTORJEM V KOLESARJA

MUHABER — V soboto, 21. maja, se je ob 18.45 18-letni Matjaž Ferberžar iz Potočnice vasi peljal na kolesu z motorjem po lokalni cesti skozi Muhaber. Skozi blagi in slabo pregledni ovinek je peljal po levi strani ceste in trčil v krmilo kolesa, ki je pravilno po desni strani pripeljal nasproti 11-letni Stane Zagar z Muhabera. Slednji se je v nesreči hudo poškodoval in se zdravi v novomeški bolnišnici.

Požar in še eksplozija

Ogromna škoda ob nesreči v straškem Novolesu

STRAŽA — Hud požar, do katerega je prišlo minul petek, 20. maja, ob 13.45 v straškem Novolesu, tozdr Tovarna drobnega pohištva, je po doslej zbranih podatkih povzročil kar za okoli 150 milijonov dinarjev škode.

Dokončno vzrok požara še ni pojasnjen, domneva pa se, da je rojen nastal

OTROK ŽRTEV PREHITRE VOZNJE

SELA — 28-letni Anton Matkovič iz Goleka pri Dragatušu se je 22. maja ob 15.50 peljal z osebnim avtomobilom po lokalni cesti v Sel pri Dragatušu proti Goleku. Ko je šel v Selih pripeljal v desni blagi in nepregledni ovinek, ga je zaradi prevelike hitrosti zaneslo na desno stran ceste, po kateri je takrat nasprotno pripeljal 9-letni Jože Žunič s Sel pri Dragatušu. Otroka je ob trčenju vrglo na pokrov motorja, nato pa je padel na cesto. Hudo ranjenega so prepeljali v novomeško bolnišnico.

Podaljšal prosti izhod

Silvo Škufca se 7. februarja ni vrnil na Dob, pač pa je odšel do Dobrnica in tam 36-krat vlomil

NOVO MESTO — Nekaj zadnjih primerov pobege iz kazensko-poboljševalnih domov sicer še ne daje razlogov za preplah, so pa verjetno dovolj tehtna pobuda za ukrepanje, še posebej, ker se na ta način poceni zapravlja ugled, ki ga imajo tovrstne slovenske ustanove, zlasti KPD Dob, v Jugoslaviji.

Ni naš namen naštevati in opisovati zadnje tovrstne primere, pred seboj imamo le enega, ki je po svoje dovolj ilustrativen. Silvo Škufca iz velikega Podljudbna je navzlic svojim vsega petindvajsetim letom že kar star znanec sodnikov, letošnje leto je na prestajanju kazni v KPD Dob. Njegovo lepo vedenje ali pa morda še kaj drugega je bilo razlog, da je letošnjega 6. februarja dobil prosti izhod, na Dobu bi se moral znova javiti dan kasneje do 21. ure. Vendar Škufca v kazensko-poboljševalnem domu do tega roka ni bilo, izhod je sklenil popostriti in podaljšati na svojo pest.

Tistega večera, predno bi se mo-

ral javiti na Dobu, je v Novem mestu ukradel osebni avto Simona Štuklja. Z vozilom se je nato odpeljal na Ljuben in Ljubensko goro ter avtomobil tam pustil. Zatem je za mahnil po preko Malega Lipovca do Podgore in Dolenjega Globodola in še naprej do vinorodnega okoliša Lisec pri Dobrnici, kjer se je naposled ustavil. Tu se je zadržal do 12. februarja, ko so ga miličniki prijeli. Vse to morebiti še ne bi bilo vredno tolikšne pozornosti, če Škufca ne bi v teh pičlih starih ali petih dneh kar šestindvajsetkrat vlomil v razne zidanice in počitniške hiše. Jemal je predvsem hrano, pijačo, oblačila in orožje. Predlog bi bil seznam, ako bi hoteli naštet vsa dejanja, zapišemo za konec le, da je Škufca sedaj ponovno na Dobu, temeljni javni tožilec pa je te dni zoper njega predal sodišču novo obtožnico. Slabih pet dni svojevoljno podaljšane prostega izhoda bo Škufco skoraj zagotovo stalo novih nekaj mesecev zapora.

PO DOLENJSKI DEŽELI

• 32-letni Šentjernejčan K. P. si je omislil donosno dopolnilno delo, ki pa ga davkariji ni prijavil. V novomeški IMV so namreč ugotovili, da jim je letošnjega februarja iz tovarne odpeljal okoli 150 kilogramov odpadnega železa. Pa to niti še ni tako hudo, huje je, ker je možakar letošnjega 25. aprila iz taistega odpadnega železa v IMV varil razne koristne pripomočke, seveda ne za IMV, pač pa zase. Izpod njegovih spretnih rok so nastajali priključki za traktorske brane in priklole. Ker v IMV zaenkrat še ostajajo pri programu Renault, je bil namen K. P. jasen.

• V noči na 20. maj je neznan storilec izpred stanovanjskega bloka v Ulici Cankarjeve brigade v Trebnjem odpeljal osebni avto P. B. Slednji je imel v vozilu kartonsko škatlo, v njej pa okroglo žago, deko, jopič, razno orodje, in kar je najhuje, dva bloka naročilnic. Resda je bilo vozilo naslednjega dne najdeno v Berovem pri Ivančni gorici, kajti avto se je vžgal in tat ga je moral zapustiti, nič pa ni v policijskem poročilu o usodi naročilnic. Ob pravilni uporabi ustegete biti celo vrednejše od avtomobila.

Z AVTOM ZBILA OTROKA

DVOR — 18. maja ob 6.20 se je 41-letna Danijela Bradac iz Trebče vasi peljala z osebnim avtomobilom iz Žužemberka proti Soteski. Ko je pripeljala do Dvora, je na avtoavtobusnem postajališču stal avtoBUS, ki je prevažal otroke, ti pa so prav takrat izstopali. Med otroki je bila tudi osemletna Nataša Pucelj iz Dolnjeje Kota pri Dvoru, ki je za avtoBUSom prečkala cesto. Bradacova je dekletke zaradi neprimernih hitrosti zadela in zbila po cesti. Nataša so hudo poškodovano odpeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

ZARADI PREVELIKE HITROSTI GA JE ZANESLO

PODGRAD — 33-letni Vinko Vlasič iz Dolenjcev se je 13. maja ob 14.45 peljal z osebnim avtom iz Metlike proti Novemu mestu. Zaradi prevelike hitrosti ga je v desnem ovinku pri Podgradu zaneslo; vozilo je pravokotno drselo po cesti, dokler ni vanj trčil 32-letni Martin Nemančič iz Kamanja, ki se je pripeljal nasproti. Voznik Vlasič je bil laže ranjen, materialne škode pa je bilo za 10 milijonov dinarjev.

Pričeli s smučmi, končali z nakitom

Epilog lanske in predlanske serije vlomov po novomeških kletih — Kradli smuči za sejme — V stanovanja po devize in nakit — Blagovnica oškodovana za blizu 3 milijone dinarjev

NOVO MESTO — Veliko razburjenja in negotovosti je v mesto ob Krki prinesla predlanska in lanska serija vlomov in tatvin, ki se je pričela z obiski kleti po blokih, končala pa z vplomi v stanovanja in novomeško blagovnico na Glavnem trgu. Po vztrajnem in težakem delu je kriminalistom naposled uspelo priti na sled storilcem, ti pa so se pred dnevi že znašli na zatožni klopi novomeškega sodišča. Spisek dejanj, za katera so morali odgovarjati 36-letni Vinko Horvat-Cič iz Zabe vasi, 24-letni Vojko Pilih iz Novega mesta in 28-letni Drago Kostrevec iz Šmihela, je zares dolg. Dodajmo ob tem še, da je Horvat sojenje dočkal v priporu, kjer je že od prijatja lanskega 25. novembra, Pilih je bil za rešetkami od 25. novembra do 24. decembra lani, medtem ko je Kostrevec na prestajanju kazni v KPD Dob.

Horvat, Pilih in Kostrevec so stari znanci, spoznali in spoprijateljili so se med popivanjem po novomeških gostilnah, kjer so bili stalni gostje. Tako jim je predlansko jesen, ko se je že pričela bližati smučarska sezona, z njo pa čas tradicionalnih smučarskih sejmov, padlo na um, da bi se dalo na tak način zaslužiti kak dinar, ki so ga za pijačo in svoje razvratno življenje še kako potrebovali. Dve noči, 26. in 27. novembra 1986, so izkoristili za serijo vlomov v drvarnice in kleti novomeških blokov. Na ljubljanski 15 so Biljani Grabnar ukradli dvoje smuči in palice, Dušanu Zupančiču dve gumi Semperit, vlomili pa so še v kleti Ivanke Sančanin in Vinka Perka, a odšli praznih rok. Skupina, v kateri je bil tudi Senad Kajtezović, se je nato odpravila Nad mlino. V bloku št. 44 so Josipu Abramčiču ukradli smuči

in 3 pare palic, Mojci Vukšinič-Šenica prav tako smuči Elan, tekaške in še ene starejše smuči, 3 pare palic in tri pare smučarskih čevljev. Ana Srebrnjak je prijavišla izginotje smuči, pancrjev, tekaških smuči, palic, tekaških čevljev in otroških smuči. Po nov plen pa so se nato vlomilci odpravili v blok št. 21. Tam so vlomili v klet Ludvika Goleša in mu odnesli dvoje smuči in vezi, medtem ko Ani Sekoranja, Ivici Miliću, Romanu Ulčniku, Gabrijeli Filipiči, Viki Cekuti in Jožetu Lukšiču iz vlomljenih kleti niso odnesli nič. V bloku Nad mlino 24 so nato Rajku Bojanciču ukradli smuči in vezi, medtem ko se stvari v kletih Janka Spasevskega, Anice Stančič in Bora Kijevskega niso dotaknili. Kot zadnjega so obiskali še blok št. 26, vendar so navzlic vplomu v kletih Marije Blatnik in Blonidine Iličin ostali praznih rok. Četrterica pa tudi z zgoraj opisanim plenom ni bila zadovoljna. Odšli so v Ulico Majde Silc in tam Ljubici Zadavec iz kleti odnesli smuči z okovjem in palicami, Elici Matoh pa nič. Pot je vlomilce za konec peljala še v Bršljin, kjer so Slavku Zagarju ukradli motorno žago Dolmar, Milanu Radovanoviču pa podobno žago znamke Stihl.

Od trojice, ki je sedela na zatožni klopi, je imel Horvat na grbi daleč največ kaznivih dejanj. Tako je 5. decembra predlani skupaj s Kostrevcem na parkirnem prostoru šentjernejške Iskre vlomil v osebni avto Franca Jevnikarja in mu odnesel radiokasetofon, še veliko več plena p si je nabral ob kasnejših vplomih. Horvat je skupaj s Pilihom in Kajtezovićem med 31. decembrom in 4. januarjem izkoristil novoletno odsotnost Tomislava Beca in v Muzejski ulnici vlomil v njegovo stanovanje. Skupina mu je odnesla 2.150 švicarskih frankov, zlato žensko veržico, zapestnico, nato pa so vlomili še v frizerski salon, kjer pa so ostali praznih rok. Hor-

vat je skupaj s Kajtezovićem 30. septembra lani obiskal stanovanje Marjana Stokanoviča v Jerebovi ulici v Novem mestu. Do stanovanja sta splezala preko balkona, iz prostorov pa odnesla zlato zapestnico, poročna prstana, še dva druga prstana in manšete, 450 zahodnonemških mark, 54.000 italijanskih lir, 140 avstrijskih šilingov, vse skupaj v vrednosti preko poldrugi milijon dinarjev. Skupaj sta potem v noči na 2. oktober obiskala prostore novomeškega društva upokojeencev, kjer pa sta vzela le 13 zavitkov cigare F-57 in dve škatli yorka. Njun najdonosnejši podvig pa sega v noč na 3. november lani, ko sta obiskala novomeško blagovnico na Glavnem trgu in iz nje odnesla več srebrnega nakita v vrednosti 1.418.813 din, zlatih predmetov v vrednosti 822 tisočakov, dve moški bundi, sproti pa pobrala še gotovino iz blagajn: v prvem nadstropju 204.644

din, v drugem 54.872 din in v pritličju 89.847 din. Zadnji skupni vlom Horvata in Kajtezovića sega v lanski 21. november, ko sta obiskala osnovno šolo Milke Sobar-Nataša, vendar sta iz nje odšla brez plena.

In za konec še tri dejanja, ki jih je storil Horvat sam. 20. marca lani je iz osebne avtomobila Radovana Komarja v Ragovski ulici odnesel radiokasetofon, 31. decembra predlani je iz pulta prodajalne Mercatorja v Šmihelu odnesel 19 bankovcev po 5.000 din (skupaj torej 95.000 din), lanskega oktobra pa je v prodajalni Novotehne na Resljevi ukradel cevne klešče, vredne 28.262 din.

Vsi obtoženci so na obravnavi bolj ali manj priznavali očitana dejanja in izrazili tudi pripravljenost, da oškodovancem povrnejo škodo. Senat novomeškega sodišča, ki mu je predsedovala Nataša Gluhar-Križmančič, je Vinka Horvata-Ciča obsodil na 3 leta zapora, Vojka Piliha na 7 mesecev, Kostrevec pa je skupaj s pravdomočno kaznijo osmih let zapora sedaj izrekel novo enotno kazen: 8 let in 9 mesecev zapora. Sodba še ni pravomočna.

B. BUDJA

KRONIKA NESREČ

ČEZ CESTO IN TRAVNIK V JAREK — 38-letni Franc Kisovec iz Šenturta se je 20. maja ob 18.10 peljal z osebnim avtomobilom po regionalni cesti iz Mokronoga proti Mirni. Pred naseljem Brinje je nenadoma zapeljal na levo čez vozišče preko bankine, nato pa še čez travnik v tri metre globok jarek, kjer je avtomobil naposled obstal. Kisovec se je v nezgodi hudo poškodoval in se zdravi v novomeški bolnišnici, materialne škode pa je za poldrugi milijon dinarjev.

PREHITRO V NEPREGLEDNI OVINKU — 32-letni Janez Matkovič z Gornje Lokvice se je 22. maja ob 21.25 peljal z avtom po lokalni cesti v Suhorja proti Metliki. Pri Bočki je zaradi prevelike hitrosti v levem in nepreglednem ovinku zaneslo v desno na bankino, nakar se je vozilo prevrnilo. V nesreči je bila 24-letna sopotnica Duška Matkovič hudo ranjena in se zdravi v novomeški bolnišnici. Materialne škode je za 4 milijone.

NEPREVIDNA VZVRATNA VOŽNJA — 20. maja ob 21.40 se je 52-letni Jože Trščinar iz Novega mesta peljal z osebnim avtom iz Metlike proti Novemu mestu. Ko je pripeljal v delno pregledni ovinek v Gotni vasi, je nenadoma vzvrat-

Iskra reševala rokometno čast

Končano prvenstvo v moški in ženski SRL — Spodrslijaj Inlesa v zadnjem kolu — Iskra odlična tretja — Razprodaja ugleda novomeškega rokometarja

Končano je še zadnje ligaško tekmo, v katerem dolenjski predstavniki praviloma niso ostajali praznih rok. Žal pa moramo letošnje prvenstvo v prvih republiških rokometnih ligah označiti kot eno najneuspešnejših tako v moški kot v ženski konkurenci. Očitno so časi, ko so Inles pri fantih ter Novo mesto in Iskra pri dekletih osvajali naslove republiških prvakov, daleč za nami in se bo treba sprijazniti z dejstvom, da kvaliteta dolenjskega rokometarja stagnira.

Sobotno zadnje kolo ni prineslo kaj bistveno novega. V moški ligi je bilo že pred soboto vse jasno. Prvak je postal Slovenj Gradec, iz lige pa sta izpadli ekipi Sevnice in Rudarja. Ti dve vrsti sta bili razred zase, vsa ostala moštva so bila bolj ali manj izenačena. Prav zagledatelj škoda, da so si Ribničani v soboto privoščili neljub spodrslijaj v srečanju s Termopolom, kajti ta, četrta zaporedna zmagala bi jim ob koncu prinesla več kot odlično četrto mesto.

BREŽICE — KRŠKO 22:34 (14:21)

BREŽICE — Prvenstvo v II. republiški rokometni ligi se bliža koncu, Krčani pa so na poti do naslova zabeležili še eno prepričljivo zmago. Najboljši mož na igrišču je bil kadetski reprezentant SRS Bojan Bogovič. Krški rokometarji vabijo vse svoje prišaste na zadnje tekmo v letošnji sezoni, ki jo bodo odigrali v soboto, 28. maja, ob 17.30 v senovski športni dvorani proti ekipi Trebnjega. To bo hkrati tudi promocija novih prvakov, kajti Krčani so si naslov že zagotovili in bodo prihodnjo sezono zaigrali v prvi republiški ligi.

Na lestvici, kar bi bilo za tako pomlajeno ekipo brez dvoma velik uspeh. Seveda je tudi sedanje peto mesto za mlado vrsto lepa spodbuda za naprej. Tretji dolenjski predstavnik v moški ligi je ekipa Črnomlja. Belokranjci so prvenstvo končali na desetem mestu, vendar z minimalnim zaostankom za ekipami pred seboj, s stalnejsko formo pa bi brez dvoma lahko pristali v gornji polovici lestvice.

Nekoliko bolj zanimivo je bilo pri dekletih, a le kar zadeva boj pri dnu. Ligo napušta ekipa Smartnega, Kočevke pa so se s šesto zmago še povzpelle na lestvico in tako končale prvenstvo na 8. mestu, česar pred nekaj koli ni bilo upati. Itasovke so namreč večji del prvenstva prebile na dnu lestvice in so šele v finalu pokazale pravo lice. Pravzaprav je edina, ki je od dolenjskih ekip zadovoljiva, vrsta šentjernejske Iskre. Dekleta so spomladaj igrala res v vrhunski formi, v tem delu so prizadevale tudi edini poraz novemu in staremu prvaku, ekipi Kranja. Škoda je le nekaj spodrslijajev v jesenskem delu prvenstva, kajti po igri in spomladanski formi sodeč, so bile šentjernejske edina ekipa, ki bi lahko mešala stene Kranjčankam. Pred prvenstvom so to sicer napovedovale tudi Novomeščanke, toda očitno je, da bo potrebno v novomeškem ligau nekaj korenito spremeniti. Tudi menjava trenerja ni prinesla pričakovanih sadov, tako ženski rokomet v Novem mestu tone iz leta v leto. Višek vsega je bila sobotna igra z Al-

plesom v športni dvorani pod Marofom. Gostiteljice so igrale ležno in slabo in vsa sreča zanje, da je na tribunah sedelo vsega nekaj gledalcev.

B. B.

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

rokomet

SRL, moški, 2., ZADNJE KOLO: INLES — TERMOPOL 17:26 (11:10)

Inles: Lapajne, Pogorelec, Mikulin 4, J. Mihelič 1, Goleš, Jovič, Lefart 2, Tomšič, Mate 3, Fajdiga 4, Bolka, Parezanovič. SEVNICA — IUV USNJAR 27:23 (15:13)

Sevnica: Kovačič, Kostevc 4, Senica 2, Kozinc 5, J. Kneževič 7, Golob, T. Kneževič 1, Vidmar 4, Gabrič, Sunta, Simončič 4, Mlakar.

BAKOVIČ — ČRNOMELJ 31:24 (13:13)

Črnomelj: Plut, Bohte 2, M. Papež 5, Kavšek 1, S. Grabrijan, Novak 1, Možina, J. Papež 11, Pezdirc 2, B. Grabrijan 2, Kolbezn, Kmetič.

KONČNA LESTVICA: 1. Slovenj Gradec 33, 2. Jadran 30, 3. Ajdovščina 27, 4. Prule 26, 5. Inles 25, 6. Šostanj 25,

7. Termopol 23, 8. STT Rudar 22, 9. Bakovci 20 10. Črnomelj, 20, 11. Sevnica 9, 12. Usnjarij 2.

SRL, ženske, 22. ZADNJE KOLO: ITAS KOČEVJE — BRANIK 20:16 (8:9)

Itas: Štefanišin, Dragičević, Klarič, Guštin 2, Vrek 1, Jurkovič, S. Jerič 4, M. Jerič 5, Bejtović 8, Saftič, Kersnič. NOVO MESTO — ALPLES 28:31 (13:17)

Novo mesto: Hočevar, Tomas, Repinc, Žagar 5, Knafelec, Kramar 3, Rebolj 3, Opruc 14, Pate 3, Butala.

POLANA — ISKRA 20:26 (10:13)

Iskra: Jakše, Gorenc, Dolar 3, Kegljevič 2, Radovan 1, Lužar, Rangus 9, Selan 11, Kos. KONČNA LESTVICA: 1. Kranj 42, 2. Mlinotest 36, 3. Iskra 35, 4. Olimpija 25, 5. Branik 25, 6. Novo mesto 24, 7. Burja Centrocoop 20, 8. Itas Kočevje 13, 9. Alples 12, 10. Polana 11, 11. Cerčno 11, 12. Era Šmartno 10.

Čučkova v reprezentanci

Uspešni nastopi atletov — Čučkova v republiški reprezentanci — Fabjan in Kastelčeva v dobri formi

Na tradicionalnem tekmovalju mladinskih atletskih reprezentanc pokrajini iz dežel DS Alpe-Jadran v Brixnu na južnem Tirolskem je nastopila tudi mlada Novomeščanka, metalka kopja in diska Čučkova. V metu kopja je med dvajsetimi tekmovalkami iz prav toliko reprezentanc (nastopilo je 6 držav) osvojila 6. mesto, v metu diska pa je bila sedma.

V počastitev dneva zmage je bil poleg ostalih prireditev 8. maja v Ljubljani tradicionalni ulični tek prijateljstva z močno mednarodno udeležbo. Med tekmovalci iz raznih evropskih držav, od Velike Britanije do Sovjetske zveze, sta prvič nastopila tudi mlada tekača Fabjan in Mikec. Nekdanji državni mladinski reprezentant Fabjan, ki lani zaradi služenja vojaškega roka ni nastopal, je ponovno v dobri formi; uvrstil se je na 33. mesto in zaostal kako minuto za zmagovalcem Zorkom iz Križevcev. Mikec se je uvrstil na 39. mesto. Nastopilo je 54 tekačev iz 12 držav.

Fabjan in Mikec sta nastopila tudi na prvem letošnjem mitingu za Nagrado Jugoslavije, ki je bil v Novi Gorici. V teku na 5000 m je prvi dosegel čas 14:58, drugi pa 15:17.

Na srednješolskem prvenstvu ljubljanskih srednjih šol je nastopila mlada atletin-

ja Iskra Lavra Kastelic, učenka srednje šole za oblikovanje. V teku na 800 m je zmagala s časom 2:17,01 in z več kot trideset sekundno prednostjo. V svojem prvem letošnjem nastopu na tej razdalji se je povsem približala osebnemu rekord.

J. P.

ELAN — POSTOJNA 0:0

NOVO MESTO — Nogometarji Elana so vnovič razočarali svoje pristaje. V tekmi 18. kola območne nogometne lige so doma iztržili le točko z ekipo Postojne in bili s tem rezultatom ob koncu tekme lahko celo zadovoljni, kajti gostje so nekajkrat nevarno ogrozili vrata Črva. V mladinski tekmi so Novomeščani v gosteh ugnali Borovnico s 3:2. V 19. kolu OČL gostujejo igralci Elana pri ekipi Solinar-Pirana.

M. G.

ŠAHISTI ZA TITOV POKAL

TRBOVLJE — ŠK Rudar iz Trbovelj je pripravil šahovsko tekmovalje Zasavja in Posavja za Titov pokal. V članski konkurenci je zmagala Litija. 2. mesto so zasedle Trbovlje, 3. Krško, 4. Brežice, 5. Sevnica, 6. Zagorje. V mladinski konkurenci so slavili gostitelji, 2. mesto je dosegel Hrastnik, 3. Sevnica, 4. Zagorje, 5. Brežice, 6. Litija, medtem ko je bil pri mladinkah vrstni red takšen: 1. Zagorje, 2. Sevnica, 3. Krško.

J. BLAS

ČRNOMALJCI V DRUGEM KOLU JUGOKUPA

LJUBLJANA — Kegjači črnomaljskega Rudarja, prvaki tekmovalja za pokal območne skupnosti, so se uvrstili v drugo kolo prvenstva Slovenije, potem ko je ekipa cerkniškega Bresta odgovorila na nastop. Tako imajo Črnomaljci sedaj za nasprotnika zmagovalca srečanja med Kočevjem in predstavnikom Zasavja na kegjašču Gradisa v Ljubljani.

KRATKE IZ KOČEVJA

• Na regijskem prvenstvu v streljanju z zračno puško so imeli daleč največ uspeha kočevski strelci. Pri članski ekipi zmagala ekipa Grosuplja s 1.098 krogi pred Kočevjem 1.089 in Videm Dobropoljem 1.088, zato pa so Kočevci slavili v mladinski konkurenci, pri članicah pa strelke kočevske Itasa. Med člani je v posamični konkurenci slavil Dizdarevič (Grosuplje) s 371 krogi, pri članicah Grosupljeva (Kočevje) 359, med mladinci Sega (Kočevje) 366 in pri mladinkah Turkova (Grosuplje) 334 krogov.

• Pred dnevi se je končalo tekmovalje v II. republiški kegjaški ligi — zahod. Obe kočevski vrsti sta zabeležili dobre rezultate, moški so bili z osvojenimi 18 točkami drugi med osmimi ekipami. Za vrsto Kočevja so kegjali: Pajnič, Kajfež, Levstek, Krže, Rački, Ožanič, Novak, Sevek. Pajni in Kajfež sta bila med najboljšimi posamezniki v ligi.

• Podobno kot fantje so tudi kegjaške Kočevja v zahodni skupini II. republiške lige dosegle drugo mesto. To uvrstitev so si priborili: Trpinova, Kostenova, Leganova, Janeževa, Zafanova, Miheličeva, Marganova, Marinčeva in Obstarjeva.

• Že nekaj let v Kočevju pripravljajo občinsko strelsko ligo v tekmovalju z zračno puško. Letos je vrstni red ekip tak: 1. Itas 15.748, 2. Tekstilna 15.321, 3. ZŠAM 15.011, itd.

M. G.-C.

V nedeljo start maratona

Množična kolesarska rekreativna prireditev starta ob 9. uri pred Zdraviliškim domom v Dolenjskih Toplicah

NOVO MESTO — Kot smo na kratko že zapisali, je novomeško KD Krka to nedeljo, 29. maja, organizator tradicionalnega kolesarskega maratona po poteh XV. udarne divizije NOVJ. Start letošnje množične rekreativne prireditve bo ob 9. uri pred zdraviliškim domom v Dolenjskih Toplicah.

Dolžina letošnje proge je 80 kilometrov, pot pa bo udeležence peljala iz Dolenjskih Toplic do Novega mesta in preko Mokrega polja, Orehovec do Šentjerneja, nato čez Dobravo, Otočec, Ratež nazaj v Novo mesto, nato do Prečnice, Straže in Soteske na Bazo 20, kjer bo cilj letošnjega maratona. Organizator sprejema prijave na mestu starta ob 8.30 dalje, startnina pa znaša 5.000 din. Vsak udeleženec bo za ta denar dobil spominsko medaljo in partizanski golaž na cilju, med samo prireditvijo pa se bo lahko okrepčal na kontrolnih točkah v Šentjerneju in Soteski.

Dodajmo za konec, da čakajo posebne nagrade še najstarejšega udeleženca maratona, prav tako najmlajšega, najštevilnejšo družino, najštevilnejšo ekipo krajevne skupnosti ali delovne organizacije, posebna tolažba pa čaka tudi najnesrečnejšega udeleženca prireditve. Še to: za prevoz garderobe s starta na cilj bo poskrbel organizator, v primeru slabega vremena pa bo maraton prestavljen na prihodnjo nedeljo.

NOVA ZMAGA

KOBARID — V nedeljo je bila v Kobaridu nova kolesarska preizkušnja, katere se je udeležilo tudi številno dolenjsko zastopstvo. Pri pionirjih je Krčan Grmšček zasedel 3. mesto, medtem ko je med pionirji A zmagal Jordan (Krško), Murn (Krka) je bil tretji, Jarh (Krško) peti in Gimpelj (Krka) šesti. Pri mlajših mladincih je slavil Krčan Kranjec, šesti je bil Mrvar (Krka), medtem ko je v članski konkurenci zmagal Bonča pred Novomeščanom Bojancem in Glivarjem; slednji služi vojaški rok. Nastopila so tudi dekleta, Krčeva (Krka) pa je zasedla 5. mesto.

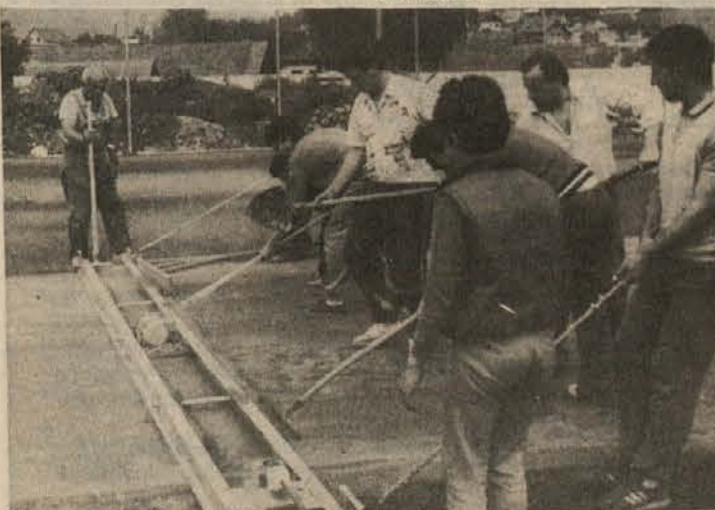
V VODSTVU DIVJI JEZDECI

RIBNICA — V 4. kolu občinske lige v malem nogometu so bili doseženi naslednji rezultati: Sodražica — Inles 6:3, Kot — Klub Urban 6:7, Tuborg — Hrast 2:4, Divji jezdeci — Slemen 9:2 in Veterani — Gostišče Ribničani 1:5. Vodi ekipa Divjih jezdecov, enako število točk pa imajo tudi nogometarji Gostišča Ribničani.

M. G.-C.

TENIS KLUB ZMAGUJE

KRŠKO — Tenisklub Krško ne obstaja dolgo, vendar je že zabeležil nekatere tekmovalne uspehe. Zdaj tenisači tega kluba nastopajo v 3. C slovenski teniški ligi, kjer so se že pomerili z ekipo Rogaške Slatine in Slovenj Gradca. Prvo ekipo so premagali s 5:0, drugo pa s 3:2. V tretjem kolu se bodo na domačih terenih pomerili z ekipo Mežice.

TENIŠKI IGRIŠČI PRI SEVNIŠKEM BAZENU — Dobra tretjina od 137 članov sevniskega teniškega kluba je že sodelovala pri izgradnji dveh igrišč v športno-rekreativnem centru pri sevniskem kopalnišču. Tudi preteklo soboto, nedeljo in ponedeljek, ko so člani klub udarniško delali, se je spet zbralo krog 20 najprizadevnejših članov s predsednikom kluba Ivanom Božičem na čelu. Na sliki: člani med zaključnimi deli pod budnim strokovnim vodstvom preteklo nedeljo.

Med najboljšimi strelci

Uspeh SD Bukovec iz Videm Dobropolja — Poslej v prvi republiški ligi — Cilj: obstanek v ligi

VIDEM DOBROPOLJE — Brez pompa in posebnih svečanosti so strelci SD Bukovec iz Videm Dobropolja pred dnevi proslavili uvrstitev v prvo slovensko republiško ligo. V minulih tekmovalnih sezonah so namreč osvojili prvo mesto v republiški drugoligaški konkurenci strelcev z zračno puško in tako po polnih tridesetih letih dela zaokrožili bogato tekmovalno pot.

»Streljanje je v tem delu Dolenjske tako reko edini šport, v katerem dosegamo dobre rezultate. Naša ekipa je mlada, delamo dobro, tudi z mladimi, prav tako smo lahko zadovoljni s pogoji za delo. Imamo dovolj dobro strelišče, pri financiranju pa nam pomaga grosupeljska TKS. Seveda je levi del financiranja na nas samih, saj si sami nabavljamo opremo, puške, strelivo, vendar zaradi tega nihče ne godrnja,« razlaga Martin Mirt, eden

najzaslužnejših za uspehe dobrepoljskih strelcev.

Najmirnejšo roko v ekipi ima 22-letni Robert Peterlin, ki je že leta 1984 osvojil naslov najboljšega v republiki in bil tega leta tudi šesti na državnem prvenstvu. Ob njem in Mirtu sta stebra ekipe še Stane Žnidaršič in Jože Kaplan.

»Mnogi napak mislijo, da je streljanje lahak šport. Vendar je prav pri streljanju še kako potrebna dobra psihična in tudi fizična pripravljenost, seveda le, če stremiš za dobrimi rezultati. Naš letošnji cilj je seveda, da obstanemo v družbi najboljših republiških ekip. Vemo, da bo težko, kajti prav vsi, ki v Sloveniji v streljanju karkoli pomenijo, tekmujejo v tej ligi, toda pričrni smo, da je tak cilj za našo vrsto dosegljiv,« je optimistično zaključil Martin Mirt.

M. GLAVONJIČ

V Straži 270 tekačev

Z zamudo o tradicionalnem prvomajskem teku

STRAŽA — S precejšnjo zamudo, ki je nastala po naši krivdi in za katero se organizatorjem prvomajskega teka v Straži iskreno opravičujemo, objavljamo tokrat poročilo o tej tradicionalni prireditvi, ki jo je straški TVD Partizan letos organiziral že osmič. Nastopilo je kar 270 tekačev iz vse Slovenije, pomerili pa so se v petnajstih kategorijah na proгах, dolgih od 400 metrov do 21 kilometrov.

Rezultati — cicibanke: 1. Vukčević (Straža), 2. Kren, 3. Kavšek (obe Straža); cicibani: 1. Pavlin, 2. Kajtazović (oba

PODOBA TRENUTKA

Tribune ribniškega rokometnega igrišča in stavbe za njimi so razdejana, kot bi nanje padla raketa. Toda za razvaline ni kriva morebitna eksplozija, pač pa je zanje poskrbel zob časa, ki so mu šli morda na roke nekolikantj tudi nekateri mladi (?) Ribničanje. Na tem igrišču še vedno telovadijo učenci ribniške šole. Nered kar izziva nesrečo, zato nekateri predlagajo, naj bi v program bližnjega samoprispevka vnesli tudi ureditev nujno potrebnih igrišč in športne dvorane. Zanimivo pa je, da so pisca pred leti zaradi objave fotografije o podobi rokometnega igrišča gromozansko križirali. Izražena je bila celo zahteva, da se mu prepove objavljanje prispevkov v sredstvih javnega obveščanja. Očitno nekoga boli resnica.

Straža), 3. Šalehar (Trebnje); pionirke A: 1. Štokar (Kostanjevica), 2. Žibert (Novo mesto); pionirke B: 1. Umek (Kranj), 2. Božič (Kostanjevica), 3. Gros (Trebnje); pionirji A: 1. Čovič, 2. Škedelj (oba Straža), 3. Slapšak (Sevnica); pionirji B: 1. Kranjc (Sevnica), 2. Medle (Brusnice), 3. Simičič (Kostanjevica); trimski tek žensk: 1. Ternovšek (Idrija), 2. Gerica (Mirna peč), 3. Jovan (Ljubljana); trimski tek moških: 1. Fabjan, 2. Mikec, 3. Dragan (vsi Novo mesto); mali maraton, mladinci: 1. Vencelj (Sentvid), 2. Dane (Trzin), 3. Dragman (Straža); mali maraton, članice: 1. Bohinc (Unis Tos), 2. Antonin (Kamnik), 3. Vencelj (Ivančna gorica);

mali maraton, veteranke: 1. Filipič (Ljubljana), 2. Kotar (Trbovlje), 3. Škapin (Celje); mali maraton, člani A: 1. Urh (Metalka), 2. Perko (Avtomontaža), 3. Drobne (VP Cerklje); mali maraton, člani B: 1. Novak (Olimpija), 2. Vozlič (Avtomontaža), 3. Škedelj (Novo mesto); mali maraton, veterani A: 1. Umek (Medvođe), 2. Sotošek (Ljubljana), 3. Kraš (Domžale); mali maraton, veterani B: 1. Štros (Kranj), 2. Bartol (Zadvor), 3. Ivanetič (Metlika).

Kot je razvidno, je pri ženskah najboljši čas dosegla Ljubljancanka Bohinčeva, pri moških pa Urh in Novak (oba Ljubljana). Dodajmo za konec še, da so prireditelji popostrili tudi člani straškega turističnega društva, ki so poleg plesa narodnih nož za tekmovalce pripravili še simbolične nagrade v obliki domačega šarklja, štruc, srca, domačega kruha, sladice in straškega cvička v pletenkah.

Osmi turnir Maksa Perca

V Novem mestu nastopilo 220 tekmovalcev

NOVO MESTO — Novomeški klub Maksa Perca je minulo soboto pripravil tradicionalni, že 8. turnir zveze klubov Maks Perc Slovenije, katerega se je letos udeležilo kar 220 tekmovalcev iz Ljubljane, Maribora, Kopra, Kranja, Nove Gorice, Celja, Murske Sobote, Slovenj Gradca, Postojne, Krškega in Novega mesta. Športniki so se letos pomerili v šahu, kegljanju, streljanju in balinanju, največ uspeha in tudi sreče pa so imeli tekmovalci ekipe Ljubljane.

ZBOR PLANINCEV

ZAGORJE — Pri koči na Zasavski gorici se je v nedeljo, 15. maja, zbralo okrog 600 planincev iz Brežic, Krškega, Sevnice, Radeč, Trbovelj, Hrastnika, Zagorja, Save in Litije. Največ je prišlo pionirjev in starejših planincev, medtem ko mladih planincev ni bilo veliko, čeprav je bilo zborovanje zaradi njih. Na zboru so v priložnostnem sporedu nastopili mladi pevci in recitatorji in podelili so nekaj priznanj mladim planincem. Ob obisku so bili v koči dobro založeni s hrano in pijačo, kar tudi ni bilo predrago.

B. HORVATIČ

USPELO SREČANJE — Novo mesto je bilo v soboto gostitelj srečanja upokojenih delavcev organov za nožanje zadeve, ki so se pomerili na osmem turnirju klubov Maksa Perca. Sodelujoči so nastopili v štirih panogah, veliko zanimanje je veljalo priljubljenemu upokojenskemu športu — balinanju (na posnetku). Zmaga je odšla v Koper, drugi je bil Maribor in tretja Murska Sobota, medtem ko so se Novomeščani v tej disciplini vedli nad vse gostoljubno in zasedli zadnje mesto.

gozdno gospodarstvo brežice

n. sol. o.

Razpisujemo

JAVNO LICITACIJO

za naslednja osnovna sredstva:

naziv osnovnega sredstva	ocenjena vrednost din
1. motor za traktor Ferg. 533 nekomplet.	100.000
2. vitla Iglan brez deske	500.000
3. vitla Iglan brez deske	500.000
4. vitla Iglan brez deske	500.000
5. vitla DGV 3 v okvari	250.000
6. verižno dvigalo v okvari	10.000
7. kombibus IMV-1600, nevozen, letnik 1974	100.000
8. krožne brane	400.000
9. krožne brane, širše	450.000
10. plug Leopard	200.000
11. plug Leopard	200.000
12. traktor Zetor 6711-L. 1976	4.000.000
13. traktor Zetor 6711-L. 1978	4.500.000
14. osebni avto Z-750 NM 126-336, letnik 1981	1.200.000
15. fiat 132 GLS/2000 NM 964-22, letnik 1978, vozen, registr.	4.000.000
16. vrtni stroj Pionjar nekomp.	400.000
17. vrtni stroj Pionjar nekomp.	400.000
18. kompresor Fagrum nekomp.	1.500.000
19. buldožer TG-75	9.000.000
20. vibrovaljar BW 90 v okvari	600.000
21. prevoznik agregat, nekomp.	300.000
22. freza, traktorska	500.000
23. škropilnica TOMO VINKOVIĆ (brez črpalke)	200.000
24. agregatni motor FL 413 R bager G — 1000	2.000.000
25. plug IMT, nekomplet, 575	50.000
26. klinaste brane	80.000

V ceno osnovnih sredstev ni vključen prometni davek. Licitacija bo v GOZDNEM GOSPODARSTVU BREŽICE-TOZD Hortikultura in gradnje dne 30. 5. 1988 ob 7. uri. Navedena osnovna sredstva si lahko ogledate v delovnem času v TOZD Hortikultura Brežice pri skladišču Petrola (železniška postaja Brežice). Interesenti bodo pred začetkom licitacije vplačali 10-odst. varščino. Nakup je po sistemu »videno — kupljeno«.

262/21

MALTIT®
z aerantom
hitro in enostavno
do kvalitetne
malte

NOVO

Malta, pripravljena s hidravličnim vezivom Maltit®, ki vsebuje aerant, zagotavlja odlično obdelovalnost in oprijemljivost, povečano plastičnost, večjo mehansko odpornost, odpornost ometa proti zmrzovanju in obstojnost barvnih dodatkov.

Informacije in prodaja
Služba prodaje cementa in trgovina na drobno.
Anho, tel. (065) 51-030

SALONIT ANHOVO

industrija gradbenega materiala. anho

VIO BREŽICE TOZD GLASBENA ŠOLA

Razpisna komisija za imenovanje ravnatelja razpisuje
prosta dela in naloge

RAVNATELJA ŠOLE

Kandidat mora izpolnjevati pogoje, navedene v Zakonu o združenem delu in Zakonu o glasbeni šoli, ter:
— imeti po opravljenem strokovnem izpitu najmanj 5 let delovnih izkušenj pri glasbenovzgojnem delu
— imeti strokovne in organizacijske sposobnosti, ki jamčijo, da bo s svojim delom prispeval k uresničevanju smotrov in nalog glasbene šole.
Mandat traja 4 leta.
Prijave z ustreznimi dokumentacijo pošljite razpisni komisiji šole v 15 dneh. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v zakonitem roku.

261/21

Na podlagi 51. člena Zakona o stavbnih zemljiščih (Uradni list SRS, št. 18/84) in 8. člena odloka o oddajanju stavbnega zemljišča na območju občine Novo mesto (Skupščinski Dolenjski list, št. 6/86)

OBJAVLJA

Sklad stavbnih zemljišč občine Novo mesto po sklepu komisije za oddajo stavbnega zemljišča, sprejetem na seji dne 26. 4. 1988,

javni razpis

za oddajo stavbnega zemljišča za gradnjo 1 individualne stanovanjske hiše v Šmalčji vasi na zemljišču:

parc. št. 1457/7, pašnik v izmeri 1368 m², vl. št. 366, k. o. Gradišče.

Odškodnina za zemljišče znaša 3.244 din za 1 m², stavbnega zemljišča, kar znaša za 1368 m² 4.437.792 din in velja do 31. 5. 1988, kasneje pa se valorizira do sklenitve pogodbe v skladu z indeksom cen na drobno v SR Sloveniji.

Stroški priprave lokacije (lokacijska dokumentacija, izjava k lokacijski dokumentaciji ter vknjižba v zemljiško knjigo, stroški oglasa, odmera parcele) znašajo 1.011.685 din za lokacijo in veljajo do 31. 5. 1988, kasneje pa se valorizirajo do sklenitve pogodbe v skladu z indeksom podražitev, ki veljajo za družbeno usmerjeno stanovanjsko gradnjo.

Kupec lokacije bo moral sam še posebej:

- financirati izgradnjo manjkajočih komunalnih naprav ali rekonstrukcijo obstoječih v kraju, kjer je ta lokacija,
- zgraditi vse priključke na obstoječe in nove komunalne naprave,
- plačati odškodnino za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča v stavbno,
- plačati elektroenergetski prispevek v odvisnosti od vhodne varovalke,
- plačati pristojnim komunalnim organizacijam prispevke za priključek na že zgrajene ali nove komunalne naprave,
- sam pridobiti lokacijsko dovoljenje in tehnično dokumentacijo za hišo s komunalnimi priključki in za ureditev lokacije z gradbenim dovoljenjem,
- financirati eventualne prestavitve komunalnih naprav,
- zgraditi triprekatno nepretočno greznico.

Pri pridobitvi lokacije imajo prednost krajni skupnosti Šentjerne s stalnim bivališčem v njej ter zaposleni v tej KS, med njimi pa predvsem občani, ki so vezani na delo v tej krajevni skupnosti oz. naselju Šentjerne.

Ostali pogoji:

1. Rok za vložitev prijave je vključno 8. dan po objavi v Dolenjskem listu.
2. Prijave morajo biti v zapečatenih ovojnica z oznako »javni razpis Šmalčja vas«, naslovljene na naslov: Sklad stavbnih zemljišč občine Novo mesto, Ljubljanska cesta 2, Novo mesto.
3. Varščino v znesku 1.000.000 din mora udeleženec javnega razpisa plačati na žiro račun Sklada stavbnih zemljišč občine Novo mesto št. 52100-654-65118 in izkazilo o vplačilu priložiti prijavi.
4. Prijavi je potrebno priložiti tudi potrdilo o višini osebnega dohodka oz. drugih prejemkov za zadnjih šest mesecev za vse zaposlene družinske člane.
5. Ob odpiranju prijav bo komisija za oddajo stavbnih zemljišč zahtevala od udeležencev dodatno dokumentacijo, če bo to potrebno za ugotovitev najugodnejšega udeleženca po tem razpisu.
6. Najugodnejši udeleženec javnega razpisa mora najkasneje v 15 dneh po prejemu obvestila, da najbolj izpolnjuje razpisne pogoje, skleniti pogodbo o oddaji in ureditvi stavbnega zemljišča. Varščina se v šteje brezobrestno v kupnino in obračuna. Udeležencu, ki bo izbran, pa bo sam odstopil od sklenitve pogodbe, se varščina ne vrača. Udeležencu, ki ne bo izbran, se varščina brezobrestno vrne v 15-ih dneh po prejemu obvestila o izbiri najugodnejšega ponudnika.
7. Odškodnina za zemljišče, stroške priprave in delne komunalne opreme zemljišča plača najugodnejši udeleženec v 15-ih dneh po podpisu pogodbe o oddaji in ureditvi stavbnega zemljišča. V primeru zamude s plačilom pa tečejo zakonite obresti.
8. Najugodnejši udeleženec javnega razpisa mora zgraditi stanovanjsko hišo do III. gradbene faze najkasneje v petih letih po sklenitvi pogodbe o oddaji in ureditvi stavbnega zemljišča.
9. Vsa dokumentacija in informacije so interesentom na razpolago pri Skladu stavbnih zemljišč občine Novo mesto, Ljubljanska cesta 2, Novo mesto.

263/21

Na podlagi 51. člena zakona o stavbnih zemljiščih (Uradni list SRS, št. 18/84) in 8. člena odloka o stavbnih zemljiščih na območju občine Trebnje (Skupščinski Dolenjski list, št. 17/86)

OBJAVLJA

sklad stavbnih zemljišč občine Trebnje na podlagi sklepa komisije za oddajanje stavbnega zemljišča, sprejetega na 16. seji dne 17. 5. 1988,

JAVNI RAZPIS

za oddajo stavbnih parcel za gradnjo individualnih stanovanjskih hiš, in sicer:

NASELJE TREBNJE

- a) parc. št. 490/2, travnik 3.b.r., v izmeri 689 m²
  - b) parc. št. 508/1, travnik 4.b.r., v izmeri 791 m²
  - c) parc. št. 506/1, travnik 3.b.r., v izmeri 822 m²
  - d) parc. št. 136/1, travnik 3.b.r., v izmeri 945 m²
  - e) parc. št. 137/4, travnik 3.b.r., v izmeri 701 m²
- Odškodnina za zemljišče znaša 4.808 din/m². Prispevek k stroškom priprave zemljišča znaša 3.084 din/m². Prispevek k stroškom delne komunalne opreme pa znaša 54.397 din/m² (150 m²).

Cena zemljišča ter stroški priprave in delne komunalne opreme veljajo na dan 30. 4. 1988 in se valorizirajo do sklenitve pogodbe v skladu z indeksom podražitev, ki veljajo za ostalo nizko gradnjo (Splošno združenje gradbeništva in IGM Slovenije). Pod delno komunalno opremo je zajeto nizkonapetostno električno omrežje brez javne razsvetljave, kanalizacija, vodovod in cesta v asfaltni izvedbi.

Vsak ponudnik pa bo moral posebej plačati še:

- prispevek za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča v gradbeno za površino lokacije,
- urediti okolico objekta v skladu z lokacijskim in gradbenim dovoljenjem ter tehnično dokumentacijo,
- elektroenergetski prispevek v odvisnosti od moči vhodne varovalke,
- prispevek za priključitev na javno vodovodno omrežje,
- sofinancirati manjkajoče komunalne naprave, ki še niso zgrajene (dograditev cest s pločniki v asfaltni izvedbi, zgraditev javne razsvetljave, telefonskega omrežja).

Statistika šteje mrtve

NOVO MESTO — Stanje na magistralni cesti Ljubljana — Zagreb je kritično in nemara bo vsaj še dve ali tri leta, kajti gradnja še enega voznega pasu poteka izjemno počasi in lahko se zgodi, da bo potekala še počasneje. Resda so med vzroki za nesreče tudi alkoholizem, vožnja po levi strani cestišča, utrujenost, med najpogostejšimi pa hitrost in prehitvevanje, marsikdaj pa bi vzrok za nesrečo lahko iskali v cesti. Ta je namreč zelo slabo vzdrževana, njene dimenzije pa že zdavnaj ne zadoščajo za tako gost promet. Miličniki z novomeške postaje prometne milice, ki skrbijo za varnost prometa tako rekoč 24 ur na dan, so že večkrat opozarjali na napake in slabosti na tej cesti, a so njihove besede največkrat naletele na gluha ušesa. Cestarji prisluhnejo opozorilom le, kadar obstaja očitna nevarnost, da bo zaradi poškodbe cestišča prišlo do večje nesreče. Zadnji tak primer je tudi nadvoz pri Ponikvah, kjer so novomeško Cestno podjetje in ugrezjanje podvoza najprej opozorili miličniki.

Novomeški prometni miličniki seveda natančno vodijo tudi statistiko nesreč. Od 1. januarja 1983 pa do 31. decembra 1987 se je na 30 kilometrov dolgem odseku ceste med Bičim in Mačkovecem zgodilo 279 prometnih nesreč. Gre za nesreče z resnimi posledicami in so bili povzročitelji ovađeni pri temeljnem javnem tožilstvu v Novem mestu. V teh nesrečah je 56 ljudi izgubilo življenje, 171 jih je dobilo težje telesne poškodbe, 52 pa je bilo nesreč s premoženjsko škodo. Končna bilanca teh nesreč pa je bila 79 mrtvih, 175 hudo telesno poškodovanih in 270 lažje poškodovanih. Vzroke za nesreče smo že našli, največkrat pa je nesrečo povzročilo prehitvevanje — 109 primerov. Sledi neprimerna hitrost s 83 primeri. Največ prometnih nesreč je med 12. in 22. uro, našli so jih 138. Pa tudi od 6. do 12. ure ali od 22. do 6. ure na tej cesti ni nič varnejše, kajti število nesreč je v obeh časovnih obdobjih približno enako.

V prometnih nesrečah je udeleženih največ osebnih vozil (347 primerov), tovornih vozil je bilo v nesrečo zapletenih 95 itd. V nasprotju z našim laičnim prepričanjem statistika kaže, da je največ domačih voznikov žrtev nesreč; iz SR Slovenije 183 in iz ostalih republik 184, zdomci in tujci pa so imeli v tem času »le« 75 oziroma 93 nesreč. Najbolj nevaren dan je petek, vsi ostali dnevi pa so si glede pogostosti nesreč podobni.

Podatki, ki jih je zbral Janez Horvat, vodja tega sektorja na novomeški postaji prometne milice, torej kažejo, da je bil v minulih petih letih vsakih 23 dni en človek mrtev, da je bil vsakih 10 dni hudo telesno poškodovan, da se je nesreča zgodila na vsakih 100 metrov in da je bil na vsakih 379 metrov en udeleženec prometa mrtve. Dodajmo še, da je bilo v zadnjih dveh letih na tem odseku še 600 manjših nesreč, ki sta jih obravnavala samo postaja milice ali sodnik za prekrške.

Teh podatkov skoraj ni treba več komentirati. Vprašamo se lahko le, kolikšna je dejanska materialna in druga škoda, ki je statistika, pa naj bo še tako popolna, ne more zabeležiti.

J. S.

Cestno podjetje Novo mesto TOZD Gradnje

Komisija za delovna razmerja

objavlja

več prostih del in nalog strojnika

Pogoj: IV. stopnja strokovne izobrazbe in izpit C kategorije

Prijave dostavite v 8 dneh po objavi na naslov: Cestno podjetje Novo mesto, TOZD Gradnje, Ljubljanska 47. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh.

264/21

Slovenija

Moja dežela.

P. P.

Invalidi potrojili število članov

SEVNICA — Potrojeno število članstva in veliko večja mera razumevnega družbenopolitičnih organizacij, občine in drugih do invalidske problematike sta po besedah predsednika Društva invalidov občine Sevnica Franca Žvegljica največji pridobitvi društva v preteklem letu.

Kot so povedali na sobotnem občnem zboru društva v Sevnici, pričakujejo invalidi tako dragoceno pomoč tudi pri odstranjanju arhitektonskih ovir, pri zaposlovanju invalidov itd. Omenili so, da so se pri prenovi terase pred trgovskimi hišami Mercatorja, Merxa, Elektrotehne in drugih trgovci lepo izkazali, saj so uredili ob stopnišču še klančino za invalidske vozičke.

Invalidom veliko pomeni tudi lokacija nove pisarne na občini, s pomočjo Zveze društev invalidov Slovenije pa so napeljali tudi telefon (82-407). Zaenkrat imajo uradne ure le ob torkih in četrkih od 15. do 16. ure, ker sta prizadevni predsednik Franc Žvegljic in tajnik Roman Novšak redno zaposlena.

Če organizacija združenega dela, v kateri ponudnik dela, ne združuje sredstev za komunalno opremo po posebnem samoupravnem sporazumu, bo ponudnik za parcelo plačal še vrednost nepovratnih vlaganj v komunalno opremo v višini 1.732 din za m² stavbnega zemljišča.

Ostali pogoji:

1. Odškodnina za zemljišče ter stroške priprave in delne komunalne opreme je ponudnik dolžan plačati v 15 dneh po podpisu pogodbe o oddaji stavbnega zemljišča, po tem roku tečejo veljavne zamudne obresti.
2. Ponudnik je dolžan zgraditi objekt do III. gradbene faze v roku 5 let po sklenitvi pogodbe o oddaji stavbnega zemljišča.
3. Ponudnik je dolžan plačati varščino v znesku 10% od celotne vrednosti komunalno opremljenega zemljišča. Varščino je potrebno nakazati na žiro račun sklada stavbnih zemljišč občine Trebnje št. 52120-654-65123 in izkazilo o vplačilu priložiti prijavi. Varščina se uspelemu ponudniku vračuna brezobrestno v ceno zemljišča, neuspelemu pa se varščina vrne brez obresti najkasneje v 30 dneh po prejemu obvestila o izbiri najugodnejšega ponudnika. Ponudniku, ki bo izbran, pa bo sam odstopil od sklenitve pogodbe, se varščina ne vrne.
4. Rok za vložitev prijav je vključno 8. dan po objavi tega razpisa v Dolenjskem listu. Prijave morajo biti zapečateni, na ovornici pa oznaka »javni razpis«.
5. Prijavo je potrebno nasloviti na Sklad stavbnih zemljišč občine Trebnje, Goliev trg 5.
6. Ponudnik, ki najbolj izpolnjuje razpisne pogoje, mora najkasneje v 30 dneh po prejemu obvestila skleniti s skladom stavbnih zemljišč pogodbo o oddaji stavbnega zemljišča, ker bo sicer stavbno zemljišče po tem roku oddano naslednjemu najugodnejšemu ponudniku.
7. Če se bo za posamezno zemljišče prijavilo več ponudnikov, ki izpolnjujejo pogoje razpisa, bo komisija izdelala prednostni vrstni red na podlagi meril, določenih v odloku o stavbnih zemljiščih na območju občine Trebnje.
8. Stroški objave se zaračunajo v ceno stavbnega zemljišča.
9. Obrazec za prijavo ter ostali razpisni pogoji in informacije so ponudnikom na razpolago pri skladu stavbnih zemljišč občine Trebnje, Goliev trg 5, Trebnje.

266/21

**SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST
OBČINE TREBNJE**

razpisuje

**XIV. NATEČAJ ZA POSOJILA IZ ZDRUŽENIH
SREDSTEV ZA KREDITIRANJE STANOVANJSKE
GRADITVE V LETU 1988**

Razpisujejo se:

1. posojila organizacijam združenega dela in drugim organizacijam za nakup ali gradnjo družbenih najemnih stanovanj 260.000.000 din
2. posojila delavcem za nakup etažnih stanovanj 20.000.000 din
3. posojila delavcem za gradnjo zasebnih stanovanjskih hiš 70.000.000 din
4. posojila za preureditev podstrešij, dozidave in nadzidave zasebnih stanovanjskih hiš 10.000.000 din

Natečaj za posojila pod zaporedno številko 1 in 2 je odprt do porabe sredstev, pod 3 in 4 pa do vključno 15. 6. 1988. Posojila bodo dodeljena po fiksni obrestni meri, ki znaša 50% revalorizirane stopnje, veljavne za mesec, v katerem se razpis objavlja, povečane za 2 odstotni točki. Višina obrestne mere pa se lahko spremeni, če bi veljavni predpisi določali ali pogojevali drugačen način obrestovanja. S podrobno vsebino natečaja se lahko prosilci seznanijo pri organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih, krajevnih skupnostih, Obrtnem združenju Trebnje in strokovni službi Stanovanjske skupnosti občine Tebnje.

260/21

OPEKARNA NOVO MESTO

**OPEKARNA NOVO MESTO, p. o.
Zalog 21, 68000 Novo mesto**

Delavski svet razpisuje naslednja prosta dela in naloge:

vodja komercialnega sektorja

Poleg splošnih morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- višja ali srednja izobrazba komercialne ali ekonomske smeri in 5 oziroma 7 let ustreznih delovnih izkušenj,
- vozniški izpit B kategorije,
- organizacijske sposobnosti in lastnosti, opredeljene z družbenim dogovorom o kadrovski politiki;

vodja finančno-računovodskega sektorja

Poleg splošnih morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka ali višja šola ekonomske smeri,
- 5 oziroma 7 let ustreznih delovnih izkušenj,
- poznavanje finančno-računovodskega poslovanja,
- organizacijske in vodstvene sposobnosti.

Dela in naloge razpisujemo za 4 leta. Kandidati naj prijave z dokazili pošljejo v 15 dneh po objavi. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem sprejemanju prijav.

265/21

*Pomlad je v tvoj vinograd prišla
in čakala, da prideš ti,
usedla se na rosna tla
in zajokala, ker te ni.*

ZAHVALA

V 55. letu nas je mnogo prezgodaj zapustil

**FRANC
KOŠMRLJ**

iz Velikega Slatnika 28

Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam pisno ali ustno izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnika v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala ŽTO Novo mesto TOZD za vleko vlakov, TOZD TDP Novoles, infekcijskemu oddelku Splošne bolnišnice Novo mesto, govnornikom za poslovilne besede pri odprtem grobu in gospodu župniku za opravljeni obred. Se enkrat prisrčna hvala vsem.

Žalujoči: vsi njegovi

*V domu našem je praznina,
v srcih naših bolečina,
spomin na tebe še živi,
čeprav te več med nami ni.*

ZAHVALA

V 56. letu starosti nas je nepričakovano zapustil dragi mož, oče, brat in stari oče

**IVAN
FLAJNIK**

iz Hrasta 24 pri Vinici

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znanecem, ki so sočustvovali z nami. Posebno se zahvaljujemo govnornikom tov. Alojzu Gašperiču in Rajku Čiriču za poslovilne besede, gospodu župniku za lepo opravljen obred. Hvala delavcem IGM Rudnik Kanižarica, GOK Kanižarica, Dolenjke Črnomelj, Novoteksa Vinica in Beti Črnomelj. Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Katarina, sinova Janko in Jože, hčerka Ivanka in Marjana z družino, sestra Slavica z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je zapustila naša draga žena, mama, stara mama, sestra in teta

**ANA
LOKAR**

iz Birčne vasi

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za izražena sožalja, pomoč in darovano cvetje. Iskreno se zahvaljujemo tudi zdravstvenemu osebju internega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto, delovnim organizacijam TOZD vleka vlakov Novo mesto, Krki TOZD Izolacije, KZ Krka TOZD Oskrba, OŠ Katja Rupena, pevcem iz KD Ruperč vrh in gospodu župniku za opravljeni obred. Hvala vsem, ki ste našo drago Ano tako številno spremili na njeni zadnji poti.

VSI NJENI

*Skrb, delo in trpljenje, dragi oče,
bilo tvoje je življenje.
Bolečine si prestal,
zdaj boš v grobu mirno spal.*

ZAHVALA

V 60. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari ate, brat in stric

**STANE
KOČMAN**

iz Vavte vasi

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom, znanecem in prijateljem, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, izrazili sožalje, darovali vence in cvetje ter spremili pokojnega na zadnji poti. Posebna zahvala zdravnikom in osebju žilnega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto, dr. Živkoviču in sestri Jelki, govnornikom za poslovilne besede, godbi na pihala, GIP Pionir TOZD GS in TOZD MKI, Labod, ZZB NOV, gospodu župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob smrti našega očeta

**ALEKSANDRA
BEVCA**

s Puščave pri Mokronogu

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, soborcem, sosedom in prijateljem, ki so počastili njegov spomin, darovali cvetje in ga spremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se družbenopolitičnim organizacijam in kolektivom za darovane vence, posebej pa dr. Lavu Moreli za dolgoletno požrtvovalno zdravljenje in posebno skrb, ki jo je izkazoval očetu. Zahvalo smo dolžni tudi zdravnikom in zdravstvenemu osebju Splošne bolnice Novo mesto, ZD Trebnje in Kliničnemu centru Ljubljana za razumevanje in pozornost pri zdravljenju. Zahvaljujemo se krajevni organizaciji ZB Mokronog in drugim organizacijam za pomoč pri organizaciji pogreba, pevcem in godbi. Veliko pomoč so nam v teh težkih trenutkih nudili sosede Marija Preskar, Fliserjevi in Žerakovi, za kar smo jim posebej hvaležni.

Hčerka Meta z možem, sin Sandi z ženo in Sandko

*Če premagamo solze,
ko hočejo na obraz,
se nam v očeh ne posuše,
temveč se izlijejo spet v nas,
nazaj v srce,
se umirijo
ter v njem zmeraj obležijo.*

V SPOMIN
na

21. maj, ko je minilo leto dni, kar nas je nepričakovano in v cvetu mladosti zapustila

**CITA
BERK**

z Malega Cirknika 2, Šentrupert

Vsem, ki v svojem srcu hranite spomin nanjo, ji prinašate cvetje in prižigate svečke na njenem preranem grobu, iskrena hvala. Ni je večje bolečine, kot v dnevih bede nositi v srcu srečnih dni spomine.

VSI NJENI

ZAHVALA

V 45. letu starosti nas je za vedno zapustil naš ljubljani sin, brat in stric

**JOŽE
BOBNAR**

rojen 6. januarja 1943 v Gor. Globodolu,
živel in umrl v Torontu

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znanecem za darovano cvetje in tople besede sožalja. Družinama Hrovat in Papež se zahvaljujemo za nesebično pomoč v težkih trenutkih in za organizacijo pogrebnih svečanosti, pevcem iz Žužemberka za občuteno zapete žalostinke, župniku Srečku Turku za lepo opravljen obred, Angeli Rozman iz Kranja za pomoč in Maji Papež za ganljive besede slovesa. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste počastili spomin našega dragega Jožeta in s cvetjem prekrili njegov prerani grob.

Žalujoči: mama Jožefa, sestre Slavka, Ančka, Joža in Štefka ter nečakinje

*Skrb, delo in trpljenje, dragi oče,
bilo tvoje je življenje.
Bolečine si prestal,
zdaj boš v grobu mirno spal.*

ZAHVALA

V 61. letu starosti nas je zapustil mož, oče, stari oče

**SLAVKO
BOBIČ**

iz Lokev pri Črnomlju

Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki so nam karkoli pomagali, darovali vence in cvetje, izrekli besede sožalja ter pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala Dolfu Planincu za besede slovesa, sosedom in vaščanom za nesebično pomoč, prijateljem, znanecem sodelavkam in sodelavcem DO ISKRE SEMIČ, godbi na pihala iz Metlike ter Zvezi borcev NOV.

Žalujoči: vsi njegovi

V SPOMIN

sinu in bratu

**LOJZU
TURKU**

Grčarice št. 39

22. maja je minilo leto dni, odkar več tebe med nami ni. Ptičice nad tvojim grobu prav mило so zapele, rožice vse so se razcvetele. Lučka ti v pozdrav gori, a naša solza te ne prebudi. Zvezda na nebu se je utrnila, tebe, sinko, črna zemlja je pokrila. Teško smo se od tebe poslovili in še težje te bomo pozabili. (Mami)

Žalujoči: mami, mož, brata Sašo in Milenko

tedenski koledar

Četrtek, 26. maja — Filip Petek, 27. maja — Avgustin Sobota, 28. maja — Vojislav Nedelja, 29. maja — Majda Ponedeljek, 30. maja — Ivana Torek, 31. maja — Angela Sreda, 1. junija — Justin

LUNINE MENE

31. maja ob 11.53 — ščip

kino

BREŽICE: 26. (ob 20. uri) ter 28. 5. (ob 21. uri) ameriški erotični film Prave strasti, 27. in 28. 5. (ob 19. uri) ameriški film Hiša, 29. (ob 18. in 20. uri) ter 30. 5. (ob 20. uri) ameriški avant. film Ogenj z ognjem, 31. 5. (ob 20. uri) ameriška komedija Ferisovi nori dnevi.

ČRNOMELJ: 26. 5. (ob 20. uri) ameriški film Iztrebljevalci, 27. 5. (ob 19., 21. in 23. uri) avstralska komedija Krokodil Dani, 29. 5. (ob 17. uri) francoska komedija Maščevanje pernatih kač, 29. 5. (ob 20. uri) ameriški film Zločin iz strasti, 31. 5. (ob 20. uri) ameriška ljubezna komedija Poročna zveza.

službo dobi

ELEKTROINSTALATERJA takoj zaposlim. Tel. (068) 21-639. (2876-SD-21)
VSEM mladim in komunikativnim osebam, ki bi rade zaslužile 150 SM, glede na sposobnosti tudi več, nudimo honorarno zaposlitev s tedenskim izplačilom. Če ste zainteresirani in imate lasten prevoz, se javite v petek, 27. maja 1988, v Škocjanu — »bife Bobič« — med 16. in 20. uro. (2947-SD-21)

službo išče

PRIDEN FANT išče zaposlitev v Krškem. Tel. 33-901. (2863-SI-21)

stanovanja

IŠČEM dvosobno ali enosobno stanovanje v Sentiernjeju, Kostanjevici ali bližnji okolici. Tel. 60-091, zvečer. (2878-ST-21)
Z novim šolskim letom oddamo garsonjero (centralna, topla voda) v Ljubljani. Ponudbe pod šifro: »PREDPLAČILO«. (P21-15MO)
DVOSOBNO STANOVANJE, novo, v Novem mestu, takoj vseljivo, prodam. Tel. 26-909. (P21-41MO)
SEVNICA, telefon (068) 82-194. Menjam dvoipoln sobno družbeno stanovanje za enako, lahko dvosobno v Brežicah, Novem mestu, Radečah, Laškem, Celju. (2969-ST-21)

motorna vozila

AVTOMATIK 3 EML prodam. Tel. (068) 20-375, po 14. uri. (P21-49MO)
Z 101, letnik december 1977, dobro ohranjeno, nujno prodam. Registrirana je do 30. 4. 1989. Ul. Cankarjeve brigade 21, Trebnje, tel. 44-884. (P21-50MO)
MOPED TOMOS 14 M, še pod garancijo, registriran, prevoženih 900 km, ugodno prodam. Miro Simončič, Trig rudarjev 2, 68281 Senovo. (P21-53MO)
JUGO 55, letnik 1985, prevoženih 18000 km, dobro ohranjen, prodam. Tel. 22-703. (2982-MV-21)
Z 101, letnik 1978, prodam. Ogljed popoldne. Staro sejišče 21, Sentiernje. (2970-MV-21)
JUGO KORAL 45, star 14 dni prodam. Tel. (068) 33-104, popoldne. (2973-MV-21)
DIANO, letnik 1979, rahlo karambolirano, prodam. Tel. 69-213. (2974-MV-21)

DOLENJSKI LIST

Izdaja: DIC, toz Dolenjski list, Novo mesto. USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto, Sevnica in Trebnje. SKUPŠČINA Dolenjskega lista je organ upravljanja tozda. Predsednik: Nace Štamcar. CASOPISNI SVET je organ družbenega vpliva na programsko zasnovano in uredniško politiko. Predsednik: Anton Stefančič. UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragas, Martin Luzar, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simičič, Jožica Tepey in Ivan Zoran. IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 600 din, naročnina za 1. polletje 10.000 din; za delovne in družbene organizacije 40.000 din na leto; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (oziroma druga valuta v tej vrednosti) na leto. TEKOČI RAČUN pri SDK Novo mesto: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-970-257300-128-4405/9 (LB — Temeljna dolenjska banka Novo mesto). OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 9.000 din, na prvi ali zadnji strani 18.000 din; za razpise, licitacije ipd. 10.000 din. Mali oglas do deset besed 6.000 din, vsaka nadaljnja beseda 600 din. NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Gervova 3, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606 in 24-200, novinarski servis 23-610, ekonomska propaganda, mali oglasi in naročniški oddelek 24-006. Nenarocnih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek prelom in filmi: DIC, toz Grafika, Novo mesto. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

KRŠKO: 26. in 28. (ob 18. uri) ter 27. 5. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Živeti ali umreti v L. A. 26., 28. in 29. (ob 20. uri) ter 27. 5. (ob 22. uri) ameriško znanstvenofant. film Robo-cop, 31. 5. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Dvojna ugrabitev.
MIRNA PEČ: 27. 5. film Ženska v rdečem, 28. in 29. 5. film Deset božjih zapovedi — I. in II. del.
NOVO MESTO — DOM KULTURE: 26. 5. ameriški akc. kriminalni film Dvakratna ugrabitev. Od 27. do 30. 5. ameriško-hongkonški film Karate policaj, 2. 6. ameriški akcijski film Obračun ob 3.15. (Vse predstave ob 18. in 20. uri.) 31. 5. (ob 16., 18. in 20. uri) slovenski mladinski film Poletje v školjki — II. del.
NOVO MESTO — DOM JLA: Od 27. do 29. 5. ameriški film Civilna patrulja. Od 30. 5. do 1. 6. ameriški film Ameriška ninja II.
SEVNICA: 26. in 27. 5. ameriška komedija Fantovščina, 28. in 29. 5. ameriško-italijanski akcijski film Super policaj iz Mamija, 2. 6. ameriška komedija Lepotica v rožnatem. (Vse predstave ob 20. uri)
TREBNJE: 28. in 29. 5. ameriška komedija Nora zabava v Evropi.

Z 126 P, letnik 1978, prodam. Medved, Kotarjeva 5, Novo mesto. (2979-MV-21)
R 4, letnik 1979, prvi lastnik, registriran, prodam za 180 SM. Tel. 72-446. (2976-MV-21)
Z 750, stara dve leti, prodam. Blažič, Tržišče 34, tel. 88-826. (2977-MV-21)
GOLF JXD, letnik 1986, prodam. Tel. 58-580. (2935-MV-21)
Z 101 GTL 55, letnik 1986, prodam. Tel. 44-180. (P21-40MO)
GOLF JX, letnik 1986, prodam. Jerman, Gorenja vas 9, Mokronog, tel. 49-724. (P21-42MO)
Z 101 S, letnik 1979, prodam. Tel. 26-215. (2952-MV-21)
GOLF JGL, letnik 1981, ugodno prodam. Papež Robert, tel. 52-343. (2962-MV-21)
Z 750, registrirana, starejši letnik, in malo rabljeno peč za centralno zrenjanin, 35.000 cc, ugodno prodam. Matoh, Mirna peč 112. (2937-MV-21)
Z 750, letnik 1984, nujno prodam. Tel. 24-792. (2938-MV-21)
ZASTAVO 616 diesel, kasonar 1,7 t, B kategorija, prodam. Brane Uhernik, Otočec 48. (2939-MV-21)
GOLF DIESEL, marec 1984, prodam. Tel. 42-385. (2941-MV-21)
126 P, letnik 1980, prevoženih 45.000 km, prodam. Tel. 84-198. (2942-MV-21)
APN 6, dobro ohranjen, prodam. Jančar, Črmošnjice 2, tel. 43-751. (2943-MV-21)
GOLF, letnik 1979, diesel, ohranjen, poceni prodam. Križan, Podzemelj, Gradec. (2945-MV-21)
MOTOR TOMOS, še v garanciji, nujno prodam za 100 SM. Penca, Dol. Mokro polje 9, 68310 Sentiernje. (2946-MV-21)
Z 101 GTL 55, letnik 1986, prodam. Tel. 27-309. (2949-MV-21)
Z 101, letnik 1978, prodam ali zamenjam za gradbeni material, lahko tudi po delih — motor odličen, ter JEEP, prevoženih 18.000 km. Fink, Kettejev drevo-red 49, Novo mesto. (P21-43MO)
Z 750, letnik 1979, registriran do avgusta, prodam po ugodni ceni. Jože Jankovič, Pavičiči 11, Črnomelj. (2953-MV-21)
126 P, letnik 1979, prodam. Kralj, Močvirje, Bučka, tel. 76-220. (2955-MV-21)
BMW, starejši letnik, dobro ohranjen, registriran do 5. 5. 1989, prodam. Jože Kastelic, Ravogor 8, Novo mesto, tel. 25-951 ali 25-948. (2960-MV-21)
ZASTAVO 750 LE, letnik 1982, prodam. Jaklič, Malenska vas 25 A, Mirna peč. (2959-MV-21)
R 4, letnik 1982, poceni prodam. Kralj, Zagrad 33 (Breznik), Škocjan. (2954-MV-21)
GOLF, letnik 1981, ugodno prodam.

Z 126 P, letnik 1978, prodam. Medved, Kotarjeva 5, Novo mesto. (2979-MV-21)
R 4, letnik 1979, prvi lastnik, registriran, prodam za 180 SM. Tel. 72-446. (2976-MV-21)
Z 750, stara dve leti, prodam. Blažič, Tržišče 34, tel. 88-826. (2977-MV-21)
GOLF JXD, letnik 1986, prodam. Tel. 58-580. (2935-MV-21)
Z 101 GTL 55, letnik 1986, prodam. Tel. 44-180. (P21-40MO)
GOLF JX, letnik 1986, prodam. Jerman, Gorenja vas 9, Mokronog, tel. 49-724. (P21-42MO)
Z 101 S, letnik 1979, prodam. Tel. 26-215. (2952-MV-21)
GOLF JGL, letnik 1981, ugodno prodam. Papež Robert, tel. 52-343. (2962-MV-21)
Z 750, registrirana, starejši letnik, in malo rabljeno peč za centralno zrenjanin, 35.000 cc, ugodno prodam. Matoh, Mirna peč 112. (2937-MV-21)
Z 750, letnik 1984, nujno prodam. Tel. 24-792. (2938-MV-21)
ZASTAVO 616 diesel, kasonar 1,7 t, B kategorija, prodam. Brane Uhernik, Otočec 48. (2939-MV-21)
GOLF DIESEL, marec 1984, prodam. Tel. 42-385. (2941-MV-21)
126 P, letnik 1980, prevoženih 45.000 km, prodam. Tel. 84-198. (2942-MV-21)
APN 6, dobro ohranjen, prodam. Jančar, Črmošnjice 2, tel. 43-751. (2943-MV-21)
GOLF, letnik 1979, diesel, ohranjen, poceni prodam. Križan, Podzemelj, Gradec. (2945-MV-21)
MOTOR TOMOS, še v garanciji, nujno prodam za 100 SM. Penca, Dol. Mokro polje 9, 68310 Sentiernje. (2946-MV-21)
Z 101 GTL 55, letnik 1986, prodam. Tel. 27-309. (2949-MV-21)
Z 101, letnik 1978, prodam ali zamenjam za gradbeni material, lahko tudi po delih — motor odličen, ter JEEP, prevoženih 18.000 km. Fink, Kettejev drevo-red 49, Novo mesto. (P21-43MO)
Z 750, letnik 1979, registriran do avgusta, prodam po ugodni ceni. Jože Jankovič, Pavičiči 11, Črnomelj. (2953-MV-21)
126 P, letnik 1979, prodam. Kralj, Močvirje, Bučka, tel. 76-220. (2955-MV-21)
BMW, starejši letnik, dobro ohranjen, registriran do 5. 5. 1989, prodam. Jože Kastelic, Ravogor 8, Novo mesto, tel. 25-951 ali 25-948. (2960-MV-21)
ZASTAVO 750 LE, letnik 1982, prodam. Jaklič, Malenska vas 25 A, Mirna peč. (2959-MV-21)
R 4, letnik 1982, poceni prodam. Kralj, Zagrad 33 (Breznik), Škocjan. (2954-MV-21)
GOLF, letnik 1981, ugodno prodam.

Z 126 P, letnik 1978, prodam. Medved, Kotarjeva 5, Novo mesto. (2979-MV-21)
R 4, letnik 1979, prvi lastnik, registriran, prodam za 180 SM. Tel. 72-446. (2976-MV-21)
Z 750, stara dve leti, prodam. Blažič, Tržišče 34, tel. 88-826. (2977-MV-21)
GOLF JXD, letnik 1986, prodam. Tel. 58-580. (2935-MV-21)
Z 101 GTL 55, letnik 1986, prodam. Tel. 44-180. (P21-40MO)
GOLF JX, letnik 1986, prodam. Jerman, Gorenja vas 9, Mokronog, tel. 49-724. (P21-42MO)
Z 101 S, letnik 1979, prodam. Tel. 26-215. (2952-MV-21)
GOLF JGL, letnik 1981, ugodno prodam. Papež Robert, tel. 52-343. (2962-MV-21)
Z 750, registrirana, starejši letnik, in malo rabljeno peč za centralno zrenjanin, 35.000 cc, ugodno prodam. Matoh, Mirna peč 112. (2937-MV-21)
Z 750, letnik 1984, nujno prodam. Tel. 24-792. (2938-MV-21)
ZASTAVO 616 diesel, kasonar 1,7 t, B kategorija, prodam. Brane Uhernik, Otočec 48. (2939-MV-21)
GOLF DIESEL, marec 1984, prodam. Tel. 42-385. (2941-MV-21)
126 P, letnik 1980, prevoženih 45.000 km, prodam. Tel. 84-198. (2942-MV-21)
APN 6, dobro ohranjen, prodam. Jančar, Črmošnjice 2, tel. 43-751. (2943-MV-21)
GOLF, letnik 1979, diesel, ohranjen, poceni prodam. Križan, Podzemelj, Gradec. (2945-MV-21)
MOTOR TOMOS, še v garanciji, nujno prodam za 100 SM. Penca, Dol. Mokro polje 9, 68310 Sentiernje. (2946-MV-21)
Z 101 GTL 55, letnik 1986, prodam. Tel. 27-309. (2949-MV-21)
Z 101, letnik 1978, prodam ali zamenjam za gradbeni material, lahko tudi po delih — motor odličen, ter JEEP, prevoženih 18.000 km. Fink, Kettejev drevo-red 49, Novo mesto. (P21-43MO)
Z 750, letnik 1979, registriran do avgusta, prodam po ugodni ceni. Jože Jankovič, Pavičiči 11, Črnomelj. (2953-MV-21)
126 P, letnik 1979, prodam. Kralj, Močvirje, Bučka, tel. 76-220. (2955-MV-21)
BMW, starejši letnik, dobro ohranjen, registriran do 5. 5. 1989, prodam. Jože Kastelic, Ravogor 8, Novo mesto, tel. 25-951 ali 25-948. (2960-MV-21)
ZASTAVO 750 LE, letnik 1982, prodam. Jaklič, Malenska vas 25 A, Mirna peč. (2959-MV-21)
R 4, letnik 1982, poceni prodam. Kralj, Zagrad 33 (Breznik), Škocjan. (2954-MV-21)
GOLF, letnik 1981, ugodno prodam.

Z 126 P, letnik 1978, prodam. Medved, Kotarjeva 5, Novo mesto. (2979-MV-21)
R 4, letnik 1979, prvi lastnik, registriran, prodam za 180 SM. Tel. 72-446. (2976-MV-21)
Z 750, stara dve leti, prodam. Blažič, Tržišče 34, tel. 88-826. (2977-MV-21)
GOLF JXD, letnik 1986, prodam. Tel. 58-580. (2935-MV-21)
Z 101 GTL 55, letnik 1986, prodam. Tel. 44-180. (P21-40MO)
GOLF JX, letnik 1986, prodam. Jerman, Gorenja vas 9, Mokronog, tel. 49-724. (P21-42MO)
Z 101 S, letnik 1979, prodam. Tel. 26-215. (2952-MV-21)
GOLF JGL, letnik 1981, ugodno prodam. Papež Robert, tel. 52-343. (2962-MV-21)
Z 750, registrirana, starejši letnik, in malo rabljeno peč za centralno zrenjanin, 35.000 cc, ugodno prodam. Matoh, Mirna peč 112. (2937-MV-21)
Z 750, letnik 1984, nujno prodam. Tel. 24-792. (2938-MV-21)
ZASTAVO 616 diesel, kasonar 1,7 t, B kategorija, prodam. Brane Uhernik, Otočec 48. (2939-MV-21)
GOLF DIESEL, marec 1984, prodam. Tel. 42-385. (2941-MV-21)
126 P, letnik 1980, prevoženih 45.000 km, prodam. Tel. 84-198. (2942-MV-21)
APN 6, dobro ohranjen, prodam. Jančar, Črmošnjice 2, tel. 43-751. (2943-MV-21)
GOLF, letnik 1979, diesel, ohranjen, poceni prodam. Križan, Podzemelj, Gradec. (2945-MV-21)
MOTOR TOMOS, še v garanciji, nujno prodam za 100 SM. Penca, Dol. Mokro polje 9, 68310 Sentiernje. (2946-MV-21)
Z 101 GTL 55, letnik 1986, prodam. Tel. 27-309. (2949-MV-21)
Z 101, letnik 1978, prodam ali zamenjam za gradbeni material, lahko tudi po delih — motor odličen, ter JEEP, prevoženih 18.000 km. Fink, Kettejev drevo-red 49, Novo mesto. (P21-43MO)
Z 750, letnik 1979, registriran do avgusta, prodam po ugodni ceni. Jože Jankovič, Pavičiči 11, Črnomelj. (2953-MV-21)
126 P, letnik 1979, prodam. Kralj, Močvirje, Bučka, tel. 76-220. (2955-MV-21)
BMW, starejši letnik, dobro ohranjen, registriran do 5. 5. 1989, prodam. Jože Kastelic, Ravogor 8, Novo mesto, tel. 25-951 ali 25-948. (2960-MV-21)
ZASTAVO 750 LE, letnik 1982, prodam. Jaklič, Malenska vas 25 A, Mirna peč. (2959-MV-21)
R 4, letnik 1982, poceni prodam. Kralj, Zagrad 33 (Breznik), Škocjan. (2954-MV-21)
GOLF, letnik 1981, ugodno prodam.

Tel. 85-407. (2957-MV-21)
JUGO 45 A GV prodam po ugodni ceni. Branko Gorše, Menaška vas 9, Dolenjske Toplice. (2956-MV-21)
126 P, letnik 1980, prodam. Pavle Čerček, Slavak Gruma 54, Novo mesto, tel. 24-157. (2961-MV-21)
Z 750, starejši letnik, dobro ohranjeno, prodam. Tel. (068) 77-455 v popoldanskem času. (P21-46MO)
OPEL KADETT 1,3 ZRN, avgust 1982, odlično ohranjen, prodam. Tel. 56-270. (2963-MV-21)
JUGO 1,1 GX prodam ali menjam za cenejši avto. Tel. 25-862. (2964-MV-21)
JUGO 45, letnik 1984, prodam. Tel. 65-673, popoldne. (2965-MV-21)
NOV, še neregistriran TRABANT prodam. Informacije v Brežicah, Cesta bratov Milavce 10, tel. (068) 61-248 od 18. do 19. ure. (P21-56MO)
Z 101, letnik 1984, prodam. Tel. 86-186 ali 86-184. (2972-MV-21)
ZASTAVO 128, letnik 1984, prodam. Tel. 20-282. (2966-MV-21)
Z 750, letnik 1985, in ELAN T 310 s prikločno prodam. Tel. 20-342. (2980-PR-21)
126 P prodam. Kobe Andrej, v Brezov Log 21, tel. 24-989! (2980-PR-21)
Z 101 GTL 55, letnik 1983, prodam. Tel. 22-917. (21-59MO)
126 P, star 7 mesecev, prodam. Tel. 86-230. (2844-MV-21)
R 18, letnik 1982, prodam. Tel. 86-230. (2844-MV-21)
Ugodno prodam novo rdečo Vespa P 200 EX. Tel.: 23-970 po 15. uri. (P21-57MO)
Z 101 GT 55, letnik 1984, prodam. Jože Blažič, Zdinja vas 29, Otočec. (2845-MV-21)
LADO 1200, škodo (odlični motor), oba skupaj ali po delih, prodam. Tel. 65-751. (2872-MV-21)
JUGO 55, letnik 1984, stara za 6,5 M. Tone Miklič, Slakova 2, Novo mesto, tel. 24-249. (2874-MV-21)
NUJNO prodam APN 6, november 1985, z nekaj novimi dodatnimi deli, za 80 SM. Roman Knez, Pod vinogradi 1, 68351 Straža. (2864-MV-21)
126 P, letnik 1980, prodam za 150 SM. Srebrnjak, Veliki Slatnik 34. (2866-MV-21)
Z 101, letnik 1978, registrirano do februarja 1989, in motor MZ 175 cm, starejši letnik, prodam. Tel. 21-397. (2848-MV-21)
RENAULT 18, 1987/VII, ugodno prodam ali zamenjam za starejši avto za hodne proizvodnje. Tel. 61-747. (2850-MV-21)
FORD TAUNUS, letnik 1977, in FIAT 1300, letnik 1977, zaradi bolezni prodam. Ogljed možen v četrtki ob 20. ure, v petek pa cel dan. (2847-MV-21)
VW (hrošč), letnik 1973, v voznom stanju, registriran do konca avgusta letos, prodam. Ogljed od 13. do 19. ure. Franci Gorjup, Mokronog 153, tel. (068) 49-354. (P21-6MO)
Z 101 mediteran 1300, letnik 1979, prevoženih 84.000 km, prvi lastnik, prodam. Tel. (068) 82-061, od 16. ure dalje. (P21-11MO)
VOLVO 244 DL, letnik 1979, dobro ohranjeno, karambolirano, prodam. Vesela — Zamida, Uršna sela 19. (2856-MV-21)
LADO 1200, september 1986, prodam. Tel. 22-650. (2859-MV-21)
APN GS, nov, ugodno prodam. Dol. Toplice, tel. (068) 65-074. (2861-MV-21)
Z 750 prodam. Stemberger, Šegova 3, Novo mesto. (2870-MV-21)
R 4 GTL, letnik 1983, prodam. Gor. Mokro polje 13, Sentiernje. (2922-MV-21)
VESPO (starejši tip), registrirano do 15. aprila 1989. leta, prodam po ugodni ceni. Novica Dejanovič, Mestne njive 12, Novo mesto. (2926-MV-21)
NOV 126 P, še neregistriran, takoj prodam. Boris Udovič, Cegelnica 22, Novo mesto.
GOLF diesel, letnik 1985-april, registriran do aprila 1989, garažiran, dodatno opremljen, temno zelene barve, prodam. Tel. dopoldne (068) 61-971, popoldne od 17. do 18. ure. (2916-MV-21)
APN 6, letnik 1986, dobro ohranjen, prodam. Tel. 21-568. (P21-33MO)
R 4 GTL, letnik 1985, in JUGO 55 AX, letnik 1988, prodam. Tel. 85-979. (P21-33MO)
Z 101 GT 55, staro štiri leta, garažirano, ugodno prodam. Tel. (068) 47-486. (P21-35MO)
BMW 318 i, letnik 1985-oktober, prodam. Tel. (061) 481-322. (P21-36MO)
UGODNO prodam osebni avto VW 1200, letnik 1974, prvič registriran leta 1976, zadnja registracija marec 1988. Tel. 69-220. (P21-38MO)
JUGO 45, star eno leto, rdeč, prodam za 700 SM. Tel. 25-340. (2932-MV-21)
R 4 TL, letnik 1978, prodam. Istok Kren, Paderšičeva 11, Novo mesto, od 15. do 18. ure. (2916-MV-21)
ZASTAVO 101, letnik 1981, odlično ohranjeno, prodam. Tel. 25-138. (2921-MV-21)
Z 126 P, letnik 1979, obnovljen, prodam. Gašperšič, tel. 24-101. (2920-MV-21)
ASCONO 1,6, letnik 1979, ugodno prodam. Tel. 75-576, po 15. uri. (P21-28MO)
Z 750, letnik 1980, registrirano do aprila 1989, prodam. Andrej Rebzelj, Razdrto 10, Sentiernje. (2903-MV-21)
R 4 GTL, prevoženih 26.000 km, prodam. Cena 4,5 M. Roman Slak, Dol. Ponikve 16, Trebnje. (2904-MV-21)
Z 101 GT 55, belo, letnik 1986, prodam za 670 M. Golob, Rodine 23, Trebnje. (2908-MV-21)
Z 850, letnik 1983, prodam. Darko Lekše, Dolga Raka 3. (2910-MV-21)
FIAT 126 P, letnik 1988, prodam. Anton Springer, tel. 25-278. (2911-MV-21)
ZAMENJAM JUGO 45 AX, star 5 mesecev, za Z 128, staro do 16 mesecev. Tel. 44-823 zvečer. (P21-29MO)
JUGO 45 AX, januar 1988, rdeč, prodam. Tel. 84-775. (2913-MV-21)

Tel. 85-407. (2957-MV-21)
JUGO 45 A GV prodam po ugodni ceni. Branko Gorše, Menaška vas 9, Dolenjske Toplice. (2956-MV-21)
126 P, letnik 1980, prodam. Pavle Čerček, Slavak Gruma 54, Novo mesto, tel. 24-157. (2961-MV-21)
Z 750, starejši letnik, dobro ohranjeno, prodam. Tel. (068) 77-455 v popoldanskem času. (P21-46MO)
OPEL KADETT 1,3 ZRN, avgust 1982, odlično ohranjen, prodam. Tel. 56-270. (2963-MV-21)
JUGO 1,1 GX prodam ali menjam za cenejši avto. Tel. 25-862. (2964-MV-21)
JUGO 45, letnik 1984, prodam. Tel. 65-673, popoldne. (2965-MV-21)
NOV, še neregistriran TRABANT prodam. Informacije v Brežicah, Cesta bratov Milavce 10, tel. (068) 61-248 od 18. do 19. ure. (P21-56MO)
Z 101, letnik 1984, prodam. Tel. 86-186 ali 86-184. (2972-MV-21)
ZASTAVO 128, letnik 1984, prodam. Tel. 20-282. (2966-MV-21)
Z 750, letnik 1985, in ELAN T 310 s prikločno prodam. Tel. 20-342. (2980-PR-21)
126 P prodam. Kobe Andrej, v Brezov Log 21, tel. 24-989! (2980-PR-21)
Z 101 GTL 55, letnik 1983, prodam. Tel. 22-917. (21-59MO)
126 P, star 7 mesecev, prodam. Tel. 86-230. (2844-MV-21)
R 18, letnik 1982, prodam. Tel. 86-230. (2844-MV-21)
Ugodno prodam novo rdečo Vespa P 200 EX. Tel.: 23-970 po 15. uri. (P21-57MO)
Z 101 GT 55, letnik 1984, prodam. Jože Blažič, Zdinja vas 29, Otočec. (2845-MV-21)
LADO 1200, škodo (odlični motor), oba skupaj ali po delih, prodam. Tel. 65-751. (2872-MV-21)
JUGO 55, letnik 1984, stara za 6,5 M. Tone Miklič, Slakova 2, Novo mesto, tel. 24-249. (2874-MV-21)
NUJNO prodam APN 6, november 1985, z nekaj novimi dodatnimi deli, za 80 SM. Roman Knez, Pod vinogradi 1, 68351 Straža. (2864-MV-21)
126 P, letnik 1980, prodam za 150 SM. Srebrnjak, Veliki Slatnik 34. (2866-MV-21)
Z 101, letnik 1978, registrirano do februarja 1989, in motor MZ 175 cm, starejši letnik, prodam. Tel. 21-397. (2848-MV-21)
RENAULT 18, 1987/VII, ugodno prodam ali zamenjam za starejši avto za hodne proizvodnje. Tel. 61-747. (2850-MV-21)
FORD TAUNUS, letnik 1977, in FIAT 1300, letnik 1977, zaradi bolezni prodam. Ogljed možen v četrtki ob 20. ure, v petek pa cel dan. (2847-MV-21)
VW (hrošč), letnik 1973, v voznom stanju, registriran do konca avgusta letos, prodam. Ogljed od 13. do 19. ure. Franci Gorjup, Mokronog 153, tel. (068) 49-354. (P21-6MO)
Z 101 mediteran 1300, letnik 1979, prevoženih 84.000 km, prvi lastnik, prodam. Tel. (068) 82-061, od 16. ure dalje. (P21-11MO)
VOLVO 244 DL, letnik 1979, dobro ohranjeno, karambolirano, prodam. Vesela — Zamida, Uršna sela 19. (2856-MV-21)
LADO 1200, september 1986, prodam. Tel. 22-650. (2859-MV-21)
APN GS, nov, ugodno prodam. Dol. Toplice, tel. (068) 65-074. (2861-MV-21)
Z 750 prodam. Stemberger, Šegova 3, Novo mesto. (2870-MV-21)
R 4 GTL, letnik 1983, prodam. Gor. Mokro polje 13, Sentiernje. (292

ZAHVALA

V 52. letu starosti nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, oče, stric, brat in stari oče

ALOJZ SIRONIČ

z Dolža 43

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali cvetje in vence ter ga spremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo medicinskemu osebju kirurškega oddelka splošne bolnišnice Novo mesto za požrtvovalno nego v času bolezni, delovnim organizacijama Cestno podjetje in Tovarna obutve, gasilskima društvoma Dolž in Stopiče, Društvu upokojencev Stopiče ter gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je za vedno zapustila naša dobra mama, babica, sestra in botra

JULIJANA GOLOB

roj. Može

z Leskovca 3 pri Brusnicah

Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnico spremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala družinoma Vovko in Standiker-Franko, Cestnemu podjetju Novo mesto-TOZD Gradnje in sodelavcem, tovarni IMV-TOZD TA, tovarni Elma Črnuče ter vaščanom. Zahvaljujemo se tudi gospodu župniku za lepo opravljeni obred in pevkam za zapete žalostinke. Vsem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali in jih nismo imenovali, prav tako iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 78. letu se je iztekla življenjska pot našemu možu, očetu, staremu očetu, bratu in stricu

ALOJZU SIMONČIČU

z Gmajne pri Raki

Iskrena hvala sorodnikom in dobrim prijateljem, ki ste nam stali ob strani, izrekli sožalje, darovali cvetje ter našega dragega očeta v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se sosedom, posebno Duhovim, Skindrovim in Jordanovim, družini Butala z Vinice, kolektivu TOZD za vleko vlakov Novo mesto, OO sindikata in DSSS GOK Črnomelj, Osnovni šoli bratov Ribarjev Brežice, DO Kremen Novo mesto in gospodu župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: žena Fani, sin Lojze, hčerke Zofi, Slavica in Branka z družinami, sestri Angela in Marija ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 87. letu nas je zapustil naš dragi

JOŽE KRALJ

z Zajčjega vrha 19

Zahvaljujemo se vsem vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali cvetje in vence ter ga spremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo medicinskemu osebju kirurškega oddelka bolnišnice Novo mesto, reševalni postaji za številne prevoze v času bolezni, delovnim organizacijama tovarne zdravil Krka Marketing in Varnosti, Zvezi borcev in upokojencev Stopiče, župniku za opravljeni obred in pevkem zboru iz Stopič.

VSI NJEGOVI

*Lepo ti je mladost cvetela,
ko usoda kruta
ti življenje mlado je vzela.*

V SPOMIN

29. maja mineva deset žalostnih let, odkar nas je zapustil naš dragi

JANEZ VIRC

s Hudega 5

Vsem, ki se ga s prinašanjem cvetja in prižiganjem sveč spominjate, se iskreno zahvaljujemo.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je zapustila draga mama, stara mama

MARIJA KRŽIČ

s Puščave 19 pri Mokronogu

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam kakorkoli pomagali in stali ob strani, darovali vence in spremili pokojno na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo delovni organizaciji Trimo Trebnje, duhovniku za lepo opravljeni obred ter pevcem za prelepo zapete žalostinke.

Žalujoci: sinova Tone in Franci z ženo Anico, vnukinji Darja in Martina

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je zapustila draga mama

ROZALIJA MAKOVEC

Prapreče 18 pri Šentjerneju

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so nam kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, darovali cvetje ter pokojnico spremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi Šentjernejskemu oktetu za zapete žalostinke, ZZB, Elektru Novo mesto—enota Šentjernej ter gospodu župniku in kaplanu za opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 74. letu nas je zapustila naša mama, stara mama, sestra in teta

TEREZIJA JERMAN

Vel. Slatnik 26

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom in sosedom, vsem, ki ste darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Hvala tovarni Krka in DO Pekarija za podarjene vence ter župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njeni

*Ljubezen, delo, skrb, trpljenje,
draga mama, tvoje je bilo življenje.*

ZAHVALA

V 86. letu nas je zapustila naša draga mama, stara mama, prababica in teta

MARIJA ROŽIČ

iz Črnomlja, Majer 1

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste nam kakorkoli pomagali v teh težkih trenutkih, darovali vence in cvetje ter pokojno spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo osebju Doma starejših občanov v Črnomlju, guvernici Tilki Švajger za ganljive poslovilne besede, Emici Škof za organizacijo pogreba, pevkem zboru upokojencev in gospodu kaplanu za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, babica, sestra in teta

NEŽA STRAJNAR

iz Ždinje vasi 21

Najlepše se zahvaljujemo sosedu za vso pomoč in vsem, ki so nam izrekli sožalje, ZB za venco in govor ter spremstvo pokojnice na njeni zadnji poti. Hvala tudi župniku za lep govor in opravljeni obred.

VSI NJENI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moje drage mame

HELENE PALČIČ

Otok 22

se zahvaljujem sorodnikom, OO sindikata Komet, svojim sodelavkam za številno udeležbo in podarjeno cvetje, sosedom iz Otoka za pomoč ter iz Metlike za izkazano pozornost. Najlepša hvala pevkam za zapete pesmi in gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: hčerka Vida, zet Miro, svakinji Mira z družino in Alenka z Andrejem

ZAHVALA

V 60. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, tašča, sestra in teta

KATARINA PRIJANOVIČ

iz Tribuč 38

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so nam kakorkoli pomagali, izrazili sožalje, darovali cvetje ter pokojno spremili na zadnji poti. Prav tako se zahvaljujemo DO GOK Črnomelj, Konfekciji Adlešiči, Dijaškemu domu Črnomelj in pevkam iz Adlešič. Hvala tudi Darinki za poslovilne besede in župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je 30. aprila za vedno zapustila mama, babica, sestra in teta

ANGELA ŠKODA

roj. Hudolin

iz Rožne ulice 29, Kočevje

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste v teh težkih trenutkih sočustvovali z nami, še posebno pa sosedu Mariji Colnar in dr. Tomiču za nesebično pomoč v času bolezni. Zahvaljujemo se tudi g. župniku, godbi na pihala in vsem, ki ste nam izrekli sožalje in darovali cvetje.

Vsi njeni najdražji

ZAHVALA

V 55. letu nas je po težki bolezni zapustila naša draga žena, mama, stara mama in snaha

JOŽEFA ŠTUBLER

iz Brezovice 3

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje in pokojno spremili na zadnji poti. Posebna zahvala kolektivu IMV, delavcem organov za notranje zadeve, sosedu za izrečene besede, župniku za opravljeni obred in pevkam za zapete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: mož Stanko, sin Stanko, sin Marjan z družino, tašča in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 83. letu je umrla naša mama

NEŽA GRIČAR

roj. Lekše

Ravni 4

Ob izgubi naše mame se zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem za spremstvo za njeni zadnji poti ter za podarjeno cvetje in izraženo sožalje. Zahvaljujemo se tudi Domu ostarelih občanov Krško, vaščanki Justini Janc za govor ter župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoci: hčerki Vida in Lojzka ter sinova Lojze in Pavle z družinami

FRANC STOJNIČ

Čez dve leti in pol bo šel Franc Stojnič v pokoj. Do takrat pa ga bomo vsi, ki se vozimo po gorjanski cesti, vsak delavnik videvali nekje med 23. in 37,350 kilometrom njegove štirice, to je na belokranjski strani gorjanske ceste med lovsko kočjo pod Vahto in sredino mostu čez Kolpo pri Metliki. Ta del ceste ima dobrega gospodarja. »Na gorjanski cesti so že vseskozi dobri cestarji,« pravi Vilko Stojnič dober znanec, šofer rešilca v metliškem zdravstvenem domu, človek, ki se je najbrž največkrat peljal po tej cesti.

Stojnič se je kot cestar zaposlil spomladi 1957, že prej pa je delal na gorjanski cesti in ta čas so mu kasneje tudi priznali kot delovno dobo. »Moja prošnja za to delovno mesto je bila šele štirinajsta, pa so vseeno ravno mene sprejeli v službo,« se spominja. Do leta 1963, ko je bila gorjanska cesta makadamska, je seveda zanj skrbelo več cestarjev, Stojničevi so bili trije kilometri od Dol do Suhorja. »Odkar je asfalt, je delo precej lažje, čeprav sem sam na belokranjski strani. Kopljem jarke, sekam grmovje ob cesti, pokosim travo, popravljam prometne znake in take stvari. Pri delu sem samostojen, sam si določam, kaj in kje bom kakšen dan delal, v firmi mi zaupajo, tudi gledajo dobro na nas delavce in imajo razumevanje za nas in naše delo.« Svoje čase pa je bilo delo na cesti veliko težje. »Grazoz, kar naprej gramoz, ko je zapadel sneg, pa sva dva v eni noči raztrosila tudi po 150 vreč soli. Sedaj je vse to mehanizirano.«

Stojnič je težkega dela in trdega življenja navajen od malega. Rodil se je kot najstarejši od petih otrok na Jugorju. Ko mu je bilo

osem let, leta 1938, je oče pustil družino in odšel na delo v Nemčijo. Še prej je posekal lozo, prodal vinograd in njivo, za družino pa nikoli več ni skrbel. Mati mučenica je hodila na dnino, da je preživela otroke. »Zjutraj je šla in nas zaprla v kaščo, da se ne bi komu kaj zgodilo, jaz kot najstarejši sem moral paziti, da ni kdo ven ušel. Zvečer, ko je prišla za dnine, nam je pa jesti prinesla. Med vojno je bila še pri narodni zaščiti. Dva vola smo imeli in eden je šel za partizane.« Po vojni je Franc kot najstarejši oba brata in obe sestri spravil do kruha. Mlajša sestra, komaj že dekle, je šla služiti v Domžale. Franc je šel z njo. Peš do Novega mesta, potem s vlakom v Ljubljano. Takrat sta se oba prvič peljala z vlakom in prvič videla Ljubljano. In tako so šli od doma štirje Stojničevi otroci, Franc pa je ostal na domačiji. Bil je skojevček od 1944, po vojni predsednik mladine v današnji krajevni skupnosti, kasneje pa gasilec, povsod zraven, kjer se je v teh krajih kaj dogajalo in seveda delalo. Tudi v partiji je bil, potem pa so ga, poštenega, delovnega in vestnega fantja, iz nje izključili. Stojničeva hiša je zadnja v vasi dobila elektriko. Kmalu jim je pregorela še zadnja žarnica in nikjer jih ni bilo dobiti. Pa je mami dal tri ali štiri 25-vatne brilvice župnik, denarja pa ni hotel vzeti, češ da mu bo Franc to odslužil z delom v vinogradu. Mati je obljubila, Franc materino obljubo izpolnil in bil zato ob rdečo knjižico, Klerikalizem, naj bo črn ali rdeč, je nestrpen, krivičen, podel in nečloveški. Tistega, ki je Franca vrغل iz partije, so kasneje cerkveno pokopali.

Ko je Stojnič dobil službo in zaslužek, ne samo da ni nehal delati na zemlji, temveč je skromno posestvo celo povečal. Najaz je kupil vinograd, ki ga je oče pred vojno prodal, dokupil še dva hektarja zemlje. Leta 1972 sta z ženo pri stari hiši začela graditi novo in lani, ko se je sin oženil, so se vselili. »Tako mi je hudo, da žena ni dočakala tega.« Vesel pa je, da se z mladimi lepo razumejo, da znajo ceniti in spoštovati njegovo delo in trud, da imata sin in snaha tudi veselje do dela na zemlji, da bo Stojničev rod ostal na Jugorju.

27. aprila je Franc Stojnič, cestar z Jugorja, dobil občinsko priznanje Osvobodilne fronte.

A. BARTEJ

Madagaskar v novomeškem domu kulture

NOVO MESTO — V petek popoldne je mala dvorana novomeškega Doma kulture za hip zadihala z mestom Tananarive, prestolnico daljnega Madagaskarja, in z ljudmi celega otoka ob južnih obalah črne celine. V dvorani sta sicer maloštevilnim, a navdušenim obiskovalcem povedala Joseph Rakotorahalahy in Martial Andriamanjato v sodelovanju s Sandijem Jakopičem nekaj o Madagaskarju. Afričana sta zgodila na svoje domače instrumente in zapela o radostih in stiskah svojih rojakov. Ob koncu sta dokazala, da instrumenti valiha, jejo voatavo, aponga bé in aponga kely pa bolj za reggy navdahnjena grla pridejo prav tudi za slovenske narodne, saj sta ob koncu prav posrečeno zapela in zaigrala v ritmu tamtama »En hribček bom kupil«.

Razen z glasbo sta predstavila svojo domovino afriška studenta in sproščenem kramljanju še z besedo,

čeprav je levji delež v tem prispeval njun zgovorni spremljevalec Sandi. Medtem ko Martialu slovenščina še ne gre prav z jezika, se Josephu pozna osem let življenja v študentskem domu pod ljubljanskim Rožnikom, tako da se je z obiskovalci »afriškega popoldneva« v Domu kulture zlahka spustil v pogovor. V njem je, ko je pripovedoval o prihodu v Ljubljano in svojih izkušnjah s Slovenijo, kar z malce grenkobe dejal: »Ko prideš v drugo kulturo, ne moreš verjeti, kako velikanske so razlike med kulturami. Čudno se počutiš. Če imaš še drugo barvo, je še hujše. Biti moraš zbran in pogumen, če hočeš, da te v neki družbi sprejmejo.«

Joseph je bil tak in njega so sprejeli, zato bo najbrž prav kmalu končal magistrski na ljubljanski univerzi; zdaj ima za sabo diplomu iz arhitekture in dve leti službe pri Gradisu. Za povrh igrata in pojeta z Martialom in sta tako že požela aplavze številnih slovenskih srednješolcev, v petek novomeških.

M. LUZAR

Šesta Vinska vigred pod streho

Tudi slabo vreme ni ogrozilo te belokranjske veleproditve — Okoli 10.000 obiskovalcev v treh dneh popilo 70 hektov vina in pojedlo 113 jancev

METLIKA — Vinski vigredi v Metliki, tej belokranjski velefesti, res ne more nič do živga. To ni ta lepa, prijetna in sproščena prirediteljev dokazala samo petkrat pred letošnjim, ampak zlasti letos, ko je že prvo prireditev iz bogatega in pestrega programa, modno revijo Beti v izvedbi plesne skupine Arruba, dež tako rekoč odplaval. Dež, ki je padal v petek in soboto, pa le ni mogel odplaviti vse dobre volje, zlasti pa ne pripadnosti Metličanom, ostalih Belokranjcev in številnih obiskovalcev iz drugih krajev, ki so Vinsko vigred v vseh teh letih res vzeli za svojo. Tudi ukrepov mednarodnega denarnega sklada, zvezne vlade in grozečih napovedi v treh najbolj veselih metliških dneh ni bilo čuti.

Razen modne revije in prihoda kolezarjev so prireditelji spravili pod streho vse prireditve iz programa, v treh dneh pa je bilo po prvih ocenah na Vigredi skupaj okoli 10.000 ljudi. Največ jih je bilo v nedeljo, ko je tudi vreme še najbolj znošno. Res sta dež in hladno vreme nekoliko zmanjšala žejo obiskovalcev, ki pa so kljub temu popili okoli 7.000 litrov najboljših belokranjskih vin lanskega letnika. Pritožiti se ne morejo niti pečenarji, ki so spekli 113 od

114 pripravljenih jancev in odojkov. Skupni promet na Vigredi je znašal okoli 50 milijonov dinarjev in prireditelji upajo, da bo z izkupičkom tudi letošnja prirediteljev pokrila stroške.

Te vesele metliške »manevre« sta obiskala tudi generala Mirtič in Brovet in na pokušini v grajski kleti lahko ugotovila, da v najboljših belokranjskih vinih ni niti najmanjšega protiarmskega priokusa. Vlado Klemenčič pa je spoznal, da je na Vigredi še bolj veselo kot na partijskih sejah, ki se jih udeležuje kot član CK, zadolžen za metliško občino.

Letošnja Vigred bo v mučnem spominu ostala le tistemu tatiču, ki je splošno veselje hotel izkoristiti za to, da bi iz hiše sredi Metlike uradel kolo, a sta ga pri tem zalotila Slobodan Udovičič-Miki in Janez Vrančič-Luigi. Luigi,

samozvani kandidat za bodočega metliškega župana, se je tokrat izkazal tudi kot buden pravičnik in vzgojitelj. Da ni tatič dojel, da je življenje trdo in da je treba kljub temu zagristi vanj, mu je dal na izbiro: ali bo pojedel pedalo ali krmlilo koleca. Mladenič je zagrizel v balanco.

Prihodnje leto 21., 22. in 23. maja bo Vinska vigred v Metliki že sedmič zapored.

A. B.

(STEKEL?) MEDVED HOTEL V HIŠO

SODRAŽICA — Napet boj z medvedom je divjal v soboto, 14. maja, dopoldne v Podklancu pri Sodražici. Medved je hotel v hišo, 55-letna gospodinja Antonija Bartol pa mu je vstop branila tako, da je kričala, metala vanj polena, predpražnik, sekirico in drugo. Ženski so prišli na pomoč domačini in lovci, ki so ga skušali prepediti s streli, ne pa smeli ustreliti, ker ni dovoljen odstrel. Končno se je medved le umaknil v goščavo nad hišo.

Veterinarski inšpektor Bogomir Štefanič pravi, da, po znakih sodeč (po pripovedovanju ljudi se je medved penil), obstaja resen sum, da je bil medved stekel, čeprav doslej na območju občin Kočevje in Ribnica še niso odkrili steklega medveda.

BOGATAJ V FOTOGALERIJI

NOVO MESTO — Jutri, v petek, 27. maja, bodo ob 8. uri zvečer v prostorih Fotogalerije odprli razstavo fotografij mlajšega slovenskega fotografa Janeza Bogataja, ki se je kot fotoreporter uveljavil na straneh revije Mladina. Tokrat bo v Novo mesto pripeljal razstavo del, ki jih javnost v zaokroženem izboru še ni imela priložnosti spoznati, torej se nam obeta premierna stvaritev. Razstavil bo dokaj nenavadne stvaritve, ki mu nastajajo pri delnem sežiganju negativov, kar povzroči deformacijo posnetka in tako avtor doseže svojevrstno metamorfozirani mimetični prostor. Otvoritev se bo udeležil tudi avtor, v kulturnem programu pa bo nastopil Marko Breclj.

PONOVITEV DNEVOV CVIČKA

NOVO MESTO — Dnevi doljenjskega cvička in jedi, ki so jih na vrtu hotela Kandija pripravili Krkini gostinci, so kljub deževnemu vremenu dobro uspeli, saj so na prireditvi prodali kar 2000 litrov cvička, kar je več, kot ga stočijo vse leto. Zato namenjajo že v tem tednu, to je od 27. do 29. maja, na istem prostoru prireditve ponoviti. Za ples bosta poskrbela ansambla Spomin in Mak. Glede bližajočega se tedna doljenjskega cvička, o katerem pišemo več na tretji strani, pripominjajo, da so dnevi cvička dobra reklama tudi zanj. »Ljudje se morajo cvička najprej navaditi, da ga bodo potem lahko srkali pod Trško goro«, meni Vlado Petrovič, direktor Krkinega tozda Gostinstvo in turizem.

TIROLCI V METLIKI — Na Vinski vigredi v Metliki je nastopila tudi folklorna skupina Holz-Hocker iz italijanskega mesta Sappada, ki je številnim gledalcem predstavila tirolske ljudske plesne in pesmi te manjšine v Italiji. (Foto: A. B.)

ROZMANU SREBRNO PLAKETO

HRASTNIK — V soboto je bila v tem mestu otvoritev 28. republiške pionirke foto razstave, ki so se je udeležili tudi člani foto krožka osnovne šole Katja Rupena iz Novega mesta skupaj z mentorico Jeleno Pelko. Član njihove skupine Uroš Rozman je za kolekcijo fotografij »Šentjernež '87« prejel srebrno plaketo Janeza Puharja.

V TERMAH »GODCI BREZ MEJA«

ČATEŽ OB SAVI — V soboto, 4. junija, pripravlja radio Ljubljana v Termah skupaj z radiom Graz in bavarskim radiom iz Münchna javno radijsko oddajo »Godci brez meja«, v kateri bodo sodelovali narodnozabavni ansambli iz treh dežel. Iz brežiške občine bosta igrala ansambel Tonija Hervola in pihalna godba iz Kapel, Slovenijo pa bosta zastopali še skupini Vilija Petriča in Braneta Klavžarja.

»POPEVKA VESELE JESENI« ODPADE

MARIBOR — Letos ne bo slovenskega festivala narečnih popevk »Popevka vesele jeseni«, vendar bodo sedanji organizatorji pripravili vse potrebno za izvedbo popularnega festivala v letu 1989.

DUŠKO LOKIN, VLADO KALEMBER, ŽUPANOVA TORTA

NOVO MESTO — Na Loki se nam konec tedna obeta res izredno pester in bogat glasbeni vikend. Tako je že za petek, 27. maja, ob 18. uri predvidena prva predstavitev sedaj že znane novomeške skupine Županova torta. Predstavitev skupine bosta popestrila še ansambel Animator iz Zagreba in mini modna revija Laboda. Nič manj zanimivo pa ne bo v nedeljo popoldne, ko bodo gostje gostišča Na Loki našli priznani pevci zabavne glasbe Vlado Kalember, Duško Lokin in Jasmin Stavros.

Viniški uspeh na Dunaju

Nastopili so na turistično najbolj obiskanih točkah Dunaja

DUNAJ — Viničani so bili v petek, soboto in nedeljo velika turistična zanimivost na Dunaju. V okviru predstavitve slovenske turistične ponudbe v glavnem mestu Avstrije je folklorno skupino viniške osnovne šole ter tamkajšnje tamburaše tja povabil slovenski gospodarski in kulturni center na Dunaju Domus slovenica. Na Dunaj je odpotovalo 40 viničanov, z njimi je bil tudi črnomajski župan Miaden Radojčić.

Viničani so v teh dneh nastopili šestkrat, in to na štirih najbolj turistično obiskanih točkah Dunaja. Tako so belokranjske pesmi in plesne ter obredje zelenega Jurja videli številni Dunajčani in več tisoč turistov iz vsega sveta, ki so Viničane na veliko snemali in slikali ter bili navdušeni nad belokranjsko folkloro. Zelo zadovoljen je bil tudi direktor tega novega slovenskega doma doma na Dunaju, Otmar Kotnik. V Domus slovenici, ki stoji v najbolj elitnem delu Dunaja, v katerem sta tudi opera in parlament ter druge pomembne ustanove in institucije, je Marica Cvitkovič iz Adlešičev razstavila svoje statve, krosna, kot jim pravijo Belokranjci, in tkala ravno belokranjsko platno. Za nastope Viničanov so se živo zanimali tudi dunajski novinarji.

A. B.

SNEMANJE NOVEGA FILMA

V Mariboru so stekli prvi metri novega slovenskega celovečernega filma Kavarna Astoria, za katerega je scenarij napisal Zarko Petan, režijo pa vzel v roke Jože Pogačnik. Film govori o vojni, vendar brez krvavih prizorov, grozot in »rotehničnih pripomočkov. Morda bo zato človeško bolj prepričljiv. Skozi pripoved o meščanski družini lastnika kavarne Astorie v Mariboru se izčrta še širše zgodovinsko in družbeno ozadje.

Na dobitek čakala doma

Ana Prebeg dobila katrco, čeprav je ni bilo na tomboli Aerokluba Novo mesto — Kar 15.000 kartic

PREČNA — Kot kaže, še ne bo zmanjkalo lovcev na srečo, saj je bilo le teden dni po kolesarski tomboli več kot 10.000 obiskovalcev tudi na nedeljski tomboli in letalskem mitingu, ki so ga pripravili člani Aerokluba Novo mesto na letališču v Prečni.

Prišlo se je z letalskim mitingom, ki so ga poleg domačih članov Aerokluba popestrili še padalci iz Lesc, Maribora in Karlova ter letala iz Titovega Velenja. Potem ko so razdelili sto nagrad tovarne Labod za pet števil v isti vrsti, so vsi igralci nestrpno pričakovali tombolo. Napetost je trajala skoraj štiri ure, šele ob 18. uri je bilo vsega konec, ko je bila izvečena že 58. številka. Na oder je prvi prišel Franci Berlan iz Bršljina, v Brezov log 9, in Marlesova hiša je bila njegova. Ko so iz bobna izvlekli naslednjo številko, se je na oder povzpelo kar pet igralcev tombole. Na vrsti je bilo zrebanje tombolskih števil, ki so se ostale v bobnu. Jože Kovač iz Žužemberka 162 je vtekel prvi in potegnil najvišjo možno številko. Nagrada Renault 9-ekskluzive je bila takoj njegova, ostali štiri se so potegovali za drugi dve nagradi. Ana Prebeg iz Ozlja je dobila tretjo tombolo Renault 4, čeprav sploh ni igrala: kartico je kupila že v predprodaji, njena prijateljica pa je z njo poskušala srečo, in kot kaže, je bila kar se da poštena. Zanimiva je bila tudi četrta tombolska nagrada: dve letalski karti Ljubljana-Dubrovnik, darilo Ineks-Adrie. Srečni dobitnik je postal Vinko Medic iz Malega Podljudna.

Na koncu velja pohvaliti celo armando prostovoljcev, članov Aerokluba in njihovih družinskih članov, ki jim je uspelo skupaj spraviti tudi srečelov z več kot 2000 dobitki in voditi vse šanke na

FESTIVAL HUMORJA

RIBNICA — Od četrta, 9. junija, do nedelje, 12. junija, bodo na območju ribniške občine prireditve letošnjega Festivala humorja, satire in karikaturne. Gre za dramske nastope, razstavo karikaturne in zaključno prireditev s podelitvijo priznanj in nagrad najboljšim humoristom.

letališču. Tombolo sta dobro vodila Silvo Polak in Tatjana Malarič iz Studia D, za veselo razpoloženje pa so poskrbeli Fantje vseh vetrov. J. PAVLIN

ČAKAJOČI NA SREČO — Na sliki je le delček množice, ki je zadnje nedeljsko popoldne čakala na enega glavnih dobitkov tombole Aerokluba Novo mesto. Na koncu niso prav vsi odšli razočarani: Franci Berlan iz Bršljina je dobil hišo, Jože Kovač iz Žužemberka Renault 9, Ana Kovač iz Ozlja pa katrco. Mnogim je bilo v uteho tudi to, da so po toliko letih spet videli letala na tleh, več kot sto pa si jih je to popoldne Novo mesto ogledalo tudi iz zraka. (Foto: J. Pavlin)

kozerija NITI SLUČAJNO NI BIL ŠTRAJK

Ura je bila enajst. V prvi pisarni Hitrotkala so si tri ženske pilile nohte, dve pa sta brali Jano.

V drugi pisarni je varnostnik kahal kavo, moški pa so se pogovarjali o nogometu.

V tretji pisarni ni bilo nikogar. V četrti pisarni je poklicni gasilec reševal križanko.

V peti pisarni sta se administrativki pripravili zaradi kvačkanja.

V šesti pisarni je organizator športnega in kulturnega življenja v delovni organizaciji po telefonu prepričeval prijatelja iz Belega me-

sta, da se ne izplača ogledati Zadjnjega kitajskega cesarja.

V sedmi pisarni so razpravljali o smiselnosti in nesmiselnosti protinflacijskih ukrepov.

V osmi pisarni so bili tiho. Vreme je bilo oblačno, pa se jim ni dalo niti govoriti. Gledali so topo predse in zehali.

V deveti pisarni je bilo živahno. Kurir je imel rojstni dan, zato so pekli čevapčiče. Dišalo je po čebuli in vinu. Nekdo je poskušal zapeti Pozimi pa rožice ne cveto.

Deseta pisarna je bila zaklenjena.

Enajsta tudi, vendar se je skozi vrata slišalo govorjenje.

V dvanajsti pisarni so združili dve pisarniški mizi. Referenta sta igrala namizni tenis.

V trinajsti pisarni so sedeli štirje. Pozorno so poslušali drugi radijski program. Slišati je bilo športnega komentatorja.

Dva moška v štirinajsti pisarni sta poslušala magnetofonski zapis z zadnje seje delavskega sveta.

V štirinajsti pisarni so dve ženski in moški zrlji v majhen televizijski sprejemnik. Predvajali so Vrnitev v raj. Ponovitev.

V petnajsti pisarni je referentka za rdeče nogavice tipkala pismo fantu, ki je pri vojakih v Slavonski Požegi.

V petnajsti pisarni je tekel razgovor o spomladanskih opravilih na vrtu.

Sedemnajsta pisarna je bila prazna, ker so bili vsi v šestnajsti pisarni.

Bil je običajen delovni dan. Niti slučajno ni šlo za štrajk delavcev v delovni skupnosti skupnih služb.

TONI GAŠPERIČ